

Οι πρώτες Εξετάσεις του 1964

Επετειακή έκδοση για τα εξήντα χρόνια των Πανελλαδικών Εξετάσεων

ΕΚΘΕΣΙΣ. Ἐλέχθη δτι δὲν ὑπάρχει μεγαλυτέρα εὐχαρίστησις ἀπὸ ἐκείνην τὴν ὅποιαν χαρίζει ἡ δημιουργικότης.
Δικαιολογήσατε αὐτὴν τὴν γνώμην.

Έξαγγέλλεται σήμερον
η έκπαιδευτική μεταρρύθμισης

$$\text{νά δειχθῆ ὅτι } \left| \frac{5\alpha + 16\beta}{4\alpha + 20\beta} \right| < 1$$

— Ἡ εἰσοδος εἰς τὰς ἀνωτάτας σχολάς καὶ τὰ Πανεπιστήμια

Ζήτημα 2ον. Νὰ εὑρεθοῦν τὰ πραγματικὰ x , y , z ἐκ τῶν σχέσεων:

$$x+y+z=0$$

để $a \neq 0$ và δ là để $a = 0$.

Ζήτημα 3ον. α) Να λυθῇ τὸ σύστημα :

ΕΝΤΟΣ 3 - 4 ΗΜΕΡΩΝ ΘΑ ΠΕΡΑΤΩΘΗ
Η ΑΠΟΣΤΟΛΗ ΤΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ
ΔΙ' ΟΔΑΣ ΤΑΣ ΑΝΩΤΑΤΑΣ ΣΧΟΔΑΣ

ΚΑΤΗΡΙΣΘΟΝΣΑΝ ΟΙ ΠΙΝΑΚΕΣ ΤΩΝ ΕΠΙΤΥΧΟΝΤΩΝ

β) Να δρισθῇ ὁ λ εἰς τρόπον ώστε τὸ τριώνυμον $f(x) = x^2 - (\lambda-1)x + \lambda - 2$ νὰ έχῃ έλάχιστον διὰ $x=2$ τὸ $y=-1$.

ΤΡΙΓΩΝΟΜΕΤΡΙΑ. Ζήτημα 1ον. Έάν συμβολ
συν(ντοξ συνχ) νὰ δειχθῇ διε $\Pi_{v+1}(x)=2x \cdot \Pi_v(x)-\Pi_v$.
Έξ αυτοῦ συμπλεγάνατε διε τὸ $\Pi_v(x)$ είναι ἀκέραιον
δειξατε διε ἐν ἀπό τὰ $\Pi_v(x)$ είναι τὸ $32x^8-48x^6+\dots$
ἀκολούθον. Λας τοὺς πολυωνύμους τούτου. (Διδεται -

**ΑΙ ΕΙΣΙΤΗΡΙΟΙ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ
ΕΙΣ ΤΑΣ ΑΝΩΤΑΤΑΣ ΣΧΟΛΑΣ**

ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΠΡΟΚΑΤΑΡΚΤΙΚΗΝ ΕΡΓΑΣΙΑΝ
Αρχίζουν αύριον είς 21 πόλεις
αι εισαγωγικαί ζετάσσεις
δι' όλας τάς άνωτάτας σχολάς
ΤΑ ΘΕΜΑΤΑ ΘΑ ΜΕΤΑΔΙΔΩΝΤΑΙ
ΔΙΑ ΜΕΣΟΥ ΤΟΥ ΡΑΔΙΟΦΩΝΟΥ

Η ΣΤΑΤΙΣΤΙΚΗ ΥΠΗΡΕΣΙΑ ΘΑ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΩΗ ΤΟΥΣ ΠΙΝΑΚΑΣ ΕΠΙΤΥΧΙΑΣ ΤΩΝ ΦΟΙΤΗΤΩΝ

Εθνικός Οργανισμός Εξετάσεων (Ε.Ο.Ε.)

Ανεξάρτητη Αρχή

Οι πρώτες Εξετάσεις του 1964
Επετειακή έκδοση για τα εξήντα χρόνια
των Πανελλαδικών Εξετάσεων

Επεξεργασία υλικού και γενική επιμέλεια της έκδοσης:
Διεύθυνση Διοικητικής και Επιστημονικής Υποστήριξης Ε.Ο.Ε.

Δρ Κωνσταντίνος Παπαμεντζελόπουλος, Διευθυντής
Ελευθερία Αναγνωστοπούλου, MA, MBA
Μαρία Λαϊνά, MA, MEd
Μαρία Παπαγεωργίου, MA, MEd
Δρ Ιωάννης Βασιλούδης

Εθνικός Οργανισμός Εξετάσεων

Ανεξάρτητη Αρχή

Βιβλιογραφική Αναφορά: Παπαμεντζελόπουλος, Κ., Αναγνωστοπούλου, Ε., Λαϊνά, Μ., Παπαγεωργίου, Μ. & Βασιλούδης, Ι. (2024). *Οι πρώτες Εξετάσεις του 1964. Επετειακή έκδοση για τα εξήντα χρόνια των Πανελλαδικών Εξετάσεων*. Εθνικός Οργανισμός Εξετάσεων (Ε.Ο.Ε.).

Σύνθεση εξωφύλλου: Απόσπασμα από θέματα των εξετάσεων του 1964 και τίτλοι εφημερίδων της εποχής (οι βιβλιογραφικές παραπομπές βρίσκονται εντός της έκδοσης).

Το έργο αυτό διατίθεται με άδεια Creative Commons

Αναφορά Δημιουργού - Μη Εμπορική Χρήση - Παρόμοια Διανομή 4.0 Διεθνές (CC BY-NC-SA 4.0)

Προκειμένου να δείτε αντίγραφο της άδειας επισκεφθείτε: <https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/deed.el>

Η έκδοση είναι διαθέσιμη ηλεκτρονικά στην ιστοσελίδα του Ε.Ο.Ε.: eoe.minedu.gov.gr

© Ε.Ο.Ε., 2024

ISBN 978-618-82861-9-1

Ελληνική Δημοκρατία

(ΕΟ) Εθνικός Οργανισμός Εξετάσεων (Ε.Ο.Ε.) – Ανεξάρτητη Αρχή

📍 Α. Παπανδρέου 37, 151 22 Μαρούσι

☎ +30 210 344 3841

✉ eoe@minedu.gov.gr

🌐 <https://eoe.minedu.gov.gr/>

ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Πρόεδρος

Δάσιος Γεώργιος, Ομότιμος Καθηγητής Πανεπιστημίου Πατρών και Αντεπιστέλλον μέλος της Ακαδημίας Αθηνών

Αντιπρόεδρος

Σύρκου Αγγελική, Καθηγήτρια Αρχαίας Ελληνικής Φιλολογίας και Παπυρολογίας του Τμήματος Φιλολογίας του Πανεπιστημίου Πατρών

Μέλη

Εμμανουήλ Ιωάννης, Καθηγητής του Τμήματος Μαθηματικών του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστημίου Αθηνών

Χατζαράκης Γεώργιος, Καθηγητής Ανώτατης Σχολής Παιδαγωγικής και Τεχνολογικής Εκπαίδευσης

Δρ Μπαλωμένου Αθανασία, Περιφερειακή Επόπτρια Ποιότητας Εκπαίδευσης Δυτικής Ελλάδας, Σύμβουλος Εκπαίδευσης Μαθηματικών

Δρ Αποστολόπουλος Κωνσταντίνος, Σύμβουλος Εκπαίδευσης Φυσικών Επιστημών

Δρ Βαρδάλου Ελένη, Σύμβουλος Εκπαίδευσης Οικονομίας

Δρ Ζωγόπουλος Ευστάθιος, Σύμβουλος Εκπαίδευσης Τεχνολογικών Επιστημών

Μαρούγκα Καλομοίρα, Προϊσταμένη της Γενικής Διεύθυνσης Ψηφιακών Συστημάτων, Υποδομών και Εξετάσεων του Υπουργείου Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού

Περιεχόμενα

Πίνακας συντομεύσεων-ακρωνυμίων	7
Προλογικό σημείωμα	9
1. Εισαγωγή	11
2. Η εκπαιδευτική μεταρρύθμιση του 1964	13
3. Οι πρώτες εξετάσεις.....	21
4. Τα θέματα των πρώτων εξετάσεων	29
5. Η έκδοση των πρώτων αποτελεσμάτων	37
6. Σύντομη ιστορική αναδρομή στα συστήματα πρόσβασης στην τριτοβάθμια εκπαίδευση στην Ελλάδα μετά το 1964	41
Βιβλιογραφία	45
Α. Άρθρα-Βιβλία-Μελέτες	45
Β. Νομοθεσία	47
Γ. Αρχειακό Υλικό Εφημερίδων	49
Δ. Δικτυογραφία-Δικτυακοί τόποι	51
Ε. Οπτικοακουστικό Υλικό	52
ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ	53
I. Νομοθεσία.....	53
II. Τα θέματα των εξετάσεων του πρώτου Ακαδημαϊκού Απολυτηρίου, 1965	73
III. Συνολικός αριθμός υποψηφίων-εισακτέων, 1964-2024	79
IV. Κατάλογος Υπουργών Παιδείας της Ελλάδας, 1827-2024.....	82
Κατάλογος εικόνων	89
Summary in English	90

Πίνακας συντομεύσεων-ακρωνυμίων

BBC	British Broadcasting Corporation
A.E.I.	Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα
A.N.	Αναγκαστικός Νόμος
A.Π.Θ.	Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης
A.Σ.Ο.Ε.Ε.	Ανώτατη Σχολή Οικονομικών και Εμπορικών Επιστημών
A.Σ.Π.ΑΙ.Τ.Ε.	Ανώτατη Σχολή Παιδαγωγικής και Τεχνολογικής Εκπαίδευσης
Β.Δ.	Βασιλικό Διάταγμα
βλ.	βλέπε
ΓΕ.Λ.	Γενικά Λύκεια
Δ.Ο.Ε.	Διδασκαλική Ομοσπονδία Ελλάδας
ΕΒΕ	Εθνική Βιβλιοθήκη της Ελλάδος
Ε.Β.Ε.	Ελάχιστη Βάση Εισαγωγής
Ε.Δ.Α.	Ενιαία Δημοκρατική Αριστερά
Ε.Κ.	Ένωση Κέντρου
Ε.Κ.Π.Α.	Εθνικό και Καποδιστριακό Πανεπιστήμιο Αθηνών
Ε.Μ.Ε.	Ελληνική Μαθηματική Εταιρεία
Ε.Ο.Α.	Εθνικό Οπτικοακουστικό Αρχείο
Ε.Ο.Ε.	Εθνικός Οργανισμός Εξετάσεων
Ε.Ο.Κ.	Ευρωπαϊκή Οικονομική Κοινότητα
ΕΠΑ.Λ.	Επαγγελματικά Λύκεια
Ε.Ρ.Ε.	Εθνική Ριζοσπαστική Ένωση
Ε.Σ.Υ.Ε.	Εθνική Στατιστική Υπηρεσία της Ελλάδας
Η.Π.Α.	Ηνωμένες Πολιτείες Αμερικής
Κ.Ε.Ε.	Κεντρική Επιτροπή Εξετάσεων
ν.	νόμος
Ν.Δ.	Νομοθετικό Διάταγμα
Ο.Η.Ε.	Οργανισμός Ηνωμένων Εθνών
Ο.Λ.Μ.Ε.	Ομοσπονδία Λειτουργών Μέσης Εκπαίδευσης
παρ.	παράγραφος
σ./σσ.	σελίδα/σελίδες
Τ.Ε.Ι.	Τεχνολογικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα
υπ' αρ.	υπ' αριθμόν
Υ.ΠΑΙ.Θ.Α.	Υπουργείο Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού
ΥΠ.Ε.Π.Θ.	Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων
ΦΕΚ	Φύλλο Εφημερίδας Κυβερνήσεως

Προλογικό σημείωμα

Στα 187 χρόνια ίδρυσης και λειτουργίας της πανεπιστημιακής εκπαίδευσης στην Ελλάδα, σε ό,τι αφορά στην εισαγωγή φοιτητών στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, η πανεπιστημιακή εκπαίδευση διακρίνεται χρονικά σε τρεις χαρακτηριστικές περιόδους:

α) στα πρώτα 87 χρόνια, από το 1837 έως το 1923, όπου η εισαγωγή στο πανεπιστήμιο απαιτούσε μόνο το Απολυτήριο του Γυμνασίου ή του Λυκείου, β) στα επόμενα 40 χρόνια, από το 1924 έως το 1963, όπου η εισαγωγή διεξαγόταν μέσω εξετάσεων που διενεργούσε κάθε πανεπιστημιακό τμήμα χωριστά και τέλος, γ) στα τελευταία 60 χρόνια, από το 1964 έως το 2023, όπου για την εισαγωγή στα πανεπιστημιακά τμήματα της χώρας διεξάγονται Πανελλαδικές Εξετάσεις. Συνεπώς, κατά τον τρέχοντα χρόνο ολοκληρώνονται 100 χρόνια εισαγωγικών εξετάσεων και συγχρόνως 60 χρόνια Πανελλαδικών Εξετάσεων. Ας σημειωθεί ότι, με εξαίρεση ορισμένες περιπτώσεις νομικού κωλύματος, η προσωπική μου εμπλοκή στις εξετάσεις αφορά στα τελευταία 33 χρόνια.

Ο πανελλαδικός τρόπος εξέτασης για την εισαγωγή στην τριτοβάθμια εκπαίδευση αποτέλεσε μια από τις συνιστώσες της «Εκπαιδευτικής Μεταρρύθμισης» του Ευάγγελου Παπανούτσου, όπως ιστορικά αναφέρεται. Η πρώτη εφαρμογή της, το 1964, ονομάστηκε «Μεταβατικό Ακαδημαϊκό Απολυτήριο» και αφορούσε μόνο στα μαθήματα της κάθε ειδικότητας. Το πλήρες «Ακαδημαϊκό Απολυτήριο» εφαρμόστηκε κατά τα δύο επόμενα χρόνια, το 1965 και 1966.

Χαρακτηριστικό των πρώτων εξετάσεων του 1965 ήταν ότι οι μαθητές πληροφορήθηκαν, μόνον τρεισήμισι μήνες πριν από τις εξετάσεις, ότι θα εξετασθούν σε όλα τα μαθήματα των έξι τάξεων του Γυμνασίου, σε ολόκληρη τη διδακτέα ύλη κάθε μαθήματος, καθώς και ότι οι εξετάσεις θα διεξαχθούν σε δέκα διαγωνίσματα εντός πέντε διαδοχικών ημερών, ένα μάθημα το πρωί και ένα το απόγευμα.

Θέλω σε αυτό το σημείο να σημειώσω ότι οι παραπάνω λεπτομέρειες προέρχονται και εξ' ιδίας πείρας, γιατί ήμουν και εγώ υποψήφιος στις πρώτες εξετάσεις του Ακαδημαϊκού Απολυτηρίου το 1965.

Σήμερα οι εξετάσεις είναι ένας αναγνωρισμένος, αδιάβλητος θεσμός, η διεξαγωγή του οποίου απαιτεί έναν τεράστιο συντονισμό σε πολλά επίπεδα, που προϋποθέτει τη συμμετοχή πλήθους εκπαιδευτικών της δευτεροβάθμιας και της τριτοβάθμιας εκπαίδευσης κάτω από δύσκολες συνθήκες πνευματικής, αλλά και σωματικής κόπωσης, καθώς και έναν μεγάλο αριθμό διοικητικών υπαλλήλων. Και αυτό είναι δίκαιο, αν αναλογισθεί κανείς την ακόμα μεγαλύτερη προσπάθεια που καταβάλλουν οι υποψήφιοι, για να εκπληρώσουν τα όνειρά τους.

Τελειώνοντας, θέλω να εκφράσω τις ευχαριστίες μου στη Διεύθυνση Διοικητικής και Επιστημονικής Υποστήριξης του Εθνικού Οργανισμού Εξετάσεων για το κοπιώδες έργο της συλλογής του υλικού και τη συγγραφή της παρούσας Επετειακής Έκδοσης.

Γεώργιος Δάσιος
Πρόεδρος Εθνικού Οργανισμού Εξετάσεων

1. Εισαγωγή

Ο θεσμός των εξετάσεων εισαγωγής στην τριτοβάθμια εκπαίδευση αποτελεί σημείο αναφοράς για την ελληνική κοινωνική πραγματικότητα αλλά και για το εκπαιδευτικό γίγνεσθαι εν γένει. Το ελληνικό αφήγημα «να σπουδάσει το παιδί» έχει αποτελέσει τη βάση για αποφάσεις και επιλογές ενός πολύ μεγάλου τμήματος του ελληνικού πληθυσμού.

Με αφορμή τα 60 χρόνια από τη διεξαγωγή των πρώτων εξετάσεων εισαγωγής στην τριτοβάθμια εκπαίδευση η Ανεξάρτητη Αρχή «Εθνικός Οργανισμός Εξετάσεων» (Ε.Ο.Ε.) παρουσιάζει την εκκίνηση λειτουργίας των εξετάσεων αυτών το 1964 και την αποτύπωση ενός εξεταστικού μοντέλου διεξαγωγής που για εκείνη την χρονική περίοδο αποτέλεσε καινοτόμο πράξη τόσο στο πλαίσιο διεξαγωγής όσο και στην εξασφάλιση μέσω αυτού πιού ποιότητας και διαφάνειας των εξετάσεων. Στη συνέχεια, και μέσα από την πάροδο δεκαετιών και εξέλιξης της κοινωνίας και της τεχνολογίας, το μοντέλο αυτό προσαρμόστηκε και διαφοροποιήθηκε βάσει των εκάστοτε ανά χρονική περίοδο νέων δεδομένων και μετεξελίχθηκε στις σημερινές Πανελλαδικές Εξετάσεις¹.

Στο πλαίσιο εκπλήρωσης του σκοπού του ο Ε.Ο.Ε. συμβάλλει μέσω αυτής της έκδοσης στην ανάδειξη των πτυχών της ιστορικής αυτής μεταρρύθμισης για την εισαγωγή στην τριτοβάθμια εκπαίδευση και υπογραμμίζει την έννοια και σημασία της διασφάλισης πιού ποιότητας και διαφάνειάς τους ήδη από τις απαρχές τους.

Στην παρούσα έκδοση, και συγκεκριμένα στα κεφάλαια 2, 3, 4 και 5, γίνεται αναφορά στο ιστορικό-κοινωνικό πλαίσιο και στον τρόπο διεξαγωγής των πρώτων εξετάσεων το 1964. Στο 6ο και τελευταίο κεφάλαιο γίνεται μια σύντομη αναδρομή στα συστήματα εισαγωγής στην τριτοβάθμια εκπαίδευση στην Ελλάδα μετά το 1964. Στα παραρτήματα παρατίθενται το Ν.Δ. 4379/1964, το οποίο αποτέλεσε τον βασικό νόμο της μεταρρύθμισης του 1964, και το Β.Δ. 378/1964, που καθόριζε λεπτομερώς τη διαδικασία των πρώτων εξετάσεων (Παράρτημα I), καθώς επίσης και τα θέματα των εξετάσεων του 1965, έτους της πρώτης εφαρμογής του Ακαδημαϊκού Απολυτηρίου (Παράρτημα II). Επίσης παρουσιάζονται αριθμητικά στοιχεία υποψηφίων-εισακτέων στην τριτοβάθμια εκπαίδευση για τα έτη 1964-2024 (Παράρτημα III), και κατάλογος των Υπουργών Παιδείας της Ελλάδας για τα έτη 1827-2024 (Παράρτημα IV).

Για την παρουσίαση των δεδομένων της εποχής αξιοποιείται αρχειακό υλικό, το οποίο προέρχεται κυρίως από εφημερίδες της εποχής. Σημαντικά στοιχεία αντλούνται επίσης από μελέτες του Ε.Ο.Ε. Ειδικότερα για τον αριθμό των υποψηφίων-εισακτέων για τα έτη 1964-2007 η έκδοση βασίζεται σε ανακοινώσεις στον Τύπο και σε προσβάσιμο ψηφιακό υλικό, ενώ για τα έτη 2008-2023 αντλούνται στοιχεία από τα Δελτία Τύπου του Υπουργείου Παιδείας.

---

¹ Για την εξέλιξη του ελληνικού εκπαιδευτικού εξεταστικού συστήματος όπως επίσης και για εξειδικευμένες πτυχές του βλ. τις παρακάτω εκδόσεις της Ανεξάρτητης Αρχής «Εθνικός Οργανισμός Εξετάσεων» (Ε.Ο.Ε.):

Παπαμεντζελόπουλος, Κ., Παπαγεωργίου, Μ., Σατραζέμη, Κ. & Φραγκούλια, Α. (2021), Παπαμεντζελόπουλος, Κ., Γκότζος, Δ., Λαϊνά, Μ., Παπαγεωργίου, Μ. & Καρσιώτης, Π. (2022), Δάσιος, Γ., Παπαμεντζελόπουλος, Κ., Γκότζος, Δ., Λαϊνά, Μ., Παπαγεωργίου, Μ. (2023), Δάσιος, Γ., Παπαμεντζελόπουλος, Κ., Γκότζος, Δ., Λαϊνά, Μ., Παπαγεωργίου, Μ. & Καρσιώτης, Π. (2023).

2. Η εκπαιδευτική μεταρρύθμιση του 1964

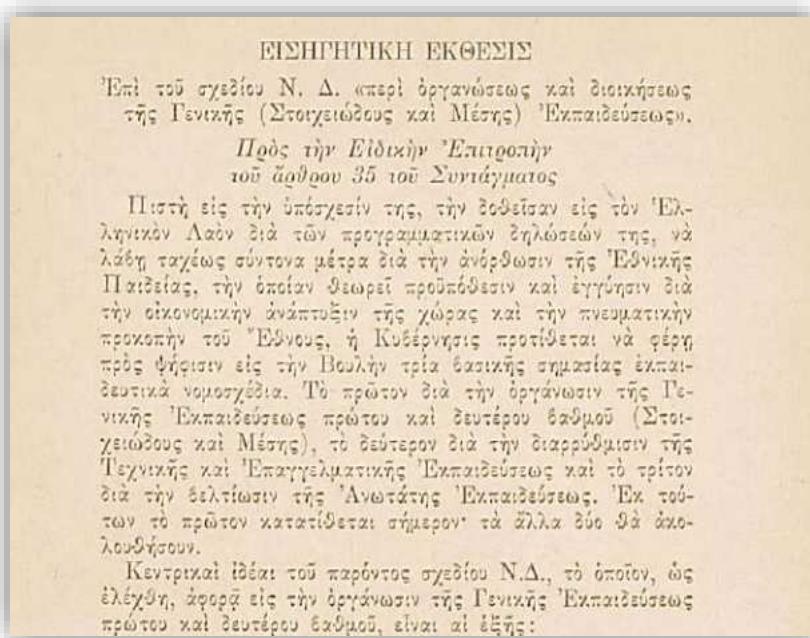
Στις αρχές του 1960 η μεταπολεμική ελληνική κοινωνία βιώνει μία περίοδο έντονων μετασχηματισμών και αντιπαραθέσεων σε όλα σχεδόν τα επίπεδα και τις εκφάνσεις της κοινωνικής ζωής (Νικολακόπουλος, 2000). Επιγραμματικά, αναφέρονται οι αλλαγές στην ελληνική οικονομία και η σύνδεση της Ελλάδας με την Ε.Ο.Κ. το 1961 (Χαραλάμπης, 1989), η σταδιακή εκβιομηχανοποίηση της χώρας και η αύξηση του αστικού πληθυσμού, η οποία συνέβαλε στον ταχύτατο σχηματισμό ενός μεσαίου αστικού κοινωνικού στρώματος, χωρίς όμως αυτό να συνδυαστεί με τις απαραίτητες θεσμικές και κοινωνικές αλλαγές προς την κατεύθυνση του εκσυγχρονισμού (Βεργόπουλος, 1985), και η διαμόρφωση νέων πολιτικών δυνάμεων που φιλοδοξούσαν να πρωταγωνιστήσουν μέσα από τον πολιτικό σχηματισμό της Ένωσης Κέντρου (Ε.Κ.), η οποία ιδρύεται το 1961 από τον Γεώργιο Παπανδρέου (Μπουζάκης, 2002). Τέλος επισημαίνονται και οι συχνές εκπαιδευτικές κινητοποιήσεις, οι οποίες θα πρέπει να προσεγγιστούν μέσα από το πρίσμα της γενικότερης κοινωνικής αναστάτωσης που επικρατεί στην Ελλάδα από τις εκλογές της 29ης Οκτωβρίου του 1961 και έπειτα (Νικολακόπουλος, 2000).

Εικόνα 1. Ανακοίνωση της εκπαιδευτικής μεταρρύθμισης

Όλα τα παραπάνω υπό διαμόρφωση κοινωνικοοικονομικά και πολιτικά δεδομένα κατά τις αρχές της δεκαετίας του 1960 οδηγούν σε μία γενικότερη αναδιάρθρωση του εκπαιδευτικού συστήματος και του τρόπου πρόσβασης των υποψηφίων στην τριτοβάθμια εκπαίδευση (Εικόνα 1). Η εκπαιδευτική μεταρρύθμιση του 1964 με πρωθυπουργό τον Γ. Παπανδρέου, σε ρόλο αρμόδιου Υπουργού Παιδείας², και με βασικό εμπνευστή της τον Ευάγγελο Παπανούτσο από τη θέση του Γενικού Γραμματέα του Υπουργείου, είναι μία προσπάθεια προσαρμογής της εκπαίδευσης στα νέα κοινωνικοοικονομικά δεδομένα της εποχής. Πολύτιμη συμβολή στη μεταρρυθμιστική προσπάθεια είχε ο Λουκής Ακρίτας, Υφυπουργός Παιδείας, αλλά και ο Γεώργιος Θεοτοκάς, ο οποίος συμμετείχε στον σχεδιασμό της εκπαιδευτικής πολιτικής της Ε.Κ. το 1963 μαζί με τον Ε. Παπανούτσο (Μελετιάδης, 2016).

² Η επίσημη ονομασία εκείνη την περίοδο είναι «Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων». Προς χάριν συντομίας αναφέρεται εφεξής «Υπουργείο Παιδείας».

Εικόνα 2. Απόσπασμα από έκδοση του Υπουργείου Παιδείας

Εικόνα 3. Εξαγγελία της εκπαιδευτικής μεταρρύθμισης

Σήμερον, δ. Πρόεδρος τῆς Κυβερνήσεως κ. Γ. Παπανδρέου, ὑπὸ τὴν ιδιότητα του κοινού ὁμοιουργού τῆς Ποιείας, διὰ προθ. εἰς ὀνοματούσεις ἐπὶ τῆς ἐκπαιδευτικῆς πολιτικῆς τῆς Κυβερνήσεως καὶ τῶν μεταρρυθμίσιων, οἱ ὅποιαι διὰ ἐπέλθονταν εἰς τὸ συντήμα τῆς ἐκπαιδεύσεως. Κατὰ τὰς πληροφορίας μας, ὁ κ. Πρωθυπουργός διὰ καθορίζει διὰ τρεῖς διὰ είναι οι κύκλοι τῆς ἐκπαιδευτικῆς πολιτικῆς: 1) Σπουδαῖς καὶ θεωρητικῇ μέσῃ Παιδείᾳ. 2) Τεχνικῷ Γυμνασίῳ, καὶ 3) Αναπτάτη Παιδείᾳ. Διὰ τὴν ὀλοκλήρωσιν τῆς ἐφορμῆς τῆς ἐκπαιδευτικῆς πολιτικῆς τῆς Κυβερνήσεως διὰ σηματόδοτον γίνεται οικοδομή πολλὰ νομοσκεδίσια, ἀρχὴ δὲ θα γίνεται ἀπὸ τὸν ποιώντος κύκλον.

Εικόνα 4. Εξαγγελία της εκπαιδευτικής μεταρρύθμισης

Κυρίαρχα μέτρα της συγκεκριμένης μεταρρυθμιστικής προσπάθειας, όπως αυτά παρουσιάστηκαν στην εισηγητική ἐκθεση του νομοσχεδίου «Περὶ ὁργανώσεως καὶ διοικήσεως τῆς Γενικῆς (Στοιχειώδους καὶ Μέσης) Ἐκπαιδεύσεως» (Εικόνα 2), ήταν η επέκταση της υποχρεωτικής εκπαίδευσης από ἔξι σε εννέα χρόνια, ο χωρισμός της δευτεροβάθμιας εκπαίδευσης σε δύο τριετείς κύκλους (το Γυμνάσιο καὶ το Λύκειο), η

καθιέρωση της δημοτικής γλώσσας ως οργάνου και αντικειμένου διδασκαλίας και μάθησης (Hopf & Ξωχέλης, 2003), η αναδιάρθρωση των προγραμμάτων σπουδών και της ύλης των σχολικών εγχειριδίων και η ανάπτυξη της Τεχνικής και Επαγγελματικής Εκπαίδευσης. Για την υποστήριξη της εκπαιδευτικής μεταρρύθμισης δημιουργήθηκε ένας νέος επιστημονικός φορέας, το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο, με σκοπό την επιστημονική έρευνα των εκπαιδευτικών θεμάτων και με αρμοδιότητες που ουσιαστικά το καθιστούσαν επιτελικό όργανο ως προς τη διασφάλιση της εκπαιδευτικής πολιτικής (Πυρπυρής, 2010). Κύριος μεταρρυθμιστικός στόχος ήταν να καταστεί η εκπαίδευση προσιτή σε όλες τις κοινωνικές τάξεις μέσω της δωρεάν παιδείας (Εικόνες 3-6).

Εικόνα 6. Τα μέτρα της εκπαιδευτικής μεταρρύθμισης

Σε επίπεδο τριτοβάθμιας εκπαίδευσης επιχειρήθηκε η παροχή ίσων ευκαιριών στην πρόσβαση στις Ανώτερες και Ανώτατες Σχολές, μέσω της αλλαγής του τρόπου εισαγωγής και της καθιέρωσης Ακαδημαϊκού Απολυτηρίου δύο τύπων, και η διεύρυνση του αριθμού των εισακτέων σε αυτές (Δημαράς, 2013). Η πρόσβαση στις Σχολές θα γινόταν πλέον μέσω εισαγωγικών εξετάσεων, τις οποίες θα διοργάνωνε το Υπουργείο Παιδείας για όλους τους υποψήφιους³. Από το έτος 1965 θα ίσχυε ο θεσμός του Ακαδημαϊκού Απολυτηρίου⁴. Οι υποψήφιοι θα μπορούσαν να εξεταστούν για την απόκτηση του Ακαδημαϊκού Απολυτηρίου τύπου Α', το οποίο έδινε πρόσβαση στις Θεολογικές, Νομικές και Φιλοσοφικές Σχολές, ή για την απόκτηση του Ακαδημαϊκού Απολυτηρίου τύπου Β', το οποίο έδινε πρόσβαση στις Σχολές Θετικών Επιστημών και Επιστημών Υγείας. Επίσης οι υποψήφιοι είχαν δυνατότητα να διεκδικήσουν την είσοδό τους με εξετάσεις στις Στρατιωτικές Σχολές, στις Παιδαγωγικές Ακαδημίες, στη Σχολή Νηπιαγωγών, στην Εθνική Ακαδημία Σωματικής Αγωγής, στη Χαροκόπειο Ανωτάτη Σχολή Οικονομίας και στη Δημόσια Τεχνική Σχολή Αθηνών. Το βασικό αξίωμα της μεταρρυθμιστικής προσπάθειας ήταν «η προώθηση όλων των μαθητών και η επιλογή των ικανότερων για σπουδές» (Hopf & Ξωχέλης, 2003, σ. 21).

³ Για λόγους συντομίας και διευκόλυνσης της ανάγνωσης αξιοποιείται στην παρούσα έκδοση το γραμματικό αρσενικό γένος ως δηλωτικό όλων των φύλων.

⁴ Τα θέματα των εξετάσεων του πρώτου Ακαδημαϊκού Απολυτηρίου παρατίθενται στο Παράρτημα II.

Οι διαφωνίες των πολιτικών σχηματισμών επί των μεταρρυθμιστικών μέτρων καλύπτονται από τον Τύπο της εποχής, όπως προκύπτει από το αρχειακό υλικό των εφημερίδων (Εικόνες 7-10).

Εικόνα 7. Δηλώσεις Γ. Παπανδρέου

Εικόνα 8. Διαφωνίες επί των μέτρων

Εικόνα 9. Διάλογος των πολιτικών αρχηγών της Ε.Κ. και της Ε.Ρ.Ε.

Ο ΕΚΠΡΟΣΩΠΟΣ ΤΗΣ Ε.Δ.Α.

Κατόπιν ὡμήλησε διά μακρόν δ. κ. Γ. Πανάγος δ. ὃποιος ἔτοιμον ἦταν ἐλέγχη ὅτι πρόκειται νὰ φησιθῇ ἐν ιομοσχέδιον, τὸ ὄντολον ἐπιβάλλει μεταρρύθμισεις τῆς κυβερνήσεως καὶ ὅποι μὲν τῆς πλευρᾶς τῆς κυβερνήσεως θεωρεῖται μεταρρυθμιστικοί, ὅποι τῆς πλευρᾶς δὲ τῆς ἀδικαιοτικῆς διατολιτεύσεως, ἔχοιστικά ἐπανυποτακτικόν.

Ἐπὶ τοῦ θέματος αὐτοῦ ἔχει τὴν γνώμην, προεῖδεσεν, ὅτι δεν ἔχομεν ἐκπαιδευτικὴν μεταρρύθμισιν. Ἐχομενὲς βιττιώσεις, ἔχομεν διρισμένα βιβλία, δηναριαὶ, ἔλεχον δὲ τὴν ὀντιρεύσθησαν δύο γενεῖσι. Ἐλλήνων τοιλάχιστον. Αὐτό τὸ ὅντερον δέν πραγματοποιεῖται μὲ τὸ ιομοσχέδιον ποὺ σύγχρονομε. Φωτικά ὅποι τῆς πλευρᾶς τῆς ΕΡΕ ὑπάρχει ἡ γνωστὴ γραμμή τῆς ἀντιρήσεως καὶ κάθε εἰ πού προβάλλεται διὰ τὴν ποδοσόν τύρισκει δινιμετρόπους τοὺς ὄνθρόπους αὐτῆς. Δέν εἰ-

Εικόνα 10. Δηλώσεις της Ε.Δ.Α.

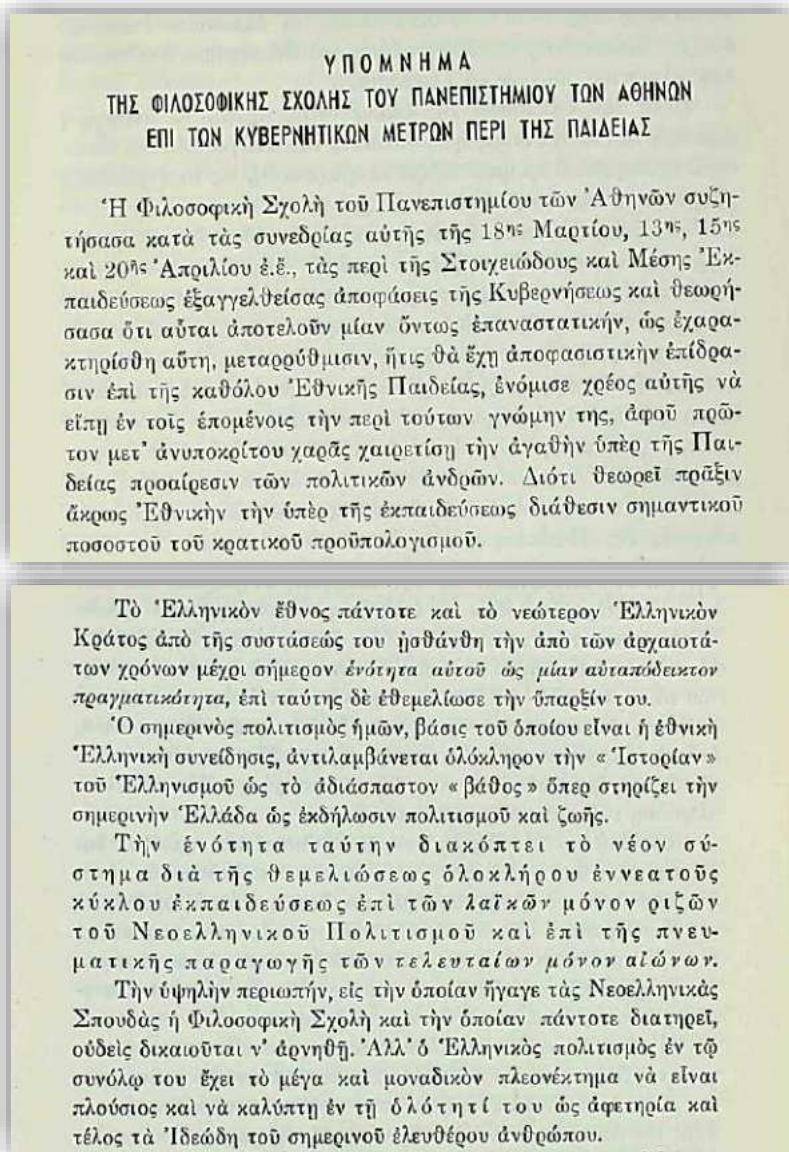
Η εκπαιδευτική μεταρρύθμιση του 1964 αποτέλεσε μία ολοκληρωμένη πρόταση αστικού εκσυγχρονισμού της ελληνικής εκπαίδευσης (Μπουζάκης, 1987). Ωστόσο δέχθηκε σφοδρές επιθέσεις από την αντιπολίτευση. Εκτός από τις πολιτικές αντιπαραθέσεις, υπήρξαν διαφωνίες και από επιστημονικούς και ακαδημαϊκούς φορείς (Μπουζάκης, 1987· Τσουνάκος, 2000), όπως οι αντιδράσεις της Φιλοσοφικής Σχολής (Εικόνα 11) του Εθνικού και Καποδιστριακού Πανεπιστήμιου Αθηνών (Ε.Κ.Π.Α.) και της Εταιρείας Ελλήνων Φιλολόγων. Χαρακτηριστικό ήταν το Υπόμνημα της Φιλοσοφικής Σχολής (1964, σ. 589), με το οποίο εκφράζόταν η αντίθεσή της προς τη μεταρρυθμιστική προσπάθεια της κυβέρνησης: «Ἡ σχολὴ νομίζει ὅτι πολλὰ ἐκ τῶν ἔξαγγελθέντων μέτρων εἴναι ἄκρως ἀντίθετα πρὸς τὸ συμφέρον τῆς ἐθνικῆς ἐκπαίδεύσεως καὶ τῆς Ἑλληνικῆς Παιδείας»⁵.

Επίσης οι διαφωνίες αυτές εκφράστηκαν έντυπα στην ειδική έκδοση του περιοδικού «Πλάτων» (Θεοδωρίδου, 2018), περιοδικού της Εταιρείας Ελλήνων Φιλολόγων, και στην εφημερίδα «Καθημερινή»⁶ (Φραγκουδάκη, 2007). Ιδιαίτερα κάθε παρέμβαση ανάμεσα στον

⁵ Στα κείμενα της εποχής στην παρούσα έκδοση διατηρείται ο τονισμός και η ορθογραφία για δεοντολογικούς λόγους.

⁶ Η εφημερίδα «Καθημερινή» υποστηρίζει την Εθνική Ριζοσπαστική Ένωση (Ε.Ρ.Ε.) και δημοσιεύει μία σειρά άρθρων στα οποία παρουσιάζονται οι αντιρρήσεις της αντιπολίτευσης αλλά και συντροπικών ακαδημαϊκών και εκπαιδευτικών φορέων. Χαρακτηριστικά είναι τα άρθρα καθηγητών του Ε.Κ.Π.Α., όπως του καθηγητή Φιλοσοφίας, Ι. Θεοδωρακόπουλου, του καθηγητή Αρχαιολογίας, Σπ. Μαρινάτου, του καθηγητή Θεολογίας, Π. Μπρατσιώτη και του Κ. Γεωργούλη, υπεύθυνου του περιοδικού «Πλάτων» και ενός εκ των ιδρυτών της Εταιρείας Ελλήνων Φιλολόγων.

«άρρηκτο δεσμό της διδασκαλίας των αρχαίων ελληνικών και της καθαρεύουσας ερμηνεύεται ως παρέκκλιση από το ελληνικό πνεύμα και θεωρείται, εν τέλει, ότι υποκινείται από ξένες δυνάμεις που επιθυμούν τη διάσπαση της εθνικής ενότητας» (Μαλαχία & Τσιμπούκα, 2004, σ. 63).

Εικόνα 11. Αποσπάσματα από το Υπόμνημα της Φιλοσοφικής Σχολής του Ε.Κ.Π.Α.

Αντίθετα, η Φιλοσοφική Σχολή του Αριστοτελείου Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης (Α.Π.Θ.), όπως φαίνεται στο Υπόμνημα το οποίο κατέθεσε (Εικόνα 12), παρά τον σκεπτικισμό που εκφράζει για τα μαθήματα των λατινικών και των αρχαίων ελληνικών, μέσα σε διαλακτικό πάντα πλαίσιο και χωρίς να είναι αντίθετη με τη διδασκαλία των αρχαίων κειμένων μέσα από την απόδοσή τους στα νέα ελληνικά, επικρότησε τα μεταρρυθμιστικά μέτρα. Η υποστήριξη αυτή εκφράστηκε και έντυπα στην εφημερίδα «Βήμα»⁷.

⁷ Η εφημερίδα «Βήμα» υποστηρίζει την Ε.Κ., όπως και η «Ελευθερία» στην τρέχουσα πολιτική κατάσταση της εποχής. Εκτός από τον Ε. Παπανούτσο, στο «Βήμα» αρθρογραφούν υπέρ της μεταρρυθμιστικής προσπάθειας καθηγητές της Φιλοσοφικής Σχολής του Α.Π.Θ., όπως οι N. Ανδριώτης, M. Σακελλαρίου και I. Κακριδής (Μπουζάκης κ.ά., 2000).

Η ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ ΣΧΟΛΗ ΤΗΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ ΕΤΑΧΘΗ ΥΠΕΡ ΤΟΥ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΟΣ ΔΙΑ ΤΗΝ ΑΝΑΓΕΝΝΗΣΙΝ ΤΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΜΑΣ

Είς τό υπόμνημα ἀναφέρονται τά ἔχει:
«Η σχολή αἰσθάνεται ζητηράν Ικανοποιῆ-

σιν, διότι τό ὅλον θέμα τῆς παιδείας ἀντιμετωπίζεται μὲν γύναιον πιεύμα, ἐν συνθετικῷ πρός τὴν ἔγειραν αὔξαινον τῶν παισώσεων τού προσβολογισμοῦ. Μὲ δὲ παιδιάτρων χαρέν ὑποδέχεται τὴν κατεύρωσιν τού ἀκαδημαϊκού ἀπολυτηρίου τὴν ἐνίσχυσιν τῆς διδασκαλίας τῆς δημοτικῆς καὶ τῆς Μεσιτερίας καὶ ἐν λοιποῖς χρήσιοι οὐτῆς εἰς διλας τάς βαθμίδας τῆς παιδείας, τὴν βελτίων τού σχολικού βιβλίου, τὴν λέρουν πανδαγωγικού ἴνστιτούτου, ὡπέρ δὲ πάντα ἄλλον τὴν ἐννεαετή ὑποχρεωτικήν φοίτηριν, μετά παραλλήλου λήψεων μέτρων, ὡς ἡ χορήγησις ομοσπονδίου εἰς 400.000 μαθητῶν καὶ ἡ δωρεάν μεταφορά τῶν μακράν κατοικοῦντων, ὡστε ἡ υποχρέωσις νά μη καταστῇ δύρων ἀδωρον διά τούς ἀπορωτέρους μαθητῶν καὶ μάλιστα δι' ἐκείνους τῶν ἀπαραίων συνοικισμῶν τῆς χώρας.

»Η σχολή ὑποθίτει, διότι οἱ λόγοι δι' οὓς ἡ κυβέρνησις ἡρθη εἰς τὴν ὑπόφασιν καὶ καταργήσῃ τά κλασσικά καὶ πρακτικά τημάτα τῶν γυμνασίων καὶ νά εἰσαγάγῃ ἐντατού κάκλον γυμνασίου εἶναι οἱ ἔξι:

»Η χώρα χρειάζεται καὶ δύνεται νά συντηρήσῃ σόλιγας δεκάδας πραγματικῶν κλασσικῶν γυμνασίων, πλήρως ἔξωπλοισμένων διά βιβλιοθηκῶν, ἐποπτικῶν μέσων καὶ ἐργαστηρίων ἐπηρεορμένων διά καταλλήλως εἰδικευμένου προσωπικού, ἐνώ ἔχει ἀνόγκην πολλῶν ἐκπονητῶν σχολών μέσης παιδείας προσφέρονται διά τὴν μεγιστην πλειοψηφίαν τῶν μαθητῶν. Ἐπί τού σημειού τουτου, ἡ σχολή κρίει, διότι ἡ μεταρρύθμισις δύναται νά ἀποβῇ ὀφέλιμος, δεδομένου ὃτι προβλέπονται ὡραί μαθημάτων ἐπιλογῆς ἀλλά ὑπό τὸν δρόν ὃτι θά είναι δυνατόν καὶ ὀπτάς νά παρέχεται ὀψήλης στάδιμης μόρφωσις εἴτε εἰς τά κλασσικά γράμματα, εἴτε εἰς τά μαθηματικά, εἴτε εἰς τά φυσικάς ἐπιστήμας, εἰς μικρὸν ὄριθμὸν μαθητῶν, ἐκδηλώντων σχολικὴν ἐπιθυμίαν καὶ ἔχοντων τά ἀπαιτούμενα πνευματικά προσόντα. 'Αν παρ' ἔπιδε τούτο δέν γίνεται.

Εικόνα 12. Απόσπασμα από το Υπόμνημα της Φιλοσοφικής Σχολής του Α.Π.Θ.

Η στάση των υπόλοιπων επιστημονικών-εκπαιδευτικών φορέων, ἡταν περισσότερο διαλλακτική (Εικόνες 13-15). Σε γενικές γραμμές επικρότησαν τα μέτρα, προβάλλοντας τις ενστάσεις τους για επιμέρους ζητήματα καὶ προτείνοντας αλλαγές, ὅπου κρινόταν σκόπιμο (Δημαράς, 1990· Δημοπούλου, 2016).

ΑΙ ΠΡΟΤΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΣΥΝΕΛΕΥΣΕΩΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΩΝ ΕΠΙ ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ ΠΕΡΙ ΓΕΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ

«Υπό τῆς 'Ομοσπονδίας Λειτουργίας Μέσης' 'Εκπαιδεύσεως Εξόπλισην' εἰς δημοσιότητα τά πορίσματα τῆς ἀπεικόνισης συντακτικού, β) 'Ἐξ έγκεκριμένων δοκίμων μεταφράσεων. Διδασκαλία τῶν Μαθηματικῶν ἀπό τῆς πρώτης τάξεως τοῦ Γυμνασίου εἰς δωδεκάδος, συμφώνων πρός τὰ πορίσματα τῆς πειραματικῆς διδασκαλίας καὶ ὑπό τὴν ἐκτίμησιν τῶν κορισμάτων τοῦ προσφάτου συνεδρίου τῆς Μαθηματικῆς 'Εταιρίας.

Εικόνα 13. Προτάσεις της Ο.Λ.Μ.Ε.

ΤΡΟΠΟΠΟΙΗΣΙΣ ΠΟΥ ΠΡΟΤΕΙΝΕΙ Η ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΚΗ ΟΜΟΣΠΟΝΔΙΑ ΕΛΛΑΣΟΣ ΣΤΟ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟ "ΠΕΡΙ ΟΡΓΑΝΩΣΕΩΣ ΤΗΣ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΕΩΣ" ΟΛΟΚΛΗΡΟ ΤΟ ΚΕΙΜΕΝΟ ΤΟΥ ΥΠΟΜΗΜΑΤΟΣ

Εικόνα 15. Προτάσεις της Δ.Ο.Ε.

Μέσα σε αυτό το διαμορφωμένο πολιτικό πλαίσιο ψηφίστηκε από τη Βουλή τον Οκτώβριο του 1964 το Ν.Δ. 4379/1964 «Περὶ ὄργανώσεως καὶ διοικήσεως τῆς Γενικῆς (Στοιχειώδους καὶ Μέσης) Έκπαιδεύσεως»⁸ (Εικόνα 16), γεγονός το οποίο γέμισε με αισιοδοξία τους εμπνευστές της μεταρρύθμισης για «μίαν καθολικήν ἀνάπλασιν τῆς νεοελληνικῆς κοινωνίας» (ΥΠ.Ε.Π.Θ. 1964, σ. 4, Εικόνα 18).

Οἱ μαθηματικοὶ διὰ τὴν Παιδείαν

ΕΠΙΚΡΟΤΟΥΝ ΤΑ ΜΕΤΡΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ.-ΤΟ ΜΕΤΑΒΑΤΙΚΟΝ ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟΝ ΑΠΟΛΥΤΗΡΙΟΝ

Αἱ δοσικοὶ ὀφραὶ ποὺ κοινεράνει τὸ συζητώμενον εἰς τὴν 'Ἐπιπροπήν 'Ἐξεισιοδοτήσεων νομοσχέδιον περὶ Παιδείας εἰναι συμψυκτοὶ μὲ τάς απόφεις τῆς 'Ελληνικῆς Μαθηματικῆς 'Εταιρίας. Αὐτό είναι τὸ πνεῦμα τῶν ανακοινώσεων τοῦ γεν. γοργματέων τῆς 'Εταιρίας κ. Ἀρ. Πάλλα πετα τὴν χρωστικήν συγκέντρωσιν τῶν ἀντιπροσώπων τοῦ Τοπιού Γενικούς διεσπαστούς οἱ 'Ελληνες μαθηματικοὶ ποτεύουν διότι ἡ ἐκπαιδεύσική μεταρρύθμισις ποὺ πραγματοποιεῖ ἡ κυβερνητική δημιουργεῖ τῶν δοσέων δι' ἓντος κατέλλογον τῆς ἐπιστήμης:

1) Τὰ γραπτά τῶν ὑποφρίων ὑποδάσκαλων τάς 60.000 καὶ ἡ ἔξιση-

⁸ Το Ν.Δ. 4379/1964 παρατίθεται στο Παράρτημα I.

Εικόνα 16. Η κατάθεση του νομοσχεδίου «Περί όργανώσεως και διοικήσεως τής Γενικής Έκπαιδεύσεως»

ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ
Η ΜΑΡΤΙΟΝ ΔΙΑΖΩΜΗΣ

Κατετέθη χθες τό νομοσχέδιον
περὶ τεχνικῆς ἐκπαίδευσεως

Εικόνα 17. Η κατάθεση του νομοσχεδίου «Περὶ τῆς Τεχνικῆς Έκπαιδεύσεως»

*Ανωτάτη και Τεχνική Παιδεία.-Άττικόν Πανεπιστήμιον, Πανεπιστήμιον Κρήτης και Τόνιος Ακαδημία

Η ΒΟΥΛΗ ΘΑ ΔΙΑΚΟΨΗ ΤΑΣ ΑΡΧΑΣ ΤΟΥ ΙΟΥΝΙΟΥ

Εικόνα 19. Η κατάθεση του νομοσχεδίου «Περὶ ιδρύσεως Πανεπιστημίων»

Ωστόσο, το συγκεκριμένο νομοσχέδιο ήταν το μοναδικό που αποτέλεσε νόμο του κράτους στο πλαίσιο της εκπαιδευτικής μεταρρύθμισης. Οι πολιτικές εξελίξεις τον Ιούλιο του 1965⁹ δεν επέτρεψαν την ψήφιση των νομοσχεδίων «Περὶ τῆς Τεχνικῆς Έκπαιδεύσεως» και «Περὶ ιδρύσεως Πανεπιστημίων», τα οποία είχαν κατατεθεί προς ψήφιση στη Βουλή τον Μάιο του ίδιου έτους (Εικόνες 17-19), με αποτέλεσμα η θεσμοθέτηση των μεταρρυθμιστικών μέτρων να μην ολοκληρωθεί (Hopf & Ξωχέλλης, 2003).

Ενώ αρχικά η κυβέρνηση Γεωργίου Αθανασιάδη-Νόβα (15.07.1965) εξήγγειλε τη συνέχιση της εκπαιδευτικής μεταρρύθμισης (Εικόνα 20), οι νέες κυβερνήσεις των Ηλία Τσιριμώκου (20.08.1965) και Στέφανου Στεφανόπουλου (17.09.1965), υπό την πίεση της Ε.Ρ.Ε., ξεκίνησαν σταδιακά την αναθεώρηση των εκπαιδευτικών μέτρων (Εικόνες 21-22). Τον Σεπτέμβριο του 1965 ανακοινώθηκε η επανεξέταση της ύλης των νέων σχολικών βιβλίων και η κατάργηση όσων από αυτά θα κρίνονταν ακατάλληλα.¹⁰ Η ισχύς των εκπαιδευτικών μέτρων θα ανασταλεί οριστικά από τη δικτατορία του 1967, εκτός από το μέτρο της δωρεάν παιδείας, με μία σειρά από αναγκαστικούς νόμους (Μπουζάκης, 1987).

**ΘΑ ΣΥΝΕΧΙΣΘΗ Η ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΗ ΜΕΤΑΡΡΥΘΜΙΣΙΣ
ΕΠΙ ΤΗΣ ΙΔΙΑΣ ΓΡΑΜΜΗΣ, ΕΤΟΝΙΣΕΝ Ο κ. Γ. ΝΟΒΑΣ**

ΑΝΕΛΛΑΓΩΝ ΤΑ ΚΑΘΗΚΟΝΤΑ ΤΩΝ ΟΙ ΝΕΟΙ ΥΠΟΥΡΓΟΙ

Εικόνα 20. Δηλώσεις της κυβέρνησης Γ. Νόβα

⁹ Για τις πολιτικές εξελίξεις της περιόδου βλ. Τσουνάκος (2000).

¹⁰ Για μία συνολική εικόνα της διαμάχης γύρω από το θέμα των σχολικών βιβλίων βλ. Αθανασιάδης (2009).

ΒΑΣΙΛΕΙΟΝ ΤΗΣ ΕΛΛΑΣΟΣ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΝ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ
ΚΑΙ ΘΡΗΣΚΕΥΜΑΤΩΝ
Διεύθυνσις Προσωπικού
Τμῆμα
Αριθ. πρωτ. 122803.

Ἐν Αθήναις τῇ 7 Οκτωβρίου 1964

Π.ρ.δ.ε.

Τὰς Εποιεῖσθαις Ἀρχὰς τοῦ Κράτους
Καινοποιοῦμεν κατατέων ζηλίστεις τοῦ Υερουποργοῦ Ε-
θνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων κ. Λουκᾶ Λυρίτης ἐπὶ¹¹
τοῦ ψηφισθέντος Εκπαιδευτικού Νομοσχεδίου ινα λαζαρί¹²
γνώσιν.

Ο Γενικὸς Γραμματεὺς

Ε. Π. ΠΑΠΑΝΟΥΤΣΟΣ

Λυρίδες αντίγραφον

Ο Διευθυντὴς

Γ. ΚΕΛΑΜΕΝΗΣ

«Μὲ τὸν ἐπιφῆμιον τοῦ Εκπαιδευτικού Νομοσχεδίου ὃν
τὴς Εἰδικῆς Ἐπιτροπῆς τὴς Βουλὴς εἰς μίαν μακράν, ἀλλὰ
γόνιμον συζήτεσσι, κατά τὸν ὅπεραν διεπιστάθη εἰς τὰ σύνο-
λον, ἡ φρεσκινότερος ἀξία τοῦ Νομοθετήκτος, εἰς τὰς εἰ-
σαγγεμένην καινοτέλειαν καὶ δραγμοτινήν τοῦ διάρρεωτον, ἔγ-
καινιδεσσαν εἰς τὸν τόπον μας ἡ πλέον σημαντικὴ ἐπιπλευ-
τικὴ μεταρρύθμισις. Καὶ είναι δέδοκον ὅτι αὐτὴ θὰ διηγήσῃ
εἰς μίαν καθολικὴν ἀνάτλασιν τῆς νεοελληνικῆς κοινωνίας: Θὰ
διεπλάσῃ ἓνα σύγχρονον Ελληνικό, θερήσαντον διὰ τὰς
πολιτιστικὰς ἀξίας, τὰς ὄποις ἀντιπροσωπεύει μάτια εἰς τὴν
κοινότητα τῶν Εθνῶν, διλλὰ καὶ ὀπλιτεύοντον μὲ τὰς γνώσεις
ἐκείνας που θὰ τοῦ επιτρέψουν νέα καταγωνιστό, οὗτοι οἵσις
ὅροι, εἰς τὸν εὐρύτατον ἀνταγωνιστικὸν γώρον, ὃσου είναι
τὴν εγγετήσαμενον.

Εικόνα 18. Απόσπασμα από έκδοση του Υπουργείου Παιδείας

ΣΥΝΕΣΤΗΘΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΠΡΟΣ ΕΞΕΤΑΣΗ ΤΟΥ ΘΕΜΑΤΟΣ ΤΩΝ ΚΡΙΘΕΝΤΩΝ ΑΚΑΤΑΛΛΗΛΩΝ ΣΧΟΛΙΚΩΝ ΒΙΒΛΙΩΝ

“Ανεγράφη χθές, διτι πρόκειται νά πολετοποιήσουν ώς ακαταλλήλα σχολικά βιβλία αξίας 40.000.000 δραχμών. Τό θέμα, τό όποιον αποσχάλλεται τόν τύπον καί πρό καιρού, έχει ώς ίδης:

Τό Παιδαγωγικόν “Ινστιτούτον, λόγω τού ιπειγοντος τού θέματος, προσθη εἰς τὴν εγκρίσιν καί ἐκτύπωσιν ἀριστερών σχολικών βιβλίων, προτού την δοθῇ δ σχετικός νόμος, διά νά προλάβουν τό νέον σχολικὸν έτος. “Ηέν αυτοτήθη ἐπιτροπή ή δούσις μελετᾶ τά βιβλία καί θε ἀποφασίσῃ κατό πόσον ταῦτα θά χρησιμοποιηθοῦν ή διχι ὅποιον μαθητῶν.

“Η σημερινὰ βιβλία επῆρθε λόγω τῆς πτώσεως ἐν τῷ μεταξὺ τῆς κυθερήσεως

Eikόνα 21. Σύσταση επιτροπής για εξέταση των σχολικών βιβλίων

Παπανδρέου καί τῆς καθυστερήσεως τῆς πρωθήσεως τοῦ ἐκπαιδευτικοῦ προγράμματος.

Υπονομεύεται καί διασύρεται ΚΑΤΑΓΓΕΛΛΕΙ Ο ο. ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ

Η ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚὴ μεταρρύθμισις

«*Αθλον τιμῶντα τὴν ἐκπαίδευσιν
ἀς περιεχόμενον καὶ ἀς ἐμφάνισις
ἀποτελοῦν τὰ νέα διδακτικὰ βιβλία»
ΑΣΥΣΤΑΤΑ ΤΑ ΠΡΟΒΑΛΛΟΜΕΝΑ - ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΑ*

Eikόνα 22. Δηλώσεις του Γ. Παπανδρέου

Τα κύρια σημεία της μεταρρύθμισης του 1964 θα εισαχθούν εκ νέου κατά την εκπαιδευτική μεταρρύθμιση του 1976. Όπως χαρακτηριστικά επισημαίνει ο Παπανούτοσ (1976, σ. 8): «Τό 1976 – καθώς ξαναπιάσαμε τό νῆμα ἐκεῖ πού τό εἶχε προχωρήσει ή Μεταρρύθμιση τοῦ 1964, καί ἀποφασίσαμε νά συνεχίσουμε τή γραμμή της – ὅλοι ἐλπίζουμε καί εύχόμαστε ὅτι θά γίνει ἔτος-όρόσημο στήν Έκπαιδευτική μας Ἰστορία».

3. Οι πρώτες εξετάσεις

Η διαδικασία των πρώτων «εισιτήριων διαγωνισμών» για τα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα (Α.Ε.Ι.) για το ακαδημαϊκό έτος 1964-1965 καθορίστηκε με βάση το Β.Δ. 378/1964¹¹. Οι Σχολές χωρίστηκαν σε τέσσερις ομάδες και οι υποψήφιοι πλέον θα διαγωνίζονταν σε θέματα τα οποία θα επιλέγονταν από την ύλη που είχαν διδαχθεί στη δευτεροβάθμια εκπαίδευση. Είχαν τη δυνατότητα, εφόσον το επιθυμούσαν, να διαγωνιστούν για την εισαγωγή τους έως και σε δύο ομάδες Σχολών¹². Για τον λόγο αυτό οι αιτήσεις των υποψήφιων εμφανίζονται να είναι πάνω από 40.000, ενώ οι υποψήφιοι ανήλθαν στους 27.600 περίπου. (Ελευθερία, 11-11-1964, σ. 1 & Ελευθερία, 18-11-1964, σ. 1). Τα μαθήματα στα οποία εξετάστηκαν οι υποψήφιοι ανά ομάδα Σχολών ήταν τα εξής:

Α' ομάδα: Για τις Σχολές Νομικής, Θεολογίας, Φιλοσοφικής εξετάστηκαν στα μαθήματα της Έκθεσης, των Αρχαίων Ελληνικών, των Λατινικών και της Ιστορίας. Για τα ξενόγλωσσα τμήματα της Φιλοσοφικής Σχολής εξετάστηκαν στα μαθήματα της Έκθεσης, των Αρχαίων Ελληνικών, των Λατινικών και της αντίστοιχης Ξένης Γλώσσας.

Β' ομάδα: Για τις Σχολές Γεωπονίας, Φυσικομαθηματικών, Χημείας και Φαρμακευτικής εξετάστηκαν στην Έκθεση, τα Μαθηματικά, τη Φυσική και τη Χημεία. Για τις Σχολές Ιατρικής εξετάστηκαν στην Έκθεση, τη Φυσική, τη Χημεία και τη Βιολογία-Ανθρωπολογία. Για τις Σχολές Κτηνιατρικής, αντί της Βιολογίας-Ανθρωπολογίας, εξετάστηκαν στη Ζωολογία.

Γ' ομάδα: Για τις Πολυτεχνικές Σχολές εξετάστηκαν στην Έκθεση, την Άλγεβρα-Γεωμετρία-Τριγωνομετρία, Φυσική και Χημεία. Για την είσοδο στην Αρχιτεκτονική Σχολή εξετάστηκαν επιπλέον στα ειδικά μαθήματα Γραμμικό και Ελεύθερο Σχέδιο.

Δ' ομάδα: Για τις Σχολές Οικονομικών και Πολιτικών Επιστημών εξετάστηκαν στην Έκθεση, τα Αρχαία Ελληνικά, την Ιστορία και τη Γεωγραφία. Για την Α.Σ.Ο.Ε.Ε. εξετάστηκαν στην Έκθεση, τα Μαθηματικά, την Ιστορία και τη Γεωγραφία. Για την Πάντειο Ανώτατη Σχολή Πολιτικών Επιστημών εξετάστηκαν στην Έκθεση, τα Αρχαία Ελληνικά και την Ιστορία. Για την Ανώτατη Βιομηχανική Σχολή εξετάστηκαν στην Έκθεση, τα Μαθηματικά και τη Γεωγραφία.

Οι εξετάσεις διεξήχθησαν ταυτόχρονα σε 31 εκπαιδευτικές περιφέρειες σε 21 πόλεις της Ελλάδας και συγκεκριμένα στην Αθήνα-Πειραιά, τη Θεσσαλονίκη, την Πάτρα, το Ναύπλιο, την Τρίπολη, την Καλαμάτα, τον Πύργο, τη Λαμία, τα Ιωάννινα, το Μεσολόγγι, τη Χαλκίδα, τον Βόλο, την Κοζάνη, τις Σέρρες, την Κομοτηνή, τα Τρίκαλα, το Ηράκλειο, τα Χανιά, τη Σύρο, τη Μυτιλήνη και τη Ρόδο. Διήρκεσαν από τις 16 Σεπτεμβρίου έως τις 5 Οκτωβρίου 1964.

Υπεύθυνη για την επιλογή των θεμάτων και τη συγκρότηση σώματος βαθμολογητών για τη βαθμολόγηση των γραπτών ήταν η Κεντρική Επιτροπή Εισιτηρίων Διαγωνισμών. Αποτελούνταν από τον Γενικό Γραμματέα του Υπουργείου Παιδείας, ο οποίος ασκούσε χρέη Προέδρου, εννέα καθηγητών Α.Ε.Ι. (τριών φιλολόγων, τριών μαθηματικών και τριών φυσικών) και εννέα καθηγητών Μέσης Εκπαίδευσης (τριών φιλολόγων, τριών μαθηματικών

---

¹¹ Το Β.Δ. 378/1964 παρατίθεται στο Παράρτημα I.

¹² Ήως τότε οι εισαγωγικές εξετάσεις διοργανώνονταν από κάθε εκπαιδευτικό ίδρυμα ξεχωριστά και ο κάθε υποψήφιος μπορούσε να λάβει μέρος σε όσες εξετάσεις ήθελε, εφόσον δεν συνέπιπταν οι ημερομηνίες διεξαγωγής τους. Αν πετύχαινε σε περισσότερες από μία σχολές, αναγκαστικά, επέλεγε τη μία από αυτές (Λάμπος κ.ά., 2016).

και τριών φυσικών). Για λόγους διασφάλισης του αδιάβλητου χαρακτήρα των εξετάσεων τα ονόματα των καθηγητών ήταν γνωστά μόνο στον Υφυπουργό Παιδείας και στον Γενικό Γραμματέα.

Για κάθε μάθημα συντάχθηκαν 15 θέματα (Ελευθερία, 15-09-1964, σ. 5 & Μακεδονία, 15-09-1964, σ. 12), εκ των οποίων θα γινόταν κλήρωση κατά τις ημέρες των εξετάσεων. Τα θέματα φυλάσσονταν σε υποκαταστήματα Τραπεζών σε όλες τις εκπαιδευτικές περιφέρειες. Τα θέματα της Κεντρικής Επιτροπής Εισιτηρίων Διαγωνισμών φυλάσσονταν ομοίως σε χρηματοκιβώτιο υποκαταστήματος της Εθνικής Τράπεζας, από όπου μεταφέρονταν στο Υπουργείο Παιδείας από υπαλλήλους του Υπουργείου. Εκεί γινόταν η κλήρωση των θεμάτων από ειδική επιτροπή. Στη συνέχεια τα κληρωθέντα θέματα ανακοινώνονταν μέσω του ραδιοφωνικού δικτύου σε ραδιοφωνική εκπομπή. Σε κάθε εξεταστικό κέντρο οι κατά τόπους επιτροπές, οι Τοπικές Επιτροπές Διενεργείας Εισιτηρίων Διαγωνισμών Ανωτάτων Σχολών (Ελευθερία, 24-06-1964, σ. 3), άνοιγαν τους φακέλους με τα κληρωθέντα θέματα, τα διένειμαν στους υποψηφίους και ξεκινούσαν οι εξετάσεις. Στις εκπαιδευτικές περιφέρειες, όπου υπήρχε πιθανότητα να υπάρχουν δυσχέρειες στη ραδιοφωνική μετάδοση, υπήρχε πρόβλεψη να μεταδοθούν τα θέματα και τηλεφωνικώς. Με την έναρξη των εξετάσεων τα μέλη της Κεντρικής Επιτροπής αναλάμβαναν να επιλύσουν τα θέματα και να δώσουν οδηγίες προς τα εξεταστικά κέντρα.

Για την εισαγωγή στις σχολές μετρούσε μόνο ο μέσος όρος των γραπτών δοκιμών των υποψηφίων. Η βαθμολόγηση των γραπτών δοκιμών γινόταν με βαθμολογική κλίμακα 0-20 και συνυπολογιζόταν συντελεστής βαρύτητας για κάθε μάθημα που κυμαινόταν από το 1 έως το 8, ανάλογα με τη σχολή. Η τελική βαθμολογία του κάθε υποψηφίου ήταν το άθροισμα των γινομένων του κάθε βαθμού του γραπτού επί τον συντελεστή του. Στην περίπτωση που το συνολικό άθροισμα ήταν μεγαλύτερο της βάσης του 190, ο υποψήφιος θεωρούνταν επιτυχών στις εξετάσεις και λάμβανε με συστημένη επιστολή το «Αποδεικτικό Επιδόσεων». Αυτό περιλάμβανε τα πλήρη ατομικά στοιχεία του, τους βαθμούς του κατά τις εξετάσεις αλλά και τη σειρά επιτυχίας του στις σχολές που είχε δηλώσει. Οι επιτυχόντες υπέβαλλαν το «Αποδεικτικό Επιδόσεων» για εγγραφή στη σχολή που επιθυμούσαν να φοιτήσουν. Η είσοδος των υποψηφίων στις σχολές προσδιοριζόταν από τη βαθμολογία τους στις εξετάσεις, τη σειρά επιτυχίας τους στις σχολές τις οποίες είχαν επιλέξει κατά σειρά προτίμησης, όπως αυτή προέκυπτε από την επεξεργασία των δεδομένων από την Εθνική Στατιστική Υπηρεσία της Ελλάδα (Ε.Σ.Υ.Ε.)¹³, και τον αριθμό των εισακτέων που είχε ορισθεί από την κάθε σχολή. Σύμφωνα με τις δηλώσεις του Λ. Ακρίτα, οι εισακτέοι για το ακαδημαϊκό έτος 1964-1965 ήταν 12.350 (Ελευθερία, 16-12-1964, σ. 10).

Στις καθημερινές εφημερίδες, όπως η «Ελευθερία» και η «Μακεδονία» της 15ης Σεπτεμβρίου 1964, παρουσιάστηκε αναλυτικά όλη η διαδικασία των εξετάσεων που επρόκειτο να ακολουθηθεί. Οι πρώτες εξετάσεις αποτέλεσαν πρώτο θέμα, το οποίο καλύφθηκε εκτενώς από τον Τύπο της εποχής, με αποτέλεσμα να αντλούνται πληροφορίες για όλες τις πτυχές των εξετάσεων. Σταχυολογούνται τα παρακάτω:

- Ανατίθεται στην Ε.Σ.Υ.Ε. το έργο της μηχανογραφικής επεξεργασίας της βαθμολογίας των υποψηφίων και του καθορισμού της σειράς επιτυχίας των εισακτέων στις σχολές, έπειτα από

¹³ Για την έκδοση των αποτελεσμάτων των πρώτων εξετάσεων του 1964 βλ. Κεφάλαιο 5 της παρούσας έκδοσης, σ. 41.

κοινή απόφαση του Υπουργού Συντονισμού και του Υφυπουργού Παιδείας. Επίσης συγκροτείται Επιτροπή Εποπτείας Ελέγχου και Επικυρώσεως των δεδομένων (Εικόνα 23).

Εικόνα 23. Ανάθεση της επεξεργασίας των δεδομένων των εξετάσεων στην Ε.Σ.Υ.Ε.

– Δημοσιεύεται το πρόγραμμα των εξετάσεων, καθώς και οδηγίες για την έναρξη τους, τον τρόπο διεξαγωγής τους και το τι πρέπει να έχουν μαζί τους οι υποψήφιοι κατά τις εξετάσεις. Η Έκθεση της ομάδας Γ' ήταν το πρώτο εξεταζόμενο μάθημα (Εικόνες 24-26).

ΤΟ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑ ΤΩΝ ΕΞΕΤΑΣΕΩΝ ΕΙΣ ΤΑΣ ΑΝΩΤΑΤΑΣ ΣΧΟΛΑΣ ΑΡΧΙΖΟΥΝ ΕΙΣ ΤΑΣ 16 ΣΕΠΤΕΜΒΡΙΟΥ

* Λανεκονιώθη τὸ πρόγραμμα τῶν ειστηρίων διεγώνισμῶν διὰ τὸ ὄκρολονθα ἐκπαιδευτικά 'Ιδρυμάτων. Κατ' αὐτό:

★ Οι υποψήφιοι τῆς Γ' 'Ομάδας, ήτοι δικαὶοι τῶν σχολῶν τοῦ Ε. Μ. Πολυτεχνείου καὶ τῆς Πολυτεχνικῆς Σχολῆς Θεσσαλονίκης, διὰ έξιτοσθούν. Εἰς τὴν 'Έκθεσιν την 16/9 καὶ ἀπὸ ὥρας 8—11 π.μ., εἰς τὴν Χρηματικήν τὴν ημέραν 8—11 π.μ., εἰς τὴν 'Άλγενδραν τὴν 17/9 8—12 π.μ., εἰς τὴν Γεωμετρίαν τὴν 19/9 8—12 π.μ., εἰς τὴν Φυσικήν τὴν ίδιαν ημέραν καὶ απὸ 5.30—9 π.μ. εἰς τὴν Τριγωνομετρίαν τὴν 21/9, 8—12 π.μ. Γροθικοῦ Σχεδίου (μόνον οἱ υποψήφιοι τῶν Σχολῶν 'Αρχιτεκτόνων) τὴν 22/9 8—12 π.μ. καὶ 'Ελλεῖμερον Σχεδίου (μόνον οἱ υποψήφιοι τῶν Σχολῶν 'Άρχ. Τετράλογου') τὴν ίδιαν ημέραν 5.30—9 π.μ.

★ Οι υποψήφιοι τῆς Β' 'Ομάδας, ήτοι τῆς Φυσικούμαθητικῆς, 'Ιατρικῆς, 'Οδοντιατρικῆς, Κτηνιατρικῆς, Γεωνονικῆς καὶ Τυμπάτων Γεωπονίας, οἱ Δασολογίας διὰ έξιτοσθούν: Εἰς τὴν 'Έκθεσιν την 23/9 8—11.30 π.μ. εἰς τὴν Χρηματικήν τὴν ίδιαν ημέραν καὶ ἀπὸ ὥρας 5.30—9 μ.μ. εἰς τὴν Φυσικήν τὴν 24/9 8—11.30 π.μ., εἰς τὰ Μαθηματικά (μόνον οἱ υποψήφιοι τῶν Σχολῶν Φυσικούμαθητικῶν, 'Ανωτάτης Γεωπονίας καὶ Τυμπάτων Γεωπονίας καὶ Δασολογίας) τὴν 25/9 καὶ απὸ ὥρας 8—11.30, εἰς τὴν Γενικήν Βιολογίαν καὶ 'Ανθρωπολογίαν (μόνον οἱ υποψήφιοι τῶν 'Ιατρικῶν Σχολῶν καὶ τῶν 'Οδοντιατρικῶν Τυμπάτων Γεωπονίας καὶ Δασολογίας) τὴν 26/9 8—11.30 π.μ. καὶ τὴν Ζωολογίαν (μόνον οἱ υποψήφιοι τῆς Κτηνιατρικῆς τῶν ίδιων ημέρων καὶ απὸ ὥρας 5.30—9 π.μ.).

★ Οι υποψήφιοι τῆς Δ' 'Ομάδας, ήτοι τῆς 'Ανωτάτης 'Επιπορικῆς,

Παντείου, τῆς 'Ανωτάτης Βιομηχανικῆς, διὰ έξιτοσθούν. Εἰς τὰ 'Αρχαία 'Ελληνικά (μόνον οἱ υποψήφιοι τῆς Παντείου) τὴν 27/9 καὶ ἀπὸ ὥρας 10.30 π.μ., εἰς τὴν 'Έκθεσιν τὴν 28/9 καὶ ἀπὸ ὥρας 8—12 π.μ., εἰς τὰ Μαθηματικά (μόνον οἱ υποψήφιοι τῆς 'Ανωτάτης 'Επιπορικῆς καὶ Βιομηχανικῆς) τὴν 28/9 8—12 π.μ., εἰς τὴν 'Ιστορίαν (οἱ υποψήφιοι τῆς Παντείου καὶ 'Ανωτάτης 'Επιπορικῆς), τὴν 29/9 8—10.30 π.μ. καὶ εἰς τὴν Γεωγνοσίαν (οἱ υποψήφιοι τῆς 'Ανωτάτης 'Επιπορικῆς καὶ Βιομηχανικῆς) τὴν ίδιαν ημέραν καὶ ἀπὸ ὥρας 5.30—9 π.μ.

★ Οι υποψήφιοι τῆς Α' 'Ομάδας, ήτοι τῶν Θεολογικῶν, δικαὶοι τῶν Τυμπάτων Θεολογικῶν, Νομικῶν, Πολιτικῶν καὶ Οἰκονομικῶν 'Επιστημῶν, διὰ έξιτοσθούν: Εἰς τὰ 'Αρχαία 'Ελληνικά τὴν 30/9 καὶ ἀπὸ ὥρας 7.30—11 π.μ., εἰς τὴν 'Έκθεσιν τὴν 1/10 8—11 π.μ., εἰς τὴν 'Ιστορίαν (οἱ υποψήφιοι τῶν Θεολογικῶν, Νομικῶν, Πολιτικῶν καὶ Οἰκονομικῶν 'Επιστημῶν) τὴν 10/10 καὶ ἀπὸ ὥρας 8—11 π.μ., εἰς τὰ Λατινικά (πλὴν τῶν υποψήφιων τῶν Πολιτικῶν 'Επιστημῶν) τὴν 31/10 7.30—11 π.μ., καὶ εἰς τὴν Γεωγνοσίαν (μόνον οἱ υποψήφιοι Πολιτικῶν καὶ Οἰκονομικῶν 'Επιστημῶν), τὴν ίδιαν ημέραν καὶ ἀπὸ 12—3 π.μ.

★ Οι υποψήφιοι διέτα τὰ Τυμπάτων Γλωσσῶν διὰ έξιτοσθούν: α) Γραπτώς: Εἰς τὰ 'Αγγλικά τὴν 30/9, 6—3 π.μ., εἰς τὰ 'Γαλλικά τὴν 30/9 6—9 π.μ., εἰς τὰ 'Γερμανικά τὴν 1/10 12—3 π.μ. καὶ τὰ 'Ιταλικά τὴν 1/10 6—9 π.μ. 6) Ποσφορικῶς: Εἰς τὰ Γερμανικά τὴν 2/10, 4—10 π.μ. εἰς τὰ 'Ιταλικά 3/10, 4—10 π.μ. εἰς τὰ 'Αγγλικά τὴν 4/10 ἀπὸ 8 π.μ. καὶ εἰς τὰ 'Γαλλικά τὴν 5/10 ἀπὸ 8 π.μ.

ΜΕΤΑ ΤΗΝ ΠΡΟΚΑΤΑΡΚΤΙΚΗΝ ΕΡΓΑΣΙΑΝ
**Αρχιζουν αύριον εἰς 21 πόλεις
αἱ εισαχωγικαὶ ἔξετάσεις
δι' όλας τὰς ἀνωτάτας σχολάς**
ΤΑ ΘΕΜΑΤΑ ΘΑ ΜΕΤΑΔΙΔΟΝΤΑΙ
ΔΙΑ ΜΕΣΟΥ ΤΟΥ ΡΑΔΙΟΦΩΝΟΥ

Εικόνα 24. Έναρξη των εξετάσεων

Κάθε υποψήφιος δοξεῖται νὰ φέρῃ μαζί του τὰ έξηρα:
Τὸ Δελτίον 'Ατομικῶν Στοιχείων καὶ 'Επιλογῆς Σχολῶν, τὸ όποιον διὰ παραλάβη παρὰ τῆς Γοπικῆς 'Επιτροπής 'Έξετάσεων, εἰς τὴν δόποιν υπεβολεν τὴν αἵτησίν του.

Δελτίον 'Αστυνομικῆς Ταυτότητος ή Πιστοποιητικῶν Δῆμου ή Κοινότηπος μὲ φωτογραφίαν.

Δύο μολύβδια διαφέρεισαν η στυλογράφων μελάνης, χρώματος μπλέ η μαύρων, σταγονοειδέης αύστηρως διῆς χρωτιστοποιησιας οιωδήποτε, ἀλλού χρώματος η ἀποχρώσεως.

Πίνακας λογαριθμῶν, υποχρεωτικῶν μετρητῶν τύπων, κατὰ τὰς ημέρας ἔξετάσεως τῶν μαθηματικῶν καὶ Φυσικῆς.

Γεωμετρικά δργανα η δργανα καὶ πινακίδας σχεδιάσεων κατὰ τὰς ημέρας

Εικόνα 25. Χρήσιμες πληροφορίες για τις εξετάσεις

Εικόνα 26. Το πρόγραμμα των εξετάσεων

– Δίνονται πληροφορίες για την αναπαραγωγή των θεμάτων, τα οποία «έτυπώθησαν εἰς φωτοαντίγραφα.... μὲ τὰ πλέον σύγχρονα μηχανήματα» από υπαλλήλους του Υπουργείου (Μακεδονία, 15-09-1964, σ. 12). Για να διασφαλιστεί το αδιάβλητο της διαδικασίας, οι εργαζόμενοι στα δύο καταστήματα, στα οποία έγινε η αναπαραγωγή των θεμάτων, απομακρύνθηκαν από τις θέσεις τους για το συγκεκριμένο χρονικό διάστημα και αποζημιώθηκαν αντίστοιχα (Εικόνα 27).

δι τέ έκαστος ύποψήφιος είχε τό δικαίωμα νέ δηλώση συμβετούγη εις δύο μόνον διάμεσαι, ἀλλ' απεριστούσων διά τάς ὑπαγομένας εἰς αὐτάς σχολάς.

Η ΑΙΓΑΙΚΑΣΙΑ

Βασικαὶ φάσεις τῶν ξειτάνων εἰναι αἱ
όχολουθοι:

Την 7.45 κ.μ. της Τετάρτης βρά γινεται εις το υπουργείον πατέρων μή κλήρωσις τού θέματος τής έκδοσεως δια τούς υπότιμους της τρίτης ομάδος ητοι διεν τών συγχρόνων πολεμητείουν και της πολευτικής σχολής τού ποτεπιστημάτου Θεοφανείαν. Την ίδην πρωινήν όσκριβως, δι κηρυγμάτες αριθμός βά πάντοιονθή διπορραδιφώνων εις δόλην τήν Ελλάδαν, οπως και την 5.30 μ.μ. διά τη μάθημα τής χρημάτων. Οπου δι' οιονδήποτε

H ΑΝΑΚΟΙΝΩΣΙΣ

Διά κάθε μάθημα υπόσχουν δέκα πέντε θέματα, ηριθμημένα από 1 έως 15. "Αναλόγως των κληρονομένου όριθμού, γίνεται η διακοίνωσις του θέματος. Τα δύο μέτρα, ως σκριβώς συνεπάγουν υπό την καθηγητών, ζητώντας είς λόγο φωνοτατιγραφία. Δύο είδικα κατεστήματα είς άθηγας με πάλιον σύγγρανα μηχανήματα έμισθωθησαν υπό τον δημιουρούν διερχούντα χρονικούν διάστημα τριάντα χρονιά. Τό προσωπικόν την άπειρη περιόδοντα το διάστημα τοίντο και ἀπέξημιθη, την δέ δλην ἐργασίαν διελαύνουν τρεις είδικοι τῆς οπολούντος έμπιστησύνης του ύπουργελού. Ούτοι, ἐργαζόμενοι σχεδόν νυχτημέρων και τελούντες υπό μέσουν άστωνικήματα φρούρων, ἔξι τούντονται ώρα τών 500.000 φωνοτατιγραφα. Εγκεκτικώς, διαφέρεται ότι έκπτωση θέματος περιώδους είς 910 άντιγραφα, διώτι είς την 31. περιοχήντα πενταεπίδονται από 30,

Εικόνα 27. Πληροφορίες για την αναπαραγωγή των θεμάτων

– Παρουσιάζονται αριθμητικά δεδομένα σχετικά με τον ακριβή αριθμό των υποψηφίων για καθεμία από τις τέσσερις ομάδες Σχολών, αναφέρεται το συνολικό ποσό (4 έως 5 εκατομμύρια δραχμές) με το οποίο επιβαρύνθηκε το Δημόσιο για τη διεξαγωγή των εξετάσεων, αλλά και η συνολική ποσότητα χαρτιού (πάνω από 500.000 φύλλα) που χρειάστηκε, για να φωτοτυπηθούν και να διανεμηθούν τα θέματα (Εικόνα 28).

ΑΙ ΕΙΣΙΤΗΡΙΟΙ ΕΞΕΤΑΣΕΙΣ ΕΙΣ ΤΑΣ ΑΝΩΤΑΤΑΣ ΣΧΟΛΑΣ

ΜΕΤΡΑ ΔΙΑ ΤΗΝ ΑΣΦΑΛΕΙΑΝ ΤΩΝ ΘΕΜΑ-
ΤΩΝ ΚΑΙ ΤΗΝ ΔΙΚΑΙΑΝ ΒΑΘΜΟΔΟΣΣΑΝ

Αιτεοινώθησαν χθις λεπτομέρειας τας προτρυπτικάς και του τροπου με τον οποίον διόλοι θα διεύσουν τα θέματα των εισιτηρίων έξιπτων κατά τας έρετ-
ταινιας εισαγωγικάς έπιταξίων διὰ τας
Αιγαϊατας Σχολας. Τας ανακοινώθησαν
ζητανός ο υπουργός της Παιδιάς κ.
Λουκής Αρκίτας και ο γενικός γρα-
μετων του Υπουργείου κ. Ελάγγη. Πα-
κονούσος, εἰς τὸν ὄποιον δρείλεται ἡ
ἄλη δούρωνσις.

ελή δργάνωσις.
Εκ τῶν γενεμένων ἀσποινώσεων,
προκύπτει ὅτι ὁ ὑπερφίος, ἐνν̄ ξε-
γει ἡ νόσχαλη παρὰ μόνον μὲ τὸ νό-
δον τὰς ἔξτασίς. Τὸ ἀσποτελμα-
τικόν μὲ τὴν σειρὰν ἐπιτυχίας θὰ τὸ
λαβῇ τοκχούμικόν εἰς τὰ εἰκόνα των.
Διά τα φθόνοις θυμῶς τὸ ὑπουργεῖον εἰς
αὐτὸν τὸ σπεριόν, προτίθεται μία σε-
ρια κατεπλκτικής πρόσφατη ἕργος-
ας, εἰς τὴν ὁποῖον Ἐπεκράτησεν ἄκρα
μητικότης καὶ ἡ ὁποία διεῆκεν μὲ
συστάσια.

*Αρχεῖ τὰ σημειώση ὅτι ἐγένοντο δε-
κτοι εἰς ὅλην τὴν Ἑλλάδα 40.016 αι-

Εικόνα 28. Αριθμητικά στοιχεία σε σχέση με τις εξετάσεις

περιφορήν Ἀθηνῶν—Πειραιῶς εἰς τὰς
ἐννέα ἐπαρχιακά περιφέρειας 18.
417 ὑπομηφίοι καὶ εἰς τὰς τρεῖς
περιφέρειας Θεσσαλονίκης 5.862 ὑ-
πομηφίοι.

πονηφειοι.
Εἰς τὰς λοιπὰς περιφερείας καὶ
διὰ τὰς τεσσάρας θυμάδας οἱ ὑποψή-
φοι κατανοοῦνται ως έξι:

Ναυπλίου 471, Τριπόλεως 658, Κα-
λαμών 837, Πατρών 917, Πύργου
544, Ασίας 639, Ιανουαρίου 1468,
Μεσολογγίου 680, Χαλκίδος 736, Βό-

λου 1050, Κοζάνης 1448, Σιρών
7.17, Κουστούπης 1292, Τρικάλων
593, Χανίων 1340, Σύρου 290, Με-
τιλήνης 477, Ρόδου 238, Ησπαλείων
1340, Ήπειρου σύνολος 40.016.
Έκ τούτων 8118 έδραστων διὰ τὴν
Α' διάβατο, 13.793 διὰ τὴν Β' διάβατο,
6854 διὰ τὴν Γ' διάβατο και ΗΙ.251

“Υπερολογίζεται ότι ζή' σύνο της
βλάχωσαν 40.016 αιτήσεις, οι οποίες
είναι έναρχοι των ειδών 22—25.000.
Διότι οι πλειστοί υπέβαλλον αιτήσεις
διότι δύο άμαδες. Αι θετικές εισαγάγονται
ως εἰς τάς ανωτάτας συγκαλ ολοκληρω-
μένου της κώδικας, άνωρχονται έφεστοι
εἰς 25.000. Δηλαδή περισσότεροι: &
ταύτων μεταξύ των δύο δικαιώματος

Τὰ έμματα πού θὰ δεθοῦν είναι δλα ἀπὸ τὴν διδακτέαν ὑλην τῶν γυναικῶν.

“Ολα τα ξενόδο της άνωτέρω όργανωσεως των ιξιτάσσεων, διαρύνουν τέλος πρόσωπον. Βαθιά άνελθουν δε εις 4—5
μηνασσών.

Εικόνα 28. Αριθμητικά στοιχεία σε σχέση με τις εξετάσεις

– Η διαδικασία βαθμολόγησης των γραπτών δοκιμών των υποψηφίων ήταν ένα θέμα το οποίο επίσης καλύφθηκε εκτενώς. Τα γραπτά βαθμολογήθηκαν από 400 βαθμολογητές-καθηγητές, οι οποίοι «είργασθησαν ύπερανθρώπως» (Ελευθερία, 11-11-1964, σ. 7). Σημειώνεται ότι η διαδικασία διασφάλισης της ανωνυμίας των υποψηφίων και των

βαθμολογητών με την κάλυψη των ονομάτων τους με μαύρη αυτοκόλλητη ταινία είναι μία διαδικασία που καθιερώθηκε το 1964 και διατηρείται έως και σήμερα (Εικόνες 29-31).

Τό υπουργείον παιδείας, διὰ τηλεγραφήματος πρὸς τὰς τοπικὰς ἐπιτροπὰς, οὐνιστά, ὅπως ἔφοδισσον τοὺς ὑποψήφιους τῆς Β' καὶ Γ' ὁμάδων κατὰ τὴν ἔξιτασιν τῶν μαθηματικῶν, μὲ τὸ συρραμμένον ὄκταστον διεύθυνον τετράδιον. Τὰ στοιχεῖα τῶν ὑποψήφιων θέσσαν γράφονται καὶ θά καλύπτωνται μόνον εἰς τὴν πρώτην σελίδην τοῦ πρώτου δικαιοσύνην. Αἱ δύο τελευταῖς σελίδεις τῶν δοκιμῶν τῶν μαθηματικῶν καὶ ἡ τελευταῖς τῶν λοιπῶν μαθημάτων θά χρησιμοποιοῦνται ὡς πρόγειρον. Εἰς δύο διαφοροφορίες για τὸ τέλος μαθηματικῶν ἔκαστον δοκίμιον θά κλειστοί εἰσι τὸ τέλος τοῦ καθαροῦ, δύον καὶ τοῦ προχειροῦ, διὰ μονογραφῆς δύον καὶ τοῦ προχειροῦ, διὰ διαφόρου δι' ἔκαστον μάθημας ἐπιπροτού, διαφόρου δι' ἔκαστον μάθημας.

Εικόνα 29. Πληροφορίες για τὸ τετράδιο τῶν εξετάσεων

"Ἐν συνεχείᾳ τὰ γραπτὰ ἀπὸ ὅλην τὴν Ἑλλάδα — 179.000 περίου συνεκεντρώθησαν τὶς τὴν Πάντειον Σχολὴν εἰς τὸ γ' ὅροφον, ὁ δόπιος ἐφερείτο. Τὰ γραπτά ὅλων τῶν περιφερειῶν καὶ ὅλων τῶν ὁμάδων καὶ ἔδοθησαν εἰς 400 βαθμολόγους, οἱ δόπιοι εἰργάζοντο καθημερινῶς ἀπὸ τὰς 8—1 καὶ 5—8. "Ἐκεῖτον γραπτάν 113 μισθολογήθη ὑπὸ δύο διαθητών καὶ ὁ δύντερος διενέγγριζε τὸν διαθητὸν τοῦ πρώτου, διότι ἦτο κεκαλυμμένας. "Ἐνεπειταὶ δὲτε κεκαλυμμένον ἦτο καὶ τὸ δύναμα τοῦ ὑποψήφιου. "Η διαθητογένεια διήρκεσεν ἕνα μῆνα. "Ἀκολούθως τὰ γραπτὰ παρεδόθησαν εἰς τὴν Γενικὴν Στατιστικὴν "Υπηρεσίαν, ὅπου ἦδη τίχες γίνεται ἡ σχετικὴ προεργασία μετά δοκιμῶν.

Εικόνες 30-31. Η διαδικασία διαθητογένειας των γραπτών

Η ΒΑΘΜΟΛΟΓΙΑ

Κάθε γραπτὸν θὰ διαθητογένεται δύο φοράς. "Ο πρῶτος διαθητογέντης, θὰ διαθητογένη καὶ θὰ καλύπτῃ τὸν διαθητὸν. Τὸ διδον θὰ κάνῃ καὶ διεύτερος.

Κατόπιν ὅλα τὰ γραπτά, ἀφοῦ διαθητογήθησαν, θὰ μεταφερθοῦν εἰς εἰδικὸν ηλεκτρονικὸν ἐγκεφαλὸν τοῦ δημοσίου. "Ο ἐγκέφαλος θὰ ἔργαγε τὴν διαθητογένειαν καὶ τὴν σειρὰν ἐπιτυχίας τοῦ κάθε ὑποψήφιου εἰς τὰς σχολὰς ποὺ ἔδηλωσεν διτὶ ἐπιθυμεῖ νὰ εἰσαχθῇ.

Τὰ ἀποτελέσματα διὰ κάθε ὑποψήφιου θὰ γραφοῦν εἰς δελτίον, τὸ ὃποιον θὰ σταλλή τοχοδρομικῶς εἰς τὴν διεύθυνσιν τοῦ διπορευτοῦ. "Ενοεῖται ὅτι τὸ δελτίον τῶν ἀποτελεσμάτων, θὰ τὸ λάθους μόνον διστολέσται 190 καὶ διω.

Οὕτω δὲ κάθε ὑποψήφιος, θὰ γνωρίζῃ αἱμέσως σὲ ποιά σχολὴ μπορεῖ νὰ ἔγγραφη σύμβωσα μὲ τὸν διριθμὸν εἰς σακτά.

ΕΝΤΟΣ 3-4 ΗΜΕΡΩΝ ΘΑ ΠΕΡΑΤΩΘΗ Η ΑΠΟΣΤΟΛΗ ΤΩΝ ΑΠΟΤΕΛΕΣΜΑΤΩΝ ΔΙ' ΟΛΑΣ ΤΑΣ ΑΝΩΤΑΤΑΣ ΣΧΟΛΑΣ

ΚΑΤΗΡΤΙΣΘΙΣΑΝ ΟΙ ΠΙΝΑΚΕΣ ΤΩΝ ΕΠΙΤΥΧΩΝΤΩΝ

"Η ἀποστολὴ ταχυδρομικῶν τῶν ἀποτελέσμάτων τῶν εἰσιτηρίων ἔξετάσσουν διὰ τὰς "Ανωτάτας Σχολάς, ἐπρόκειτο νὰ ἀρχίσῃ τὰς πρώτας πρωιάς ὥρας σῆμερον. "Η κεντρικήσεις αὐτῆς ἐπήλθε, διότι κατηρτίσθησαν ὅλοι οἱ πίνακες, τῶν ἐπιτυχώντων, κατὰ σχολῆς καὶ ἀσκολούθως ἡρμηνεῖς ὑπὸ τῆς μηχανογραφικῆς υπηρεσίας ἢ ἔξαγον τὴν τῶν ἀποτελεσμάτων κατὰ ἀποτομῶν. Πάντως ἡ ἀποστολὴ ἀποτελεσμάτων τῶν 40.000 φακέλων μὲ τὰ ἀποτελέσματα τόσον τῶν ἐπιτυχώντων δύον εκαὶ τῶν ἀποτυχώντων κατὰ τὰς εἰσιτήρεις ἔξετάσσεις τῶν "Ανωτάτων Σχο-

λῶν δὲ περιπτωθῆ ἐντὸς 3-4 ημερῶν τὸ ἀργότερον.

ΔΩΡΕΑΝ Η ΑΠΟΣΤΟΛΗ

Διὰ διαταγῆς τοῦ ὑψηλούργου Συγκοινωνῶν κ. Εὔαγγ. Αρβανιτάκη απολλάσσονται παντὸς τεχνοδρομικοῦ τιθέους αἱ 40.000 συντηρημέναις ἀποτομαὶ, διὰ τὸν διοικον θὰ γνωνιτοποιηθοῦν πρὸς τοῦς ὑπεψηφίους σπουδασταῖς τῶν ἀνωτάτων σχολῶν ἀλοκήρους τῆς χώρας τὰ ἀποτελεσμάτων τῶν ἔξετάσεων των.

Εικόνα 32. Ενημέρωση για τα αποτελέσματα των εξετάσεων

Πτυχές των πρώτων εξετάσεων καλύφθηκαν και από τα «Ελληνικά Επίκαιρα» (D3237, 1964-D1988, 1964). Με τον τρόπο αυτό το νέο σύστημα βρίσκει θέση ανάμεσα σε ιστορικές στιγμές της Ελλάδας, οι οποίες καταγράφηκαν στον φακό της κάμερας. Συγκεκριμένα, στο πρώτο τεκμήριο, το οποίο καλύπτει ειδήσεις Σεπτεμβρίου 1964, εγκαινιάζεται στον Ραδιοσταθμό Αθηνών το νέο σύστημα των εξετάσεων από τον Υφυπουργό Παιδείας, Λ. Ακρίτα (Εικόνα 33). Στο δεύτερο τεκμήριο, το οποίο καλύπτει ειδήσεις Οκτωβρίου-Νοεμβρίου 1964, ο Πρωθυπουργός Γ. Παπανδρέου μαζί με άλλα κυβερνητικά στελέχη, ἐπειτα από εισήγηση του Ε. Παπανούτσου, παρακολουθούν την παρουσίαση του ηλεκτρονικού υπολογιστή της Διεύθυνσης Μηχανογραφίας της Ε.Σ.Υ.Ε., ο οποίος θα χρησιμοποιηθεί για την επεξεργασία των βαθμολογιών των υποψήφιων για εισαγωγή στα Α.Ε.Ι. (Εικόνες 34-35).

Εικόνα 33. Ο Ε. Παπανούτσος και ο Λ. Ακρίτας κατά τις δοκιμές του νέου συστήματος εξετάσεων

Εικόνες 34-35. Ο Γ. Παπανδρέου και ο Ε. Παπανούτσος σε παρουσίαση στην Ε.Σ.Υ.Ε.

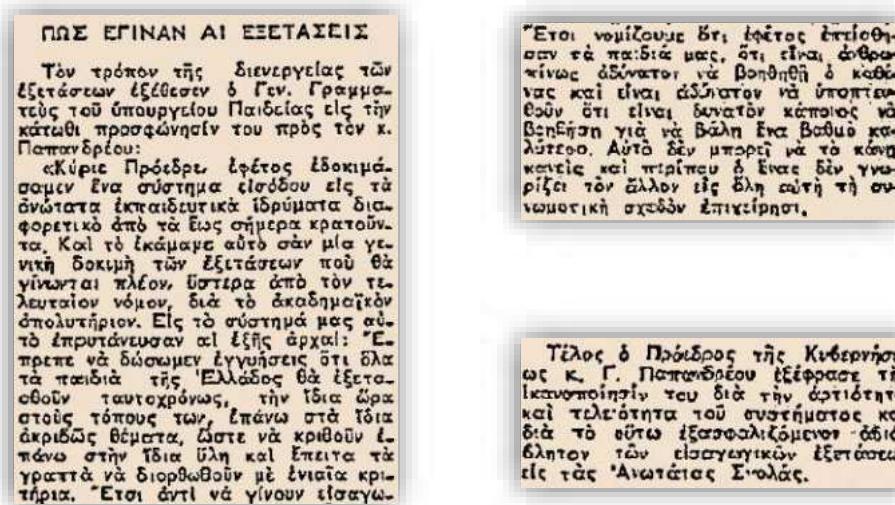

Εικόνες 36-40. Στιγμές από τη διαδικασία των εξετάσεων

Τέλος, σε τηλεοπτικό ντοκιμαντέρ του BBC (Holden & Maros, 1964), στόχος του οποίου ήταν η αποτύπωση της ελληνικής πραγματικότητας σε πολιτικό και κοινωνικό επίπεδο κατά τη συγκεκριμένη χρονική περίοδο και οι προσπάθειες εκσυγχρονισμού της χώρας, καταγράφεται η διαδικασία των πρώτων εισαγωγικών εξετάσεων, από την κλήρωση των θεμάτων έως και την έκδοση των αποτελεσμάτων για τους υποψηφίους (Εικόνες 36-40). Οι δημιουργοί του ντοκιμαντέρ αναφέρονται στις εξετάσεις ως μία θετική προσπάθεια στο πλαίσιο της εκπαιδευτικής μεταρρύθμισης.

Οι διαμαρτυρίες οι οποίες καταγράφονται σε σχέση με τις εξετάσεις του 1964 σχετίζονταν με το γεγονός πως, ενώ κάποιοι υποψηφίοι είχαν επιτύχει βαθμολογία ίση με τη βάση του 190 και άνω, δεν κατάφεραν τελικά να εισαχθούν σε κάποια Σχολή. Επιτροπές γονέων συναντήθηκαν με τον Υφυπουργό Παιδείας, Λ. Ακρίτα, ζητώντας να αυξηθεί ο αριθμός των εισακτέων, ώστόσο το αίτημα δεν έγινε δεκτό, αφού στην προκειμένη στιγμή οι Σχολές δεν μπορούσαν να απορροφήσουν περισσότερους εισακτέους (Ελευθερία, 16-12-1964, σ. 10).

Ενδιαφέρον παρουσιάζουν οι δηλώσεις των κύριων εμπνευστών της εκπαιδευτικής μεταρρύθμισης για τις πρώτες εξετάσεις (Εικόνα 41). Ο Ε. Παπανούτσος σε δηλώσεις του (Ελευθερία, 11-11-1964, σ. 7) έδωσε βαρύτητα στη δίκαιη διαδικασία η οποία ακολουθήθηκε τόσο για τις εξετάσεις όσο και για τη βαθμολόγηση των υποψηφίων: «Επρεπε, νὰ δώσωμεν ἔγγυήσεις, ὅτι τὰ παιδιὰ τῆς Ἑλλάδος θὰ ἔξετασθοῦν ταυτοχρόνως τὴν ἴδια ὥρα στοὺς τόπους των, ἐπάνω στὰ ἴδια ἀκριβῶς θέματα, ὡστὲ νὰ κριθοῦν ἐπάνω στὴν ἴδια ὥλη καὶ καὶ ἐπειτα τὰ γράπτὰ νὰ διορθωθοῦν μὲν ἔνιαῖς κριτήριαι. [...] Ετοι νομίζουμε, ὅτι ἐφέτος ἐπείσθησαν τὰ παιδιά μας, ὅτι εἶναι ἄνθρωπινως ἀδύνατον νὰ βοηθηθῇ ὁ καθένας των εἶναι δύνατον νὰ ὑποτελεῖθαι ὅτι δύνατὸν κατοικεῖ, νὰ βεβηθῇ για τὰ βάλη ἵνα βαθμό καλύτερο. Αὐτὸς δὲν μπορεῖ νὰ τὸ κανονικεῖς καὶ πιθανοὺς δὲν εἶναι δὲν γνωρίζεις τὸν ἄλλον εἰς δὴλη αὐτῇ τῇ συνιωτική σχέδιον ἐπινείρηστοι. [...] Τελειώνοντας, νομίζω, ὅτι πρέπει ὅλοι νὰ εἴμαστε ὑπερήφανοι, γιατὶ τὸ κράτος ἔχει αὐτή τὴν ὑπηρεσία, ἡ οποία ἐργάζεται κατὰ τρόπο ὑποδειγματικό».

Εικόνα 41. Η αποτίμηση των εξετάσεων

Ομοίως, ο Λ. Ακρίτας επισήμανε χαρακτηριστικά την αδιάβλητη διαδικασία των εξετάσεων: «Διὰ πρώτην φορὰν ἐφηρμόσθη ἐφέτος νέον σύστημα διεξαγωγῆς τῶν εισαγωγικῶν ἔξετάσεων εἰς τὰ ἀνώτατα ἐκπαιδευτικά ἰδρύματα, ἔγγυώμενον τὴν ἀδιάβλητον ἐπιλογὴν τῶν ἰκανωτέρων φοιτητῶν μὲν ἔνιαῖα καὶ ἀντικειμενικά κριτήρια καὶ ἐντελῶς ἀδαπάνως. Τὸ ἀποτέλεσμα ὑπῆρξεν ἀπολύτως ἰκανοποιητικόν» (Ελευθερία, 01-01-1965, σ. 15).

Συμπερασματικά, η αποτίμηση του εγχειρήματος των πρώτων εξετάσεων για όλα τα Α.Ε.Ι., οι οποίες διενεργήθηκαν κεντρικά από το Υπουργείο Παιδείας με θέματα κοινά για όλους τους υποψηφίους, αποτιμάται θετικά. Αν και αρχικά επικρατούσε σκεπτικισμός σχετικά με την επιτυχία της διαδικασίας, τελικά η άρτια οργάνωση από τους υπεύθυνους του Υπουργείου Παιδείας και η χρήση της τεχνολογίας εξασφάλισε την επιτυχή υλοποίηση των εξετάσεων. Ο τρόπος με τον οποίο διεξήχθησαν, αποτέλεσε οδηγό για τις εξετάσεις των επόμενων ετών, με αποτέλεσμα ο συγκεκριμένος θεσμός να κρίνεται επιτυχημένος ως προς την ποιότητά του και τον αδιάβλητο χαρακτήρα του.

4. Τα θέματα των πρώτων εξετάσεων

Παρακάτω παρατίθενται τα θέματα των εξετάσεων του 1964 για τις τέσσερις ομάδες σχολών. Τα θέματα αντλήθηκαν από το ετήσιο δελτίο του Αρ. Πάλλα¹⁴ (1964, σσ. 14-38), στο οποίο περιέχονταν τα θέματα και οι λύσεις των θεμάτων για όλες τις σχολές.

ΝΟΜΙΚΗ—ΦΙΛΟΣΟΦΙΚΗ—ΑΓΓΛΙΚΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ— ΓΑΛΛΙΚΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ (Όμας 1η).

ΕΚΘΕΣΙΣ. «Ἡ γάρ ἄγαν ἐλευθερία ἔοικεν οὐκ εἰς ἄλλο τι ἢ εἰς ἄγαν δουλείαν μεταβάλλειν καὶ ἰδιώτη καὶ πόλει».

Παρατηρήσεις. 1) Νὰ εὑρεθῇ ὁ ὑποθετικὸς λόγος τοῦ κειμένου καὶ τί σημαίνει.

2) Νὰ ἀναλυθῇ συντακτικῶς ἡ φράσις: ὥστε πέπεισμαι σὲ μᾶλλον... ὥσπερ ἔγω. ΑΡΧΑΙΑ. (Ξενοφ. Ἀπομνημονεύματα Α, 6, 2-4).

Κείμενον. Ὡς Σωκράτες, ἔγὼ μὲν ὅμην τοὺς φιλοσοφοῦντας εὐδαιμονεστέρους χρῆναι γίγνεσθαι· σὺ δέ μοι δοκεῖς τάναντία τῆς φιλοσοφίας ἀπολελαυκέναι· ζῆς γοῦν οὕτως ὡς οὐδὲν ἔν εἰς δοῦλος ὑπὸ δεσπότῃ διαιτώμενος μείνεις· σιτία τε σιτεῖ καὶ ποτὰ πίνεις τὰ φαυλότατα καὶ ἴματιον ἡμφίεσαι οὐ μόνον φαῦλον, ἀλλὰ τὸ αὐτὸ δέροντας τε καὶ χειμῶνος, ἀνυπόδητός τε καὶ ἀχέτων διατελεῖς. Καὶ μὴν χρήματά γε οὐ λαμβάνεις, ἀ καὶ κτωμένους εὐφραίνει καὶ κεκτημένους ἐλευθεριώτερόν τε καὶ ηδίον ποιεῖ ζῆν. Εἰ οὖν ὥσπερ καὶ τῶν ἀλλων ἔργων οἱ διδάσκαλοι τοὺς μαθητὰς μιμητὰς ἑαυτῶν ἀποδεικνύουσιν, οὕτω καὶ σὺ τοὺς συνόντας διαθήσεις, νόμιζε κακοδαιμονίας διδάσκαλος εἶναι. Καὶ ὁ Σωκράτης πρὸς ταῦτα εἶπε Δοκεῖς μοι, διὸ οὐτιφῶν, ὑπειληφέναι με οὕτως ἀνιαρᾶς ζῆν, ὥστε πέπεισμαι σὲ μᾶλλον ἀποθανεῖν ἢν ἐλέσθαι η ζῆν ὥσπερ ἔγω.

3) Ἔδιον: νὰ γραφῇ ὁ θετικὸς καὶ ὁ ὑπερθετικὸς βαθμὸς τοῦ ἐπιρρήματος, καὶ ἡ αἰτιατικὴ ἐνικοῦ καὶ ὀνομαστικὴ πληθυντικοῦ δλων τῶν γενῶν καὶ εἰς τοὺς τρεῖς βαθμούς.

4) Ὑπειληφέναι—ἐλέσθαι: νὰ ἀντικατασταθοῦν εἰς δλους τοὺς χρόνους εἰς τὴν ίδιαν φωνήν.

ΛΑΤΙΝΙΚΑ. (J. Caesaris Comment. VII, XIII).

Κείμενον. Caesar ex castris equitatum educi jubet; proelium equestre committit; laborantibus jam suis Germanos equites circitercccc summittit, quos ab initio habere secum instituerat. Eorum impetum Galli sustinere non potuerunt atque in fugam conjecti multis amissis se ad agmen receperunt. Quibus profligatis rursus oppidani perterriti comprehensos eos, quorum opera plebem concitatam existimabant, ad Caesarem perduxerunt seseque ei dediderunt. Quibus rebus confectis Caesar ad oppidum Avaricum, quod erat maximum munitissimumque in finibus Biturigum atque agri fertilissima regione, profectus est, quod eo oppido recepto civitatem Biturigum se in potestatem redacturam confidebat.

¹⁴ Σημειώνεται ότι ο Αριστείδης Φ. Πάλλας υπήρξε γενικός γραμματέας της Ελληνικής Μαθηματικής Εταιρείας για 16 έτη και στη συνέχεια, το 1973, εξελέγη πρόεδρος (Μπαλτζής, 2021). Ως καθηγητής Μαθηματικών δίδασκε στη Σχολή Ναυτικών Δοκίμων. Επιπλέον δραστηριοποιούνταν επαγγελματικά και ως φροντιστής.

- Παρατηρήσεις.** 1) *educi, sustinere*: νά γραφοῦν οἱ τύποις δλων τῶν χρόνων εἰς τὴν φωνὴν ἔκάστου.
- 2) *fertilissima, maximum, munitissimum*: νά γραφοῦν τὰ παραθετικὰ τῶν ἐπιθέτων εἰς τὰ τοία γένη, εἰς δλους τοὺς βαθμοὺς καὶ εἰς τὸν αὐτὸν τύπον.
- 3) *laborantibus... instituerat*: νά γίνῃ συντακτικὴ ἀνάλυσις τῆς φράσεως.
- 4) *ei, quibus* : νά ἀναγνωρισθοῦν συντακτικῶς.

ΙΣΤΟΡΙΑ. 1) Ποίας μεταρρυθμίσεις ἐπέφερεν ὁ Κλεισθένης εἰς τὸ Ἀθηναϊκὸν πολίτευμα;

2) Σημασία τῶν κατακτήσεων τοῦ Μεγάλου Ἀλεξάνδρου.

3) Ἱερὰ ἔξετασις.

4) Ποῖα προνόμια είχον οἱ Ἑλληνες ἐπὶ Τουρκοκρατίας;

5) Τιβέριος Γράκχος.

6) Πολιορκία τῆς Κωνσταντινουπόλεως ὑπὸ τῶν Ἀράβων ἐπὶ Κωνσταντίνου Δ' τοῦ Πωγωνάτου.

7) Ποία ἡ ἐκστρατεία τῶν Νορμανδῶν κατὰ τῆς Θεσσαλονίκης;

8) Ποῖαι συμμαχίαι ἐδημιουργήθησαν μετὰ τὸ 1870;

9) Χαρακτηρισμὸς τοῦ Θεοδώρου Κολοκοτρώνη.

10) Ποῖα τὰ αἴτια τῆς Νεοτουρκικῆς ἐπαναστάσεως;

ΦΥΣΙΚΟΜΑΘΗΜΑΤΙΚΗ ΣΧΟΛΗ — ΙΑΤΡΙΚΗ — ΟΔΟΝΤΙΑΤΡΙΚΗ — ΓΕΩΠΟΝΙΚΗ κ.τ.λ. (Όμάς 2α).

A) *Φυσικομαθηματικὴ Σχολὴ* (Τμήματα Μαθηματικὸν—Φυσικόν—Φυσιογνωστικὸν—Χημικὸν—Φαρμακευτικὸν Ἀθηνῶν Θεσσαλονίκης).

B) *Γεωπονικὴ καὶ Δασολογικὴ Σχολὴ*.

C) *Ιατρικὴ καὶ Οδοντιατρικὴ Σχολὴ*.

Ἐξετασθέντα Μαθήματα:

α) Κοινὰ δι’ δλας τὰς ἀνωτέρω Σχολάς: "Εκθεσις—Φυσικὴ—Χημεία.

β) "Αλγεβρα—Γεωμετρία—Τριγωνομετρία μόνον διὰ τὰς A καὶ B.

γ) Βιολογία—"Ανθρωπολογία μόνον διὰ τὴν Ιατρικὴν καὶ Οδοντιατρικήν.

ΕΚΘΕΣΙΣ. «Τὰ παιδιά σπουδάζουν ἀπὸ φιλοδοξία, ἀπὸ ἀνησυχία γιὰ τὸ μέλλον τους, ἀπὸ διάθεση γιὰ κέρδος, ἀπὸ περιέργεια γιὰ τὴν ἐπιστήμη, ἢ γιὰ κάποιον ἄλλο λόγο; Ἀναπτυξατε τὸ θέμα, ἀποφεύγοντες δοσο είναι δυνατὸ τὴν πρωτικὴ σας περίπτωση».

ΦΥΣΙΚΗ. Ζήτημα 1ον. *Tί είναι κινητικὴ ἐνέργεια σώματος στρεφομένου περὶ ἄξονα. Τί καλεῖται ροπὴ ἀδρανείας καὶ μονάδες εἰς τὰ διάφορα συστήματα.*

Ζήτημα 2ον. *Ἐάν ἀροίξωμεν ἔνα κρουνὸν ὕδατος τῆς οἰκίας μας καὶ ἐν συνεχείᾳ δεύτερον κρουνὸν εἰς τὴν ἴδιαν οἰκίαν, παρατηροῦμεν ὅτι ἡ ταχύτης ἐκφοῆς τοῦ πρώτου ἐλαττοῦται. Ερμηνεύσατε τὸ φαινόμενον.*

Ζήτημα 3ον. *Ποίαν μεταβολὴν ὑφίσταται τὸ ἄτομον, διαγείρεται καὶ σταν ἰονίζεται.*

Ζήτημα 4ον. Σύρμα μήκους 40 cm τοποθετεῖται καθέτως πρὸς τὰς δυναμικὰς γραμμὰς μαγνητικοῦ πεδίου ἐντάσεως 1000 Gauss. Τὸ σύρμα διαρρεόμενον ὅποιος φεύγεις ἐντάσεως 10 Ampères μετατοπίζεται μὲ ταχύτητα 2 m/sec. Νὰ ὑπολογισθῇ τὸ ἔχον τῆς δυνάμεως Laplace εἰς 1 sec.

Ζήτημα 5ον. Συρμὸς κινεῖται ἐπὶ δριξοτίου δρόμου μὲ ταχύτητα 108 km/h. Ποία δύναμις πρέπει νὰ ἐπενεργήσῃ εἰς Nt/tom, ώστε νὰ σταματήσῃ μετὰ διαδρομῆς 1800 m; Νὰ ὑπολογισθῇ ἐπίσης τὸ διάστημα τὸ διοῖον θὰ διανύσῃ, ἀνεν πεδήσεως, ἐὰν ἀνέρχεται ἐπὶ επιπέδου αἱλίσεως $\frac{1,5}{100}$.

ΧΗΜΕΙΑ. **Ζήτημα 1ον.** Τὶ εἶναι ἡλεκτρολύται; Ποῖα φαινόμενα λαμβάνουν χώραν κατὰ τὴν ἡλεκτρόλυσιν; Νὰ γραφῇ ὁ μηχανισμὸς τῆς ἡλεκτρολύσεως τοῦ θειϊκοῦ νατρίου.

Ζήτημα 2ον. Τὶ εἶναι γλυκοζῖται; Τὶ εἶναι φελίγγειον ὑγρὸν καὶ εἰς τὶ χρησιμοποιεῖται.

Ζήτημα 3ον. Ἀσβέστιον (προέλευσις, παρασκευή, ίδιότητες, χρήσεις).

Ζήτημα 4ον. Πόσον φωσφορικὸν ἀσβέστιον χρειαζόμεθα διὰ νὰ λάβωμεν 50 gr πυροφωσφορικοῦ δξέος;

Ζήτημα 5ον. Πόσα gr γλυκόδηνα ἀπαιτοῦνται, ἵνα, διὰ καταλλήλων ἐπεξεργασιῶν, λάβωμεν 100 gr δξεοῦ αἰθυλεστέρος;

ΑΛΓΕΒΡΑ. **Ζήτημα 1ον.** Νὰ εὑρεθῶσιν αἱ ἀναγκαῖαι καὶ ἴκαναι συνθῆκαι, ἵνα τὸ πολυνόμιον $Ax^3 + Bx + C$ διαιρεῖται ἀκριβῶς διὰ τοῦ πολυνόμου $ax^2 + bx + c$.

Ζήτημα 2ον. Νὰ λυθῇ τὸ σύστημα:

$$(3x)^{\lambda\circ\gamma^3} = (5y)^{\lambda\circ\gamma^5} \quad (1), \quad x^{\lambda\circ\gamma^5} = y^{\lambda\circ\gamma^3}$$

ΓΕΩΜΕΤΡΙΑ. **Ζήτημα 3ον.** Δίδεται ἰσόπλευρον τρίγωνον ABC , πλευρᾶς a . Μὲ διαμέτρους τὰς AB καὶ AC γράφομεν ἡμιπεριφερεῖας ἐκτὸς τοῦ τριγώνου κείμενας. Μὲ κέντρον τὸ A καὶ ἀκτῖνα ἵσην πρὸς αἱ γράφομεν τόξον BG , κείμενον ἐκτὸς τῆς γωνίας A τοῦ δοθέντος τριγώνου. Τέλος μὲ κέντρον τὸ A γράφομεν περιφέρειαν ἐφαπτομένην τῆς BG . "Εστωσαν H τὸ σημεῖον ἐπαφῆς τῆς τελευταῖς περιφερεῖας μετὰ τῆς BG , A καὶ E τὰ σημεῖα τομῆς ταύτης μετὰ τῶν ἡμιπεριφερεῖῶν διαμέτρων AB καὶ AG . Ζητεῖται νὰ ὑπολογισθῇ τὸ ἐμβαδὸν τοῦ καμπυλογράμμου χωρίου $ABGEH$.

ΤΡΙΓΩΝΟΜΕΤΡΙΑ. **Ζήτημα 4ον.** a) Νὰ ἀποδειχθῇ ὅτι :

$$\tau o\xi_0 e\varphi \frac{1}{7} + 2 \tau o\xi_0 e\varphi \frac{1}{3} = \frac{\pi}{4}.$$

ΒΙΟΛΟΓΙΑ—ΑΝΘΡΩΠΟΛΟΓΙΑ. 1) Πλεονεκτήματα και μειονεκτήματα της φυσιολογικής και λειτουργικής διαφοροποιίσεως τῶν κυττάρων.

- 2) Διατί τὸ ἥπαρ θεωρεῖται ζωτικὸν ὅργανον τοῦ δργανισμοῦ μας;
- 3) Ποῦ κατασκηνοῦ, πῶς τρέφεται και πῶς ἀναπνέει τὸ ἔμβρυον τοῦ ἀνθρώπου;
- 4) Ποιον στάδιον τῶν διπλοειδῶν ὅργανισμῶν εἶναι ἀπλοειδές και ποιον τῶν ἀπλοειδῶν διπλοειδές;
- 5) Ποία τὰ βλαστικὰ θέόματα και ποῖοι ιστοί προέρχονται ἐξ ἑνὸς ἐκάστου τούτων;
- 6) Ποία ἡ διαφορά χειμερίας νάρκης και χειμερίου ὑπνου εἰς τὰ ποικιλόθερμα;

ΠΟΛΥΤΕΧΝΕΙΟΝ (Όμάς 3η).

**Μηχανολόγοι—Πολιτικοί—Αρχιτέκτονες—Χημικοί—
Τοπογράφοι—Αγρονόμοι—Μεταλλειολόγοι.**

ΕΚΘΕΣΙΣ. Ἐλέχθη ὅτι δὲν ὑπάρχει μεγαλυτέρα εὐχαρίστησις ἀπὸ ἐκείνην τὴν ὁποίαν χαρίζει ἡ δημιουργικότης.
Δικαιολογήσατε αὐτὴν τὴν γνώμην.

ΑΛΓΕΒΡΑ. Ζήτημα 1ον. Εὰν a, b πραγματικοὶ και $ab \neq 0$ και
 $\left| \frac{a}{b} \right| - \left| \frac{b}{a} \right| < \frac{15}{4}$ νὰ δειχθῇ ὅτι $\left| \frac{5a+16b}{4a+20b} \right| < 1$

Ζήτημα 2ον. Νὰ εὑρεθοῦν τὰ πραγματικὰ x, y, z τὰ σχέσεων:
 $x+y+z=0$, $x^3+y^3+z^3=3xyz$, $xy+yz+zx=a^2$,
διὰν $a \neq 0$ και διὰν $a=0$.

Ζήτημα 3ον. a) Νὰ λυθῇ τὸ σύστημα:

$$\sqrt{x} + \sqrt{y} = 8, \quad \sqrt{x^3} + \sqrt{y^3} = 152$$

b) Νὰ δοισθῇ ὁ λ εἰς τρόπον ὃστε τὸ τριώνυμον $f(x)=x^3-(\lambda-1)x+\lambda-2$ νὰ εἴναι διαιρετὸν διὰ $x-3$ και νὰ ἔχῃ ἐλάχιστον διὰ $x=2$ τὸ $y=-1$.

ΤΡΙΓΩΝΟΜΕΤΡΙΑ. Ζήτημα 1ον. Εὰν συμβολίσωμεν μὲ $P_v(x)$ τὸ συνήτοξ συνχ) νὰ δειχθῇ ὅτι $P_{v+1}(x)=2x \cdot P_v(x)-P_{v-1}(x)$ διὰ $v=1, 2, 3, \dots$. Εξ αὐτοῦ συμπεριάντες ὅτι τὸ $P_v(x)$ εἶναι ἀκέραιον πολυώνυμον τοῦ x και δεῖξατε ὅτι ἐν ἀπὸ τὸ $P_v(x)$ εἶναι τὸ $32x^6-48x^4+18x^2-1$. Υπολογίσατε ἀκολούθως τὰς ρίζας τοῦ πολυωνύμου τούτου. (Διδεται $-1 < x < 1$).

Ζήτημα 2ον. Νὰ λυθῇ και διερευνηθῇ ἡ ἔξισσοις
 $\eta\mu x \cdot \sigma\nu x - \mu(\eta\mu x + \sigma\nu x) + 1 = 0$

Ζήτημα 3ον. Εὰν ἰσχύουν αἱ σχέσεις
 $\eta\mu\alpha + \eta\mu\beta + \eta\mu\gamma = \sigma\nu\alpha + \sigma\nu\beta + \sigma\nu\gamma = 0$
τότε θὰ ἰσχύουν και αἱ

$$\eta\mu^2\alpha + \eta\mu^2\beta + \eta\mu^2\gamma = \sigma\nu^2\alpha + \sigma\nu^2\beta + \sigma\nu^2\gamma = \frac{3}{2}$$

ΓΕΩΜΕΤΡΙΑ. Ζήτημα 1ον. Δίδονται περιφέρεια O καὶ διάμετρος αὐτῆς AB . Εύθεῖα (e) εἶναι κάθετος πρὸς τὴν AB εἰς σημεῖον αὐτῆς I . Φέρομεν ἀπὸ τὸ A εὐθεῖαν συναντῶσαν τὴν περιφέρειαν (O) εἰς σημεῖον M καὶ τὴν εὐθεῖαν (e) εἰς τὸ G . Μετὰ ταῦτα φέρομεν τὴν BM , ἡ δποῖα συναντᾷ τὴν (e) εἰς τὸ A . α) Νὰ δειχθῇ διτὶ τὰ τρίγωνα AGI καὶ AGB εἶναι δμοια καὶ ἀκολούθως διτὶ (IA)(IB) = = (IG)(IA). β) Εάν ἡ περιγεγραμμένη περιφέρεια εἰς τὸ τρίγωνον AGI τέμνῃ τὴν AB εἰς τὸ B' , νὰ δειχθῇ διτὶ τὸ τρίγωνον $B'BG$ εἶναι ἰσοσκελὲς καὶ ἀκολούθως, νὰ εὐρεθῇ ὁ γεωμ. τόπος τοῦ κέντρου τοῦ περιγεγραμμένου κύκλου εἰς τὸ τρίγωνον AGI (*).

Ζήτημα 2ον. Δίδεται δρυδογάνιον τρίγωνον ABG . Έστωσαν M τὸ μέσον τῆς διποτενούσης BG , A τὸ σημεῖον ἀφῆς τοῦ ἐγγεγραμμένου εἰς τὸ τρίγωνον κύκλου μετὰ τῆς BG καὶ E τὸ ἔχοντα ἵστου ἐκ τῆς κορυφῆς A ἀγορεύοντας ὑψοντας τοῦ ἀνωτέρω τριγώνου.

α') Νὰ δειχθῇ διτὶ $\frac{(ME)}{(MA)} = \frac{\beta + \gamma}{\alpha}$, ἐνθα (BG) = α , (AB) = γ καὶ (AG) = β .

β') Νὰ κατασκευασθῇ τὸ τρίγωνον ABG , δταν γνωρίζομεν τὴν εὐθεῖαν (e), ἐπὶ τῆς δποίας οεῖται ἡ BG , καθὼς καὶ τὰ σημεῖα M , A καὶ E .

Ζήτημα 3ον. Δίδονται κύκλος O καὶ αἱ κάθετοι διάμετροι αὐτῆς AA' καὶ BB' . Λαμβάνομεν σημεῖον M τοῦ τόξου AB καὶ χαράσσομεν τὴν εὐθεῖαν AM , ἡ δποία τέμνει τὴν OB εἰς τὸ A . α) Νὰ δειχθῇ διτὶ τὸ τετράπλευρον $AOAM$ εἶναι ἐγγράψιμον εἰς κύκλον. Νὰ εὐρεθῇ ὁ γεωμ. τόπος τοῦ κέντρου K τοῦ περὶ τὸ τετράπλευρον τοῦτο περιγεγραμμένου κύκλου. β') Προσεντείνομεν τὴν εὐθεῖαν AM , καὶ ἔστω διτὶ αὐτῇ τέμνει τὴν OB εἰς τὸ E . Φέρομεν τὴν $A'E$ καὶ ἔστω M τὸ σημεῖον τοῦτης ταύτης μετὰ τῆς περιφερείας. Τί δυνάμεθα νὰ συμπεράνωμεν περὶ τῶν σημείων A , A' καὶ M '. Ἐπίσης νὰ δειχθῇ διτὶ τὸ τετράπλευρον $EM'OA$ εἶναι ἐγγράψιμον εἰς κύκλον. Νὰ εὐρεθῇ ὁ γεωμ. τόπος τοῦ κέντρου K' τοῦ ἀνωτέρου κύκλου. *Υπάρχει εἰδικὴ θέσις τοῦ M , διὰ τὴν δποίαν τὰ σημεῖα K καὶ K' νὰ συμπίπτουν.

γ) *Υπολογίσατε τὰς ἀκτῖνας τῶν κύκλων (K) καὶ (K'), δταν $(AM) = 60^\circ$.

ΦΥΣΙΚΗ. Ζήτημα 1ον. Τοίσδος ἥλιοντονικὴ λυχνία. Χαρακτηριστικὴ καμπύλη αὐτῆς. Χρῆσις αὐτῆς ὡς ἐνισχυτρίας καὶ ἀνορθωτρίας τάσεως.

Ζήτημα 2ον. Δίδεται δοχεῖον περιέχον λύδωρ. Ἀπὸ κρουνὴν τοῦ δοχείου ρέει ὄνδωρ, ὥστε ἡ ἐκροή νὰ εἶναι κατακόρυφος καὶ ἡ ταχύτης τῆς ἐκροῆς μικρά. Λιαπιστοῦται διτὶ ἡ φλέψ ἀποστενοῦται δσον ἀπομαρτύνεται τοῦ κρουνοῦ καὶ καταλήγει εἰς στροβίλῳδη. *Ἐρμηνεύσατε τὸ φαινόμενον.

Ζήτημα 3ον. Προέλευσις τῆς ἥλιακῆς ἐνεργείας. *Ἐρμηνεύσατε τὸ φαινόμενον.

Ζήτημα 4ον. *Ἐπὶ δριζοντίου λείου ἐπιπέδου καὶ ἔμποσθεν κατακορύφουν τοίχου, δίδονται δύο σημεῖα A καὶ B , τῶν δποίων αἱ ἀποστάσεις ἀπὸ τοῦ τοίχου εἶναι 2,75 π. καὶ 4 π., ἀντιστοίχως. Ἡ ἀπόστασις AB εἶναι 10 π. *Ἐκ τοῦ A ἐκσφραγίζεται ἐλαστικὴ σφαῖρα ἐπὶ τοῦ τοίχου καὶ διέρχεται ἐκ τοῦ B . Νὰ εὐρεθῇ τὸ μῆκος τῆς διαδρομῆς τῆς σφαῖρας ἀπὸ τοῦ A εἰς τὸ B , ἀφοῦ προσκρύψῃ ἐπὶ τοῦ τοίχου.

Ζήτημα 5ον. Σύρμα χάλκινον κάμπτεται ουτως, ώστε να σχηματισθῇ περιφέρεια ἀκτίνος 10 cm. Τὸ ἐπίπεδον τῆς περιφερείας τοποθετεῖται ἐπὶ τοῦ ἐπιπέδου τοῦ μαγνητικοῦ μεσημβρινοῦ καὶ εἰς τὸ κέντρον τοποθετεῖται εὐπαθής μαγνητικὴ βελόνη ἀποκλίσεως. Τὸ σύρμα συνδέεται ἐν σειρᾷ πρὸς βαλτάμετρον δι' ὕδατος. Διαβιβάζεται ρεῦμα ἐπὶ 10 min, σταθερᾶς ἐντάσεως, ὅπότε ἔκλινοται 69,6 cm^o ὅξυγρον. Νά εὑρεθῇ ἡ ἐντασις τοῦ ρεύματος καθὼς καὶ ἡ δριζοτία συνιστῶσα τῆς ἐντάσεως τοῦ γηῶν μαγνητικοῦ πεδίου, ἐὰν δίδεται ἡ ἐνδειξις τῆς βελονῆς φ=32,8^o.

ΧΗΜΕΙΑ. **Ζήτημα 1ον.** Τὸ εἶναι ἡλεκτρολύται καὶ τὶ καλοῦμεν βαθμὸν ἡλεκτρολυτικῆς διαστάσεως; Ἐκ τῶν κάτωθι σωμάτων ποῖα εἶναι ἡλεκτρολύται καὶ ποῖα ὅχι: οὐρία, ὑπερμαγγανικὸν κάλιον, αἴθυλικὴ ἀλκοόλη, χλωροφόριον, βόραξ, μαγειρικὸν ἄλας, αἴθυλοχλωρίδιον, δικλωδιοῦχος ὑδράργυρος καὶ ἀπεσταγμένον ὕδωρ.

Ζήτημα 2ον. Μὲ ποῖα ἀπὸ τὰ ὅξεα HCl, H₂SO₄ καὶ HNO₃ ἀντιδρᾷ τὸ δικρωμικὸν κάλιον καὶ ἔλευθερώνει ὅξυγρον;

Ζήτημα 3ον. Άλδονται αἱ πρῶται ὄλαι: καθαρὸς ἀνθρακός, ὅβης ὑδρογόνου καὶ ἀπεσταγμένον ὕδωρ. Πῶς αἱ πρῶται ὄλαι αὐταὶ χρησιμοποιοῦνται διὰ τὴν παρασκευὴν μεθανίου;

Ζήτημα 4ον. Πόσα cm³ διαλύματος ὑδρογλωρικοῦ ὅξεος, πυκνότητος 1,19 gr/cm³ καὶ περιεπικρητος 37% κατὰ βάρος, ἀπαιτοῦνται νὰ προστεθοῦν εἰς 100 cm³ ὕδατος, ώστε τὸ προκύπτον διάλυμα νὰ εἶναι περιεπικρητος 25% κατὰ βάρος εἰς HCl.

Ζήτημα 5ον. Πόσος ὅγκος μονοξειδίου τοῦ ἀνθρακοῦ, ὑπὸ πίεσιν 1,2 atm καὶ θερμοκρασίᾳ 15° C, ἀπαιτεῖται, ἵνα παρασκευασθοῦν 50 kgr μεθανόλης; Χρειάζεται καταλύτης;

ΠΑΝΤΕΙΟΣ—ΑΝΩΤΑΤΗ ΕΜΠΟΡΙΚΗ— ΑΝΩΤΑΤΗ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΗ (‘Ομάδας 4η).

Μαθηματικά, “Εκθεσις, Γεωγραφία, Ιστορία διὰ τὰς Σχολὰς Ἀνωτ. Ἐμπορικὴ καὶ Ἀνωτ. Βιομηχανική.” Εκθεσις, ‘Αρχαῖα, Ιστορία διὰ τὴν Πάντειον.

ΕΚΘΕΣΙΣ. Τὸ κυριώτερον στοιχεῖον τῆς εύτυχίας τοῦ ἀνθρώπου εἶναι ἡ φρόνησις.

ΙΣΤΟΡΙΑ. 1) Ἀνατροφὴ τῶν παίδων εἰς τὴν Σπάρτην. 2) Ἀνατροπὴ 30 τυράννων. 3) Ιωάννης Χρυσόστομος. 4) Μάχη Γραβιᾶς. 5) Ἐπανάστασις τῆς “Υδρας. 6) Κρίσις τῆς Οθωμανικῆς Αύτοκρατορίας κατὰ ΙH’ αἰῶνα. 7) Ποῖαι αἱ ἔχθροπραξίαι κατὰ τοῦ Βυζαντίου ὑπὸ τοῦ Βογιαζίτ Α’. 8) Μάχη Γαυγαμήλων. 9) Χαρακτηρισμὸς Χαριλ. Τρικούπη. 10) Ἐλληνικὴ Βιομηχανία μετὰ τὸν α’ παγκόσμιον πόλεμον.

ΓΕΩΓΡΑΦΙΑ. 1) Ποιοι ποταμοί διασχίζουν τὴν Μακεδονίαν ἀπὸ Βορρᾶ πρὸς Νότον καὶ ἀπὸ ποῦ πηγάζουν. 2) Νὰ μελετήσετε τὸ κλῖμα τῆς Ἀλβανίας καὶ ποῖοι οἱ κυριώτεροι ποταμοί της. 3) Ποῖαι αἱ βιομηχανικαὶ περιοχαὶ τῆς Δ. Γερμανίας καὶ ποῖα τὰ βιομηχανικὰ κέντρα. 4) Εἰς τί ὁφείλεται ἡ οἰκονομικὴ ἀνάπτυξις τοῦ Βελγίου, ποῖοι οἱ σπουδαιότεροι λιμένες. 5) Ποῖαι πόλεις τῆς Μ. Ἀσίας εἶναι γνωσταὶ ἀπὸ τὴν ίστορίαν. 6) Ποῖα τὰ κράτη τῆς Ν. Ἀμερικῆς, τὰ δποῖα ενδίσκονται α) εἰς τὴν Ἀτλαντικὴν Ὡκεανίαν, β) εἰς τὴν Ελρηνικὴν Ὡκεανίαν, γ) ποῖα δὲν ἔχουν καθόλου διέξοδον εἰς τὴν θάλασσαν καὶ ποῖαι αἱ πρωτεύουσαί των.

ΑΛΓΕΒΡΑ. Ζήτημα 1ον. Νὰ λυθῇ ἡ ἑξίσωσις :

$$[(\alpha^2 - \beta^2)x - 1]^2 + (2\alpha\beta x - 1)^2 = [(\alpha^2 + \beta^2)x + 1]^2.$$

Ζήτημα 2ον. Τοκίζει τις τὰ $\frac{3}{5}$ τοῦ κεφαλαίου του πρὸς $3,5\%$, καὶ τὸ ὑπόδλοιπον πρὸς 5% . Ἐὰν ἐκ τοῦ κεφαλαίου ἀφαιρεθοῦν 20.000 δρχ. καὶ τὸ ὑπόδλοιπον τοκισθῇ πρὸς $4,5\%$, θὰ δώσῃ ἐτήσιον τύκον 540 δρχ. ἐπὶ πλέον. Μετον τὸ κεφαλαίου.

ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΑΡΙΘΜΗΤΙΚΗ. Ζήτημα 1ον. Πωλεῖ τις 50 κιλὰ ἔλαιου καὶ 100 κιλὰ ζαχάρεως ἀντὶ 2200 δρχ. συνολικῶς. Τὴν ἐπομένην πωλεῖ 100 κιλὰ ἔλαιου καὶ 50 κιλὰ ζαχάρεως ἀντὶ 2600 δρχ. συνολικῶς. Ποίᾳ ἡ τιμὴ κατὰ κιλὸν ἐκάστου εἴδους;

Ζήτημα 2ον. Ἡγόρασέ τις 120 κιλὰ ἀλεύρου καὶ ἐπώλησεν ἐν μέρος μὲ κέρδος 26% , καὶ τὸ ὑπόδλοιπον μὲ ζημίαν 10% . Τελικῶς ἐκέρδισεν 60 δρχ., τὸ σποῖον ἀντιστοιχεῖ εἰς τὰ $12,5\%$ τῆς συνολικῆς τιμῆς τῆς ἀγορᾶς. Ζητεῖται πόσα κιλὰ ἐπώλησε μὲ κέρδος καὶ πόσα μὲ ζημία.

ΑΡΧΑΙΑ.

Κείμενον. Ἐπεὶ δ' οὖν ἔγγω ὁ Ἀστυάγης σφόδρα αὐτὸν ἐπιθυμοῦντα ἔξῳ θηρῶν, ἐκπέμπει αὐτὸν σὺν τῷ θείῳ καὶ φύλακας συμπέμπει ἐφ' ἵππων πρεσβυτέρους, δπως ἀπὸ τῶν δυσχωριῶν φυλάττοιεν αὐτὸν καὶ εἰ τῶν ὄγριών τι φανείη θηρίων.

Ο οὖν Κύρος τῶν ἐπομένων προθύμως ἐπινθάνετο ποίοις οὐ χρὴ θηρίοις πελάζειν καὶ ποῖα χρὴ θαρροῦντα διώκειν.

Οἱ δὲ ἔλεγον διτὶ ἀρκτοὶ τε πολλοὺς ἥδη πλησιάσαντας διέφθειραν καὶ κάποιος καὶ λέοντες καὶ παρδάλεις, αἱ δὲ ἔλαφοι καὶ δορκάδες καὶ οἱ ἄγριοι οἰες καὶ οἱ δύοι οἱ ἄγριοι ἀσινεῖς εἰσιν.

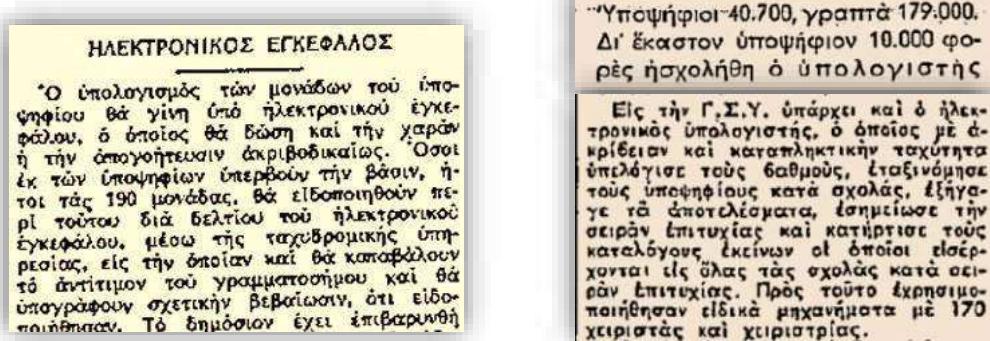
Ἐλεγον δὲ καὶ τοῦτο, τὰς δυσχωρίας διτὶ δέοι φυλάττεσθαι οὐδὲν ἦττον ἢ τὰ θηρία· πολλοὺς γάρ ἥδη αὐτοῖς τοῖς ἵπποις κατακρηνισθῆναι. Καὶ ὁ Κύρος πάντα ταῦτα ἐμάνθανε προθύμως· ὃς δὲ εἰδεν ἔλαφον ἐκπηδήσασαν, πάντων ἐπιλαθόμενος ὃν ἤκουειν ἐδίωκεν οὐδὲν ἄλλο δρῶν ἢ δπη ἔφευγε.

5. Η έκδοση των πρώτων αποτελεσμάτων

Από τις κυριότερες δυσκολίες των πρώτων εξετάσεων του 1964 ήταν ο τρόπος διαχείρισης των βαθμών που έλαβαν οι υποψήφιοι σε σχέση με τις προτιμήσεις τους, ώστε να καθοριστούν οι πίνακες εισακτέων σε κάθε πανεπιστημιακό τμήμα (Παπαμεντζελόπουλος & Παπαγεωργίου, 2021). Για τον σκοπό αυτό αξιοποιήθηκε για πρώτη φορά από το Υπουργείο Παιδείας ηλεκτρονικός υπολογιστής, ο οποίος ανήκε στην Ε.Σ.Υ.Ε., και ήταν ένας υπολογιστής IBM 1401 με 41 Kbytes, που καταλάμβανε έναν χώρο 200 τ.μ. και λειτουργούσε με διάτρητες καρτέλες και μαγνητικές ταινίες. Ήδη από το 1963 η Ε.Σ.Υ.Ε. είχε προμηθευτεί τον πρώτο ηλεκτρονικό υπολογιστή στη δημόσια διοίκηση, τον οποίο διέθεσε στο Υπουργείο Παιδείας για τη διεξαγωγή των εξετάσεων.

Ο ηλεκτρονικός υπολογιστής που χρησιμοποιήθηκε για την επεξεργασία των δεδομένων και την έκδοση των αποτελεσμάτων, όπως ήταν αναμενόμενο, έγινε αντικείμενο εκτενούς σχολιασμού από τις εφημερίδες της εποχής (Εικόνες 42-43). Είναι χαρακτηριστική η αναφορά του ως «ήλεκτρονικός έγκεφαλος» σε δημοσιεύματα της εποχής, καθώς μπορούσε να υπολογίσει με ταχύτητα τους βαθμούς των υποψηφίων, να ταξινομήσει τους υποψηφίους ανά Σχολή, να εξαγάγει τα αποτελέσματα, να σημειώσει τη σειρά επιτυχίας και να καταρτίσει καταλόγους με τους υποψηφίους που εισέρχονταν στις Σχολές κατά σειρά επιτυχίας (Ελευθερία, 11-11-1964, σ. 1).

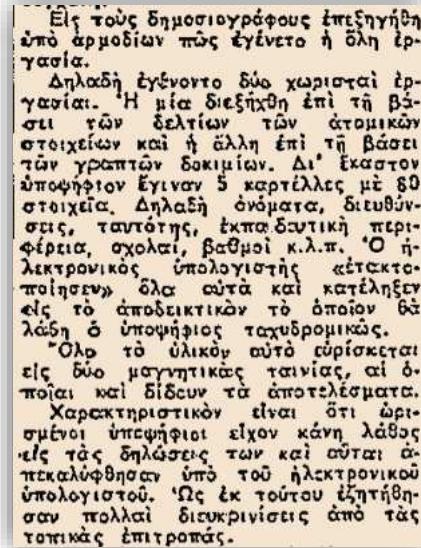

Εικόνες 42-43. Πληροφορίες για τον ηλεκτρονικό υπολογιστή της Ε.Σ.Υ.Ε.

Ο άνθρωπος ο οποίος ανέλαβε να οργανώσει και να διεκπεραιώσει αυτή την προσπάθεια του Υπουργείου Παιδείας και της μηχανογραφικής υπηρεσίας ήταν ο Χρήστος Γκούβης, μαζί με μια ομάδα προγραμματιστών και χειριστών ηλεκτρονικού υπολογιστή. Ο Χ. Γκούβης, με σπουδές στο Πάντειο Πανεπιστήμιο και στο Κέντρο Στατιστικής Εκπαίδευσης, είχε διοριστεί ως μόνιμος υπάλληλος στην Ε.Σ.Υ.Ε. και είχε παρακολουθήσει μαθήματα εξειδίκευσης στην Πληροφορική σε Σχολές των Η.Π.Α και της πρώην Γιουγκοσλαβίας, στη Σερβία. Επιπλέον, είχε μεγάλη εμπειρία, αφού με υποτροφίες του Ο.Η.Ε., είχε εργαστεί στις Η.Π.Α., στον Καναδά, στη Γερμανία και στην πρώην Γιουγκοσλαβία σε εκπαιδευτικά προγράμματα σχετικά με θέματα εφαρμογών των ηλεκτρονικών υπολογιστών στην επεξεργασία στατιστικών δεδομένων (Παπαμεντζελόπουλος & Παπαγεωργίου, 2021).

Οι εξειδικευμένοι χειριστές και προγραμματιστές, επικεφαλής των οποίων ήταν ο Χ. Γκούβης, με τη βοήθεια του ηλεκτρονικού υπολογιστή και των μαγνητικών ταινιών που διέθετε για την αποθήκευση δεδομένων, επεξεργάστηκαν τα δεδομένα των εξετάσεων (βαθμολογία, προτιμήσεις-επιλογές των υποψηφίων ως προς τις Σχολές). Καθοριστική ήταν και η συμβολή

του μαθηματικού Χαράλαμπου Σιαδήμα, προϊσταμένου του τμήματος Ηλεκτρονικού Υπολογισμού της Ε.Σ.Υ.Ε. και άμεσου συνεργάτη του Χ. Γκούβη, ο οποίος κλήθηκε να αντιμετωπίσει ένα «μαθηματικό πρόβλημα», τη συσχέτιση τριών παραγόντων: α) της βαθμολογίας των υποψηφίων, β) των προτιμήσεών τους και γ) του αριθμού των εισακτέων ανά Σχολή (Παπαμεντζελόπουλος & Παπαγεωργίου, 2021).

Ηδη βρισκόμενοι ἀκοινῶς οἱ τὰ
μηχανογραφικὰ γραφεῖα τῆς Στατι-

στικῆς 'Υπηρεσίας, δηνοὶ πλέον γι-
νεται ἡ ἐπεξεργασία, γιὰ νὰ γίνουν
τὰ καταστάτεις, τὰ προσθύμων οἱ βα-
θμοὶ, νὰ γίνουν οἱ συντελεῖται καὶ θὰ
εῖς ἐξηγήση σὲ λίνο ὁ ὀνόματος διεύ-
θυντῆς πῶς γίνεται αὐτὴ ἡ ἐπεξεργα-
σία ἀπὸ τὸν ἡλεκτρονικὸν ὑπολογι-
στὴν γιὰ νὰ πάση τελειώτα τὸ καθέ
παιδὶ τὸ προστέγης Σάββατο στὸ σπί-
τι του, στὴν διαθένσι τοῦ χωριοῦ του
τὸ συντημένο ἀποδεικτικὸ τοῦ 'Υ-
πουργείου Παιδείας, ποὺ θὰ τοῦ λένε
ὅτι διηγηνίσθη γιὰ τὶς δύο διαδίκτες
σχολῶν, συνακέρτωσε αὐτές τὶς μο-
νάδες. Εχει σύντη τὴ σειρὰ προτεραιό-
τητος στὴν τάξις σερολί καὶ στὴν τάξη
σχολὴ κλπ. Αὐτό θὰ τὸ πάρουν θέλοι
εἰς ἐπιτυχότες καὶ οἱ ἀποτυχότες.

Εικόνα 44. Η επεξεργασία των δεδομένων των εξετάσεων

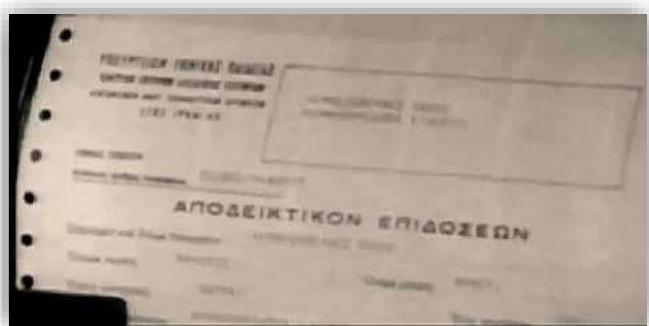
Για τον σκοπό αυτό δημιουργήθηκαν για κάθε υποψήφιο πέντε καρτέλες οι οποίες περιείχαν τα ατομικά του στοιχεία (Εικόνα 44), όπως όνομα, διεύθυνση, στοιχεία ταυτότητας, εκπαιδευτική περιφέρεια, σειρά προτίμησης των Σχολών, βαθμολογία κ.ά. (Ελευθερία, 11-11-1964, σ. 7). Στην ουσία ο ηλεκτρονικός υπολογιστής λειτούργησε ως ένας σύγχρονος σαρωτής (scanner), «διαβάζοντας» τις διάτρητες καρτέλες με τα στοιχεία, τη βαθμολογία και τις προτιμήσεις των υποψηφίων (Παπαμεντζελόπουλος & Παπαγεωργίου, 2021). Χαρακτηριστικά αναφέρεται σε δημοσίευμα της εποχής ότι «Διὰ κάθε ύποψήφιον ὁ ἡλεκτρονικὸς ὑπο-
λογιστής ἡσχολήθη 10.000 φορές» (Ελευθερία, 11-11-1964, σ. 1). Μετά την ηλεκτρονική επεξεργασία των δεδομένων και την έκδοση των αποτελέσματων οι υποψήφιοι ενημερώνονταν για τα αποτελέσματα ταχυδρομικά λαμβάνοντας το «Αποδεικτικό Επιδόσεων» (Εικόνα 46).

Με την αξιοποίηση του ηλεκτρονικού υπολογιστή οι πρώτες εξετάσεις κατοχυρώθηκαν ως αδιάβλητες και αξιοκρατικές για τους υποψηφίους, καθώς «ὁ ἡλεκτρονικὸς ἐγκέφαλος [...] θὰ δώσῃ καὶ τὴν χαρὰν ἢ τὴν ἀπογοήτευσιν ἀκριβοδικαίως» (Μακεδονία, 15-09-1964, σ. 12). Σε άρθρο του Τριανταφυλλόπουλου (1964, σ. 4) στην εφημερίδα «Ελευθερία», στο οποίο με γλαφυρό τρόπο περιγράφεται η αγωνία των εξεταζομένων αλλά και των οικογενειών τους σε σχέση με τα αποτελέσματα των εξετάσεων, αναφέρεται χαρακτηριστικά πως «ὁ ἡλεκτρονικὸς ἐγκέφαλος ἔδωσε τὴ χρονιὰ τούτη τὰ πιὸ ἀδιάβλητα αποτελέσματα» (Εικόνα 45).

Χιλιάδες νέοι ἀπὸ δῆλη τὴν 'Ελλά-
δα δοκίμασαν, ἐφέτος πάλι, τὶς δυ-
νάμεις τους νὰ σταδιοδρομήσουν
στὴν 'Επιστήμη. 'Ο ἡλεκτρονικὸς ἐγ-
κέφαλος ἔδωσε τὴν χρονιὰ τούτη τὰ
πιὸ ἀδιάβλητα αποτελέσματα. Οἱ
νέοι ποὺ πέτυχαν πρέπει νὰ αἰσθά-
νωνται ὑπερήφανοι. Καὶ οἱ δᾶλοι,
δέναιροι ὅτι δὲν ἀδικήθηκαν, καὶ διε
μιὰ προσπάθεια ἀκόμη θὰ τοὺς φέρη
στὸ δρόμο τῆς εὐδοκιμήσεως. 'Αρ-
κεῖ, νὰ μὴ σταματήσουν στὴν ἀπο-
γοήτευση. 'Αλλὰ νὰ ἀποδύσουν σὲ
νέους ἀγῶνες, μὲ πίστη στὶς δινε-
ξάντητες δυνάμεις τῆς νεότητος.

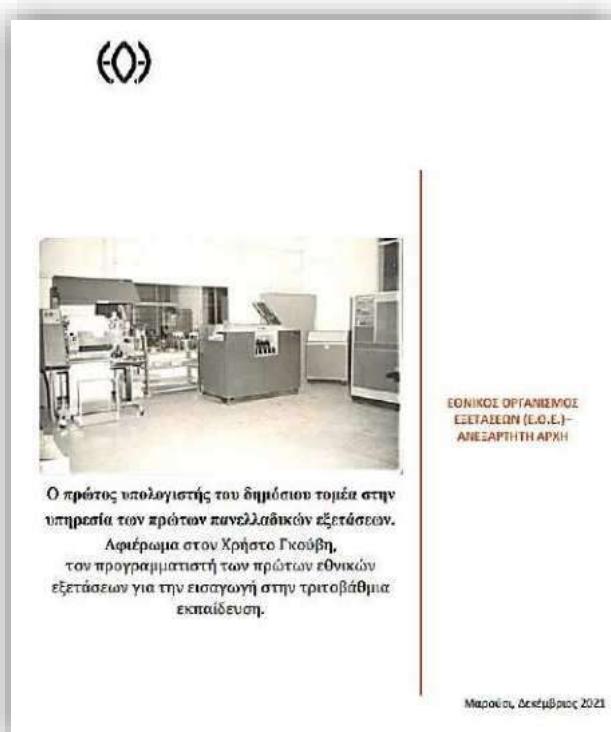
Εικόνα 45. Αξιολόγηση των εξετάσεων

Τα αποτελέσματα των εξετάσεων καθυστέρησαν να εκδοθούν και να αποσταλούν στους υποψηφίους. Σε δηλώσεις του Ε. Παπανούτσου, η καθυστέρηση αυτή οφειλόταν στο γεγονός ότι κατά την επεξεργασία των δεδομένων των γραπτών δοκιμών, διαπιστώθηκε πως περίπου 1.900 υποψήφιοι είχαν συμπληρώσει με εσφαλμένο τρόπο τα αριθμητικά προσωπικά στοιχεία τους. Αυτά τα σφάλματα έπρεπε να διορθωθούν, εξασφαλίζοντας ταυτόχρονα την ανωνυμία των υποψηφίων (Ελευθερία, 18-11-1964, σ. 1).

Εικόνα 46. Το μηχανογραφημένο «Αποδεικτικό Επιδόσεων

Για το αδιάβλητο των εξετάσεων χαρακτηριστική είναι η στιχομυθία, την οποία μετέφερε ο Χ. Γκούβης σε συνέντευξη που παραχώρησε στον Εθνικό Οργανισμό Εξετάσεων το 2021, μεταξύ του ιδίου και του τότε Γενικού Γραμματέα του Υπουργείου Παιδείας, Ε. Παπανούτσου (Παπαμεντζελόπουλος & Παπαγεωργίου, 2021, Εικόνα 47). Ο Χ. Γκούβης ανέφερε ότι μια μέρα πριν την ανακοίνωση των αποτελεσμάτων, ο Ε. Παπανούτσος, ευρισκόμενος στη Στατιστική Υπηρεσία, του ζήτησε τον πίνακα των επιτυχόντων. Προς έκπληξή του διαπίστωσε πως συγγενικό πρόσωπο επιφανούς τότε πολιτικού δεν εισαγόταν στη Σχολή της προτίμησής του. Ερωτηθείς ο Χ. Γκούβης για το θέμα αυτό, απάντησε εμφατικά ότι το σύστημα λειτούργησε σωστά και αξιοκρατικά.

Εικόνα 47. Το εξώφυλλο του αφιερώματος του Εθνικού Οργανισμού Εξετάσεων (Ε.Ο.Ε.) στον Χ. Γκούβη

6. Σύντομη ιστορική αναδρομή στα συστήματα πρόσβασης στην τριτοβάθμια εκπαίδευση στην Ελλάδα μετά το 1964

Τα συστήματα εισαγωγής στην τριτοβάθμια εκπαίδευση και η χρονική διάρκεια ισχύος του καθενός είναι:

- **1965-1966: Ακαδημαϊκό Απολυτήριο (Α' και Β' τύπος)**, Ν.Δ. 4379/1964 (Α'182), Β.Δ. 277/1965 (Α' 88), Β.Δ. 377/1965 (Α'89), Β.Δ. 546/1965 (Α' 123)

Μετά τις πρώτες εξετάσεις του 1964 (βλ. Κεφάλαιο 2. Η εκπαιδευτική μεταρρύθμιση του 1964) και συγκεκριμένα από το ακαδημαϊκό έτος 1965-1966 ισχύει το Ακαδημαϊκό Απολυτήριο. Το Ακαδημαϊκό Απολυτήριο τύπου Α' δίνει το δικαίωμα εγγραφής στη Θεολογική, στη Φιλοσοφική και στη Νομική Σχολή των Πανεπιστημίων (σπουδές θεωρητικής κατεύθυνσης), ενώ το Ακαδημαϊκό Απολυτήριο τύπου Β' δίνει δικαίωμα εγγραφής στη Φυσικομαθηματική, στην Ιατρική, στην Οδοντιατρική, στην Κτηνιατρική, στη Γεωπονική και Δασολογική Σχολή και στις Σχολές του Πολυτεχνείου (σπουδές θετικής κατεύθυνσης). Εξεταζόμενα μαθήματα είναι τα βασικά μαθήματα του Λυκείου, τα Αρχαία Ελληνικά, τα Νέα Ελληνικά, τα Μαθηματικά, τα Φυσικά (Φυσική, Χημεία, Ανθρωπολογία), η Ιστορία. Σε κάθε εξεταζόμενο μάθημα αντιστοιχεί ένας συγκεκριμένος συντελεστής βαρύτητας. Εκτός από τα εξεταζόμενα μαθήματα, στον γενικό μέσο όρο του Ακαδημαϊκού Απολυτηρίου, λαμβάνεται υπόψη και ο μέσος όρος του βαθμού προαγωγής από τη Β' στη Γ' τάξη Λυκείου και ο βαθμός του Απολυτηρίου (Λίτινας, 2006). Με βάση τον γενικό βαθμό του Ακαδημαϊκού Απολυτηρίου οι υποψήφιοι εγγράφονται στις Σχολές της προτίμησής τους κατά σειρά επιτυχίας και ανάλογα τον εκάστοτε οριζόμενο αριθμό εισακτέων από την κάθε Σχολή.

- **1967-1979: Γενικές Εισιτήριες Εξετάσεις**, Α.Ν. 40/1967 (Α' 104), Ν.Δ. 237/1969 (Α' 133), Ν.Δ. 1137/1972 (Α' 61), Ν.Δ. 1161/1972 (Α' 82), Π.Δ. 327/1974 (Α' 123), Ν. 309/1976 (Α' 100)

Από το 1967 αποφασίζεται για την εισαγωγή στις Ανώτατες και Ανώτερες Σχολές να διεξάγονται κάθε έτος, από τις ίδιες τις Σχολές, εισιτήριες εξετάσεις. Δικαίωμα συμμετοχής έχουν οι κάτοχοι Απολυτηρίου Λυκείου. Η εισαγωγή των υποψηφίων γίνεται στις Σχολές κατά φθίνουσα σειρά των βαθμολογικών τους επιδόσεων. Η σύγκριση των βαθμολογικών επιδόσεων γίνεται επί του γενικού βαθμού των υποψηφίων, που προκύπτει από το άθροισμα όλων των βαθμών που έλαβε ο υποψήφιος στα εξεταζόμενα εισαγωγικά μαθήματα (Λάμπος κ.ά., 2016). Στο άθροισμα των βαθμών των εξεταζόμενων μαθημάτων για τον τελικό βαθμό πρόσβασης προστίθεται και ο βαθμός του Απολυτηρίου (Λίτινας, 2006). Οι Σχολές χωρίζονται σε κύκλους, ανάλογα με τον χαρακτήρα της παρεχόμενης επιστημονικής μόρφωσης (Φιλολογικός, Νομικός, Πολυτεχνικός, Φυσικομαθηματικός-Γεωπονοδασολογικός, Ιατρικός-Φαρμακευτικός, Οικονομικός, Διδασκαλικός, Γυμναστικός). Ο υποψήφιος με βάση τον κύκλο Σχολών που έχει επιλέξει εξετάζεται σε τρία, τέσσερα ή πέντε μαθήματα (Λάμπος κ.ά., 2016). Γεγονός είναι ότι με τη μεταρρύθμιση του 1976 θεσπίζονται Πανελλήνιες Εξετάσεις για την εισαγωγή στα Πανεπιστήμια, αναγνώριση της δημοτικής γλώσσας ως επίσημης γλώσσας της εκπαίδευσης και χωρισμός εξατάξιου Γυμνασίου σε τριετές Γυμνάσιο και τριετές Λύκειο.

• **1980-1982: Πανελλήνιες Εξετάσεις**, Ν. 1035/1980 (Α' 60)

Οι Σχολές χωρίζονται σε δύο ομάδες με βάση το γνωστικό τους αντικείμενο: α) στον τύπο Α' Θεωρητικής Κατεύθυνσης, στον οποίο εντάχθηκαν οι Φιλοσοφικές, Νομικές, Θεολογικές Σχολές, καθώς και οι Σχολές Πολιτικών Επιστημών και στον τύπο Β' Θετικής Κατεύθυνσης, στον οποίο εντάχθηκαν οι Πολυτεχνικές, Φυσικομαθηματικές Γεωπονικές-Γεωλογικές και Ιατρικές Σχολές (Λίτινας, 2006). Η εισαγωγή των υποψηφίων στην τριτοβάθμια εκπαίδευση κρίνεται από το άθροισμα των γινομένων των ακολούθων βαθμών επί ειδικό συντελεστή (ανάλογα με την κάθε Σχολή): α) του μέσου όρου της γενικής προαγωγικής και απολυτήριας βαθμολογίας της Β' και Γ' τάξης Λυκείου αντίστοιχα και β) των βαθμών που έλαβε ο υποψήφιος στις Πανελλήνιες Εξετάσεις στα εξεταζόμενα μαθήματα της Β' και Γ' τάξης Λυκείου, Έκθεση, μαθήματα επιλογής της οικείας ομάδας, κατά περίπτωση απαιτούμενα ειδικά μαθήματα (Λάμπος κ.ά., 2016).

• **1983-1999: Γενικές Εξετάσεις (Δέσμες)**, Ν.1351/1983 (Α' 56), Ν. 1771/1988 (Α' 71)

Θεσπίζονται τέσσερις δέσμες μαθημάτων, καθεμία από τις οποίες οδηγεί τον υποψήφιο προς συγκεκριμένη ομάδα Σχολών. Η συνολική βαθμολογία του υποψηφίου για την εισαγωγή στις Σχολές διαμορφώνεται, λαμβάνοντας υπόψη: α) τους γενικούς βαθμούς προαγωγής και απόλυσης του υποψηφίου στις τάξεις του Λυκείου, β) τους βαθμούς που έλαβε ο υποψήφιος στις γενικές εξετάσεις των απαιτούμενων προπαρασκευαστικών μαθημάτων, γ) τους βαθμούς που έλαβε σε καθένα από τα ειδικά μαθήματα, δ) τη βαθμολογία στις δοκιμασίες, όπου απαιτούνται. Για τη διαμόρφωση της συνολικής βαθμολογίας του υποψηφίου συνυπολογίζεται κατά 25% η βαθμολογία του στις τάξεις του Λυκείου (5% στην πρώτη, 8% στη δεύτερη και 12% στην τρίτη τάξη) και κατά 75% η βαθμολογία του στα εξεταζόμενα μαθήματα. Η βαθμολογία στα ειδικά μαθήματα, για τις Σχολές που απαιτούνται, συνυπολογίζεται επιπλέον των παραπάνω ποσοστών, κατά ποσοστό 20% για κάθε ειδικό μάθημα. Από το 1988 οι υποψήφιοι εισάγονται στις Σχολές μόνο με βάση τη βαθμολογία που συγκέντρωσαν στα εξεταζόμενα μαθήματα των γενικών εξετάσεων. Έτσι, οι γενικές εξετάσεις αποκτούν τον τελικό τους χαρακτήρα, δηλαδή αποκλειστικά και μόνο εισιτήριες εξετάσεις (Λάμπος κ.ά., 2016).

• **2000-2014: Πανελλαδικές Εξετάσεις (προαγωγικές και απολυτήριες)**, ν. 2525/1997 (Α' 188), ν. 2909/2001 (Α' 90), ν. 3966/2011, (Α' 118), ν. 3255/2004 (Α' 138)

Από το ακαδημαϊκό έτος 2000-2001 οι υποψήφιοι για την εισαγωγή στην τριτοβάθμια εκπαίδευση αποκτούν το Απολυτήριο Λυκείου μέσω Πανελλαδικών Εξετάσεων σε γραπτά εξεταζόμενα μαθήματα που διδάσκονται στις δύο τελευταίες τάξεις του Λυκείου. Από το 2005, ωστόσο, καταργούνται οι πανελλαδικού χαρακτήρα προαγωγικές εξετάσεις της Β' τάξης Λυκείου. Τα εξεταζόμενα μαθήματα της Γ' Λυκείου σε πανελλαδικό επίπεδο σταδιακά μειώνονται: από δεκατέσσερα μαθήματα το 2000, γίνονται εννέα το 2001 και τελικά έξι το 2006, με το ν. 3255/2004 (Παπαμεντζελόπουλος κ.ά., 2021). Από το σχολικό έτος 2010-2011 αποδεσμεύεται το Απολυτήριο Λυκείου από την πρόσβαση στην τριτοβάθμια εκπαίδευση. Τέλος, οι κάτοχοι Απολυτηρίου ημερήσιου Επαγγελματικού Λυκείου έχουν δικαίωμα πρόσβασης στα Α.Ε.Ι. μετά από συμμετοχή στις Πανελλαδικές Εξετάσεις.

• 2015 έως σήμερα: Πανελλαδικές Εξετάσεις, ν. 4186/2013 (Α' 193)

Με τον ν. 4186/2013 «Νέο Λύκειο» προβλέπεται οι εξετάσεις για την εισαγωγή στην τριτοβάθμια εκπαίδευση να διεξάγονται, μετά την απόλυτη του μαθητή από το Λύκειο, σε πανελλαδικό επίπεδο σε θέματα από την εξεταστέα ύλη της Γ' τάξης Λυκείου που προκύπτουν κατά ποσοστό 50% με κλήρωση από την τράπεζα θεμάτων διαβαθμισμένης δυσκολίας και κατά ποσοστό 50% από την Κεντρική Επιτροπή Εξετάσεων (Κ.Ε.Ε.). Ο νόμος αυτός μπορεί να μην υλοποιήθηκε στην πλήρη εφαρμογή του (τράπεζα θεμάτων), ωστόσο έθεσε τις βάσεις για τις κατοπινές εξετάσεις έως σήμερα με τον χωρισμό των εξεταζόμενων μαθημάτων σε Ομάδες Προσανατολισμού και Επιστημονικών Πεδίων.

Σημαντικότερες τροποποιήσεις του ν. 4186/2013 έως σήμερα:

- ✓ ν. 4327/2015 (Α' 50) «Νέο Σύστημα»: Οι εξετάσεις εισαγωγής στην τριτοβάθμια εκπαίδευση διεξάγονται σε πανελλαδικό επίπεδο με θέματα από την εξεταστέα ύλη της Γ' τάξης Λυκείου, που προκύπτουν αποκλειστικά από την Κ.Ε.Ε. Οι μαθητές που επιθυμούν να είναι υποψήφιοι σε ένα (1) Επιστημονικό Πεδίο εξετάζονται σε τέσσερα (4) μαθήματα, ενώ οι μαθητές που επιθυμούν να είναι υποψήφιοι σε δύο (2) Επιστημονικά Πεδία εξετάζονται και σε ένα πέμπτο (5) μάθημα, Γενικής Παιδείας ή Ομάδας Προσανατολισμού.
- ✓ άρθρο 100 του ν. 4610/2019 προβλέπονται «Τμήματα με θέσεις ελεύθερης πρόσβασης». Ο νόμος αυτός τροποποιείται και συμπληρώνεται με το άρθρο 165 του ν. 4635/2019 σύμφωνα με το οποίο καταργούνται τα «Τμήματα με θέσεις ελεύθερης πρόσβασης» και ορίζεται η εισαγωγή των αποφοίτων του Γενικού Λυκείου στην τριτοβάθμια εκπαίδευση μέσω Πανελλαδικών Εξετάσεων.
- ✓ υπ' αρ. Φ.153/113019/A5/01-09-2020 (Β' 3821) για τους αποφοίτους των ΕΠΑ.Λ. καθορίζεται η εξέταση σε δύο μαθήματα Γενικής Παιδείας: «Νέα Ελληνικά» και «Μαθηματικά (Άλγεβρα)» και δύο μαθήματα ειδικότητας.
- ✓ ν. 4777/2021 (Α' 25) «Ελάχιστη Βάση Εισαγωγής»: Η επίτευξη στις Πανελλαδικές Εξετάσεις βαθμολογικής επίδοσης ίσης ή μεγαλύτερης της Ελάχιστης Βάσης Εισαγωγής (Ε.Β.Ε.) ανά Σχολή, τμήμα ή εισαγωγική κατεύθυνση, αποτελεί προϋπόθεση για την εισαγωγή στην τριτοβάθμια εκπαίδευση. Η Ε.Β.Ε. «διαμορφώνεται ενιαία από τον μέσο όρο των μέσων όρων των βαθμολογικών επιδόσεων των υποψηφίων στα τέσσερα (4) πανελλαδικά εξεταζόμενα μαθήματα ανά επιστημονικό πεδίο, ο οποίος πολλαπλασιάζεται με συντελεστή που καθορίζεται από τα ιδρύματα εισαγωγής για κάθε σχολή, τμήμα ή εισαγωγική κατεύθυνση και στρογγυλοποιείται στο δεύτερο δεκαδικό ψηφίο»¹⁵. Για την εισαγωγή στην τριτοβάθμια εκπαίδευση λαμβάνονται υπόψη κατά σειρά: α) η ανά Σχολή Ε.Β.Ε., β) το σύνολο των μορίων που συγκεντρώνει ο υποψήφιος στα τέσσερα (4) πανελλαδικά εξεταζόμενα μαθήματα του οικείου επιστημονικού πεδίου. Για τον προσδιορισμό του συνόλου των μορίων κάθε υποψηφίου υπολογίζονται τα μαθήματα και οι οικείοι συντελεστές βαρύτητας.

¹⁵ Άρθρο 2. Ελάχιστη βάση εισαγωγής (Προσθήκη άρθρου 4Β στον ν. 4186/2013, παρ. 2).

Βιβλιογραφία

A. Άρθρα-Βιβλία-Μελέτες¹⁶

- Ηορφ, Δ. & Ξωχέλλης, Π. (2003). *Γυμνάσιο και λύκειο στην Ελλάδα, Διαχρονικά ερευνητικά δεδομένα, κριτικές επισημάνσεις, μελλοντικές προσποτικές*. Ελληνικά Γράμματα.
- Αθανασιάδης, Χ. (2009). Έθνος και σχολική Ιστορία: Η πολεμική στο βιβλίο Ιστορία Ρωμαϊκή και Μεσαιωνική, 146 π.Χ.-1453 μ.Χ. της Β' Γυμνασίου (1965). *Δοκιμές*, τ. 15-16, 71-103.
<http://pep.uoi.gr/prosopiko/CVs/athanasiades/E8nos.pdf>
- Αθανασίου, Λ. (2000). Η μετάβαση από τη δευτεροβάθμια στην τριτοβάθμια εκπαίδευση: Καινοτομίες και παλινδρομήσεις (1964-2000). *Δωδώνη, Επιστημονική Επετηρίδα Φιλοσοφίας, Παιδαγωγικής, Ψυχολογίας Πανεπιστημίου Ιωαννίνων*, 29, 61-102.
<https://olympias.lib.uoi.gr/jspui/handle/123456789/6245>
- Βεργόπουλος Κ. (1985). Οικονομική κρίση και εκσυγχρονισμός στην Ελλάδα και στον ευρωπαϊκό νότο. *The Greek Review of Social Research*, 58, 92-130.
- Γαλίτης, Π. (2006). Σχολεία εσπερινής φοίτησης και τριτοβάθμια εκπαίδευση. *4ο Διεθνές Συνέδριο Ιστορίας της Εκπαίδευσης*. Εργαστήριο Ιστορικού Αρχείου Νεοελληνικής Διεθνούς Εκπαίδευσης, ΠΤΔΕ Πανεπιστημίου Πατρών. Πάτρα, 6-8 Οκτωβρίου 2006.
<http://www.eriande.elemedu.upatras.gr/eriande/synedria/synedrio4/praktika1/galitis.htm>
- Δάσιος, Γ., Παπαμεντζελόπουλος, Κ., Γκότζος, Δ., Λαϊνά, Μ. & Παπαγεωργίου, Μ. (2023). Σύνδεση δευτεροβάθμιας και τριτοβάθμιας εκπαίδευσης. Ο ρόλος του Εθνικού Οργανισμού Εξετάσεων (ΕΟΕ). Στο Α. Γαλάνη, Τ. Γκάτσα, Ρ. Καραχάλιου, Μ. Λιακοπούλου, Ε. Νικολάου (Επιμ.), *Πρακτικά διημερίδας Σύνδεση σχολείου και πανεπιστημίου: Η φωνή των φοιτητών και των εκπαιδευτικών*. Ιωάννινα 27 & 28 Μαΐου 2023 (61-73). Παιδαγωγικό Τμήμα Δημοτικής Εκπαίδευσης του Πανεπιστημίου Ιωαννίνων.
- Δάσιος, Γ., Παπαμεντζελόπουλος, Κ., Γκότζος, Δ., Λαϊνά, Μ., Παπαγεωργίου, Μ. & Καρσιώτης, Π. (2023). Επισκόπηση των Θεμάτων των Πανελλαδικών Εξετάσεων με Βάση τα Αντίστοιχα Προγράμματα Σπουδών. Η Περίπτωση της Νεοελληνικής Γλώσσας και Λογοτεχνίας στο Γενικό Λύκειο. Στο Α. Τσέκου, Α. Κατσαμάγκος, Α. Παπαδοπούλου & Ξ. Φουλίδη (Επιμ.), *Πρακτικά Διεθνούς Επιστημονικού Συνεδρίου "Αναλυτικά Προγράμματα: Θεωρία και Πράξη"*. Α Τόμος, Ελεύσινα 15-16 Δεκεμβρίου 2022 (286-294). Διεύθυνση Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης Δυτικής Αττικής.
- Δημαράς, Α. (1990). *Η μεταρρύθμιση που δεν έγινε (Τεκμήρια ιστορίας Β)*, 1895-1967. Ερμής.
- Δημαράς, Α. (2013). *Ιστορία της Νεοελληνικής Εκπαίδευσης. Το "ανακοπτόμενο άλμα"*. Μεταίχμιο.
- Δημοπούλου, Ι. (2016). *Η διδασκαλία της αρχαίας ελληνικής γραμματείας από μετάφραση στο πλαίσιο της εκπαιδευτικής μεταρρύθμισης του 1964: Υποδοχή, απόψεις, αντιδράσεις [Μεταπτυχιακή διατριβή, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκη]*. Ιδρυματικό Καθαθετήριο Επιστημονικών Εργασιών. <https://ikee.lib.auth.gr/record/283606>
- Δρεπτάκης, Μ. Γ. (1976). Οικονομετρικά υποδείγματα για την πρόβλεψη του αριθμού των υποψηφίων στις εισαγωγικές εξετάσεις για τα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα 1976-1979. *Σπουδαί*, 26(3), 520-536.

¹⁶ Όλοι οι υπερσύνδεσμοι που παρατίθενται στη βιβλιογραφία ήταν ενεργοί έως και την δημοσίευση της παρούσας έκδοσης.

- Θεοδωρίδου, Ε. (2018). *Η πρόσβαση στην τριτοβάθμια εκπαίδευση στην Ελλάδα (1964-1980): από το «Ακαδημαϊκό Απολυτήριο» στις Πανελλήνιες Εξετάσεις [Μεταπτυχιακή διατριβή, Αριστοτέλειο Πανεπιστήμιο Θεσσαλονίκης]*. Ιδρυματικό Καταθετήριο Επιστημονικών Εργασιών. <https://ikee.lib.auth.gr/record/299675?ln=el>
- Λάμπος, Α., Μιτσιάλη, Χρ. & Παπαμεντζελόπουλος, Κ. (2016). *Συστήματα Εισαγωγής στην τριτοβάθμια εκπαίδευση στην Ελλάδα 1964-2016*. Εθνικός Οργανισμός Εξετάσεων (Ε.Ο.Ε.). <https://doi.org/10.5281/zenodo.7911996>
- Λίτινας Κ. (2006). *Συστήματα Εισαγωγής στην τριτοβάθμια εκπαίδευση της Ελλάδας 1964-2006*. <https://alkisg.mysch.gr/steki/index.php?action=dlattach;attach=3109>
- Μαλαχία, Κ. & Τσιμπούκα, Β. (2004). Αντιδράσεις στην εκπαιδευτική μεταρρύθμιση του 1964: Γλώσσα, 59, 53-65.
- Μελετιάδης, Χ. (2016, Σεπτέμβριος 18). Η εκπαιδευτική μεταρρύθμιση του '64. Καθιέρωση της δωρεάν Παιδείας και της δημοτικής γλώσσας. *Η Καθημερινή*, σ. 25. https://www.kathimerini.gr/resources/toolip/doc/2019/07/04/1964_09_01.pdf
- Μπαλτζής, Δ. (2021). *Οι παρεμβάσεις της Ελληνικής Μαθηματικής Εταιρείας σε ζητήματα Μαθηματικής Εκπαίδευσης – Μια ιστορική ανάλυση* [Μεταπτυχιακή διατριβή, Πανεπιστήμιο Δυτικής Μακεδονίας]. Ιδρυματικό Καταθετήριο Επιστημονικών Εργασιών. <https://dspace.uowm.gr/xmlui/handle/123456789/2422>
- Μπουζάκης, Σ. (1987). *Νεοελληνική Εκπαίδευση*. Gutenberg.
- Μπουζάκης, Σ. Κουστουράκης, Γ. & Μπερδούση, Ε. (2000). Ο Εκπαιδευτικός «Δανεισμός» στην Επιχειρηματολογία των Διανοουμένων και των Πολιτικών κατά το Μεταρρυθμιστικό Επεισόδιο του 1964. Στο Σ. Μπουζάκης, (επιμ.), *Ιστορικο-Συγκριτικές Προσεγγίσεις, Τιμητικός τόμος Ανδρέα Μ. Καζαμία*, (271-312). Gutenberg.
- Μπουζάκης, Σ. (2002). *Εκπαιδευτικές Μεταρρυθμίσεις στην Ελλάδα, Πρωτοβάθμια και Δευτεροβάθμια Γενική και Τεχνικοεπαγγελματική Εκπαίδευση*, τόμος Β'. Αθήνα: Gutenberg.
- Νικολακόπουλος, Η. (2000). Από το τέλος του εμφύλιου πολέμου έως την άνοδο της Ένωσης Κέντρου. Στο *Σύγχρονος Ελληνισμός από το 1941 ως το τέλος του αιώνα, Ιστορία του Ελληνικού Έθνους*, τ. ΙΣΤ', (172-207). Εκδοτική Αθηνών.
- Πάλλας, Α. Φ. (1964). *Ετήσιον Δελτίον 1964, έτος δέκατον όγδοον*. Παπαδημητρόπουλος. <https://parmenides51.blogspot.com/p/ethsia-deltia-toy-palla.html>
- Πάλλας, Α. Φ. (1965). *Ετήσιον Δελτίον 1965, έτος δέκατον ένατον*. Παπαδημητρόπουλος. <https://parmenides51.blogspot.com/p/ethsia-deltia-toy-palla.html>
- Παπαμεντζελόπουλος, Κ. & Παπαγεωργίου, Μ. (2021). *Ο πρώτος υπολογιστής του δημόσιου τομέα στην υπηρεσία των πρώτων πανελλαδικών εξετάσεων*. Εθνικός Οργανισμός Εξετάσεων (Ε.Ο.Ε.). <https://doi.org/10.5281/zenodo.7923622>
- Παπαμεντζελόπουλος, Κ., Παπαγεωργίου, Μ., Σατραζέμη, Κ. & Φραγκούλια, Α. (2021). *Οι Πανελλαδικές Εξετάσεις την τελευταία εικοσαετία στα ΓΕ.Λ. και ΕΠΑ.Λ. (νομικό πλαίσιο και αλλαγές)*. Εθνικός Οργανισμός Εξετάσεων (Ε.Ο.Ε.). <https://doi.org/10.5281/zenodo.7918828>
- Παπαμεντζελόπουλος, Κ., Γκότζος, Δ., Λαϊνά, Μ., Παπαγεωργίου, Μ. & Καρσιώτης, Π. (2022). *Επισκόπηση των Θεμάτων των Πανελλαδικών Εξετάσεων με Βάση τα Αντίστοιχα Προγράμματα Σπουδών. Η Περίπτωση της Νεοελληνικής Γλώσσας και Λογοτεχνίας στο Γενικό Λύκειο*. Εθνικός Οργανισμός Εξετάσεων (Ε.Ο.Ε.). <https://doi.org/10.5281/zenodo.7923653>
- Παπανούτσος, Ε.Π. (1976). *Η παιδεία, το μεγάλο μας πρόβλημα*. Δωδώνη.
- Πυρπυρής, Π. (2010). *Ομοσπονδία Λειτουργών Μέσης Εκπαίδευσης (ΟΛΜΕ) και εκπαιδευτική πολιτική (1949-1967)* [Διδακτορική διατριβή, Πάντειο Πανεπιστήμιο]. Εθνικό Αρχείο Διδακτορικών Διατριβών. <https://www.didaktorika.gr/eadd/handle/10442/24633>

Τριανταφυλλόπουλος, Κ. (1964, 19 Νοεμβρίου). Τα αποτελέσματα (και η αγωνία των ενδιαφερομένων). *Ελευθερία*, σ. 4. http://efimeris.nlg.gr/ns/pdfwin_ftr.asp?c=64&pageid=1&id=947539&s=0&STEMTYPE=0&STEM_WORD_PHONETIC_IDS=&CropPDF=0

Τσουνάκος, Ο. (2000). Από την άνοδο της Ένωσης Κέντρου στη δικτατορία, 1963-1967. Στο *Σύγχρονος Ελληνισμός από το 1941 ως το τέλος του αιώνα, Ιστορία του Ελληνικού Έθνους, τ. ΙΣΤ'*, (208-223). Εκδοτική Αθηνών.

Υπουργείο Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων (1964). *Περί οργανώσεως και διοικήσεως της Γενικής (Στοιχειώδους και Μέσης) Εκπαιδεύσεως*. Εισηγητική Έκθεση και Ν.Δ. 4379. <http://e-library.iep.edu.gr/iep/collection/browse/item.html?code=05-00009&tab=02>

Φιλοσοφική Σχολή (1964). Υπόμνημα της Φιλοσοφικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών επί των κυβερνητικών μέτρων περί της Παιδείας. *Επιστημονική Επετηρίς της Φιλοσοφικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών*, Περίοδος Β', 14 (1963-1964), 587-599.

<http://epub.lib.uoa.gr/index.php/epetirisphil/article/view/1953/1038>

Φραγκουδάκη, Α. (2007). Εκπαιδευτικές μεταρρυθμίσεις: Η μακρόχρονη σύγκρουση ανάμεσα σε δύο αντίταλες εκδοχές του εθνικισμού. *Ηλεκτρονικά Πρακτικά Συνεδρίου «Πανεπιστήμιο και Μεταρρυθμίσεις στην Ελλάδα: Ιστορικές Προσεγγίσεις»*. Ιστορικό Αρχείο του Πανεπιστημίου Αθηνών. Αθήνα, 7-8 Ιουνίου 2007.

http://www.archive.uoa.gr/fileadmin/archive.uoa.gr/uploads/IA.EKPA_conf_June2007_F_RAGKOUDAKI.pdf

Χαραλάμπης, Δ. (1989). *Πελατειακές σχέσεις και λαϊκισμός*. Εξάντας.

B. Νομοθεσία

Βασιλικό Διάταγμα 378/1964, Περί των εισιτηρίων διαγωνισμών εν γένει διά τα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα, Εφημερίς της Κυβερνήσεως του Βασιλείου της Ελλάδος (ΦΕΚ Α' 111/09.07.1964).

Νομοθετικό Διάταγμα 4379/1964, Περί Οργανώσεως και Διοικήσεως της Γενικής (Στοιχειώδους και Μέσης) Εκπαιδεύσεως, Εφημερίς της Κυβερνήσεως του Βασιλείου της Ελλάδος (ΦΕΚ Α' 182/24.10.1964).

Βασιλικό Διάταγμα 277/1965, Περί καθορισμού της εξεταστέας ύλης προς απόκτησιν Ακαδημαϊκού Απολυτηρίου, Εφημερίς της Κυβερνήσεως του Βασιλείου της Ελλάδος (ΦΕΚ Α' 88/20.05.1965).

Βασιλικό Διάταγμα 377/1965, Περί καθορισμού της εξεταστέας ύλης προς απόκτησιν του Ειδικού Ακαδημαϊκού Απολυτηρίου, Εφημερίς της Κυβερνήσεως του Βασιλείου της Ελλάδος (ΦΕΚ Α' 89/22.05.1965).

Βασιλικό Διάταγμα 546/1965, Περί του τρόπου διενεργείας εξετάσεων Ακαδημαϊκού Απολυτηρίου και επιλογής υποψηφίων δια τα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα και λοιπάς Σχολάς, Εφημερίς της Κυβερνήσεως του Βασιλείου της Ελλάδος (ΦΕΚ Α' 123/29.06.1965).

Αναγκαστικός Νόμος 40/1967, Περί των εισιτηρίων εξετάσεων διά τας Ανωτέρας και Ανωτάτας σχολάς, Εφημερίς της Κυβερνήσεως του Βασιλείου της Ελλάδος (ΦΕΚ Α' 104/21.06.1967).

Αναγκαστικός Νόμος 59/1967, Περί καταργήσεως του Παιδαγωγικού Ινστιτούτου, Εφημερίς της Κυβερνήσεως του Βασιλείου της Ελλάδος (ΦΕΚ Α' 110/30.06.1967).

Αναγκαστικός Νόμος 129/1967, Περί οργανώσεως και διοικήσεως της Γενικής Εκπαιδεύσεως και άλλων τινών διατάξεων, Εφημερίς της Κυβερνήσεως του Βασιλείου της Ελλάδος (ΦΕΚ Α' 163/25.09.1967).

Νομοθετικό Διάταγμα 237/1969, Περί εισιτηρίων εξετάσεων δια τας ανωτάτας και ανωτέρας Σχολάς, Εφημερίς της Κυβερνήσεως του Βασιλείου της Ελλάδος (ΦΕΚ Α' 133/10.07.1969).

Νομοθετικό Διάταγμα 1137/1972, Περί συμπληρώσεως και τροποποιήσεως των περί εισιτηρίων εξετάσεων δια τας ανωτάτας και ανωτέρας Σχολάς διατάξεων, Εφημερίς της Κυβερνήσεως του Βασιλείου της Ελλάδος (ΦΕΚ Α' 61/02.05.1972).

Νομοθετικό Διάταγμα 1161/1972, Περί αντικαταστάσεως του άρθρου 5 του Ν.Δ. 1137/1972 «Περί συμπληρώσεως και τροποποιήσεως των περί εισιτηρίων εξετάσεων δια τας ανωτάτας και ανωτέρας Σχολάς διατάξεων», Εφημερίς της Κυβερνήσεως του Βασιλείου της Ελλάδος (ΦΕΚ Α' 82/02.06.1972).

Προεδρικό Διάταγμα 327/1974, Περί εισιτηρίων εξετάσεων και εισαγωγής σπουδαστών εις τα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα και Ανωτέρας Σχολάς, Εφημερίς της Κυβερνήσεως της Ελληνικής Δημοκρατίας (ΦΕΚ Α' 123/07.05.1974).

Νόμος 309/1976, Περί οργανώσεως και διοικήσεως της Γενικής Εκπαιδεύσεως, Εφημερίς της Κυβερνήσεως της Ελληνικής Δημοκρατίας (ΦΕΚ Α' 100/30.04.1976).

Νόμος 1035/1980, Περί του τρόπου εισαγωγής εις τα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα, τας Σχολάς Εκπαίδεύσεως Διδακτικού Προσωπικού και τας Ανώτερας Σχολας και άλλων τινών διατάξεων, Εφημερίς της Κυβερνήσεως της Ελληνικής Δημοκρατίας (ΦΕΚ Α' 60/15.03.1980).

Νόμος 1351/1983, Εισαγωγή σπουδαστών στην τριτοβάθμια εκπαίδευση και άλλες διατάξεις, Εφημερίς της Κυβερνήσεως της Ελληνικής Δημοκρατίας (ΦΕΚ Α' 56/28.04.1983).

Νόμος 1771/1988, Τροποποίηση και συμπλήρωση του συστήματος εισαγωγής σπουδαστών στην τριτοβάθμια εκπαίδευση και άλλες διατάξεις, Εφημερίς της Κυβερνήσεως της Ελληνικής Δημοκρατίας (ΦΕΚ Α' 71/19.04.1988).

Νόμος 2525/1997, Ενιαίο Λύκειο, πρόσβαση των αποφοίτων του στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, αξιολόγηση του εκπαιδευτικού έργου και άλλες διατάξεις, Εφημερίς της Κυβερνήσεως της Ελληνικής Δημοκρατίας (ΦΕΚ Α' 188/23.09.1997).

Νόμος 2909/2001, Ρυθμίσεις θεμάτων εισαγωγής στην τριτοβάθμια εκπαίδευση και άλλες διατάξεις, Εφημερίς της Κυβερνήσεως της Ελληνικής Δημοκρατίας (ΦΕΚ Α' 90/02.05.2001).

Νόμος 3255/2004, Ρυθμίσεις θεμάτων όλων των εκπαιδευτικών βαθμίδων, Εφημερίς της Κυβερνήσεως της Ελληνικής Δημοκρατίας (ΦΕΚ Α' 138/22.07.2004).

Νόμος 3966/2011, Θεσμικό πλαίσιο των Πρότυπων Πειραματικών Σχολείων, Ίδρυση Ινστιτούτου Εκπαιδευτικής Πολιτικής, Οργάνωση του Ινστιτούτου Τεχνολογίας Υπολογιστών και Εκδόσεων «ΔΙΟΦΑΝΤΟΣ» και λοιπές διατάξεις, Εφημερίς της Κυβερνήσεως της Ελληνικής Δημοκρατίας (ΦΕΚ Α' 118/24.05.2011).

Νόμος 4186/2013, Αναδιάρθρωση της Δευτεροβάθμιας Εκπαίδευσης και λοιπές διατάξεις, Εφημερίς της Κυβερνήσεως της Ελληνικής Δημοκρατίας (ΦΕΚ Α' 193/17.09.2013).

Νόμος 4327/2015, Επείγοντα μέτρα για την Πρωτοβάθμια, Δευτεροβάθμια και τριτοβάθμια εκπαίδευση και άλλες διατάξεις, Εφημερίς της Κυβερνήσεως της Ελληνικής Δημοκρατίας (ΦΕΚ Α' 50/14.05.2015).

Νόμος 4610/2019, Συνέργειες Πανεπιστημίων και Τ.Ε.Ι., πρόσβαση στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, πειραματικά σχολεία, Γενικά Αρχεία του Κράτους και λοιπές διατάξεις, Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της Ελληνικής Δημοκρατίας (ΦΕΚ Α' 70/07.05.2019).

Νόμος 4635/2019, Επενδύω στην Ελλάδα και άλλες διατάξεις, Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της Ελληνικής Δημοκρατίας (ΦΕΚ Α' 167/30.10.2019).

Νόμος 4777/2021, Εισαγωγή στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, προστασία της ακαδημαϊκής ελευθερίας, αναβάθμιση του ακαδημαϊκού περιβάλλοντος και άλλες διατάξεις, *Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της Ελληνικής Δημοκρατίας* (ΦΕΚ Α' 25/17.02.2021).

Υπουργική Απόφαση 153/113019/A5/01-09-2020, Καθορισμός πανελλαδικά εξεταζόμενων μαθημάτων υποψηφίων Επαγγελματικού Λυκείου για πρόσβαση στην τριτοβάθμια εκπαίδευση σχολικού έτους 2020-2021, *Εφημερίδα της Κυβερνήσεως της Ελληνικής Δημοκρατίας* (ΦΕΚ Β' 3821/09.09.2020).

Γ. Αρχειακό Υλικό Εφημερίδων

Διδασκαλικόν Βήμα (1964, Αύγουστος 05), σ. 1. Τροποποιήσεις που προτείνει η Διδασκαλική Ομοσπονδία Ελλάδος στο νομοσχέδιο. *Ιστορικό Αρχείο Δ.Ο.Ε.*

Ελευθερία (1963, Νοέμβριος 17), σσ. 1 & 15. Χαρμόσυνον μήνυμα του κ. Παπανδρέου προς τον λαόν: Επανάστασι στην Παιδεία. *Ψηφιακή Βιβλιοθήκη Εφημερίδων και Περιοδικού Τύπου, EBE.*

Ελευθερία (1964, Απρίλιος 12), σσ. 1 & 15. Τίθεται ήδη σε εφαρμογή η ανακαίνισις της Παιδείας, δηλοί ο κ. Παπανδρέου. *Ψηφιακή Βιβλιοθήκη Εφημερίδων και Περιοδικού Τύπου, EBE.*

Ελευθερία (1964, Ιούνιος 03), σσ. 1 & 7. Καθωρίσθη ο τρόπος δια τας εισαγωγικάς εξετάσεις, διά το προσεχές έτος. *Ψηφιακή Βιβλιοθήκη Εφημερίδων και Περιοδικού Τύπου, EBE.*

Ελευθερία (1964, Ιούνιος 24), σσ. 3 & 6. Οι εισιτήριαι διαγωνισμοί εις τας ανώτατας σχολάς. *Ψηφιακή Βιβλιοθήκη Εφημερίδων και Περιοδικού Τύπου, EBE.*

Ελευθερία (1964, Ιούλιος 12), σσ. 1, 11, 12 & 15. Το πρώτον νομοσχέδιον πλήρους αναγεννήσεως της Παιδείας κατετέθη. *Ψηφιακή Βιβλιοθήκη Εφημερίδων και Περιοδικού Τύπου, EBE.*

Ελευθερία (1964, Αύγουστος 5), σ. 7. Η στατιστική υπηρεσία θα επεξεργασθή τους πίνακας επιτυχίας των φοιτητών. *Ψηφιακή Βιβλιοθήκη Εφημερίδων και Περιοδικού Τύπου, EBE.*

Ελευθερία (1964, Σεπτέμβριος 02), σσ. 1 & 7. Θέτομεν το θεμέλιον της αναγεννήσεως. *Ψηφιακή Βιβλιοθήκη Εφημερίδων και Περιοδικού Τύπου, EBE.*

Ελευθερία (1964, Σεπτέμβριος 04), σ. 8. Το πρόγραμμα των εισιτηρίων εξετάσεων διά την εισαγωγήν φοιτητών. *Ψηφιακή Βιβλιοθήκη Εφημερίδων και Περιοδικού Τύπου, EBE.*

Ελευθερία (1964, Σεπτέμβριος 13), σ. 11. Εις 10.000 περίπου θα ανέλθη ο αριθμός των υποψηφίων. *Ψηφιακή Βιβλιοθήκη Εφημερίδων και Περιοδικού Τύπου, EBE.*

Ελευθερία (1964, Σεπτέμβριος 15), σσ. 5 & 6. Αι εισιτήριοι εξετάσεις εις τας ανώτατας σχολάς. *Ψηφιακή Βιβλιοθήκη Εφημερίδων και Περιοδικού Τύπου, EBE.*

Ελευθερία (1964, Σεπτέμβριος 15), σ. 6. *Ψηφιακή Βιβλιοθήκη Εφημερίδων και Περιοδικού Τύπου, EBE.*

Ελευθερία (1964, Νοέμβριος 11), σ.σ. 1 & 7. Ταχυδρομούνται το Σάββατον τα αποτελέσματα των σχολών. *Ψηφιακή Βιβλιοθήκη Εφημερίδων και Περιοδικού Τύπου, EBE.*

Ελευθερία (1964, Νοέμβριος 17), σ. 10. Εντός 3-4 ημερών θα περατωθή η αποστολή των αποτελεσμάτων. *Ψηφιακή Βιβλιοθήκη Εφημερίδων και Περιοδικού Τύπου, EBE.*

Ελευθερία (1964, Νοέμβριος 18), σσ. 1 & 7. Διηγωνίσθησαν 27.600 υποψήφιοι φοιτηταί και επέτυχον 11.461. *Ψηφιακή Βιβλιοθήκη Εφημερίδων και Περιοδικού Τύπου, EBE.*

Ελευθερία (1964, Δεκέμβριος 16), σ. 10. Είναι αδύνατο να αυξηθή έτι περισσότερον ο αριθμός των φοιτητών. *Ψηφιακή Βιβλιοθήκη Εφημερίδων και Περιοδικού Τύπου, EBE.*

- Ελευθερία (1965, Ιανουάριος 1), σ. 15. Ανακοινώσεις του κ. Λ. Ακρίτα δια το έργον εις το Υπ. Παιδείας. *Ψηφιακή Βιβλιοθήκη Εφημερίδων και Περιοδικού Τύπου, EBE*.
- Ελευθερία (1965, Φεβρουάριος 14), σσ. 1 & 15. Η εκπαίδευσις: Γιγάντιον βήμα. Η Παιδεία γίνεται κτήμα του λαού. *Ψηφιακή Βιβλιοθήκη Εφημερίδων και Περιοδικού Τύπου, EBE*.
- Ελευθερία (1965, Μάιος 02), σ. 16. Εντός του θέρους θα ολοκληρωθή η ψήφισης του ν/σχεδίου περί εκπαιδευτικής μεταρρυθμίσεως. *Ψηφιακή Βιβλιοθήκη Εφημερίδων και Περιοδικού Τύπου, EBE*.
- Ελευθερία (1965, Μάιος 06), σσ. 1 & 7. Η Παιδεία αποτελεί εθνικήν επένδυσιν. Κατετέθη χθες το νομοσχέδιον. *Ψηφιακή Βιβλιοθήκη Εφημερίδων και Περιοδικού Τύπου, EBE*.
- Ελευθερία (1965, Ιούλιος 18), σ. 16. Θα συνεχισθή η εκπαιδευτική μεταρρύθμισης επί της ίδιας γραμμής. *Ψηφιακή Βιβλιοθήκη Εφημερίδων και Περιοδικού Τύπου, EBE*.
- Ελευθερία (1965, Ιούλιος 27), σ. 8. Άι προτάσεις της συνελεύσεως εκπαιδευτικών επί του νομοσχεδίου. *Ψηφιακή Βιβλιοθήκη Εφημερίδων και Περιοδικού Τύπου, EBE*.
- Ελευθερία (1965, Σεπτέμβριος 04), σ. 3. Οι μαθηματικοί διά την Παιδείαν. Επικροτούν τα μέτρα της Κυβερνήσεως. *Ψηφιακή Βιβλιοθήκη Εφημερίδων και Περιοδικού Τύπου, EBE*.
- Ελευθερία (1965, Σεπτέμβριος 09), σ. 8. Το πρόγραμμα των εισιτηρίων εξετάσεων διά την εισαγωγήν φοιτητών. *Ψηφιακή Βιβλιοθήκη Εφημερίδων και Περιοδικού Τύπου, EBE*.
- Εμπρός (1964, Σεπτέμβριος 05), σ. 16. Το πρόγραμμα των εξετάσεων εις τας ανώτατας σχολάς. *Ψηφιακή Βιβλιοθήκη Εφημερίδων και Περιοδικού Τύπου, EBE*.
- Η Καθημερινή (1964, Σεπτέμβριος 02), σσ. 1 & 7. Διάλογος των κκ. Γ. Παπανδρέου-Π. Κανελλοπούλου επί του Ν.Δ. 100 Χρόνια «Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ», Ιστορικό Αρχείο.
- Μακεδονία (1964, Απρίλιος 12), σσ. 1 & 6. Επαναστατικά μεταρρυθμίσεις εις την γενικήν εκπαίδευσιν. *Ψηφιακή Βιβλιοθήκη Εφημερίδων και Περιοδικού Τύπου, EBE*.
- Μακεδονία (1964, Ιούνιος 26), σ. 8. Η Φιλοσοφική Σχολή της Θεσσαλονίκης ετάχθη υπέρ του προγράμματος διά την αναγέννησιν της Παιδείας μας. *Ψηφιακή Βιβλιοθήκη Εφημερίδων και Περιοδικού Τύπου, EBE*.
- Μακεδονία (1964, Αύγουστος 05), σ. 7. Μηχανογραφικώς θα γίνη η βαθμολογία των υποψηφίων. *Ψηφιακή Βιβλιοθήκη Εφημερίδων και Περιοδικού Τύπου, EBE*.
- Μακεδονία (1964, Σεπτέμβριος 04), σ. 5. Συνεχίζεται η συζήτηση επί του νομοσχεδίου. *Ψηφιακή Βιβλιοθήκη Εφημερίδων και Περιοδικού Τύπου, EBE*.
- Μακεδονία (1964, Σεπτέμβριος 15), σσ. 1 & 5. Αρχίζουν αύριο εις 21 πόλεις αι εισαγωγικαί εξετάσεις. Από την ύλην του γυμνασίου κα μόνο θα επιλέγωνται τα θέματα. *Ψηφιακή Βιβλιοθήκη Εφημερίδων και Περιοδικού Τύπου, EBE*.
- Μακεδονία (1964, Νοέμβριος 11), σσ. 1 & 5. Έτοιμα τα αποτελέσματα των εισιτηρίων εξετάσεων δια τας ανωτάτας σχολάς. *Ψηφιακή Βιβλιοθήκη Εφημερίδων και Περιοδικού Τύπου, EBE*.
- Μακεδονία (1965, Σεπτέμβριος 10), σ. 1. Υπονομεύεται και διασύρεται η εκπαιδευτική μεταρρύθμισης καταγγέλει ο κ. Παπανδρέου. *Ψηφιακή Βιβλιοθήκη Εφημερίδων και Περιοδικού Τύπου, EBE*.
- Μακεδονία (1965, Νοέμβριος 11), σ. 8. Η Εν. Κέντρου επικρίνει την απόφασιν απορρίψεως της Ιστορίας. *Ψηφιακή Βιβλιοθήκη Εφημερίδων και Περιοδικού Τύπου, EBE*.
- Μεσημβρινή (1964, Σεπτέμβριος, 02), σ. 1. Μονομαχία περί Παιδείας. *Μεσημβρινή, Αρχείο*.
- Το Βήμα (1964, Απρίλιος 11). Εξαγγέλλεται σήμερον η εκπαιδευτική μεταρρύθμισης. Οι τρεις κύκλοι της νέας πολιτικής. *Ιστορικό Αρχείο «ΤΟ ΒΗΜΑ»/«ΤΑ ΝΕΑ»*.
- Το Βήμα (1964, Απρίλιος 12). Ριζικαί μεταρρυθμίσεις εις την Παιδείαν. *Ιστορικό Αρχείο «ΤΟ ΒΗΜΑ»/«ΤΑ ΝΕΑ»*.

Δ. Δικτυογραφία-Δικτυακοί τόποι

Γενική Γραμματεία Νομικών και Κοινοβουλευτικών Θεμάτων. Κυθερνήσεις από το 1909 έως σήμερα. https://gslegal.gov.gr/?page_id=776&sort=time

Διαμαντής Γ. Θ. (2023, Απρίλιος 11). Η εκπαιδευτική μεταρρύθμιση του 1964. *To Βήμα.* <https://www.tovima.gr/2023/04/11/istoriko-arxeio/i-ekpaideytiki-metarrythmisi-tou-1964-opos-tin-parousiase-o-georgios-papandreou/>

Διδασκαλική Ομοσπονδία Ελλάδας. *Διδασκαλικό Βήμα, Ιστορικό Αρχείο.* <https://doe.gr/%CE%B5%CE%BA%CE%B4%CE%BF%CF%83%CE%B5%CE%B9%CF%83/%CE%B4%CE%B9%CE%B4%CE%B1%CF%83%CE%BA%CE%B1%CE%BB%CE%B9%CE%BA%CF%8C-%CE%B2%CE%AE%CE%BC%CE%B1/>

Εθνική Βιβλιοθήκη της Ελλάδος. *Ψηφιακή Βιβλιοθήκη Εφημερίδων και Περιοδικού Τύπου, ΕΒΕ.* <http://efimeris.nlg.gr/ns/main.html>

Η Καθημερινή. *100 Χρόνια, Ιστορικό Αρχείο.* <https://www.kathimerini.gr/100yk/>

Λακασάς, Α. (2019, Μάιος 13). Περίπου 76.500 υποψήφιοι θα εισαχθούν στα πανεπιστήμια. *Η Καθημερινή.* <https://www.kathimerini.gr/society/1023594/peripoy-76-500-yropsifioi-tha-eisachthoyn-sta-panepistimia/>

Μεσομβρινή. *Αρχείο, 1961-1966.*

<https://www.mesimvrini.gr/%CE%B1%CF%81%CF%87%CE%B5%CE%B9%CE%BF/>

Σχολιασμός αποτελεσμάτων Πανελλαδικών Εξετάσεων 2011. Ανακτήθηκε 2 Δεκεμβρίου 2023 από

https://www.hasiakis.gr/images/ekpnews/309_ekpnea_2011_08_29_sxoliasmos_vasewn.pdf

Σχολιασμός αποτελεσμάτων Πανελλαδικών Εξετάσεων 2013. Ανακτήθηκε 1 Δεκεμβρίου 2023 από

https://www.hasiakis.gr/images/ekpnews/418ekpnea_2013_08_29_sxoliasmos_vasewn.pdf

Υπουργείο Παιδείας (2009, Αύγουστος 25). *Δελτίο Τύπου.*

https://www.hasiakis.gr/images/ekpnews/214ekpnea_apotelesmata_pan2009.pdf

Υπουργείο Παιδείας (2016, Αύγουστος 16). *Οι βάσεις εισαγωγής στην τριτοβάθμια εκπαίδευση.* <https://www.minedu.gov.gr/baseis-an/22897-24-08-16-sxetika-me-ta-apotelesmata-eisagogis-ton-epitykonton-stin-tritovathmia-ekpaidefsi-2>

Υπουργείο Παιδείας (2017, Αύγουστος 24). *Σχετικά με τα αποτελέσματα εισαγωγής των επιτυχόντων στην τριτοβάθμια εκπαίδευση.* <https://www.minedu.gov.gr/rss/29723-24-08-17-sxetika-me-ta-apotelesmata-eisagogis-ton-epitykonton-stin-tritovathmia-ekpaidefsi-2>

Υπουργείο Παιδείας (2018, Αύγουστος 28). *Σχετικά με τα αποτελέσματα εισαγωγής των επιτυχόντων στην τριτοβάθμια εκπαίδευση.*

<https://www.minedu.gov.gr/epal-m/anakoinwseis-epala/36542-28-08-17-sxetika-me-ta-apotelesmata-eisagogis-ton-epitykonton-stin-tritovathmia-ekpaidefsi-3>

Υπουργείο Παιδείας (2019, Αύγουστος 27). *Σχετικά με τα αποτελέσματα εισαγωγής των επιτυχόντων στην τριτοβάθμια εκπαίδευση.* <https://www.minedu.gov.gr/news/42632-27-08-19-sxetika-me-ta-apotelesmata-eisagogis-ton-epitykonton-stin-tritovathmia-ekpaidefsi-2>

Υπουργείο Παιδείας (2020, Αύγουστος 28). *Ανακοίνωση αποτελεσμάτων των Πανελλαδικών Εξετάσεων έτους 2020.*

<https://www.minedu.gov.gr/rss/46130-28-08-20-anakoinosi-apotelesmaton-ton-panelladikon-eksetaseon-etous-2021>

Υπουργείο Παιδείας (2021, Αύγουστος 27). *Σχετικά με τα αποτελέσματα εισαγωγής Α) υποψηφίων των πανελλαδικών εξετάσεων έτους 2021 στην τριτοβάθμια εκπαίδευση.*
<https://www.minedu.gov.gr/ypapegan/anakoinoseis/49822-27-08-21-sxetika-me-ta-apotelesmata-eisagogis-a-yropsifion-ton-panelladikon-eksetaseon-etous-2021-stin-tritovathmia-ekpaidefsi-v-yropsifion-sta-dimosia-iek-2022>

Υπουργείο Παιδείας (2022, Αύγουστος 28). *Σχετικά με τα αποτελέσματα εισαγωγής: Α) υποψηφίων των πανελλαδικών εξετάσεων έτους 2022 στην τριτοβάθμια εκπαίδευση.*
<https://www.minedu.gov.gr/news/52932-28-07-22-sxetika-me-ta-apotelesmata-eisagogis-a-yropsifion-ton-panelladikon-eksetaseon-etous-2022-stin-tritovathmia-ekpaidefsi-v-yropsifion-me-sovares-pathiseis-etous-2022-stin-tritovathmia-ekpaidefsi-g-yropsifion-etous-2022-sta-dimosia-iek>

Υπουργείο Παιδείας (2023, Ιούνιος 29). *Ανακοίνωση βαθμολογιών Πανελλαδικών Εξετάσεων ΓΕ.Λ. και ΕΠΑ.Λ 2023.*
<https://www.minedu.gov.gr/news/55832-29-06-23-anakoinosi-vathmologion-panelladikon-eksetaseon-gel-kai-epal-2023>

Υπουργείο Παιδείας (2023, Ιούλιος 27). *Σχετικά με τα αποτελέσματα εισαγωγής των επιτυχόντων στην τριτοβάθμια εκπαίδευση.*
<https://www.minedu.gov.gr/baseis-an/56078-27-07-23-a-4>

Υπουργείο Παιδείας (2024, Ιούλιος 25). *Σχετικά με τα αποτελέσματα εισαγωγής: Α) υποψηφίων των πανελλαδικών εξετάσεων έτους 2024 στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση Β) υποψηφίων με σοβαρές παθήσεις, έτους 2024 στην Τριτοβάθμια Εκπαίδευση Γ) υποψηφίων έτους 2024 στις δημόσιες ΣΑΕΚ.* <https://www.minedu.gov.gr/news/58984-25-07-24-sxetika-me-ta-apotelesmata-eisagogis-a-yropsifion-ton-panelladikon-eksetaseon-etous-2024-stin-tritovathmia-ekpaidefsi-v-yropsifion-me-sovares-pathiseis-etous-2024-stin-tritovathmia-ekpaidefsi-q-yropsifion-etous-2024-stis-dimosies-saek>

NEWS 24/7 (2013, Αύγουστος 29). *Οι Πανελλήνιες Εξετάσεις του 2013 σε αριθμούς.*
<https://www.news247.gr/paideia/oi-panellinies-exetaseis-tou-2013-se-arithmous/>

E. Οπτικοακουστικό Υλικό

Holden, D. & Maros, B. (1964). *Greece without columns.* BBC TV documentary.
<https://www.youtube.com/watch?v=YZKTK30sBlw>

Ελληνικά Επίκαιρα, D3237 (1964). *Εγκαίνια του νέου συστήματος σχολικών εξετάσεων από τον Λουκή Ακρίτα.* E.O.A., T16511, 00:02:38:03 - 00:03:02:10.
http://www.avarchive.gr/portal/digitalview.jsp?get_ac_id=3237

Ελληνικά Επίκαιρα, D1988 (1964). *Παρουσίαση αυτοματοποιημένου συστήματος επεξεργασίας των βαθμολογιών των υποψηφίων.* E.O.A., T5311, 00:04:43:20 - 00:05:14:07.
http://www.avarchive.gr/portal/digitalview.jsp?get_ac_id=1988&thid=5287

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑΤΑ

I. Νομοθεσία

Στο Παράρτημα I παρατίθενται τα δύο βασικά νομοθετήματα της εκπαιδευτικής μεταρρύθμισης του 1964: Το Ν.Δ. 4379/1964 «Περί Όργανώσεως και Διοικήσεως τής Γενικής (Στοιχειώδους και Μέσης) Έκπαιδεύσεως» και το Β.Δ. 378/1964 «Περί τῶν είσιτηρίων διαγωνισμῶν ἐν γένει διά τά Ἀνώτατα Έκπαιδευτικά Ἰδρύματα».

Αξίζει να σημειωθεί ότι η ισχύς των εκπαιδευτικών μέτρων του Ν.Δ. 4379/1964, πλην της δωρεάν παιδείας, θα ανασταλεί από τη δικτατορία του 1967. Με τον Α.Ν. 129/1967 επανεισάγεται η διδασκαλία της καθαρεύουσας σε όλες τις βαθμίδες της εκπαίδευσης, εκτός από τις τρεις πρώτες τάξεις του Δημοτικού, επαναφέρονται οι εισαγωγικές εξετάσεις από το Δημοτικό στο Γυμνάσιο, το οποίο γίνεται και πάλι εξατάξιο, καταργείται η επέκταση της υποχρεωτικής φοίτησης στο Γυμνάσιο, ενώ παράλληλα ορίζονται από τρία σε δύο τα έτη φοίτησης στις Παιδαγωγικές Ακαδημίες. Με τον Α.Ν. 59/1967 καταργείται το Παιδαγωγικό Ινστιτούτο και με τον Α.Ν. 40/1967 αλλάζει ο τρόπος εισαγωγής των μαθητών στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, καταργώντας κατά τον τρόπο αυτό τον θεσμό του Ακαδημαϊκού Απολυτηρίου.

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
ΤΗ. 24 ΟΚΤΩΒΡΙΟΥ 1964

ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟΝ

ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΥΛΛΟΥ
182

ΝΟΜΟΘ. ΔΙΑΤΑΓΜΑ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 4379

Περὶ δρυγανώσεως καὶ διαικήσεως τῆς Γενικῆς (Στοιχειώδους καὶ Μέσους) Ἐκπαίδευσεως.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

Ἐχοντες ὡς διατάξεις τοῦ ἀρθρου 35 τοῦ Συντάγματος καὶ τὴν ἀπὸ 5 Ὁκτωβρίου 1964 σύμφωνον γνώμην τῆς κατὰ τὴν παράγραφον 2 τοῦ αὐτοῦ ἀρθρου 35 Εἰδικῆς Ἐπιτροπῆς ἐκ Βουλευτῶν, προτάσει τοῦ Ἡμετέρου Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου, ἀπεφασίσαμεν καὶ διατάσσουμεν:

Διάρθρωσις τῆς Γενικῆς Ἐκπαίδευσεως.

Ἀρθρον 1.

1. Ἡ Γενικὴ Ἐκπαίδευσις περιλαμβάνει τὴν Ἐκπαίδευσιν Πρώτου Βαθμοῦ (Στοιχειώδη) καὶ τὴν Ἐκπαίδευσιν Δευτέρου Βαθμοῦ (Μέσην).

2. Ἐκπαίδευσιν Πρώτου Βαθμοῦ παρέχει τὸ Δημοτικὸν Σχολεῖον ἐπὶ ἔξ (6) σχολικάς περιόδους (τάξεις).

3. Ἐκπαίδευσιν Δευτέρου Βαθμοῦ παρέχουν διαδοχικῶς δύο τύποι σχολείων: τὸ Γυμνάσιον καὶ τὸ Λύκειον. Εἰς ἑκάτερον ἡ φοίτησις είναι τριπλή. Εἰς τὸ γυκτερινὸν Λύκειον ἡ φοίτησις είναι τετραπλή.

4. Εἰς τὸ Γυμνάσιον ἐγγράφονται ἄνευ εἰσαγωγικῶν ἐξεισεων μαθηταὶ ἀπορειτήσαντες τοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου. Εἰς τὸ Λύκειον ἐγγράφονται οἱ ἀπόφοιτοι τοῦ Γυμνασίου κατότιν εἰσαγωγικῶν ἐξεισεων.

5. Δημοτικὸν Σχολεῖον, Γυμνάσιον καὶ Λύκειον ἀποτελοῦν ἀντοτελεῖς τύπους σχολείων, μὲν ίδιαν διεύθυνσιν, ίδιον διδακτικὸν προσωπικὸν καὶ ίδιον ἀρχεῖον.

"Ιερατεῖς Σχολείων.

Ἀρθρον 2.

1. Δημοτικὰ Σχολεῖα θέρύνονται ὅπου συγκεντροῦνται 15 τούλαχιστον μαθητῶν ἐκ τῶν ἔχοντων τὴν νόμιμον πρὸς φοιτησιν ἡλικίαν.

2. a) Διὰ τὴν ὑπαρξίην Δημοτικοῦ Σχολείου μᾶς ὁργανικῆς δέσεως ἀπαιτοῦνται 15—40 μαθηταί, δύο ὄργανικῶν δέσεων 41—80, τριῶν ὄργανικῶν δέσεων 81—120, τεσσάρων ὄργανικῶν δέσεων 121—160, πέντε ὄργανικῶν δέσεων 161—200 καὶ ἔξ ὄργανικῶν δέσεων 201—250.

b) Εἰς Δημοτικὰ Σχολεῖα ἔχοντας ἀριθμὸν μαθητῶν ὑπερβαίνοντας τοὺς 250 θέρύνονται ὄργανικαι δέσεις περισσότεραι τῶν ἔξ, δχι ὁμοιαὶ καὶ περισσότεραι τῶν διδεκτῶν κατ' ἀναλογίαν ἐνός διδασκάλου πρὸς 40 κατ' ἀνάτατον δριον μαθητάς.

c) Τὰ Δημοτικὰ Σχολεῖα προστέθονται, ὑποβιβάζονται ἢ καταργοῦνται ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ μέσου δρου τῶν κατὰ τὰ τρία τελευταῖς σχολικαὶ ἐπὶ τῇ ἐξεισεδέντων μαθητῶν.

3. Η ιερατεῖς, ἡ κατάργησις, ἡ προχωρήση, ὁ ὑποβιβασμός, ἡ διατίτισης καὶ ἡ συγχώνευσις τῶν δημοτικῶν σχολείων γίνεται, κατὰ τὰς θερινὰς διεποκτές τῶν μαθημάτων, διὰ Β. Διατάγματος, ἐκδιδούμενου μετὰ γνωμοδότησιν τοῦ Περιφε-

ρεικοῦ Ὑπηρεσιακοῦ Συμβουλίου Πρωτοβεβμίου (Στοιχειώδους Ἐκπαίδευσεως), τῇ προτάσει μὲν τῶν Ὑπουργῶν Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων καὶ Οἰκονομικῶν, δεόπις πρόκειται περὶ ίδρυσεως ἢ προσχωρήσης, τῇ προτάσει δὲ μόνον τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων, δεόπις πρόκειται περὶ καταργήσεως, ὑποβιβασμοῦ, συγχώνευσεως ἢ διατίτισης. Κατ' ἐξαίρεσιν, ίδρυσις δημότικον σχολεῖον δύναται νὰ γίνῃ καὶ εἰς ἀλλην ἐποχὴν τοῦ ἑτού.

4. Γυμνάσια καὶ Λύκεια θέρύνονται διὰ Β. Διατάγματος ἐκδιδούμενου τῇ προτάσει τῶν Ὑπουργῶν Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων καὶ Οἰκονομικῶν, κατὰ τὰς διατάξεις τῶν ἐπομένων περιγράφαντος.

5. Συνιστῶνται κατὰ Νομούς Πενταμελεῖς Ἐπιτροπαὶ ἐκ τοῦ Νομάρχου, τοῦ Προέδρου τοῦ Πρωτοδικείου εἰς τὸ δικοῖον ὑπότεται ἡ Έργα τοῦ Νομοῦ, τοῦ ἀρμόδιου Γενικοῦ Ἐπιθεωρητοῦ Μέσης Ἐκπαίδευσεως (ἐπὶ πειστοτέρων τοῦ ἀρχαιοτέρου), τοῦ Διευθυντοῦ Τεχνικῶν Ὑπηρεσιῶν τοῦ Νομοῦ καὶ τοῦ Διευθυντοῦ Γεωργίας, ἀναπληρουμένων ὑπὸ τῶν νομίμων ἀναπληρωτῶν των μὲν Πρόεδρον τῶν ἐκ τῶν παρισταμένων ἄνωτερον. Αἱ Ἐπιτροπαὶ αὐται, ἀφοῦ σταθμίσουν τὰς ἐκπαιδευτικάς ἀνάγκας τῆς πεισοῦχῆς, ἀναλόγως τῆς πυκνότητος τοῦ πληθυσμοῦ καὶ τῆς γεωγραφικῆς μορφῆς τοῦ τόπου, προτείνουν εἰς ποίες πόλεις, καμοτούλεις καὶ χωρίσια είναι σκέψιμον νὰ λειτουργοῦν Γυμνάσια καὶ Λύκεια καὶ, ἐάν δὲν ὑπάρχουν ἄλλη, κατὰ τοίνυν προτεραιότητα πρέπει προδευτικῶς νὰ θέρυθον.

6. Πρότασις περὶ ίδρυσεως Γυμνασίου ἢ Λύκειου δύναται νὰ γίνῃ ἐφ' δυον προβλέπεται ἐλάχιστος ἀριθμὸς 40 μαθητῶν εἰς τὴν Α' τάξιν αὐτῶν. Ἐξαίρεσις ὡς πρὸς τὸ κατώτερον τοῦτο δριον ἐπιτρέπεται προκειμένου περὶ σχολείων μικρῶν νήσων, ἀπομεμονωμένων συγκοινωνιακῶν περιοχῶν τὴν ἀκριτικῶν περιοχῶν.

7. Αἱ προτάσεις τῶν Ἐπιτροπῶν ὑποβάλλονται, ἵντος προθεσμίας ταυτομένης ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων, εἰς τὸ Ὑπουργεῖον καὶ διεβιβάζονται εἰς Ἐπιτροπὴν συγχρησιμένην ἐξ ἑνὸς Συμβουλίου τοῦ κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος Ν.Δ. θρυμμένου Παιδαγογικοῦ Ἰνστιτούτου ὡς Πρόεδρον, δύο Διευθυντῶν τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων, δριβαλμένων μετά τῶν ἀναπληρωτῶν των ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων καὶ τοῦ ἐπόπτου Προέδρου τοῦ Ὑπουργείου Οργανισμοῦ Σχολείων Κτιρίων. Η Ἐπιτροπὴ αὐτη λαμβάνουσα ὑπὸ δύον τὰς ὡς ἀνα προτάσεις καὶ τὰς ἀνάγκας τῆς ἐκπαίδευσεως, καθορίζει τὸν ἀριθμὸν καὶ τὴν τειράν προτεραιότητος τῶν ίδρυσεων σχολείων, συντάσσουσα τὸν τελικὸν πίνακα. Ο εἰναῖς οὗτος κυριαρχεῖ διὰ πράξεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου καὶ δημοσιεύμενος εἰς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως ἴσχει εἰπὶ μίαν τριετίαν.

8. Ο ἀνωτέρω πίνακας λαμβάνεται ὑπὸ δύον διὰ τὴν μελέτην καὶ διεβίβασην τοῦ προγράμματος Εργών τοῦ Οργανισμοῦ Σχολείων Κτιρίων προειρέμενου περὶ ίδρυσης τῶν σχολείων τῆς Διευθυντοῦ Γενικῆς Ἐκπαίδευσεως.

9. Τὰ κατὰ τὴν ἔναρξιν τῆς ἴσχυος τοῦ παρόντος Ν. Δ. λειτουργοῦντα Γυμνάσια πρώτης βαθμίδος διατηροῦνται μετατρέποντα ἀπὸ τοῦ σχολικοῦ ἔτους 1964—1965 εἰς Γυμνάσια κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ παρόντος Ν. Δ. Τὰ οἰαστήρια κατευθύνοντα Γυμνάσια πρώτης βαθμίδος διατηροῦνται ἀλλ' ἀπὸ τοῦ σχολικοῦ ἔτους 1964—1965 αἱ τρεῖς πρῶται τάξεις αὐτῶν μετατρέπονται εἰς Γυμνάσιον κατὰ τὴν ἔννοιαν τοῦ παρόντος Ν.Δ., αἱ δὲ τρεῖς τελευταῖς τάξεις εἰς Λύκειον ἐνιάτιον τύπου, ἔξαιρεται τῶν Οἰκονομικῶν καὶ Ναυτικῶν Γυμνασίων, τῶν ὅποιων αἱ τρεῖς τελευταῖς τάξεις διατηροῦνται ἀντιστοίχως ὡς Οἰκονομικῶν καὶ Ναυτικῶν Λύκειον. Περὶ τῆς μετατροπῆς ἑνδίδεται ἀπόφασις τοῦ Υπουργοῦ Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων δημοσιευμένη τῆς τὴν Ἐφημερίδα τῆς Κυβερνήσεως.

10. Ἀπὸ τῆς ἴσχυος τοῦ παρόντος Ν.Δ. ἀπαγορεύεται ἡ ἰδρυσις Γυμνασίων καὶ Λυκείων πρὸ τῆς κωρώσεως τοῦ κατὰ τὰ ἄνω Πίνταρος σχολείων δευτεροβαθμίου Γενικῆς Ἐκπαίδευσεως τῆς Χώρας.

Παροχὴ δωρεὰν τῆς Ἐκπαίδευσεως.

*Ἀρθρον 3.

1. Ἡ ἐκπαίδευσις εἰς δῆλας τὰς βαθμίδες παρέχεται δωρεὰν ὑπὸ τῶν δημοσίων σχολείων κατευθύνονταν τῶν τάξης φύσεως ὑποχρεωτικῶν οἰκονομικῶν ἐπιβεβύνσεων τῶν μαθητῶν (ὑπὸ μορφὴν τελῶν, ἐντήλων, εἰσφορῶν, ἔξετάστρων). Αἱ κείμενα περὶ πόρων τῶν Σχολικῶν Ταμείων διατάξεις διατηροῦνται ἐν ἴσχυi πλὴν ἐκείνων, διὰ τῶν ὅποιων ἐπιβάλλονται ὑποχρεωτικαὶ εἰσφοραί.

2. Εἰς τὸν προϋπολογισμὸν τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων ἐγγράφονται κατ' ἓτος πιστώσεις δι' ἐπιχορήγησιν τῶν Σχολικῶν Ἐφοριῶν πρὸς ἀντιμετώπισιν τῶν ἐν γένει ἀνηγκῶν αὐτῶν. Ἡ κατανομὴ τῶν πιστώσεων τούτων γίνεται δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων κατὰ Ἐπιθεωρήσεις πρωτοβαθμίου (Στοιχειώδους) καὶ Γενικᾶς Ἐπιθεωρήσεις δευτεροβαθμίου (Μέσης) Ἐκπαίδευσεως, ἀναλόγως τοῦ τύπου τῶν σχολείων ἐκάστης περιφερείας καὶ τοῦ ἀριθμοῦ τῶν τμημάτων αὐτῶν.

3. Ἐπίσης εἰς τὸν προϋπολογισμὸν τοῦ Ὑπουργείου Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων ἐγγράφονται κατ' ἓτος πιστώσεις προοριζόμεναι διὰ τὴν δωρεὰν μεταφορὰν εἰς τὸ σχολεῖον τῶν εἰς μακρὰν ἀπόστασιν ἀπὸ τούτων οἰκούντων μαθητῶν κατὰ τὰ ἐτη τῆς ὑποχρεωτικῆς φοίτησεως καὶ διὰ τὴν παροχὴν εἰς μαθητάς γενέματος καὶ βιβλίων. Ἡ κατανομὴ τῶν πιστώσεων τούτων γίνεται δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων κατὰ Ἐπιθεωρήσεις πρωτοβαθμίου (Στοιχειώδους) καὶ Γενικᾶς Ἐπιθεωρήσεις δευτεροβαθμίου (Μέσης) Ἐκπαίδευσεως.

ΤΗΝ ΉΠΟΧΡΕΩΤΙΚΗΝ ΕΚΠΑΙΔΕΥΣΙΣ.

*Ἀρθρον 4.

1. Ἀπαντεῖς οἱ ἐν Ἑλλάδi κατοικοῦντες παιδεῖς Ἐλλήνων πολιτῶν καὶ τῶν δύο φύλων ὑπόκεινται εἰς ὑποχρεωτικὴν ἐκπαίδευσιν ἀπὸ τοῦ βου (ἥτοι τούλαχιστον ἡλικίες 5 ἐτῶν καὶ ἐξ μηνῶν κατὰ τὴν 1ην Ὁκτωβρίου τοῦ ἔτους τῆς εἰς τὸ Δημοτικὸν Σχολεῖον ἐγγραφῆς των) μέχρι τοῦ 15ου ἔτους τῆς ἡλικίας των. Ἡ ἡλικία ἀποδεικνύεται μόνον ἐκ τῆς ληξιαρχικῆς πράξεως γεννήσεως.

Ἡ υποχρεωτικὴ ἐκπαίδευσις περιλαμβάνει τὴν φοίτησιν εἰς τὸ Δημοτικὸν Σχολεῖον καὶ ἐν συνεχείᾳ εἴτε εἰς Γυμνάσιον γενικῆς ἐκπαίδευσεως εἴτε εἰς Γυμνάσιον ἐπαγγελματικοῦ προσανατολισμοῦ.

2. Ἡ υποχρεωτικὴ φοίτησις ἐπὶ μίαν τριετίαν πλέον τῆς ἡρη ὑποχρεωτικῆς ἔξατίας ἐπιβάλλεται σταδιακῶς, ἡ δὲ σειρὰ τῆς ἐφαρμογῆς αὐτῆς καθορίζεται ἐκάστοτε διὰ Βασιλικοῦ Διετάγματος ἐκδιδομένου προτάσει τῶν Ὑπουργῶν Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων καὶ Οἰκονομικῶν, εὑνός ὡς ἔξαστραζονται αἱ διὰ τὴν πραγματοποίησίν της ἀναγκαῖαι προϋποθέσεις (διδακτήριο, σχολικὸς ἔξοπλισμός, διδακτικὸν προσωπικόν, εὐχέρεια μεταφορᾶς τῶν μαθητῶν).

Ἡ νεοελληνικὴ γλώσσα εἰς τὰ σχολεῖα.

*Ἀρθρον 5.

1. Ἡ τυντεταγμένη καὶ ἀνεψικατισμῶν Δημοτικὴ, ὡς ἔχει διαμορφωθεῖ εἰς πανελλήνιον ἐκφραστικὸν δργανον ὑπὸ τοῦ Ἐλληνικοῦ λαοῦ καὶ τῶν δοκίμων συγγραφέων τοῦ Ἐθνους, χρησιμοποιεῖται ἐλευθέρως εἰς τὸν γραπτὸν καὶ τὸν προφορικὸν λόγον ἀπὸ τοὺς διδάσκοντας καὶ τοὺς διδασκολέντους εἰς δῆλας τὰς διαδικασίας τῆς Ἐκπαίδευσεως, ἀπὸ τῆς κατωτάτης μέχρι καὶ τῆς ἀνωτάτης.

2. Ἡ Δημοτικὴ είναι ἡ γλώσσα τοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου, τῆς διδασκαλίας καὶ τῶν βιβλίων του. Οἱ μαθηταὶ τῶν δύο τελευταῖς τάξεων τοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου ἀναγνώσκουν περικοπὰς ἐκ τῶν Εὐτριγγελίων καὶ κείμενα τῆς Καθαρευούσης ἀπλῶς διὰ νὰ ἔξικεινονται πρὸς αὐτά.

3. Γραμματικὴ καὶ Σύνταξις τῆς Καθαρευούσης διδάσκονται εἰς τὸ Γυμνάσιον καὶ τὸ Λύκειον, ἐν συγκρήτησι πρὸς τὴν διδασκαλίαν τῆς Δημοτικῆς καὶ τῆς Ἀρχαίας Ἐλληνικῆς Γλώσσης εἰς δῆλας τάξεις η Ἀρχαία γλώσσα διδάσκεται. Ἐπὶ παραλλήλου οἱ μαθηταὶ τῶν σχολείων τῆς Δευτεροβαθμίου Ἐπιπλεύσεως συμπληρώνουν καὶ συστηματοποιοῦνται τὰς γραμματικὰς καὶ συντακτικὰς γνώσεις των εἰς τὴν περιοχὴν τῆς Δημοτικῆς ἔχοντας ὡς πρότυτα κείμενα Νεοελλήνων συγγραφέων διαχρινόμενα διὰ τὴν λογοτεχνικὴν ἔξιν καὶ τὴν πειθαρχίαν τῆς γλώσσης των.

Συγγραφὴ—Κρίσις Διδασκαλίας Βιβλίων.

*Ἀρθρον 6.

1. Ἡ συγγραφὴ τῶν ἐκδιδομένων ὑπὸ τοῦ Ὀργανισμοῦ Ἐκδόσεως Διδασκαλίας Βιβλίων Ἀναγνωτικῶν καὶ Βοηθητικῶν βιβλίων τοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου καθὼς καὶ τῶν Διδασκαλίων βιβλίων τοῦ Γυμνασίου καὶ τοῦ Λυκείου δύναται δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων νὰ ἀνατίθεται ἀνεψικατισμῷ εἰς ἀνεγνωρισμένου κύρους λογοτέχνας καὶ ἐπιστήμονας, καθὼς καὶ εἰς ἐκπαίδευτοις λειτουργοῦς διακρινόμενους διὰ τὴν ἐπιστημονικὴν η λογοτεχνικὴν των ἔξιν. Οἱ ἀνωτέρω ἐπιλέγονται ἐκ πίνακος συντασσομένου ὑπὸ τῆς κατὰ τὸν παρ. 3 τοῦ παρόντος ἀρθροῦ ἐπιτροπῆς. Διὰ τὰ Μαθηματικά, τὰς Φυσικὰς Ἐπιστήμας καὶ τὴν Γεωγραφίαν ἐπιτρέπεται καὶ η μετάφρασης η διασκευὴ καταλλήλων ἔνων βιβλίων, πρὸς χρήσιν τῶν μαθητῶν καὶ τῶν διδασκαλίων.

2. Ἡ ἐπιλογὴ τῶν πρὸς μεταφραστὴν η διασκευὴν ἔνων βιβλίων γίνεται ὑπὸ τοῦ κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ παρόντος Ν.Δ. ἰδρυσμένου Παιδιατρικοῦ Ἰνστιτούτου, η δὲ μετάφρασης η διασκευὴ τούτων δύναται δι' ἀποφάσεως τοῦ ἐπὶ τῆς Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων Ὑπουργοῦ νὰ ἀνατίθεται εἰς κατάλληλα εἰδικὰ πρόσωπα, ἐργαζόμενα ἐπὶ τούτῳ ὑπὸ τὴν παρακολούθησιν καὶ τὸν ἐλεγχὸν τοῦ Παιδιατρικοῦ Ἰνστιτούτου.

3. Πᾶν βιβλίον προοριζόμενον διὰ σχολικὴν χρῆσιν προτυπούμενος πρέπει νὰ τύχῃ χρίσεως καὶ ἐγχρίσεως ὑπὸ Ἐπιτροπῆς συγκροτουμένης δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων ἐπὶ διετεί δημητρίου ἐκ Συμβούλων η διερέθρων τοῦ παρόντος Παιδιατρικοῦ Ἰνστιτούτου, διακριμένων ἐπιστημόνων καὶ λογίων ἀνεγνωρισμένου κύρους (κατὰ κατηγορίαν βιβλίου).

4. Τὰ τῆς συνδέσεως καὶ λειτουργίας τῶν Ἐπιτροπῶν τούτων, καθὼς καὶ τὰ τῆς διανομῆς τῶν κρίτων εἰς τὰ μέλη αὐτῶν καθορίζονται διὰ Βασιλικοῦ Διατάγματος ἐκδιδομένου προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων.

5. Εἰς τὸ ἀρθρον 7 τοῦ Νόμου ὑπ' ἀριθ. 3215)1951 προστίθεται 4η παράγραφος ἔχουσα οὕτω:

«4. Οἱ ἐκ τοῦ ἔξωτερικοῦ εἰσαγόμενος χάρτης διὰ τὰς ἀνάγκας τοῦ Ὀργανισμοῦ Ἐκδόσεως Διδασκαλίας Βιβλίων πρὸς ἐκτύπωσιν σχολικῶν βιβλίων καὶ ἐντύπων ἀπαλλάσσεται παντὸς δασμοῦ, εἰσφορᾶς, λοιπῶν φόρων καὶ τελῶν ὡς καὶ τελῶν χαρτοστήμων.

Ἡ ἀνωτέρω διάταξις ἰσχύει ἀπὸ 1ης Ἀπριλίου 1964 καὶ ἐντεῦθεν.

Τὸ Δημοτικὸν Σχολεῖον.

"Αρθρον 7.

1. Τὸ Δημοτικὸν Σχολεῖον προσορίζεται:
 α) Νὰ θέσῃ τὰς βάσεις τῆς θρησκευτικῆς, ήθου καὶ
 ἐθνικῆς ἀγωγῆς τῶν μαθητῶν.
 β) Νὰ δώσῃ εἰς αὐτοὺς τὰ στοιχεῖα τῆς ἐγκυκλίου μαρφώ-
 σεως κατὰ τρόπον προσαρμοζόμενον εἰς τὴν ἐμπειρίαν, τὴν
 ἀντίληψιν καὶ τὸν συναισθηματικὸν κόσμον των καὶ
 γ) Νὰ ὅπλισῃ αὐτοὺς μὲν γνώσεις καὶ δεξιότητας διὰ τὸν
 ἔγωνα τῆς ζωῆς.

2. Τὰ εἰς τὸ Δημοτικὸν Σχολεῖον διδασκόμενα μαθήματα είναι: Θρησκευτικά, Ἑλληνικὴ Γλώσσα, Μελέτη τοῦ περιβάλλοντος, Ἰστορία, Μαθηματικά, Στοιχεία Φυσικῶν Ἐπιστημῶν, Γεωγραφία, Τεχνικά, Ωδική, Γυμναστική.

3. Τὸ Ἀναλυτικὸν καὶ ὄπρολγίον Πρόγραμμα τῶν μαθημάτων τοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου καθορίζεται διὰ Β. Δικτάγματος ἐκδιδομένου προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων μετὰ προηγουμένην γνωμοδότησιν τοῦ Παιδαγωγικοῦ Ἰνστιτούτου, ἐφαρμόζεται δὲ προσδετικῶς ἀπὸ τῆς Α' πρὸς τὴν Στ' τάξιν, τοῦ πρώτου σταδίου περιλαμβάνοντος τὴν Α' καὶ Β', τοῦ δευτέρου τὴν Γ' καὶ Δ' καὶ τοῦ τρίτου τὰς ὑπολοίπους τάξεις.

Τὸ Γυμνάσιον.

*ApSov 8.

1. Τὸ Γαμάσιον προσφίζεται νὰ συμπληρώσῃ τὴν ἐγκυλίον μόρφωσιν τὴν παρεχομένην ὑπὸ τοῦ Δημοτικοῦ Σχολείου καὶ νὰ ὑψώσῃ τὴν στάθμην τῶν βασικῶν διὰ κάθε ἀνθρωπον γνώσεων, συμφώνως πρὸς τὰς τοῦ ἔνημένας ἀπαίτησεις τῆς ἐποχῆς μας. Τὸ παιδευτικὸν ἔργον του πρέπει νὰ είναι:

α) Ἡ θρησκευτική ἀγωγὴ τῶν μαθητῶν κατὰ τὰ δόγματα καὶ τὰ διδάχματα τῆς Ὁρθοδόξου Χριστιανικῆς Θρησκείας καὶ ἡ ἐδυνικὴ καὶ ἡ διαπολιτικὴ γένησις αὐτῶν κατὰ τὰς ἀρχὰς τοῦ δημοκρατικοῦ πολιτεύματος τῆς χώρας.

β) Ή καθοδήγησες τῶν μαθητῶν μὲ σκοπὸν νὰ προστι-
λάσουν οὗτοι τὸν Ἀρχεῖον Ἑλληνικὸν Κέσμον, τὴν ἴστορίαν
καὶ τὴν τέχνην του καὶ νὰ γνωρίσουν σοβαρὰ ἔργα τῆς Ἑλ-
ληνικῆς Γραμματείας τῶν γεωτέρων χρόνων.

γ) Ἡ παρόμητσις τῶν μαθητῶν πρὸς τὴν στοχαστικὴν διερεύνησιν τοῦ φυσικοῦ περιβάλλοντος καὶ τῆς κοινωνικῆς πραγματικότητος, καθὼς καὶ ὁ ἐπαγγελματικὸς προσανατολισμὸς αὐτῶν.

2. Διδασκάμενα είς το Γυμνάσιον μαθήματα είναι: Θρησκευτικά, 'Αρχαία 'Ελληνική Γραμματεία, Νέα 'Ελληνικά (Νέα 'Ελληνική Γλώσσα και Γραμματεία), Ξένη Γλώσσα ('Αγγλικά ή Γαλλικά), Ιστορία, Μαθηματικά, Φυσική 'Επιστήμαι, Γεωγραφία, 'Τγιανή, Στοιχεία τοῦ Δημοκρατικοῦ Πολιτεύματος, Καλλιτεχνικόν Σχέδιον, Μουσική (μετά ακροάσεως δίξιλδών μουσικῶν ἔργων), Γηναντική και έδνικοί χοροί, Πρακτικαὶ Γνώσεις περὶ τὰ κύρια ἐπαγγέλματα. Σπουδεῖς Οἰκιστικῆς Οἰκονομίας, Νοσηλευτικῆς και Παιδοκομίας διὰ τὰς μαθητήριας. Βασικά μαθήματα θεωροῦνται: Τὰ 'Αρχαία 'Ελληνικά, τὰ Νέα 'Ελληνικά, τὰ Μαθηματικά, τὰ Φυσικά, η 'Ιστορία και η Ξένη Γλώσσα.

3. Εἰς τὸ Γυμνάσιον ἡ διδασκαλία τῆς ἀρχαίς Ἑλληνικῆς Γραμματείας γίνεται ἐκ δοκίμων μεταφράσεων κλασικῶν ἔργων εἰς τὴν Νεοελληνικήν. Εἰς τὰς εἰδικάς διὰ σχολικῆς χρήσης ἑκδόσεις τῶν ἔργων τούτων διστινέται πεζά, πρέπει νὰ ὑπάρχῃ τυπωμένον τὸ ἀρχαῖον κείμενον ἀπέναντι τῆς μεταφράσεως, ὥστε νὰ δύναται ὁ μαθητής νὰ λάβῃ στοχειώδη γνῶσην τοῦ Ἀττικοῦ Λόγου.

4. Ή πρώτη προσπέλασις τῶν μαθητῶν εἰς τὴν αρχαῖαν Ἑλληνικὴν γλώσσαν γίνεται εἰς τὴν τρίτην τοῦ Γυμνασίου διὰ τριώδου καθ' ἑδροπάδα διδασκαλίας τῆς γραμματικῆς τοῦ Ἀττικοῦ Λόγου μετὰ φραστικῶν ἀστήσεων ἐκ περικοπῶν ἀρχαίων κεφαλένων.

4. Τὸ Ἀναλυτικὸν καὶ Ὀρολόγιον Πρόγραμμα τῶν μαθημάτων τοῦ Γυμνασίου καθορίζεται διὰ Βασ. Διατάξματος ἐκδιδομένου προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων μετά γνωμοδότησιν τοῦ Παιδαγωγικοῦ Ἰνστιτούτου,

έφαρμοδεται δὲ προοδευτικῶς κατὰ ἐνταῦσια στάδια ἀπὸ τῆς κατωτέρας πρὸς τὴν ἀνωτέραν τάξιν.

"Appov 9.

1. Όπου της κειμένης Νομοδεσίας διὰ τὴν ἄγγραφὴν εἰς σχολάς ἡ διὰ τὴν εἰσόδου εἰς τὴν Δημοσίαν Ὑπηρεσίαν ἢ τὴν πρόσωτην εἰς Ὁργανωμένους Δημοσίου Δικαίου ἀποτείται ἀπολυτήριον παλαιοῦ Ἑλληνικοῦ Σχολείου, ἢ ἐνδεικτικὸν τῶν δύο ἢ τριῶν τάξεων τοῦ πρὸ τῆς ἰσχύος τοῦ περόντος Ν.Δ. λειτουργοῦντος Γυμνασίου, γίνεται δεκτὸν καὶ τὸ ἀπολυτήριον τοῦ διεὰ τοῦ περόντος Ν. Δ. θρυλαρέου Γυμνασίου.

2. "Οποι τῆς κειμένης Νομοθεσίας ως τυπικὸν προσὸν ἀπει-
τεῖται ἀπὸ τῆριον Δημοτικοῦ Σχολείου, δύναται διὰ Βασ.
Διαταγμάτων ἐκδιδούμενών τῇ προτάσει τῶν ἀρμοδίων Ὑπουρ-
γῶν νὰ ἐπιβληθῇ ως τυπικὸν προσὸν τὸ ἀπόλυτήριον τοῦ διὰ
τῶν διατάξεων τοῦ πρόντος Ν. Δ. ἰδρυμένου Γυμνασίου.

To Auction.

"Appov 10.

1. Τὸ Λύκειον προορίζεται νὰ προσφέρῃ πλουσιωτέρους ἔγκυκλους μόδηρων εἰς τοὺς νέους, οἱ ὅποιοι θὰ προωθήσουν εἰς ἐλευθέρια ἐπαγγέλματα ή εἰς Σέοις (θηγασίων ή ιδιωτικῶν ὑπηρεσιῶν) ἀπαιτούσας προσόντας ἀνωτέρους ἐπιτέλους, χρήμας καὶ νὰ προτεραρχεύσουν τοὺς μέλλοντας νὰ φοιτήσουν εἰς ἀνωτέρας Σχολάς. Εἰς τὸ Λύκειον οἱ μαθηταὶ πρέπει:

(2) Νὰ ἐμβολίσουν εἰς τὸ πνεῦμα τοῦ χριστιανισμοῦ καὶ νὰ κατανοήσουν τὸν πόλον τῆς ὁρθοδοξίας εἰς τὴν ιστορίαν τοῦ Ἑλληνικοῦ Εθνους.

3) Νὰ ἔξευρεντοσύνων τὴν προσωπικότητά των διὰ τῆς μελέτης τῶν ἔργων τῶν ἀρχαίων συγγραφέων καὶ τῆς ἐκμηλητικοτής φιλολογίας (κατὰ κύριου λόγου εἰς τὸ πρωτότυπον) καὶ νὰ ἐκτιμήσουν τὴν ἀξίαν τῆς ἀρχαίας Ἑλληνικῆς καὶ Χριστιανικῆς γραμματείας καὶ Τέχνης.

γ) Νὰ μελετήσουν ιστορικῶς τὴν Ἑλληνικὴν γραμματείαν τῶν μέσων καὶ τῶν νεωτέρων χρόνων καὶ τὰς μεγάλας μορφὰς τῆς πνευματικῆς ιστορίας τῆς περιόδου ταύτης.

δ) Νὰ γνωρίσουν πληρέστερον καὶ εύκρινέστερον τὴν δομὴν καὶ τοὺς νόμους τοῦ φυσικοῦ καὶ τοῦ καινωνικοῦ κόσμου καὶ νὰ ἐπιδιῶξουν τὴν καλλιτέχνην πρὸς αὐτὸν προσεμπογήν.

2. Τὰ διδαχτέμενα εἰς τὸ Λύκειον μαθήματα είναι: Θρησκευτικά, Ἀρχαῖς Ἑλληνικῇ γλώσσᾳ καὶ γραμματείᾳ, Νέας Ἑλληνική γλώσσα καὶ γραμματεία, Ξένη γλώσσα ('Ἄγγλικά ἢ Γαλλικά), Γενικὴ Ἰστορία καὶ Ἰστορία τῶν Πολιτισμῶν, Μαθηματικά καὶ Κοσμογραφία, Φυσικά Ἐπιστήμαι, Στοιχεῖα Φιλοσοφίας (εἰσαγωγὴ εἰς τὴν Φιλοσοφίαν, λογική καὶ μεθοδολογία τῶν ἐπιστημῶν) καὶ Ψυχολογίας, Εἰσαγωγὴ εἰς τὴν Κοινωνιολογίαν, Στοιχεῖα τοῦ Δημοκρατικοῦ Πολιτισμάτου καὶ τοῦ Δικαίου, Στοιχεῖα Οἰκονομικῆς Ἐπιστήμης, Υγεινή καὶ Γηγενεστική, Οστείωσις Νοσηριτική, Παθονομία καὶ Οἰκικὴ Οἰκονομία διὰ τὰς μαθητρίας. Βασικά μαθήματα δεν ρούνται τὰ Ἀρχαῖς Ἑλληνικά, τὰ Νέας Ἑλληνικά, τὰ Μαθητικά τὰ Φυσικά, ἢ Ἰστορίες καὶ ἡ Ξένη γλώσσα.

3. Ό τόπος τοῦ Λυκείου είναι κατά τοὺς πειδεωτικούς σκοτούς καὶ τὸ πρόγραμμα μαθημάτων, ἐνίστιος, καταργούμενη τῆς διαχρίσεως μεταξὺ Γυμνασίων θεωρητικῆς κατευθύνσεως (χλωστικῶν) καὶ Γυμνασίων πρακτικῆς κατευθύνσεως (Πρακτικῶν Λυκείων).

4. Τὸ ἀναλυτικὸν καὶ ὠρολόγιον πρόγραμμα τῶν δύο ἀνατέρων τάξεων τοῦ Λυκείου περιέχει ὡραῖς διδασκαλίας κοινάς 31 ὥρας τοὺς μαθητὰς τῆς αὐτῆς τάξεως καὶ ὡραῖς διδασκαλίας ἢ μαθήματα κατ' ἐπιλογὴν τῶν μαθητῶν. Διὲτης μεθόδου στύτης διεπαρφοῦνται δύο χώραι σπουδῶν, τοῦ πρώτου μὲ ἔνστρωμένα τὰ φιλολογικὰ καὶ ιστορικά, τοῦ δευτέρου μὲ ἔνστρωμένα τὰ μαθητικά καὶ φυσικὰ μαθήματα. Οἱ μαθηταὶ ἀπὸ τῆς Β' τάξεως τοῦ Λυκείου παρτικουλούμενοι ὑποχρεωτικῶς τὸν ἑνα ἢ τὸν ὅλον χώραν μαθημάτων, κατόπιν ἐπιλογῆς ἐπιτρεπομένης τῆς κατὰ τὴν ἔναρξιν τοῦ σχολικοῦ ἔτους μετατάξεως ἀπὸ τοῦ ἑνὸς εἰς τὸν ὅλον χώραν εἰς τὴν Γ' τάξιν τοῦ Λυκείου ἢ καὶ εἰς τὴν Β' διὰ τοὺς ἀπο-

ριπταμένους κατά τὰς προσγωγικάς ἔξετάνεις ἀπὸ τῆς Β' πρὸς τὴν Γ' τάξην. Διὰ Βασ. Διατάγματος ἐκδιδούμενου προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων δύνανται νὰ δημιουργηθῶν καὶ ἔτεροι κύκλοι σπουδῶν διὰ καθορισμοῦ ἄλλων μαθημάτων ἐπίλογης.

5. Εἰς τὰ κατ' ἐπιλογὴν μαθήματα ἀνήκουν, πλὴν τῶν ἀναφερομένων εἰς τὴν παράγραφον 2 τοῦ παρόντος ὅρθρου, τὰ Λατινικά, τὸ Γραμμικὸν Σχέδιον καὶ τὸ Ἐλεύθερον Σχέδιον. Τὰ μαθήματα ταῦτα εἶναι προαιρετικά.

6. Ή κατὰ τὴν παράγραφον 4 τοῦ παρόντος ὅρθρου διαμόρφωσις κύκλων σπουδῶν δι' ἑκατοντὸν Λύκειον γίνεται δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων, ἀναγνούμενης κατ' ἔτος, κατόπιν προτάσεως τοῦ ἀρμόδιου Γενικοῦ Ἐπιθεωρητοῦ, ἐφ' ὃσον ἐπιτρέπει αὐτὴν ὁ ἀριθμὸς τῶν φοιτώντων μαθητῶν, ή ἀριθμητικὴ ἐπάρκεια τοῦ διδακτικοῦ προσωπικοῦ καὶ η ὑπερέξια ἐπαρκῶν χώρων. Μὴ καθισταμένης δυνατῆς τῆς ἑκδόσεως τῆς ὡς ἀνὴρ ὑπουργικῆς ἀποφάσεως ἐφερμόζεται ἐνίσιος τύπος προγράμματος.

7. Τὸ ἀναλυτικὸν καὶ ὠρολόγιον πρόγραμμα τῶν μαθημάτων τοῦ Λυκείου καθορίζεται διὰ Βασ. Διατάγματος ἐκδιδούμενου προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων, μετά γνωμοδότησιν τοῦ Παιδιαγωγικοῦ Ἰνστιτούτου, ἐφερμόζεται δὲ προσδευτικῶς κατὰ ἑνάκουσια στάδια ἀπὸ τῆς κατωτέρας πρὸς τὴν ἀνωτέραν τάξιν.

8. Κατὰ τὴν πρώτην ἐφαρμογὴν τοῦ παρόντος Ν.Δ. εἰς τὴν Α' τάξιν τῶν δι' αὐτοῦ ἐδρυμένων Λυκείων ἐγγράφονται οἱ κακτημένοι ἐνδεικτικὸν προσγωγῆς ἐκ τῆς τρίτης καθώς καὶ οἱ ἀπορριφθέντες ἢ ἀπορριπτόμενοι ἐκ τῆς τετάρτης τάξεως, εἰς τὴν δευτέραν τάξιν οἱ κακτημένοι ἐνδεικτικὸν προσγωγῆς ἐκ τῆς πετάρτης τάξεως καὶ οἱ ἀπορριφθέντες ἢ οἱ ἀπορριπτόμενοι ἐκ τῆς πέμπτης τάξεως, καὶ εἰς τὴν τρίτην τάξιν οἱ κακτημένοι ἐνδεικτικὸν προσγωγῆς ἐκ τῆς πέμπτης τάξεως ἢ οἱ ἀπορριφθέντες ἢ οἱ ἀπορριπτόμενοι ἐκ τῆς ἑκτῆς τάξεως τῶν κατὰ τὴν ἑναρξιν τῆς ισχύος τοῦ παρόντος Ν.Δ. λειτουργούντων Γυμνασίων.

9. Τὰ μαθήματα τῆς εἰσχωγῆς εἰς τὴν Κοινωνιολογίαν, τῶν Στοιχείων τοῦ Δημοκρατικοῦ Πολιτεύματος καὶ τοῦ Δικαίου, καὶ τῶν Στοιχείων Οικονομικῆς Ἐπιστήμης διδάσκονται κατόπιν εἰδικῆς μετεπικιδεύσεως ὑπὸ πτυχιούχων τῶν Νομικῶν καὶ Οικονομικῶν Σχολῶν τῶν Πανεπιστημίων, τῆς Ἀνωτάτης Σχολῆς Οικονομικῶν καὶ Ἐμπορικῶν Επιστημῶν, καὶ τῆς Πανεπίσιου Ἀνωτάτης Σχολῆς Πολιτικῶν Ἐπιστημῶν. Διὰ Β.Δ. ἐκδιδούμενου προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων θέλουσι ρυθμισθῆ ἢ λεπτομέρειαι τῆς ἐφαρμογῆς τῆς παρούσης παραγράφου.

Άρθρον 11.

1. Εἰς δοσικοὺς πόλεις ἐδρεύουσαν πλείστα τοῦ ἑνὸς σχολεία Δευτεροβαθμίου Γενικῆς Ἐπικαίσεων, οἱ εἰς αὐτὰ ὅργανα ἀνήκοντες καθηγηταὶ τῶν διαφόρων εἰδικοτήτων συμπληροῦν τὰς ὑποχρεωτικὰς διάρκειας εἰς ἔτερα σχολεῖα τῆς αὐτῆς τόλεως κλήνη ἔκεινοι εἰς τὸ ὅπερον ὅργανον ἀνήκουν.

2. Διὰ τὴν ἐφαρμογὴν τῆς προηγουμένης παραγράφου συνέρχονται εἰς σύσταψιν οἱ Διευθυνταὶ τῶν σχολείων τῆς πόλεως τῇ αιτήσει ἑνὸς τούλαγχιστον ἐξ αὐτῶν, οπάκις παριστάται ἀνάγκη ὑπὸ τὴν προεδρίαν τοῦ ἀνωτέρου κατὰ βαθμὸν καὶ ἐπὶ ὀμοιοθέματων τοῦ ἀρχαιοτέρου, καὶ ἀποφατίζουν σχετικῶς.

3. Ἐν περιπτώσει διαφωνίας ἀποφασίζεται ἐπὶ τοῦ θέματος διατάξεως τῆς περιφερείας, εἰς τὴν ὥποικην ἀπέσχονται τὰ σχολεῖα τῆς πόλεως.

Άρθρον 12.

1. Τὰ τῆς ἐνάρξεως καὶ λήξεως τοῦ σχολικοῦ καὶ διδακτικοῦ ἔτους, τῶν ἐγγραφῶν, μετεγγραφῶν, τοινῶν, φοιτήσεων, τῶν κάσης φύσεως ἔξετάσων, τῆς βαθμολογίας κλπ. τῶν μαθητῶν τῶν σχολείων τῆς Πρωτοβαθμίου καὶ τῆς Δευτεροβαθμίου Ἐπικαίσεων καθορίζονται διὰ Βασ. Διατάγματων, ἐκδιδούμενα προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων.

2. Τὰ κατὰ τὴν ὅργανην σύνθετιν τῶν Γυμνασίων καὶ Λυκείων εἰς διδακτικὸν καὶ ὑπηρετικὸν προσωπικὸν ρυθμί-

ζονται διὰ Βασιλικῶν Διαταγμάτων, ἐκδιδούμενων προτάσει τῶν Ὑπουργῶν Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων καὶ Οικονομικῶν. Τὰ δὲ ἀφορῶντα εἰς τὴν ὅργανωτιν τῶν Γυμνασίων καὶ Λυκείων, τὴν διαδικασίαν καταργήσεως ἢ συμπτύξεως αὐτῶν, τὴν διαίρεσιν τῶν τάξεων αὐτῶν εἰς τμήματα, τὴν εἰς αὐτὰ συμφοίτησην ἀρρένων καὶ θηλέων, τὰς ὥρας ὑποχρεωτικῆς διδασκαλίας τοῦ διδακτικοῦ προσωπικοῦ αὐτῶν, τὰς ἀρμοδιότητας τῶν Διευθυντῶν, Ὑποδιευθυντῶν καὶ τοῦ λοιποῦ διδακτικοῦ προσωπικοῦ αὐτῶν, τὴν λειτουργίαν, τὴν διάρκειαν σπουδῶν καὶ τὸ πρόγραμμα μαθημάτων τῶν νυκτερινῶν Γυμνασίων, Λυκείων καὶ Παρατημάτων, τὴν ἀντιτοιχίαν τῶν τάξεων αὐτῶν πρὸς τὰς τάξεις τῶν λοιπῶν σχολείων τῆς αὐτῆς κατηγορίας, ὡς καὶ τὴν ρύθμισιν παντὸς ζητήματος τὸ ὅπερον ἐνδεχομένως φέρει παρουσιασθῆ λόγῳ τῆς μεταβάσεως ἐκ τοῦ στήμερον ισχύοντος σχολικοῦ καθεστώτος εἰς τὸ νέον, κανονίζονται διὰ Βασ. Διαταγμάτων, ἐκδιδούμενων προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων.

Τὸ Ἀκαδημαϊκὸν Ἀπολυτήριον.

Άρθρον 13.

1. Ο τίτλος, ὁ διδάσκοντας εἰς τοὺς μαθητὰς τοὺς εὐδοκίμιας περίζωντας τὰ σπουδάσ των εἰς τὸ Λύκειον, δομούμενος κατὰ τὸ Λύκειον, δομούμενος καὶ Απολυτήριον Λυκείου. Τοῦτο πιστοποιεῖ τὴν ἐπιτυχῆ ἀπόληξιν τῆς Δευτεροβαθμίου Γενικῆς Ἐπικαίσεως τοῦ ζητήματος εἰς τοὺς μαθηταὶς ἀποτελεῖται ἀπολυτήριον Γυμνασίου. Δέν παρέχει ὅμως εἰς τὸν κάτοχον του δικαίωμα ἐγγραφῆς εἰς τὰ Ἀνωτάτα Ἐπικαίσεις Ιδρύματα, τὴν Ἐθνικὴν Ἀκαδημίαν Σωματικῆς Ἀγωγῆς, τὰς Παιδιαγωγικὰς Ἀκαδημίας, τὰς Ἀνωτάτας Σχολὰς Οικιστικῆς καὶ τὰς Σχολὰς Νηπιαγωγῶν.

2. Οι ἐπιθυμοῦντες νὰ ἀποκτήσουν τὸ δικαίωμα τοῦτο ἀπόφοιτοι Λυκείου ἢ ἄλλων Σχολῶν, τῶν ὅποιων τὰ πτυχία κατὰ τὴν κειμένην νομοθεσίαν δίδουν δικαίωμα φοιτήσεως εἰς Ἀνωτάτη Ἐπικαίσεις Ιδρύματα, διεθίλουν νὰ τύχουν Εἰδικοῦ Τίτλου, τοῦ «Ἀκαδημαϊκοῦ Ἀπολυτηρίου», προσερχόμενοι εἰς ἔξετάσεις ἐπὶ ὥρισμένων μαθημάτων, αἱ ὅποιαι εἰς τακτὸν χρόνον διενεργοῦνται εἰς διαφόρους πόλεις τῆς Χώρας ἴνωπιον Ἐπιτροπῶν ἡ λειτουργὸν τῆς Δευτεροβαθμίου Ἐπικαίσεως, προερευμένων ὑπὸ Καθηγητῶν Ἀνωτάτων Ἐπικαίσεων Ιδρυμάτων. Κληρικοί, Σπουδασταὶ Ἀνωτάτων Σχολῶν καὶ προερχόμενοι Μέσων Επικορικῶν Σχολῶν δύνανται ἔπισης νὰ προσέρχωνται εἰς τὰς ἔξετάσεις διὰ νὰ τύχουν τοῦ εἰδικοῦ Ἀκαδημαϊκοῦ Ἀπολυτηρίου πρὸς ἐγγραφὴν εἰς τὴν Θεολογικὴν Σχολὴν.

3. Τὸ Ἀκαδημαϊκὸν Ἀπολυτήριον είναι δύο τύπων. Ο πρώτος δίδει τὸ δικαίωμα ἐγγραφῆς εἰς τὴν Θεολογικήν, τὴν Φιλοσοφικήν καὶ τὴν Νομικήν Σχολὴν τῶν Πανεπιστημίων, δέυτερος εἰς τὴν Φυσικομαθηματικήν, τὴν Ιατρικήν, τὴν Ὁδοντικήν, τὴν Κτηνιατρικήν, τὴν Γεωκονικήν καὶ Δασολογικήν καὶ τὰς Σχολὰς τοῦ Πολυτεχνείου. Ἀμφότεροι δεν προσέρχονται ισότιμοι διὰ τὴν ἐγγραφὴν εἰς δλας τὰς λοιπὰς Σχολάς.

4. Διὰ τὸν σχηματισμὸν τοῦ γενικοῦ βαθμοῦ τοῦ Ἀκαδημαϊκοῦ Απολυτηρίου συνυπολογίζονται, ἐφ' ὃσον δὲ ὑποψήφιοις ἐπιτυχήσεις εἰς τὰς πρὸς ἀπόκτησιν τούτου ἔξετάσεις, καὶ οἱ κατὰ συντελεστὴν γενικοὶ βαθμοὶ ἐπηγίζεις προόδου, οἱ ἀνταγραφόμενοι εἰς τὸ διδακτικὸν προσγωγῆς τοῦ ἐκ τῆς Β' πρὸς τὴν Γ' τάξιν τοῦ Λυκείου καὶ εἰς τὸ Ἀπολυτήριον τοῦ Λυκείου τοῦ μέσου δρου τῶν δύο τούτων βαθμῶν ἀποτελούντος ἐν τῷ βαθμῷ. Διὰ τοὺς ἀπόφοιτῶντας ἐξ Ιδιωτικῶν Λυκείων συνυπολογίζεται μόνον ὁ βαθμὸς τοῦ Ἀπολυτηρίου τοῦ Λυκείου.

5. Μὲ βάσιν τὸν γενικὸν βαθμὸν ἐγγράφονται κατὰ σειρὰν ἐπιτυχίας οἱ ὑποψήφιοι εἰς τὰς Σχολὰς τῆς προταγής των ἀνευ εἰσχωγικῶν ἔξετάσων καὶ ἐντὸς τοῦ δι' ἔκαστην Σχολὴν ὀριζόμενου ἐκάστησε ἀριθμοῦ εἰσακτέων. Τῶν ἰσοβαθμούντων ὑποψήφιων ἡ πρὸς ἐγγραφὴν προτεραιότητα καθορίζεται μὲ βάσιν τοὺς εἰδικοὺς εἰς τὰς ἔξετασθεντα μαθημάτα βαθμοὺς κατὰ τὰ εἰδικώτερον δι' ἔκαστην Σχολὴν

καθοριζόμενα διὰ τοῦ Βασιλικοῦ Διατάγματος τοῦ προθλεπούμενου ὑπὸ τῆς περιγράφου 8 τοῦ παρόντος ἡρθρου.

6. Οἱ ἐπιθυμοῦντες νὰ βελτιώσουν τὸν βαθμὸν τοῦ Ἀκαδημαϊκοῦ Ἀπολυτηρίου τῶν δύνανται νὰ ὑποδηλώσουν ἐκ νέου εἰς ὅλην ἀξέτασις κατὰ τὰς ἐπομένχας περιόδους. Εἰς ἥν περίπτωσιν κατὰ τὴν νέαν ἀξέτασιν σημειώσουν κατωτέρχας ἐπιδόσεις, ισχύει διὰ τοῦ ἀποτέλεσματος τοῦ παλαιοῦ τίτλου.

7. Ἐξεταστές μαθήματα είναι τὰ βασικὰ μαθήματα τοῦ Λυκείου ὡς ταῦτα καθορίζονται εἰς τὴν παράγραφον 2 τοῦ ἡρθρου 10 τοῦ παρόντος, ἐπὶ πλέον δὲ τὰ Δασκαλικὰ διὰ τοὺς ὑποψήφιους τῶν Σχολῶν Θεολογικῆς, Φιλοσοφικῆς καὶ Νομικῆς καὶ Σχεδίου (ἐλεύθερον καὶ γραμμικὸν) διὰ τοὺς ὑποψήφιους τῶν Ἀρχιτεκτονικῶν Σχολῶν. Ή διδασκαλία τοῦ Σχεδίου (ἐλεύθερον καὶ γραμμικὸν) εἰς τὸ Λυκεῖον δύναται νὰ ἀνατίθεται ἐπὶ ὥραις ἀπίτιμοις εἰς Ἀρχιτέκτονας ἢ πτυχιούχους τῆς Σχολῆς Κελλῆν Τεχνῶν. Τὰ μαθήματα τῶν Ξένων Γλωσσῶν καὶ τοῦ σχεδίου (ἐλεύθερον καὶ γραμμικὸν) ὃ περιληφθοῦν εἰς τὰς ἀξέτασις τοῦ Ἀκαδημαϊκοῦ Ἀπολυτηρίου εἰς χρόνον, ὁ ὅποιος δᾶν καθιέρωσθῇ διὰ ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων. Μέχρι τῆς ἀνδότεως τῆς ἀποφάσεως ταύτης, διὰ τὸ σχεδίου (ἐλεύθερον καὶ γραμμικὸν) οἱ ἔγγραφάμενοι εἰς τὴν Ἀρχιτεκτονικὴν Σχολὴν τοῦ Ἐθνικοῦ Μετσοβίου Πολυτεχνείου καὶ τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης ὑποχρεοῦνται κατὰ τὸ τέλος τοῦ πρώτου ἔτους σπουδῶν νὰ ἀξέτεταινεν εἰς τὸ Σχέδιον (τεχνικὸν καὶ ἐλεύθερον) ἐνώπιον τῶν καθηγητῶν τῆς οἰκείας Σχολῆς καὶ ἐὰν ἀπιτύχουν συνεχίζουν τὰς σπουδάς των, δὲλλως ἀποκλείονται τῆς περαιτέρω φοίτησεως δυνάμενοι: ἀνεύ ἑτέρου διατυπώσεως νὰ μετεγγραφοῦν εἰς τὸ πρώτον ἔτος σπουδῶν ἀλλῆς Ἀνωτάτης Σχολῆς, διὰ τὴν ὅποιαν ισχύει ὁ τύπος τοῦ Ἀκαδημαϊκοῦ Ἀπολυτηρίου τῶν. Αἱ ἀνωτέρω ἀξέτασις διενεργοῦνται τὸν Ιούνιον. Οἱ ἀποτυγχάνοντες δικαιοῦνται ἐπαναξέτασις κατὰ τὸν ἐπόμενον Σεπτέμβριον.

8. Τὰ τῆς συγκροτήσεως τῶν Ἐπιτροπῶν, ἡ ὥλη τῶν μαθημάτων τῶν ἀξέταξούμενων κατὰ τὰς ἀξέτασις πρὸς ἀπόκτησιν Ἀκαδημαϊκοῦ Ἀπολυτηρίου, ὁ συντελεστής ἀκάστου, καθὼς καὶ ὁ συντελεστής τῶν βαθμῶν τοῦ ἐνδεικτικοῦ πραγματικῆς ἀπὸ τὴν Β' πρὸς τὴν Γ' Λυκείου καὶ τοῦ ἀπολυτηρίου τοῦ Λυκείου, εἰς τὸν ὑπολογισμὸν τοῦ γενεκοῦ βαθμοῦ, ὁ χρόνος, ὁ τόπος καὶ ὁ τρόπος διεξιγωγῆς τῶν ἀξέτασεων, ὁ τρόπος τῆς κρίσεως καὶ τῆς βαθμολογίας τῶν γραπτῶν, καθὼς καὶ τὰ τῆς ἐπιλογῆς τῶν ὑποψήφιων κατὰ τὴν προσέλευσιν τῶν πρὸς ἔγγραφήν εἰς τὰς Πανεπιστημιακὰς καὶ τὰς λοιπὰς Σχολὰς μεταγραμματικῆς ἀποτίθεσεως, καθορίζονται διὰ Βασιλικοῦ Διατάγματος ἐκδιδούμενον τρεῖς τούλαχιστον μῆνας πρὸ τῶν ἀξέτασεων, προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων.

9. Τὸ Ἀκαδημαϊκὸν Ἀπολυτήριον διὰ ισχύτη ἀπὸ τοῦ ἀκαδημαϊκοῦ ἔτους 1965—1966. Ἄπο τοῦ ἔτους τούτου πετρεργοῦνται οἱ εἰσιτήριοι διαχωνισμοὶ εἰς τὰ Ἀνωτάτα Ἐπικαίευτικά Ἰδρύματα.

10. Αἱ διπλάναι πρὸς διπλάναι τῶν ἀξέτασεων διὰ τὴν ἀπόκτησιν Ἀκαδημαϊκοῦ Ἀπολυτηρίου, ὡς καὶ διὰ τὴν διενέργειαν τῶν εἰσιτηρίων διαχωνισμῶν εἰς τὰ Ἀνωτάτα Ἐπικαίευτικά Ἰδρύματα διὰ τὸ ἀκαδημαϊκὸν ἔτος 1964—1965 διὰ ἀμοιβήν τῶν προσδρων, μελῶν, ἀξέτασῶν, κριτῶν, δοκιμῶν καὶ γραμματικῶν τῶν Ἐπιτροπῶν, καθὼς καὶ αἱ λοιποὶ ἐν γένει διπλάναι τῆς διεξιγωγῆς τῶν ἀξέτασεων, διεργοῦνται τὸν Κρατικὸν Προϋπολογισμόν, καθορίζονται δὲ κατὰ περιπτώσιν διὰ κοινῶν ἀποφάσεων τῶν Ὑπουργῶν Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων καὶ Οἰκονομικῶν.

Τύπωριακὴ Ἐργασία Καθηγητῶν.

Ἀρθρον 14.

1. Πρὸς κάλοφιν τῶν ὑπὸ τοῦ ὥρολογίου προγράμματος προβλεπούμενων ὥρῶν διασκαλίας δύναται διὰ ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων νὰ ἀνατίθεται εἰς τοὺς Καθηγητάς τῶν Δημοσίων Γυμνασίων καὶ Λυ-

κείων ἡ διδασκαλία μαθημάτων τῆς εἰδικότητος των εἰς τὰ σχολεῖα, εἰς τὰ ὅποια ὑπηρετοῦν, ἡ εἰς ἄλλα σχολεῖα τῆς αὐτῆς ἡ γειτονικῶν πόλεων, πέραν τῶν ὑποχρεωτικῶν ὥρων διδασκαλίας καὶ μέχρι διώδεκα ὥρων ἑδομαδιών.

2. Εἰς τοὺς ὑπερωριακούς διδάσκοντας καθηγητάς καταβάλλεται ἀποζημίωσις διὰ ἀπάτητην δρων διδασκαλίας, ὡς καὶ πατέρα περίπτωσιν ἔξοδος κινήσεως, τῶν ὅποιων τὸ ὄφος καθορίζεται διὰ κοινῆς ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων καὶ Οἰκονομικῶν.

Ἐντετακὴ Ἐπικαίευσις Καθηγητῶν.

Ἀρθρον 15.

1. Εἰς περίπτωσιν καθ' ἥν, ἐν διφερόντος τῆς ἀπειρημάτων τοῦ χρόνου τῆς ὑποχρεωτικῆς ἀποτίθεσεως, προβλέπεται ἔλλειψις καθηγητῶν ὡρισμένης εἰδικότητος εἰς τὰ σχολεῖα τῆς Δευτεροβάθμου (Μέσης) Ἐπικαίευσεως δύναται διὰ Βασιλικοῦ Διατάγματος, ἐκδιδούμενον προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων μετά γνώμην τῶν ἀντιστοίχων Πανεπιστημιακῶν Σχολῶν νὰ εἰσαχθῇ διὰ ὥρων προβλήματος (έλευθερον καὶ γραμμικόν) οἱ ἔγγραφάμενοι εἰς τὴν Ἀρχιτεκτονικὴν Σχολὴν τοῦ Ἐθνικοῦ Μετσοβίου Πολυτεχνείου Πανεπιστημιακῶν Σχολῶν τοῦ φοιτητῶν εἰς εἰδικὰ τμήματα διὰ τῆς παρεμβολῆς καὶ τρίτου ἔξαμηνος σπουδῶν ἐντὸς τοῦ αὐτοῦ ἀκαδημαϊκοῦ ἔτους κατά τὸν δερινὸν μῆνας Ιούνιον, Ιούλιον, Αὔγουστον καὶ Σεπτέμβριον. Οἱ ἀποφοιτώντες τῶν τμημάτων τούτων διφέλονται νὰ ὑπερτετῆσουν ὑποχρεωτικῶς εἰς τὴν Δημοσίευσιν Ἐπικαίευσιν τούλαχιστον ἐπὶ πενταετίαν.

2. Διὰ τοῦ κύρου Βασιλικοῦ Διατάγματος καὶ μετά σύμφωνη γνώμην τῶν οἰκείων Σχολῶν καθορίζεται τὸ πρόγραμμα μαθημάτων καὶ ὀπτήσεων, ὁ χρόνος καὶ ὁ τρόπος τῶν ἀξέτασεων, καθὼς καὶ πάσας ἐν γένει λεπτομέρεια τῆς λεπτομέργυες τῶν ἀνωτέρω παράγραφον τμημάτων ἀνταποκρίνεταις.

3. Εἰς τὸ διετοτικὸν καὶ διορθητικὸν προσωπικὸν τὸ ἀργαλόμενον κατὰ τὸ δερινὸν ἔξαμηνον εἰς τὰ Τυμπάνα ἀνταποκρίνεταις πτυχιοπιστηματικῆς ἀποτίθεσεως διὰ διδασκαλίαν καὶ ἀποτίθεσιν τῶν φοιτητῶν καταβάλλεται πρόσθετος ἀποζημίωσις δριζούμενη, κατὰ περίπτωσιν, μετά γνώμην τῆς οἰκείας Σχολῆς, νὰ ἔγγραφωνται πέραν τοῦ ἀκάστοτε δριζούμενου ἀριθμοῦ εἰσακτέων, ἀριστούχοις: ἀπόφοιτοι τοῦ Λυκείου ἄνευ Ἀκαδημαϊκοῦ Ἀπολυτηρίου. Εἰς τούτους δύνανται νὰ χορηγῶνται ὑπὸ τοῦ Ἐπιρραματού Κρατικῶν Ὑποτροφῶν, ὑποτροφίαι διά χρονικὸν διάστημα ἵστον πρὸς τὴν διάρκειαν τῆς φοίτησεως. Οἱ τυχάνοντες ὑποτροφίες ὑποχρεοῦνται νὰ ὑπερτετῆσουν εἰς τὴν δημοσίευσιν ἐκπαίδευσιν τούλαχιστον ἐπὶ πενταετίαν.

4. Τόσον εἰς τὰ τακτικὰ τμήματα δυον καὶ εἰς τὰ τμήματα ἀνταποκρίνεταις πτυχιοπιστηματικῶν Σχολῶν τῶν Πανεπιστημίων δύνανται διὰ ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων, μετά γνώμην τῆς οἰκείας Σχολῆς, νὰ ἔγγραφωνται πέραν τοῦ ἀκάστοτε δριζούμενου ἀριθμοῦ εἰσακτέων, ἀριστούχοις: ἀπόφοιτοι τοῦ Λυκείου ἄνευ Ἀκαδημαϊκοῦ Ἀπολυτηρίου. Εἰς τούτους δύνανται νὰ χορηγῶνται ὑπὸ τοῦ Ἐπιρραματού Κρατικῶν Ὑποτροφῶν, ὑποτροφίαι διά χρονικὸν διάστημα ἵστον πρὸς τὴν διάρκειαν τῆς φοίτησεως. Οἱ τυχάνοντες ὑποτροφίες ὑποχρεοῦνται νὰ ὑπερτετῆσουν εἰς τὴν δημοσίευσιν ἐκπαίδευσιν τούλαχιστον ἐπὶ πενταετίαν.

5. Κατὰ περάκκλησιν τῶν ἐν ἡρθρῷ 17 περίπτωσις α' τοῦ Νόμου 1811⁵¹ διορισμὸς πτυχιούχων τῶν Φυσικῶν, Μαθηματικῶν, Χημείας καὶ Ξένων Γλωσσῶν, ὡς καθηγητῶν τῶν εἰδικοτήτων τούτων εἰς τὰ σχολεῖα τῆς Μέσης Ἐπικαίευσεως καὶ ἐν ἑταῖς ἔχουν ὑπερβῇ τὸ πρός διορισμὸν δριον ἡλικίας ἐφ' δυον κέκτηνται τριετῆ τούλαχιστον ἐκπαίδευτικὴν υπερεργίαν, συνοπλογιζούμενης καὶ τῆς ὑπὸ τὴν Ιδιότητα τοῦ προσωρινοῦ καθηγητοῦ διαταύτης. ὑπεράλλου σχετικὴν κίτραιν καὶ γνωματεύεται ὑπὲρ τοῦ διορισμοῦ τῶν τὸ ἀριθμόν δργανον.

6. Ἐκὶ μίαν τριετίνην ἀπὸ τῆς ισχύος τοῦ παρόντος ἐπιτρέπεται διορισμὸς πτυχιούχων τῶν Φυσικῶν, Μαθηματικῶν, Χημείας καὶ Ξένων Γλωσσῶν, ὡς καθηγητῶν τῶν εἰδικοτήτων τούτων εἰς τὰ σχολεῖα τῆς Μέσης Ἐπικαίευσεως καὶ ἐν ἑταῖς ἔχουν ὑπερβῇ τὸ πρός διορισμὸν δριον ἡλικίας ἐφ' δυον κέκτηνται τριετῆ τούλαχιστον ἐκπαίδευτικὴν υπερεργίαν, συνοπλογιζούμενης καὶ τῆς ὑπὸ τὴν Ιδιότητα τοῦ προσωρινοῦ καθηγητοῦ διαταύτης. ὑπεράλλου σχετικὴν κίτραιν καὶ γνωματεύεται ὑπὲρ τοῦ διορισμοῦ τῶν τὸ ἀριθμόν δργανον.

Παιδαγωγική Ακαδημία.

"Αρθρον 16.

1. Εἰς τὰς Παιδαγωγικὰς Ἀκαδημίας καταρτίζεται φεωρητικῶς καὶ πρακτικῶς τὸ διδακτικὸν προσωπικὸν τῆς Πρωτοβαθμίου (Στοιχειώδους) Ἐκπαιδεύσεως.

2. Τὸ ἔτη φοιτήσεως εἰς τὰς Παιδαγωγικὰς Ἀκαδημίας αὐξάνονται εἰς τρία (3) ἀναπροσαρμοζόμενων τοῦ προγράμματος μαθημάτων καὶ τῆς κατανομῆς τοῦ διδακτικοῦ προσωπικοῦ.

Τριετὴ κύκλου σπουδῶν ὑποχρεούνται νὰ παρακολουθήσουν οἱ εἰσαγόμενοι: εἰς τὰς Παιδαγωγικὰς Ἀκαδημίας ἀπὸ τοῦ σχολικοῦ ἔτους 1965—1966.

3. Εἰς τὰς Παιδαγωγικὰς Ἀκαδημίας εἰσάγονται μὲ βάσιν τὸν γενικὸν βαθμὸν τοῦ ἀκαδημαϊκοῦ ἀπολυτηρίου των, κατὰ σειρὰν ἐπιτυχίας καὶ ἐντὸς τοῦ ὄριζομένου δι' ἔκστην Ἀκαδημίαν ἀριθμοῦ εἰσακτέων, οἱ ἔχοντες ὑγείαν καὶ ἀρεμέλειαν, ἀρέσον διπιστωθῆ δι' εἰδικῆς ἐξετάσεως διὰ δὲν παρουσιάζουν ἀνωμαλίας εἰς τὸν προφορικὸν λόγον καὶ διὰ δὲν είναι παράρρενται.

Πρὸς συμπλήρωσιν τυχὸν κενῶν δύναται νὰ εἰστεχθῶν οἱ ἔχοντες τὰ ἀνωτέρω προσδότα καὶ ἀνευ ἀκαδημαϊκοῦ ἀπολυτηρίου, ἐφ' ὃντος ἔχουν ἀπολυτήριον λυκείου μὲ γενικὸν βαθμὸν ἀρισταὶ ἡ λίαν καλῶς.

4. Οἱ ἀριθμὸς εἰσακτέων εἰς ἔκστον Τμῆμα Παιδαγωγικῆς Ἀκαδημίας δὲν δύναται νὰ ὑπερβῇ τοὺς 40, ὅριζεται δὲ ἐφ' ἀπαξῖ δι' ἔκστον σχολικὸν ἔτος δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ τῆς Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων. Οἱ ἀριθμὸς τῶν κατὰ τὰς κειμένας διετάξεις καθ' ὑπέρβασιν εἰσαγόμενών εἰς τὴν πρώτην τάξιν σπουδαστῶν δὲν δύναται νὰ ὑπερβῇ δι' δλος τὰς κατηγορίες τὸ ἐν τρίτον τοῦ ὡς ἀνω καθορισθέντος ἀριθμοῦ εἰσακτέων. Ἐπὶ πλέον τούτων καθορίζεται ἐφ' ἀπαξῖ δι' ἔκστον σχολικὸν ἔτος δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων ὁ ἀριθμὸς τῶν εἰσακτέων εἰς τὴν πρώτην τάξιν ὅμογενῶν σπουδαστῶν ἐξ ἀλλοδαπῶν.

5. Εἰς τὰς Παιδαγωγικὰς Ἀκαδημίας διδάσκονται τὰ ἔξις μαθήματα (κοινὰ καὶ κατ' ἐπιλογὴν τῶν σπουδαστῶν): Εἰσαγωγὴ εἰς τὴν Φιλοσοφίαν, Ιστορία τῆς Φιλοσοφίας, Γενικὴ καὶ Παιδαγωγικὴ Ψυχολογία (Ψυχολογία τῆς μαθήσεως, Ψυχολογία τῆς προσωρινῆς, ἐξελκτικὴ Ψυχολογία, Ψυχολογία τῶν ἀτομικῶν διαρροῶν), Θεωρία καὶ Ιστορία τῆς Ἀγωγῆς, Γενικὴ καὶ εἰδικὴ Διδακτική, Θπαγγελιστικὸς Προσανατολισμός, Ερμηνεία τῆς Καινῆς Διεθνῆς καὶ Πατρολογία, Νεοελληνικὴ γλώσσα, Νεοελληνικὴ Γραμματεία, Ἀγωγὴ τοῦ Λόγου, Γενικὴ Ιστορία καὶ Ιστορία τοῦ Πολιτισμοῦ, Σάνχις γλώσσα, (Ἀγγλικά ἢ Γαλλικά ἢ Γερμανικά), Μαθηματικά, Φυσική, Επιστήμαι, Στοιχεῖα Γεωπονίας τοῦ Δημοκρατικοῦ Πολιτεύματος καὶ τοῦ δικαίου, Εἰσαγωγὴ εἰς τὴν Οἰκονομικήν, Λαογραφία, Κοινωνιολογία, Γηγενή, Μουσική, Ἐλεύθερον Σχέδιον καὶ Χειροτεχνία, Οἰκισκή Οἰκονομία, Γυμναστική. Εἰς τὸ τρίτον ἔτος τῆς φοιτήσεως οἱ σπουδασταὶ ὑποχρεούνται, πλὴν τῶν κοινῶν δι' δλος μαθημάτων, νὰ διετάχθονται κατ' ἐπιλογὴν, εἰς εἰδικὰς ὥρας τοῦ προγράμματος, εἴτε Νεοελληνικὴ Γραμματείαν, Σάνχις Γλώσσας, Γενικὴ Ιστορίαν καὶ Ιστορίαν τοῦ Πολιτισμοῦ καὶ Λαογραφίαν, εἴτε Μαθηματικά καὶ Φυσικής Επιστήμας.

6. Τὸ Ἀναλυτικὸν καὶ Ὁρολόγιον πρόγραμμα τῶν μαθημάτων (κοινῶν καὶ κατ' ἐπιλογὴν), καθὼς καὶ τὰ τοῦ σχολικοῦ καὶ διδακτικοῦ ἔτους, τὰ τῶν ἐγγραφῶν, μετεγγραφῶν, ποινῶν, ἀρτολογίου, τὰ τῆς φοιτήσεως καὶ τὰ κατὰ τὰς τυμπανικάς ἐξετάσεις τῶν Παιδαγωγικῶν Ἀκαδημιῶν καὶ πατέρων διαδίδονται τὰ διετάρματα τοῦ Βασιλικοῦ Διατάρματος, ἐκδιδομένου προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων μετὰ γνωμοδότηριν τοῦ Παιδαγωγικοῦ Ινστιτούτου.

7. Διὰ τὸ παιδαγωγικὸν προσωπικὸν τῶν Παιδαγωγικῶν Ἀκαδημιῶν καθίσκονταί Υπερτετρακοντά Συμβούλιοι ἀπειλεῖται Συμβούλιοι ἐποτελούμενοι ἐξ ἑνὸς Συμβούλου τοῦ Παιδαγωγικοῦ Ινστιτούτου ὡς Προέδρου, ἐνδει Γενικοῦ Διευθυντοῦ Παιδαγωγικῆς Ἀκαδημίας ὡς Ἀντιπροέδρου, δύο

Πανεπιστημιακῶν Καθηγητῶν Φιλοσοφικῆς Σχολῆς, ὅριζομένων μετὰ τῶν ἀναπληρωτῶν τῶν διὰ πράξεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων ἐπὶ διετεῖ δημοσίᾳ καὶ τοῦ Διευθυντοῦ τῆς κατὰ τὸ ἔτος 26 τοῦ παρόντος Ν. Δ.) τος θερμανόντος Διευθύνσεως Ἐκπαίδευσεως Διδακτικοῦ Προσωπικοῦ, μετὰ τοῦ ἀναπληρωτοῦ τοῦ ὄριζομένου ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ. Τὸ Συμβούλιον τοῦτο, ἐξερεύνον ἐν Αθήναις, τυγχανεῖται ἐκπέτητος ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ.

8. Διὰ τὸ λοιπὸν διδακτικὸν προσωπικὸν τῶν Παιδαγωγικῶν Ἀκαδημιῶν καθίσκοντα Ὑπερτετρακοντά Συμβούλιον ἀπειλεῖται τὸ κατὰ τὸ ἔτος 27 τοῦ παρόντος Ν. Δ.) τος Κεντρικὸν Ὑπερτετρακόντα Συμβούλιον Μέσης Ἐπιτιθέμενεως.

9. Εἰς ἑνὸν τῶν Συμβούλων τοῦ Παιδαγωγικοῦ Ινστιτούτου ἀναπτίθεται διὰ μέση διετίαν δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων ἡ ἐπιθεωρησίας τοῦ διδακτικοῦ προσωπικοῦ τῶν Παιδαγωγικῶν Ἀκαδημιῶν καὶ τῶν Ἀκαδημιῶν τῶν Φιλοκταπιδευτικῶν Ἐταιρειῶν.

10. Η ἀρμοδιότης τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων ἐπὶ τῶν Παιδαγωγικῶν Ἀκαδημιῶν ἀπειλεῖται διὰ τῆς περὰ τῆς Κεντρικῆς Ὑπερτετρακοντά Συμβούλιον Διευθύνσεως Ἐκπαίδευσεως Διδακτικοῦ Προσωπικοῦ.

"Αρθρον 17.

1. Βαθμοὶ τοῦ Παιδαγωγικοῦ Προσωπικοῦ τῶν Παιδαγωγικῶν Ἀκαδημιῶν ὅριζονται ὡς κάτωθι:

α) Γενικοῦ Διευθυντοῦ Παιδαγωγικῆς Ἀκαδημίας ἀντιστοιχῶν εἰς τὸν βαθμὸν καὶ μισθὸν Συμβούλου τοῦ Παιδαγωγικοῦ Ινστιτούτου.

β) Διευθυντοῦ Παιδαγωγικῆς Ἀκαδημίας ἀντιστοιχῶν εἰς τὸν βαθμὸν καὶ μισθὸν τοῦ Γενικοῦ Ἐπιθεωρητοῦ Μέσης Ἐπικαιδεύσεως.

γ) Υποδιευθυντοῦ Παιδαγωγικῆς Ἀκαδημίας ἀντιστοιχῶν εἰς τὸν βαθμὸν καὶ μισθὸν τοῦ Γενικοῦ Επικαιδεύσεως.

δ) Πρωτοβαθμίου Καθηγητοῦ Παιδαγωγικῶν ἡ Καθηγητοῦ Παιδαγωγικῶν Παιδαγωγικῆς Ἀκαδημίας ἀντιστοιχῶντες εἰς τὸν βαθμὸν καὶ μισθὸν τοῦ Βοηθοῦ Γυμνασιάρχου ἡ Πρωτοβαθμίου Καθηγητοῦ Μέσης Ἐκπαίδευσεως.

2. Οἱ ἀριθμὸς τῶν θέσεων εἰς τὸν βαθμὸν τοῦ Υποδιευθυντοῦ, Πρωτοβαθμίου Καθηγητοῦ Παιδαγωγικῶν καὶ Καθηγητοῦ Παιδαγωγικῆς Ἀκαδημίας είναι ἐνιαίος.

3. Εἰσαγωγικοὶ βαθμοὶ ὅριζονται ὡς τοῦ Καθηγητοῦ ή Πρωτοβαθμίου Καθηγητοῦ τῶν Παιδαγωγικῶν Παιδαγωγικῆς Ἀκαδημίας.

4. Διὰ τὴν προσαρμογὴν εἰς ἀνώτερον βαθμὸν ἀπειλεῖται τετραστής ὑπηρεσίας ἐν ἔκαστον βαθμῷ.

5. Τὸ κατὰ τὴν ἐναρξίν τῆς ἰσχύος τοῦ παρόντος Ν.Δ. ὑπηρετοῦ προσωπικὸν τῶν Παιδαγωγικῶν Ἀκαδημιῶν διαβαθμίζεται ὡς ἐπεται:

1) Εἰς τὸν βαθμὸν Γενικοῦ Διευθυντοῦ Παιδαγωγικῆς Ἀκαδημίας οἱ ἄρχοι τοῦδε ἔχοντες βαθμὸν 1ον.

2) Εἰς τὸν βαθμὸν Διευθυντοῦ Παιδαγωγικῆς Ἀκαδημίας, οἱ ἄρχοι τοῦδε ἔχοντες βαθμὸν 2ον καὶ οἱ ἐπὶ πλέον τῆς εἰκοσαετίας ἔχοντες τὸν 2ον βαθμὸν διαβαθμίζονται εἰς τὸν βαθμὸν τοῦ Διευθυντοῦ Παιδαγωγικῆς Ἀκαδημίας, ἀφ' ἣς κατέλαβον τὸν 2ον βαθμὸν νεώτεροι των εἰς τὸν 2ον βαθμὸν.

3) Εἰς τὸν βαθμὸν τοῦ Ὑποδιευθυντοῦ Παιδαγωγικῆς Ἀκαδημίας οἱ ἄρχοι τοῦδε ἔχοντες βαθμὸν 3ον.

4) Εἰς τὸν βαθμὸν τοῦ Πρωτοβαθμίου Καθηγητοῦ Παιδαγωγικῶν Παιδαγωγικῆς Ἀκαδημίας οἱ ἄρχοι τοῦδε ἔχοντες βαθμὸν 4ον.

5) Εἰς τὸν βαθμὸν Καθηγητοῦ Παιδαγωγικῶν Παιδαγωγικῆς Ἀκαδημίας οἱ ἄρχοι τοῦδε ἔχοντες βαθμὸν 5ον.

Ο χρόνος ὑπηρεσίας τῶν ὡς ἀνω διαβαθμιζομένων εἰς τὸν βαθμὸν τὸν ὅποιον μέχρι τοῦδε κατέχουν, ὑπολογίζεται ὡς χρόνος ὑπηρεσίας εἰς τὸν βαθμὸν διαβαθμίζονται.

6. Αἱ ὄργανικαι θέσεις τοῦ Κλάδου Παιδαγωγικῶν τῶν Παιδαγωγικῶν Ἀκαδημιῶν αὐξάνονται εἰς τὸν εἰσαγωγικοὺς βαθμοὺς κατὰ είκοσι μίαν (21) ὅσα καὶ τὰ λειτουργοῦντα Τμήματα τῶν Παιδαγωγικῶν Ἀκαδημιῶν.

7. Διὰ Βασιλικοῦ Διατάγματος ἐκδιδομένου προτάσει τῶν Υπουργῶν Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων καὶ Οἰκονομικῶν καθορίζονται τὰ τῆς συνδέσσωσις τοῦ διδαχτικοῦ, διοικητικοῦ, βοηθητικοῦ καὶ ὑπηρεσικοῦ προσωπικοῦ τῶν Παιδαγωγικῶν Ἀκαδημιῶν, τὰ προσόντα καὶ ὁ τρόπος διορισμοῦ, ὁ τρόπος τῆς προσαγωγῆς καὶ ἐξελίξεως ἐκάστης κατηγορίας. Μέχρι τῆς ἐκδόσεως τοῦ ὡς ἀνών Βασιλικοῦ Διατάγματος ἰσχύουν αἱ κείμενα: περὶ αὐτῶν διιστάξεις, ἐφ' ὃν δὲν ρυθμίζονται: ἀλλως ὑπὸ τοῦ περιόντος Ν. Διαρ.

8. Αἱ διατάξεις τοῦ παρόντος ἄρχοντος καὶ τοῦ ἄρχοντος 16
τοῦ παρόντος Ν.Δ. ἔχουν ἴσχυν καὶ ἐπὶ τῶν Παιδικῶν
Ἀκαδημίῶν Θηλέων τῆς Φιλεκπαιδευτικῆς Ἑταιρείας.

9. Τὰ ἐποπτικὰ δργανα τῶν Σχολείων τῆς ἐν Ἀθήναις Φιλεκπαιδευτικῆς Ἐταιρείας διορίζονται μετά πρότασιν τοῦ Διοικητικοῦ Συμβουλίου αὐτῆς καὶ σύμφωνο γνώμην τοῦ κατά τὸ ἄρθρον 18 τοῦ παρόντος οἰκείου Συμβουλίου Ἐπιλογῆς Ἐποπτικοῦ Προσωπικοῦ, ἐν περιπτώσει δὲ ὑπάρξεως ἐνδός μόνον ἐπόπτου ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου Ἐπιλογῆς Ἐποπτικοῦ Προσωπικοῦ Μέσης Ἐκπαιδεύσεως. Ἐπιτρέπεται ἡ μετάταξις ἐκ τῶν Σχολείων τῆς ἐν Ἀθήναις Φιλεκπαιδευτικῆς Ἐταιρείας εἰς τὰ Σχολεῖα τοῦ Κράτους μετά γνώμην τοῦ κατὰ περιπτωσιν ἀρμόδιου Κεντρικοῦ Ὑπηρεσιακοῦ Συμβουλίου.

10. Ἐπταεισεύτοις λειτουργοῖς τοῦ Πατιδαγωγικοῦ Κλάδου, ὃν ὁ διορισμὸς ἡχυρώθη ὑπὸ τοῦ Συμβουλίου Ἐπικρατείας, καὶ οἱ ὄποιοι ἐπανδιωρίζησσαν χωρὶς νὰ πάνωστιν ὑπηρετοῦντες συνεχῶς ἀπὸ τοῦ πρώτου διορισμοῦ των, θεωροῦνται κατέχοντες τὸν βαθμὸν των, ἀφ' ἣς τὸ πρῶτον διωρίσθησαν.

"Acsiev 18.

1. Πρὸς ἐπίλογήν τοῦ ἐποπτικῶν προσωπικῶν τῶν σχολείων συγχροτούνται παρὰ τῷ Ἰουρηφέιῳ Ἐδυτικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων δύο Συμβούλια: Ἐν διὰ τοὺς Ἐπιθεωρητὰς καὶ τοὺς Γενικοὺς Ἐπιθεωρητὰς τῆς Πρωτοβαθμίου (Στοιχειώδους) καὶ ἔτερον διὰ τοὺς Γενικοὺς Ἐπιθεωρητὰς τῆς Δευτεροβαθμίου (Μέσης) Ἐκπαιδεύσεως καὶ τοὺς Νομαρχικοὺς Ἐπιθεωρητὰς καὶ Γενικοὺς Ἐπιθεωρητὰς Συματικῆς Ἀγωγῆς. Τὸ πρῶτον ἀποτελεῖται ἐξ ἑνὸς Συμβούλου τοῦ Παιδιαγωγοῦ Ἰνστιτούτου, προερχομένου ἐκ τῆς Πρωτοβαθμίου (Στοιχειώδους) Ἐκπαιδεύσεως, ὡς Προέδρου, τοῦ Προέδρου τοῦ κατὰ τὸ ἄρθρον 27 Κεντρικοῦ Ὑπηρεσιῶν Συμβούλου Πρωτοβαθμίου (Στοιχειώδους) Ἐκπαιδεύσεως, ἑνὸς Γενικοῦ Διευθυντοῦ Παιδιαγωγικῆς Ἀκαδημίας, τοῦ αἰρετοῦ Συμβούλου Πρωτοβαθμίου (Στοιχειώδους) Ἐκπαιδεύσεως, ἑνὸς Προέδρου τοῦ Παιδιαγωγοῦ Ἰνστιτούτου, προερχομένου ἐκ τῆς Πρωτοβαθμίου (Στοιχειώδους) Ἐκπαιδεύσεως, καὶ δύο ἀνθρώπων τῶν Γραμμάτων ἀνεγνωρισμένου χώρους, ὡς μελῶν. Τὸ δεύτερον ἀποτελεῖται ἐκ τοῦ Προέδρου τοῦ Παιδιαγωγοῦ Ἰνστιτούτου ὡς Προέδρου, τοῦ αἰρετοῦ Συμβούλου Μέσης Ἐκπαιδεύσεως, ἑνὸς Γενικοῦ Ἐπιθεωρητοῦ Μέσης Ἐκπαιδεύσεως, δύο Συμβούλων τοῦ Παιδιαγωγοῦ Ἰνστιτούτου προερχομένων ἐκ τῆς Μέσης Ἐκπαιδεύσεως καὶ δύο ἀνθρώπων τῶν Γραμμάτων ἀνεγνωρισμένου χώρους, ὡς μελῶν. Τὰ μέλη τῶν δύο Συμβούλων ὅριζονται μετά τῶν ἀναπληρωτῶν των δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐδυτικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων ἐπί διετοῦ διπτεία.

2. Εἰς τὸ Συμβούλιον Ἐπιλογῆς Ἐπιθεωρητῶν καὶ Γενικῶν Ἐπιθεωρητῶν τῆς Πρωτοβαθμίου (Στοιχειώδους) Ἐκπαιδεύστεως μετέχει ἀνευ φήρου ὁ πατέρας τῷ Ὑπουργείῳ Ἐδνηκῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων Διευθύνστης τῆς Στοιχειώδους Ἐπιταξίευσις. Εἰς τὸ Συμβούλιον Ἐπιλογῆς Γενικῶν Ἐπιθεωρητῶν τῆς Δευτεροβαθμίου (Μέτρης) Ἐκπαιδεύστεως καὶ Ἐπιθεωρητῶν Σωματικῆς Ἀγωγῆς μετέχει ἀνευ φήρου ὁ πατέρας τῷ Ὑπουργείῳ Ἐδνηκῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων Διευθύνστης τῆς ἀντιστοίχου κατὰ περίπτωσιν Διευθύνσεως. Χρέον Γραμμάτεως ἐπειλούντων αὐτούς τῆς ἀντιστοίχου κατὰ περίπτωσιν Διευθύνσεως τοῦ Ὑπουργείου ὁ σύζυγος: ὑπὸ τοῦ Ὑπουργοῦ.

3. Αιτήσεις των υποψηφίων μετ' δόλων τῶν τραπεζῶν ζηκιολογητικῶν ὑποβάλλονται μέχρι 31ης Μαΐου ἐκάστου δευτέρου ἔτους ἢ π' εὐδείας πρὸς τὰς ἀμυδίας Διευδύνεσσι τοῦ Κυπριανοῦ Βασιλικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων. Τὰ Συρ-

θούλια Ἐπιλογῆς συνερχόμενα κατὰ τοὺς ἀπομένους μῆνας
Ἰούνιον καὶ Ἰούλιον ἔξετάζουν τὰς σίτησεις τῶν ὑποφύσιων
ἐλέγχουν τὰ προσόντα αὐτῶν καὶ δι' ήτοι λογγισμένης Ἁγδί^{της}
σεως συντάσσουν δι' ἐκάστην κατηγορίαν πίνακα περιλαμβά-
νοντα τοὺς ἐπιλεγμένους κατὰ σειρὰν ἴκανότητος.

4. Διὰ τὴν χρίσιν τῶν Σωματούλων Ἐπιλογῆς λαμβάνονται ὥπ' ὅψιν ἵδια τὰ ἔξης στοιχεῖα τῶν ὑπόφθυρων: 'Ο γαρ-
ρακτήριο καὶ τὸ ἡμίσ, ἡ διδακτικὴ καὶ ἡγετικὴ ικανότητες καὶ
δράσις, οἱ τίτλοι σπουδῶν εἰς τὸ ἐπωτερικὸν καὶ εἰς τὸ ἔξω-
τερικόν, ἡ συγγραφικὴ δράσις. "Εκεστον τούτων ἀλέγεται
καὶ σταθμαζεται εἰς τὴν Αιτιολογικὴν "Εκθεσιν τὴν συν-
δεόντα τὸ πίνακα τῶν προτεινομένων ἴδιατέρως.

5. Εις τὴν διάθεσιν τῶν Συμβουλίων Ἐπιλογῆς τίθενται ὑπὸ τῶν ἀρμόδιων Ἐπαγγελματικῶν Ἀρχῶν ἀπαντεῖ τὰ ὑπερσιακὰ στοιχεῖα τῶν ὑποψήφιών καὶ εἰ ἐκδέσεις τῶν προστασμένων αὐτῶν περὶ τῆς ἔργασίας των.

6. Τὰ Συμβούλια Ἐπιλογῆς πρὸ τῆς λήψεως τελικῶν ἀποφάσεων δύνανται νὰ καλοῦν τοὺς ὑποψήφιους ἀδεπτάνως διὰ τὸ Δημόσιον, διὰ νὰ γνωρίσουν καὶ νὰ ἐκτιμήσουν τὴν προσωπικότητα καὶ τὴν συγχρότητιν αὐτῶν.

7. Οι κατά την παράστη, 3 τοι περόντος ἄρθρου συντασσόμενοι πίνακες υποβάλλονται εἰς τὸν Ὑπουργὸν Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων ἐντὸς τοῦ ἐπομένου μηνὸς Αὐγούστου καὶ ἀντεινούνται ὑποχρεωτικῶς εἰς τοὺς ὑποψήφιους πρὸς κρίσιν ἐντὸς 10ημέρου απὸ τῆς ὑποβολῆς των, ἵνα λα-
δουν γνώστην τούτων.

8. "Εντοπίςεις κατά τῶν πινάκων τῶν Συμβουλίων Ἐπιλογῆς ὡς πρὸς τὴν σειρὰν ακτιστάξεις, ἢ τὴν ἐκ τοῦ πίνακος παράλειψιν δύναται νὰ γίνη ὑπὸ τῶν ἐνδιαφερομένων ἐνώπιον τοῦ Γ' πουργοῦ τῆς Εὐνοίας Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων μετά τὴν εἰς αὐτοὺς ἀνακοίνων τοῦ ἀποτελέσματος καὶ μέχρι τέλους Σεπτεμβρίου. Ἐπὶ τῶν ὑπόβαθρόντων παρατάσσω ἀποφαίνεται, ἔξετάζον ἐκ νέου τὸν πίνακα, τὸ δημόδιον κατὰ περίπτωσιν Συμβουλίου, διευρυνόμενον διὰ τῆς συμμετοχῆς καὶ τῶν ἐκ τοῦ ἑτέρου Συμβουλίου μελών τοῦ Παιδαγωγικοῦ Ἰνστιτούτου. Εντος τῆς αὐτῆς προθεσμίας ὁ Γ' πουργὸς δύναται καὶ αὐτοπαραγέλτως νὰ ἀνατέμψῃ εἰς τὸ ὄρμόδιον Συμβούλιον πρὸς νέαν ἔξετασιν τοὺς πίνακας.

9. Τὸ Συμβούλιον δέρειται νὰ ἀποφευχθῇ ἐπὶ τῶν ἑνστάσεων καὶ τῆς αὐτεπαγγέλτου ἀναπομπῆς μέχρι τῆς 10ης Νοεμβρίου, ή δὲ δευτέρα κρίσις αὐτῶν εἰναὶ ὅριστική.

10. Οι σίνακες καθιστάμενοι δριττοί κυρώνται: έπει του γ' πουργού έντες των μηνός Νοεμβρίου καὶ δημοσιεύμενοι διὰ τῆς Ἐφραίμίδος τῆς Κυδενήτεως ισχύουν ἐπὶ δύο ἔτη.

11. Ἐκ τῶν πινάκων τούτων διερέουνται κατά σειράν εἰς Βεστιλικοῦ Διατέλματος ἐκδιδόμενου προτάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἑλληνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων Ἐπιθεωρηταῖς καὶ Γενικοῖ Ἐπιθεωρηταῖς τῶν Σχολείων πρὸς πλήρωσιν τῶν κενῶν εἰς ἔκπτωτον κλάδον δέσσειν.

12. Διὰ τὴν πρώτην ἐφερμογὴν τοῦ παρόντος Ν. Δ. ἐπιτρέπεται δωρὶς διὰ Βασιλικοῦ Διατάγματος ὑδιδομένου προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐθνικῆς Ηπείρους καὶ Θρησκευμάτων ὄρισθων ἀλλως αἱ προβλεψίαι τοῦ ἀρέμρου τούτου καὶ ἡ χρονικὴ διάρκεια τῆς ισχύος τῶν κατά την διοικητήν τοῦ ἀνάτοιν Διεκάνατος καταστομένων πινάκων.

"August 19.

1. Δικαιώματα υποβολής αιτήσεων πρὸς κρίσιν διὰ τὴν κατάληξην θέσεως τοῦ κατά τὸ πρεγούμενον ἔρθρον Ἐποπτικού Παροπατικού τῶν συναδέσμων ἔργου:

προσωπικών των σχολείων εχουν:

α) Διά την θέσην Ἐπιθεωρήτος Πρωτοβαθμίου (Στοιχειώδους) Ἐπαγγείων εποδόσεων πεκτηρίνειν τούλαχτον την πέμπτην (ποινή) διάταξην, διατάξειν καὶ πετεκτίζειν αἵς Ηγετιστήριαι ἢ τὰ Παραγωγικὰ Πυττιστήρια.

3) Διά τὴν θέσιν Ἐπιθεωρητῶν τῶν Μουσουλμανικῶν Σχολῶν ἐπιστρέψατε καὶ κατευθύνατε τοὺς λάθιστον τὸν πέμπτον (δον) βρεφόν, οὐδὲκεντῆ υπερβεσίαν καὶ γγῶσιν τῆς τουρκικῆς γλώσσης.

γ) Διὰ τὴν θέσιν Γενικοῦ Ἐπιθεωρητοῦ Πρωτοεξόδου
(Στοχειώδους) Ἐκτελέσσεως Ἐπιθεωρητοῦ Πρωτοεξόδου

(Στοιχειώδους) 'Εκπαιδεύσεως ἔχοντες διετεί ὑπηρεσίαν ἐπιθεωρητοῦ.

δ) Διὰ τὴν θέσιν Γενικοῦ Ἐπιθεωρητοῦ Δευτεροβαθμίου (Μέσης) 'Εκπαιδεύσεως λειτουργοῦ Μέσης 'Εκπαιδεύσεως τοῦ οἰκείου κλάδου καὶ εἰδικότητος κακοτημένοις σὸν χαθμὸν τοῦ Γυμνασιαρχοῦ ἢ τοῦ βοηθοῦ Γυμνασιαρχοῦ, ἐφ' ὃνος οἱ τελευταῖς ἔχουν διδακτορικὸν πτυχίον ἢ στοῦνδας εἰς τὸ ἐξωτερικὸν ἢ δύο πανεπιστημιακά πτυχήα συγγενῶν ἐπιστημῶν.

ε) Διὰ τὴν θέσιν Νομαρχιακοῦ Ἐπιθεωρητοῦ Σωματικῆς Ἀγωγῆς Πρωτοβάθμιοι καθηγηταὶ τῆς Σωματικῆς Ἀγωγῆς καὶ ἄνω.

ζ) Διὰ τὴν θέσιν Γενικοῦ Ἐπιθεωρητοῦ Σωματικῆς Ἀγωγῆς οἱ κακοτημένοι τὸν βαθμὸν τοῦ Ἐπιθεωρητοῦ Σωματικῆς Ἀγωγῆς καὶ ἄνω.

2. 'Ανώτατον δρίου ἡλικίας πρὸς διορισμὸν εἰς θέσεις Ἐπιθεωρητῶν Πρωτοβάθμιον (Στοιχειώδους) 'Εκπαιδεύσεως καὶ Νομαρχιακῶν Ἐπιθεωρητῶν Σωματικῆς Ἀγωγῆς ὅριζεται τὸ 50ὸν ἔτος. Εἰς θέσεις δὲ Γενικῶν Ἐπιθεωρητῶν Πρωτοβάθμιον (Στοιχειώδους), Δευτεροβαθμίου (Μέσης) 'Εκπαιδεύσεως καὶ Σωματικῆς Ἀγωγῆς ὅριζεται τὸ 55ὸν ἔτος. Κατὰ τὴν πρώτην τριετίαν ἀπὸ τῆς ισχύος τοῦ περόντος τὰ ἀνωτέρω δρις ἡλικίας κύριανται κατὰ πέντε ἔτη ἀντιτοίχως.

3. Οἱ διοριζόμενοι Ἐπιθεωρηταὶ καὶ Γενικοὶ Ἐπιθεωρηταὶ Πρωτοβάθμιον (Στοιχειώδους) 'Εκπαιδεύσεως καὶ Γενικοὶ Ἐπιθεωρηταὶ Δευτεροβαθμίου (Μέσης) 'Εκπαιδεύσεως ἀρὸ τῆς ἀναλήψεως τῶν καθηλόντων τῶν ἐκπαιδεύσεων τὴν παιδαγωγικοῦ Ἰνστιτούτου. Μετὰ τὴν ληξίν τῆς ἐκπαιδεύσεως ταύτης τυχάνουν τρικήριον ἀδείας μετ' ἀποδοχῆναι καὶ ὑποτροφίας παρὰ τοῦ Ἰδρύματος Κρατικῶν Ὑποτροφιῶν, ἵνα, μερίμνη αὐτοῦ, ἐπισκεψθοῦν σχολεῖς καὶ παιδαγωγικὰ κέντρα τοῦ ἐξωτερικοῦ.

4. Ἡ ἀρξαμένη καὶ μὴ δόλοκληρωθεῖσα διαδικασία τῆς διὰ διαγνωσμοῦ πληρώσεως θέσεων Ἐπιθεωρητῶν Πρωτοβάθμιον (Στοιχειώδους) 'Εκπαιδεύσεως διεκόπεται. Οἱ μετασχόντες εἰς τὴν διαχωνισμὸν τοῦτον δημοδιέσταχτοι, οἱ ἐπιτυχόντες εἰς προγνεστέρους διαχωνισμοὺς καὶ μὴ διορισθέντες δὲ' οἰονδήποτε λόγον ὡς καὶ οἱ προκριμέντες ὑπὸ τοῦ ἀρχιστοῦ Συμβούλου ἐν ἔτει 1964 θεωροῦνται κατέχοντες τὰ προσόντα καὶ τὴν νόμιμον ἡλικίαν, ἵνα κριθοῦν ὑπὸ τοῦ κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἀρθροῦ 18 τοῦ περόντος Ν. Δ. Συμβούλου 'Ἐπιλογῆς διὰ τὴν σύνταξιν τοῦ πρώτου Πίνακος Ἐπιλογῆς προτιμώμενοι ἐπὶ ίσαις δροῖς.

Ἀρθρον 20.

1. Ἰδρύονται (δ) κέντες θέσεις Ἐπιθεωρητῶν τοῦ κλάδου 5 τοῦ ἀρθροῦ 6 τοῦ Ν. Δ. 3379)1955 ἐπὶ βαθμῷ Γυμνασιαρχοῦ, ἢτοι μία (1) θέσης τῆς Ἀγγλικῆς Γλώσσης, μία (1) τῆς Γαλλικῆς Γλώσσης, μία (1) τῶν Τεχνικῶν, μία (1) τῆς Μουσικῆς καὶ μία (1) τῶν Οἰκοοχυρικῶν.

2. Τὰ προσόντα καὶ δὲ τρόπος ἐπιλογῆς καὶ διορισμοῦ, ἡ περιτέρω ἔξελλεις, ἡ έδρα καὶ αἱ ἀρμοδιότητες αὐτῶν καὶ τὰς ἔτερα λεπτομέρεια καθορίζονται διὰ Βασιλικῶν Διαταγμάτων ἐκδιδομένων προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων.

3. Κατὰ τὴν πρώτην ἐφαρμογὴν τοῦ περόντος Ν. Δ. καὶ μέχρι τῆς ὁριστικῆς πληρώσεως τῶν οἰκείων θέσεων καθήκοντα Ἐπιθεωρητῶν τῆς Ἀγγλικῆς καὶ Γαλλικῆς Γλώσσης δύνανται νὰ ἀντιθένται δὲ' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων εἰς ἀποστολέμενούς ἐκ τῆς κυρίας τῶν θέσεων ἐκπαιδευτικούς εἰς ἐνεργείας ἀνήκοντας εἰς τὸν Παιδαγωγικὸν Κλάδον (Ἀρθρον 2 Ν. Δ. 3379) 1955), ἢ εἰς τὸν Κλάδον 3 (Ἀρθρον 4 Ν. Δ. 3379)1955), καὶ κατέχοντας ἀποτατεῖταις τὴν ἀντιτοίχην γλώσσην καὶ ἀποδεῖξεις μετεκπιδεύσεως εἰς Ἀνώτατα Ἰδρύματα τοῦ ἐξωτερικοῦ.

4. Τὸ τὰς αὐτὰς προστιθέσιες προελεύσιως ὡς καὶ προστιθέσιν θύμανται ἐπὶ μίαν πεντετάξιαν ἀπὸ τῆς ισχύος τοῦ περόντος νὰ ἀντιθένται καθήκοντας Ἐπιθεωρητοῦ κατὰ τὰς περιπτώσεις τῆς προηγουμένης παραγράφου καὶ εἰς

ἐπιπαιδευτικούς μὴ διατελοῦντας ἐν ἐνεργείᾳ. Τὰ τῆς ἀποτημάτων τῶν οὕτω προσλαμβανομένων καθορίζονται διὰ κοινῆς ἀποφάσεως τῶν Ὑπουργῶν Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων καὶ Οἰκοοχυρικῶν.

5. Αἱ ἐκπαιδευτικαὶ περιφέρειαι καὶ αἱ ὄργανικαι θέσεις τῶν ἐπιθεωρητῶν τῆς Πρωτοβάθμιον (Στοιχειώδους) 'Εκπαιδεύσεως ὁρίζονται εἰς 200, τῶν δὲ Γενικῶν Ἐπιθεωρητῶν τῆς Πρωτοβάθμιον (Στοιχειώδους) 'Εκπαιδεύσεως εἰς 15.

6. Αἱ θέσεις τῶν Γενικῶν Ἐπιθεωρητῶν τῆς Δευτεροβάθμιον (Μέσης) 'Εκπαιδεύσεως τοῦ κλάδου 3 τοῦ ἀρθροῦ 4 τοῦ Ν. Δ. 3379)1955 ὁρίζονται εἰς 60.

7. Διὰ Βασιλικῶν Διαταγμάτων ἐκδιδομένων προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων καθορίζονται τὰ ἀφορῶντα εἰς τὰς περιφερείας, τὰς ἔδρας, τὴν κατεύθυντητα κατενομήν καὶ τὰς ἀρμοδιότητας τῶν Γενικῶν Ἐπιθεωρητῶν Δευτεροβάθμιον (Μέσης) καὶ Πρωτοβάθμιον (Στοιχειώδους) 'Εκπαιδεύσεως καὶ τῶν Ἐπιθεωρητῶν τῆς Πρωτοβάθμιον (Στοιχειώδους) 'Εκπαιδεύσεως.

8. Διὰ Βασιλικῶν Διαταγμάτων ἐκδιδομένων προτάσει τῶν Ὑπουργῶν Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων καὶ Οἰκοοχυρικῶν δύναται νὰ κύριη ὁ ἀριθμὸς τῶν ὄργανων θέσεων τῶν Γενικῶν Ἐπιθεωρητῶν καὶ Πρωτοβάθμιον (Μέσης) καὶ Πρωτοβάθμιον (Στοιχειώδους) 'Εκπαιδεύσεως.

Παιδαγωγικὸν Ἰνστιτούτον.

Ἀρθρον 21.

1. Ιδρύεται Παιδαγωγικὸν Ἰνστιτούτον ἐν Ἀθήναις. Τὸ Παιδαγωγικὸν Ἰνστιτούτον εἶναι δημοσία ὑπηρεσία, ὑπαγόμενη εἰς τὸ Ὑπουργείον Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων.

2. Ἐργα τοῦ Παιδαγωγικοῦ Ἰνστιτούτου εἶναι:

α) Ἡ ἐπιστημονικὴ ἔρευνα τῶν ἐκπαιδευτικῶν προσλημάτων εἰς τὴν θεωρίαν καὶ τὴν πρᾶξιν.

β) Η μετεκπαίδευσις τῶν διδακτικῶν στελεχῶν τῶν σχολείων παντὸς τόπου, καὶ

γ) Η καθοδήγησις τοῦ ἐποπτικοῦ προσωπικοῦ τῆς ἐκπαιδεύσεως εἰς τὴν ὁριζόντην τῶν καθηκόντων του. Εἰδικώτερον.

Α. Ἡ συγκέντρωσις στοιχείων καὶ κατάρτισις μελετῶν:

α) Πρὸς καθορισμὸν τῆς διεκάπτεσσας ὥλης εἰς τὰ παντὸς τούπου σχολεῖα.

β) Πρὸς ἔξαριθμωτιν τῶν προσφορωτέρων μεθόδων διδακτικῆς ἐργασίας καὶ ἀγγλικῆς καθόλου.

γ) Πρὸς δρμολογικὴν ὄργανων τῆς διοικήσεως καὶ τῆς ἐν τένει λειτουργίας τῶν σχολείων.

Β'. Ἡ ὄργανως μεθόδων, ἀσκήσεων, συζητήσεων καὶ συνεδρίων:

α) Πρὸς ἀνύφωσιν τῆς ἐπιτημονικῆς στάθμης τῶν ἐκπαιδευτικῶν λειτουργῶν.

β) Πρὸς ἐνημέρωσιν αὐτῶν ἐπὶ τῶν γεωτέρων τάσεων καὶ μεθόδων τῆς σχολείων ἐργασίας.

γ) Πρὸς καθοδήγησιν αὐτῶν εἰς τὰς μεθόδους τῆς ἐπιτημονικῆς ἔρευνής τῶν σχολείων ζητημάτων.

Γ'. Ἡ καθοδήγησις τῶν περιφερειακῶν ὄργανων τῆς διοικήσεως τῆς ἐκπαιδεύσεως πρὸς τὸ σκοπόν:

α) Νὰ σταθμίσουν μὲ αὐτούς τὰς ἀνάρχας τῶν σχολείων καὶ νὰ ἔξαριστουν τὸν καταλλήλον τρόπον ικανοποιήσεως αὐτῶν.

β) Νὰ ἐλέγχουν καὶ κρίνουν ὄρθως τὰς διεκάπτεσσας καὶ τὰς ἐπιδόσεις διδακτικῶν τάσεων καὶ διεκπομένων.

γ) Νὰ τίνουν δρι μόνον ἀξιος: Προστάμενοι ἐκπαιδευτικῶν ὄπαλλήλων, ἀλλὰ καὶ φορεῖς πολιτισμοῦ εἰς τὸν τομέα τῆς δραστηριότητος των.

3. Τὰ τῆς ἀσκήσεως τῶν ἔργων τοῦ Παιδαγωγικοῦ Ἰνστιτούτου καθορίζονται διὰ Βασ. Διατάραχτος ἐκδιδομένου τῆς προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων.

4. Τὸ ἐπιστημονικὸν καὶ ἐκπαιδευτικὸν προσωπικὸν τοῦ Ἐπιπλευτικοῦ Ἰνστιτούτου, ἀποτελεῖται ἐκ Συμβούλων, Παρά-

δρων καὶ Εισηγητῶν. Ὁ ἀριθμὸς τῶν Συμβούλων ὅριζεται εἰς 20, κατανέμεται δὲ ὡς ἔκτης:

Διὰ τὴν Δευτεροβάθμιον (Μέσον) Ἐκπαιδευτιν δέκα (10), ἐξ ὧν 4 Φιλόλογοι, 2 Μαθηματικοί, 2 Φυσικοί, 1 Θεολόγος καὶ 1 τῆς Σωματικῆς Ἀγωγῆς. Διὰ τὴν Πρωτοβάθμιον (Στοιχειώδη) Ἐκπαιδευτιν ἔξι (6). Καὶ διὰ τὴν Ἐπαγγελματικὴν Ἐκπαιδευτιν τέσσαρες (4), λαμβανόμενοι ἐκ Πολιτικῶν Μηχανικῶν ἢ Μηχανολόγων ἢ Ἡλεκτρολόγων ἢ Οἰκονομολόγων. Οἱ ἀριθμοὶ τῶν Παρόδων ὀρίζεται εἰς 20, κατατίθεται δὲ ὡς ἔξι: Διὰ τὴν Δευτεροβάθμιον (Μέσον) Ἐκπαιδευτιν δέκα (10), ἐξ ὧν 3 Φιλόλογοι, 2 Μαθηματικοί, 2 Φυσικοί, 2 Θεολόγοι καὶ 1 Σωματικῆς Ἀγωγῆς. Διὰ τὴν Πρωτοβάθμιον (Στοιχειώδη) Ἐκπαιδευτιν 7 καὶ διὰ τὴν Ἐπαγγελματικὴν Ἐκπαιδευτιν 3, λαμβανόμενοι ἐκ Πολιτικῶν Μηχανικῶν, ἢ Μηχανολόγων ἢ Ἡλεκτρολόγων ἢ Οἰκονομολόγων, ιδίᾳ ἐκ τῶν ἀσχολουμένων μὲν τῷ ἐκπαιδευτιν καὶ ἔχοντων πείρων τῶν προβλημάτων κύτης. Οἱ ἀριθμοὶ τῶν Εισηγητῶν ὀρίζεται εἰς 12, ὅποι: 2 Φιλόλόγους, 1 Μαθηματικού, 1 Φυσικού, 1 Θεολόγου, 4 τῆς Πρωτοβάθμιον Ἐκπαιδευτικών καὶ 3 λαμβανόμενοι ἐκ Πολιτικῶν Μηχανικῶν ἢ Μηχανολόγων ἢ Ἡλεκτρολόγων ἢ Οἰκονομολόγων.

5. Οι Σάμβουλοι ἔχουν βαθμὸν Β' τῆς κατηγορίας τῶν Εἰδικῶν θέσεων καὶ μισθὸν τετρακού καθηγητοῦ Πρωτεπιστημού. Οι Πάρεδροι βαθμὸν καὶ μισθὸν Γενικοῦ Ἐπιθεωρητοῦ Ἐκπαιδεύσεως. Οι Εισηγητὲς διορίζονται ως δόκιμοι μὲ βαθμὸν καὶ μισθὸν πρωτοβαθμίου καθηγητοῦ Μέστης Ἐκπαιδεύσεως. Μετὰ διετίαν, μονιμοποιούμενοι, λαμβάνουν βαθμὸν καὶ μισθὸν βοηθοῦ γυμναστάρου.

6. Εἰσηγηταὶ διορίζονται διὰ Β. Δ) τος ἐκδιδομένου προτάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐδυκικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων χατόπιν διαγωνισμοῦ τοῦ ὅποιου αἱ λεπτομέρειαι καθορίζονται διὰ Β. Δ) των ἐκδιδομένων τῆς προτάσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐδυκικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων.

α) Διὰ τὰς θέσεις τῆς Δευτεροβαθμίου (Μέσους) Ἐκπαιδεύσεως πτυχιοῦχοι ἡμετέρου ἡ ξένου Πανεπιστημίου, ἔχοντες πτυχίον τῆς εἰδικότητός των καὶ 4ετή ἐκπαιδευτικήν υπερβείαν.

β) Διὰ τὰς δέσεις τῆς Πρωτοεθνίου (Στοιχειώδους) Ἐπικαιδεύσεως. πτυχιοῦχοι Ψυχολογίας ή Παιδαγωγικῶν ημεδαποῦ ή Εξου Πανεπιστημίου ἔχοντες 4ετή ἐπικαιδευτικὴν ὑπηρεσίαν. ή δημοδιδάσκαλοι (πτυχιοῦχοι Παιδαγωγικῶν Ἀκαδημιῶν ή πτυχιοῦχοι Διδασκαλίου μὲ απολυτήριου γυμνασίου), ἔχοντες πτυχίον μετεπικαιδεύσεως ή διετεῖς σπουδὰς Ψυχολογίας ή Παιδαγωγικῆς καὶ 4ετή ἐπικαιδευτικὴν ὑπηρεσίαν.

γ) Διὰ τὰς δέσεις τῆς Επαγγελματικῆς Έκπαιδεύσεως: Πολιτικοί μηχανικοί καὶ μηχανολόγοι - ήλεκτρολόγοι - έχοντες πτυχίον ἡμετέρας ή ξένης Ανωτάτης Τεχνικῆς Σχολῆς καὶ 4ετής έκπαιδευτικής ὑπηρεσίαν (πλήρους ή μερικῆς ἀπασχολήσεως) εἰς Τεχνικάς Δημοσίας ή Ιδιωτικάς Σχολές, η πτυχιούχοι Οίκονομικῶν Έπιστημῶν ἡμετέρου ή ξένου Πανεπιστημίου ή Ανωτάτης Σχολῆς, έχοντες 4ετής έκπαιδευτικής ὑπηρεσίαν (πλήρους ή μερικῆς ἀπασχολήσεως), εἰς ἀντιτοπίγους πρὸς τὴν εἰδικότητά των δημοσίας σχολές.

7. Εἰς θέσεις Παρέδρων διορίζονται ἄνευ διαγωνισμού πτυχιούχοι· τῶν κατά τὴν προηγουμένην παράγραφον Σχολῶν, εἰδικοὶ εἰς ἐπιστήμας ἀντιστοίχους πρὸς τὴν θέσιν, τὴν ὥσπερ προκύπτειν νὰ καταλάβουν. ἔχοντες 10ετή τούλαχιστον ἑκατονταπτυχικὴν ὑπηρεσίαν καὶ διδακτορικὸν δίπλωμα ἢ τίτλους μεταπτυχιακῶν σπουδῶν Πανεπιστημίου εἰς τὴν Ψυχολογίαν ἢ τὴν Παιδαγωγικήν. ἡ Εἰσηγηταὶ τοῦ Παιδαγωγικοῦ Ἰνστιτούτου κεκτημένοι· Ήστη ὑπηρεσίαν εἰς τὴν θέσιν ταύτην. Διὰ τὸν Πάρεδρον τὸν πρερχόμενον ἐκ τοῦ Κλάδου τῶν καθηγητῶν τῆς Σωματικῆς Ἀγωγῆς, ἀντὶ διδακτορικοῦ διπλώματος ἢ ἀλλού πανεπιστημιακοῦ τίτλου ἀπαιτεῖται πτυχίον τῆς Ἐθνικῆς Ἀκαδημίας Σωματικῆς Ἀγωγῆς. Ἐν Ιησοῦ μοίρα προτιμῶνται κατ' ἀμορτέρας τὰς περιπτώσεις οἱ ἔχοντες διετές τούλαχιστον σπουδὰς τῆς εἰδικότητός των εἰς τὰ ἐντεταῖχόν βεβαιουμένας διὰ πανεπιστημιακοῦ τίτλου.

8. Εἰς θέσεις Συμβούλων διορίζονται ἄντες διαχωνισμοῦ οἱ ἔχοντες: α) διδακτορικὸν δίπλωμα ἐπιστήμης ἀντιστοίχου πρὸς τὰς θέσεις τὰς ὅποιας πρόκειται νό καταλάβουν καὶ σπουδὰς εἰς τὸ ἔξωτερικὸν βεβαιουμένας διὰ πανεπιστημιακοῦ τιτλοῦ η̄ τουλάχιστον διετεῖς, η̄ προκειμένου περὶ Συμβούλων η̄ τὴν Πρωτοδιάθεμόν (Σποτιχειώδη) Ἐκπιδεύσιν, διδακτορικὸν δίπλωμα η̄ τίτλους μεταπτυχιακῶν σκούδων Πανεπιστημίου εἰς τὴν Ψυχολογίαν η̄ Παιδαγωγικήν, β) δεκαπεντατεῦτης τὸ τούλαχιστον δημοσίειν ἐκπαιδευτικὴν η̄ ἐπαγγειακὴν καὶ διοικητικὴν ὑπηρεσίαν, εἰς ἥν υπολογίζεται καὶ η̄ εἰς ἀνεγνωρισμένα ὡς ισότιμα σχολεῖα τοῦ Κράτους ἐκπαιδευτικὴ ὑπηρεσία καὶ γ) ἀξιόλογον συγγραφικὴν δρᾶσιν εἰς θέματα τῆς εἰδικότητός των.

Όμοιώς είς θέσιν Σύμβουλων διορίζονται καὶ Πάρεδροι τοῦ Παιδαγωγικοῦ Ἰνστιτούτου, κεκτημένοι πενταετή ὑπερσίαν εἰς τὴν θέσιν ταύτην. Διὸ τὸν Σύμβουλον τὸν προερχόμενον ἐν τοῦ Κλάδου τῶν Κεφηγητῶν τῆς Σωματικῆς Ἀγωγῆς ἀντὶ διδακτορικοῦ διπλώματος ή ἄλλου πανεπιστημιακοῦ τίτλου ἀποτελεῖται πτυχίον τῆς Ἐθνικῆς Ἀκαδημίας Σωματικῆς Ἀγωγῆς.

9. Κατὰ τὴν πρώτην ἐφρημογήν τοῦ παρόντος δύνανται νῦν διορίζωνται Σώμασθοι καὶ Πάρεδροι ἐκπατιδευτικοὶ λειτουργοὶ τῆς δευτεροβαθμίου (Μέσης) Ἐκπατιδεύσεως ἢ μετεκπατιδεύσεως εἰς Πλανεπιστήμιον ἐκπατιδευτικοὶ λειτουργοὶ τῆς πρωτοβαθμίου (Συστημάτου) ἐκπατιδεύσεως ἀντιτοιχίου πρὸς τὰς θέσεις εἰδικοτήτων, ἔχοντες εἰκοσεπτέτονά τούλαστον λίγων εὐδόκιμων δημοσίων ἐκπατιδευτικήν ὑπηρεσίαν προκειμένου περὶ θέσεων Σώμασθοι καὶ δεκαπαντετῆ τούλαχιστον λίγων εὐδόκιμων δημοσίων ἐκπατιδευτικήν ὑπηρεσίαν προκειμένου περὶ θέσεων Πάρεδροι.

10. Άντατον δριον ἡλικίας πρὸς διορισμὸν εἰς θέσεις Εἰσηγητῶν είναι τὸ 40ον ἔτος, εἰς θέσεις Παρέδρων τὸ 45ον καὶ εἰς θέσεις Συμβούλων τὸ 50όν. Διὰ τούς τελοῦντας ἐν Δημοσίᾳ Ὑπηρεσίᾳ τὸ δριον τούτο σύζανται ἀντιτοτίγῳ εἰς 45, 50 καὶ 55. Κατὰ τὴν πρώτην ἐφερμογὴν τοῦ παρόντος Ν. Δ. τὰ κατὰ τὸ προτρηγάμενον ἑδάφιον καθοριζόμενα δυούς ἡλικίας σύζανται κατὰ πέντε ἔτη.

III. Ο διορισμὸς εἰς τὰς θέσεις τῶν Παρέδρων καὶ Συμβούλων γίνεται διὰ Β. Δ)οτες ἐκδιδομένου τῆς προτάσει τοι
ἐπὶ τῆς Ἐδυνηῆς Πατέρειας καὶ Θρησκευμάτων Ἀπονομούσης
μετὰ σύμφωνον ἡτοιολογημένην γνώμην τῆς ὀλομελεῖτες
Πατέρεγγαγικοῦ Ἰνστιτούτου.

12. Μετά τριετή ὑπερείσιν εἰς τὸ Παιδιαγωγικὸν Ἰνστι-
τούτον οἱ Πάρερθοι δύνανται τῇ στίχῃ τῶν νὰ μετατρέψουν,
ἀναλόγως τῆς εἰδικότητός των, εἰς θέσεις Γενικῶν Ἐπι-
θεωρητῶν Πρωτοβούλων (Στοχειώδους) η Δευτεροβούλων
(Μέστης) η Ἐπαγγελματικῆς Ἐκπαίδευσεως, διὰ Β. Διατά-
γματος ἐκδιδόμενου προτάσει τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐθνικῆς Παι-
δείας καὶ Θρησκευμάτων κατόπιν εἰδικῆς κρίσεως τοῦ Συμ-
βουλίου Ἐπιλογῆς Γενικῶν Ἐπιθεωρητῶν Ἐκπαίδευσεως
καὶ ἔκτος πίνακος διοριστέων.

13. Κτετά τὴν πρώτην ἐφαρμογὴν τοῦ περὸντος Ν.Α. αἱ
δέστις Συμβούλων τοῦ Παιδικῶν Ινστιτούτου πληροῦν-
ται δι' ἀποφάσεως τοῦ Ὑπουργικοῦ Συμβουλίου κατόπιν εἰση-
γήσεως τοῦ Ὑπουργοῦ Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμά-
των.

14. Εξιερεικῶν κατὰ τὴν πρώτην ἴσφαρμογήν τοῦ παρέδνος Ν. Δ. πάντες ἔχοντες τῶν θέσεων τῶν Σωμάτων καὶ πέντε
ἔχοντες τῶν Πρεδίδρων τοῦ Παιδαγωγικοῦ Τυπου-
τόντος πληρούντες: ἀριστονότητα ἔχοντες ἐπίλεκτον ἐκπαιδευτικῶν
λειτουργῶν ή διαπρετόν εἰστημένων σῖ: ἀποδέσσεις τοῦ
Τυπουργικοῦ Σωματούλιου κατέπιον εἰσηγήσεως τοῦ Τυπουργοῦ
Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Εργασιεύματόν. Διά τὸν διορισμόν
τούτων δὲν ισχύουν οἱ περιορισμοὶ τῶν πατριγράφων 7 καὶ 8
τοῦ παρόντος ἀρθρου ὡς πρὸς τὸ διδαχτορικὸν δίκλωμα
τὴν ἐκπαιδευτικὴν ὑπερεσίαν καὶ τὸ δριον ἡλικίας διορισμοῦ
σῖ: θέτουν τυμβούλου ή Πρεδίδρου.

15. Κτετά τὴν πρώτην ἐφαρμογὴν τοῦ περόντος Ν. Δ. οἱ Πρόδεδροι καὶ οἱ Ἀντιπρόδεδροι: τοῦ Πειδαιγωγικοῦ Ἰνστιτούτου δύνανται νὰ ὅριζωνται, καθ' ὑπέρβασιν τοῦ δικτύου περιφρύγου. 4 τοῦ περόντος ἔρθρου καθορίζομένου ἀριθμοῦ, καθη-

γηται Πανεπιστημίου ἡ ἀλκης Ἀνωτάτης Σχολῆς κατ' ἑπιστημόνην ἡ διορισμόν εἰπεί θετεῖ θητεία διναμένην ἢ ἐναντεύθη.

16. Ἀρχοδιέτης της Υπηρεσίας καὶ Πειθαργικοῦ Συμβούλιου διὰ τοὺς Πειράδρους καὶ Εἰσηγητάς τοῦ Παραχωρητικοῦ Ινστιτούτου ἔτηει ἡ Ὀλομέλεια τοῦ Παραχωρητικοῦ Ινστιτούτου. Τιὰ δὲ τοὺς Συμβούλους τὸ πατέρα γένος ὑπηρετικῶν τυμβούλιον διὰ τοὺς ὑπαλλήλους πρώτου βαθμοῦ καὶ τῆς κατηγορίας εἰκανῶν θέστοι.

*Αρθρον 22.

1. Τὴς Παιδαγωγικὸν Ινστιτούτον ἔτηει τὰ ἀντεθεμένα εἰς αὐτὸν ἄργα ἐν Ὁλομέλειᾳ ἡ ἐν Τυμῷτα ἡ ἐν Επιτροπῇ ἡ διὰ τῶν κατ' θέσην κύτου μελῶν κατὰ τὰ ὑπὸ τοῦ Εὐπιτροπικοῦ Κανονισμοῦ ὅρισθαις θέμα.

2. Ἐκ τῶν Συμβούλων τοῦ Παιδαγωγικοῦ Ινστιτούτου εἰς διορίστεις Πρέδρους καὶ εἰς Ἀντιπρόσδρος διὰ ἑποδότην τοῦ Υποργικοῦ Συμβούλου δημοσιεύσεντας διὰ τῆς Εἰσηγείδησης τῆς Κυβερνήσεως, ἐπὶ τριτεῖ θητείᾳ διναμένην νὰ ἐναντεύθη.

3. Κατὰ τὴν πρώτην ἑφερμοτήν τοῦ παρόντος Ν. Δ. τῆς Παραχωρητικοῦ Ινστιτούτον συγχροτεῖται εἰς σῶμα εὖλος ὡς διεργούσιν οἱ θόδεκα (12) ἐκ τῶν εἰκοτοι (20) Συμβούλων αὐτοῦ.

4. Κατόπιν ἀποφάσεως τοῦ Υπουργοῦ Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων, μετὰ τύμπων τηνόν τοῦ Παραχωρητικοῦ Ινστιτούτου, δύναται νὰ μετέχουν εἰς τὰς ἀρεύνας τοῦ Παραχωρητικοῦ Ινστιτούτου καὶ εἰς τὴν ὑπὸ κύτου εἰς διεκτικὰ στελέχη παρεχομένη ἑκπαθευσην. Καθηγηταὶ ἡ Υφηγηταὶ Ἀνωτάτων Σχολῶν, Λειτουργοὶ Πρωτοδιαδήμοι (Στοιχειώδεις), Δευτεροδιαδήμοι (Μέστης) καὶ Επαγγελματίης Εκπαθευσεως. Εκπαθευτικοὶ Λειτουργοὶ ὑπηρετοῦντες εἰς Παραχωρητικὰ Λακαθηρία, καθὼς καὶ δημόσιοι ὑπάλληλοι, διὰλων καλάδων καὶ προσωπικότητες ἐκ τοῦ καθόλου πνευματικοῦ κόσμου. Η ἀνάθεσις ἔργωνται εἰς αὐτοὺς ἐπὶ διώριμον γρόνον, καὶ ἡ χροβή των καθορίζεται διὰ κοινῆς ἀποφάσεως τῶν Υπουργοῦ Εθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων οἰκονομικῶν.

*Αρθρον 23.

1. Εἰς τὴν Παιδαγωγικὸν Ινστιτούτον διαπάντει τὴν Βερβάζιαν Πρότυπο Σχολῆς Ἀθηνῶν, ἡ Ιωνίδειος Πρότυπος Σχολῆς Πειραιῶν καὶ τὸ Πειραματικὸν Ζάννειον Τεχνικὸν Πυμάτιον Πειραιῶν.

2. Διὰ Βετ. Διετάρχητος, ἐκδιδούμενον τὴν προτάσει τοῦ Υπουργοῦ Ἐθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων, διὰ καθορισθῶν τὰ τῆς σχεσεως τοῦ Παραχωρητικοῦ Ινστιτούτου πρὸς τὰ ὄντα σχολεῖα, τὰ τῆς ὑπηρεσιακῆς καταστάσεως τοῦ προσωπικοῦ κατών καὶ πασσα ἀνηγκαία λεπτομέρεια διὰ τὴν ἑποδομήν τῆς προηγουμένης παραχράφου, ἐφερμούμενον ὑπελόγιων τῶν διεπούσιν τὰ Πειραματικὰ Σχολεῖα τῶν Πανεπιστημίων Ἀθηνῶν καὶ Θεσσαλονίκης.

3. Ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς λειτουργίας τοῦ Παραχωρητικοῦ Ινστιτούτου πειρερχεται εἰς αὐτὸν τὸ εκπαθευτικὸν ἔργον τοῦ Διεποχαλείου Μέστης Εκπαθευσεως. τῆς Μετεκπαθευσεως Δημοδιεποστάλων εἰς τὰ Πανεπιστήμια Ἀθηνῶν καὶ Θεσσαλονίκης καὶ τῆς Σχολῆς Εκπαθευτικῶν Λειτουργῶν Επαγγελματικῆς καὶ Τεχνικῆς Εκπαθευσεως (Σ.Ε.Δ.Ε.Τ.Ε.), τὸ δὲ ὄργανον τοῦ προτερίου παρ' ὑπότιτλον προσωπικὸν μετατάσσεται ὡς ὑπεράριθμον εἰς τὴν Κεντρικὴν Υπηρεσίαν τοῦ Υπουργείου Εθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων.

*Αρθρον 24.

1. Ἀπὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς λειτουργίας τοῦ Παραχωρητικοῦ Ινστιτούτου, λογιζομένης ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως διὰ τῆς Εργασείδης τῆς Κυβερνήσεως τῆς περὶ ὁρισμοῦ τοῦ Πειράδρου τοῦ Παραχωρητικοῦ Ινστιτούτου ἀποφάσεως, καταργεῖται τὸ Ἀνώτατον Εκπαθευτικὸν Συμβούλιον καὶ δικλίσονται τὰ τυμβατα κύτου. Οποιτως καταργεῖται ἡ Υπηρεσία Μετεί- τον καὶ Συντετάρας τοῦ Υπουργείου Εθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων εἰς τὸν ὄργανον τοῦ θέσεων τῆς ὑπηρεσίας ταυτος ἡ θέσης τοῦ Προϊσταμένου κύτης.

2. Τὰ τακτικὰ μέλη τοῦ καταργουμένου Ἀνωτάτου Εκπαθευτικοῦ Συμβούλου καὶ ὁ Προϊστάμενος τῆς Υπηρεσίας

Μελετῶν καὶ Συντονισμοῦ ἐφ' ὅποι δὲν διορισθεῖν ὡς μέλη, τοῦ Παραχωρητικοῦ Ινστιτούτου κατακαρβάνου κύτεοι καίτιοις. Δικτηρεῦνται τὸν δεκάριον καὶ μετάδον δὲν ἔχουν σήμαρον, δέσσεις Γενικῶν Επικειμένων Δευτερόταχθμίου (Μέστης) ἡ Πρωτοδιαδήμος (Στοιχειώδεις) Εκπαθεύτειος, πλὴν εκείνων στίγμας ἐντὸς ἀνταρτικῆς προσευμής τριάκοντα ημέρων δὲ θητεύονται διὰ δηλόλεσσον διὰ δὲν ἀποδέχονται τὴν θέσην ταύτην, ὅποτε ἐπολέμουσι ήδη καταργήσαντας θέσεων.

3. Ἀπὸ τῆς θέσης ημερομηνίας τὰ ἐπὶ θητείᾳ ὑπηρετοῦντα μέλη, τοῦ Ἀνωτάτου Εκπαθευτικοῦ Συμβούλου ἀπολύνονται, τὰ δὲ κατ' ἀπόσπασιν ὑπηρετοῦντας ἐπανέρχονται εἰς τὰς ὄργανικὰς θέσεις των.

4. Οἱ θεσμὸς τῶν κύρεων Εκπαθευτικῶν Συμβούλων Πρωτοδιαδήμου (Στοιχειώδεις) καὶ Δευτεροδιαδήμου (Μέστης) Εκπαθεύτειος διεκπεραιώσει διὰ τὴν συγκρότησην τῶν Κεντρικῶν Υπηρετικῶν Συμβούλων Πρωτοδιαδήμου (Στοιχειώδεις) καὶ Δευτεροδιαδήμου (Μέστης) Εκπαθεύτειος, πλὴν καὶ τοῦ Συμβούλου Επιλογῆς τοῦ ἐποπτικοῦ προσωπικοῦ τῶν τυκλείων. Η θητεία τῶν κύρεων Εκπαθευτικῶν Συμβούλων δηίζεται εἰς τρία ἔτη. Οἱ γῦνιν κατέχοντες τὰς θέσεις ταύτας παραμένουν μέχρι λήξεως τῆς τριετοῦ θητείας των.

5. Οἱ μισθὸς τῶν κύρεων Συμβούλων είναι, κατὰ τὸ γρανικὸν διάστημα τῆς θητείας των, ἵσος πρὸς τὸν μισθὸν τῶν Συμβούλων τοῦ Παραχωρητικοῦ Ινστιτούτου.

6. Διὰ Βεττίκου Διατάρχητος, ἐκδιδούμενον προτάσει τοῦ Υπουργοῦ Εθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων, δύναται νὰ ἐπεντεύῃ ὁ θεσμὸς τοῦ κύρεων Εκπαθευτικῶν Συμβούλων καὶ ἐπὶ τοῦ διεκτικοῦ προσωπικοῦ τῆς Δημοσίας Επαγγελματικῆς Εκπαθεύτειος. Διὰ τοῦ κύτου Βεττίκου Διατάρχητος δηίζονται τὰ τῶν δικαιουμένων ὑποβολῆς ὑποψηφιότητας, τὰ τῆς ἀναγνηρίζεως τῶν ὑπόψιδών καὶ τὰ τοῦ τρόπου ἀπολέγησης των. Ως πρὸς τὸν τρόπον διορισμοῦ, διάρκειαν τῆς θητείας καὶ ισχύον εἰς ἀνίσταγμα περὶ κύρεων Εκπαθευτικῶν Συμβούλων διετάξεις.

7. Τὰ κατὰ τὰς ἐπὶ μέρους ὑπηρεσίας καὶ τὴν καθολίκου λειτουργίαν τοῦ Παραχωρητικοῦ Ινστιτούτου, καθορίζονται διὰ Επωτερικοῦ Κανονισμοῦ, ἡ ὁποίος συνάπτεται ὑπὸ τῆς ὄλομελείας τοῦ Σύμβουλος καὶ κυροῦται διὰ Βεττίκου Διατάρχητος, ἐκδιδούμενον προτάσει τοῦ Υπουργοῦ Εθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων.

*Αρθρον 25.

1. Τὸ προσωπικὸν τῆς Πρωτηκατίας τοῦ Παραχωρητικοῦ Ινστιτούτου λειπόντεται εἴς ὑπαλλήλων τῆς Κεντρικῆς Υπηρεσίας τοῦ Υπουργείου Εθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων περίληψείται ἐντὸς τοῦ ἀριθμοῦ τῶν διὰ τοῦ ἐπομένου ἔτρου τοῦ παρόντος Ν. Δ. τυνιστωμένων θέσεων καὶ ἀποτελέσσεται διὰ :

α. Ἐνής Διευθυντοῦ ἐπὶ δεκάρῳ 3ῷ φ. Φ. 2ῷ τῆς Α' κατηγορίας.

β. Τεσσάρων Τυπωταρχῶν ἐπὶ δεκάρῳ 5ῷ φ. Φ. 4ῷ τῆς Α' κατηγορίας.

Τὸ λοιπὸν ζορδητικὸν ὑπαλλήλων προσωπικὸν τῆς Γραμματείας, κανονορίζεται διὰ ὑπουργικῆς ἀποφάσεως ἀναλόγως τῶν ἐκάστοτε ὑπηρεσιακῶν ἀναγκών κύτης.

*Αρθρον 26.

1. Συντιτάνται εἰς τὴν Κεντρικὴν Υπηρεσίαν τοῦ Υπουργείου Εθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων:

α) Διεύθυντος Εκπαθεύτειος Διεκτικοῦ Προσωπικοῦ περιληπτεύσαται δύο Τυμάτα, ἡ τοι Τυμὸς Προσωπικοῦ καὶ Τυμὸς Διεποχαλείου.

β) Παρέ τη Διεύθυνσι Μέστης Εκπαθεύτειος Τυμὸς Β' Προσωπικοῦ (Διεριπών), Τυμὸς Γ' Προσωπικοῦ (Ἐποπτείας Προσωπικοῦ καὶ ὄργανων παραχράφου τῶν γραφείων κύτου) καὶ Τυμὸς Β' Διοικητικοῦ (Ακαδημαϊκοῦ Απολυτηρίου).

2. Εἰς τὰς ὄργανων θέσεις τῆς Κεντρικῆς Υπηρεσίας τοῦ Υπουργείου Εθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων προστίθενται:

α) Μία θέσης ἐπὶ δεκάρῳ 3ῷ φ. Φ. 2ῷ τοῦ κλάσσων Διοικητικοῦ τῆς Α' κατηγορίας.

3) 'Όπτω θέσεις έπι 50 ή 40 εκατομφάνες όν 6 της Α' κατηγορίας, 2 της Β' κατηγορίας.

4) Δέκα έξι θέσεις έπι 60εμφάνες 80-60 της Α' κατηγορίας.

5) Δέκα θέσεις έπι 60εμφάνες 110-60 της Β' κατηγορίας και τριάντα επικυρωμάτων έπι της αύτης έκδημα.

6) Τρεις θέσεις κλητήρων έπι 60εμφάνες 130-90 της Γ' κατηγορίας.

στ) "Έξι καθαριστρών προσλαμβανομένων κατά τάξης διάταξες του Ν. 2314) 1953.

7) Τρεις θέσεις οδηγών άνελκυστήρων έπι συμβάσει Ιδιωτικού Δικαίου.

8. Εισχωγηκός έκδημος των θέσεων διοικητικῶν γραμματών της Α' κατηγορίας της Κεντρικής Υπηρεσίας του Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων δημοσίες (80ε) εἰς τὸν ὄποιον ὄνυφούνται καὶ αἱ ἡρη ὄντα μεν πρόσωποι δέσποινται. Τὸν έκδημὸν τοῦτον ἔχουν αὐτοδικαίως ἀπὸ τῆς ἐγκυρωμένως τοῦ παρόντος Ν. Δ. οἱ διοικητικοὶ Γραμματεῖς τῆς Α' κατηγορίας.

9. Εκπαιδευτικοὶ λειτοργοὶ ἀπολυθέντες τῆς Υπηρεσίας, διότι δὲν ἐπαγγέλθησαν ἐμπροσθέτως ἔξι ἀλλοδαπῆς, δους μετέθησαν πρὸς μετεκπαίδευσιν ιδίως δικτάνταις, δύνανται νὰ ἀναδιορθωθῶνται εἰς κενάς θέσεις τῆς εἰδικότητός των, ἐφ' ὅσου ὑπεδάλωσι σχετικὴν αἵτησιν μετὰ τῶν κτηθέντων τίτλων σπουδῶν εἰς τὴν ἀλλοδαπήν ἐντὸς ἔτους ἀπὸ τῆς ίσχύος τοῦ παρόντος καὶ γνωματεύσῃ ἐπὶ τοῦ ἀναδιορισμοῦ των τὸ ἀριθμὸν Υπηρεσιακῶν Συμβούλων.

10. Υπάλληλοι εἰπὲ θεοῦ έκδημοι Α' Κατηγορίας της Κεντρικής Υπηρεσίας τοῦ Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων ἔχοντες πτυχίον Παιδαγωγικῆς Ακαδημίας ἢ Διδασκαλίου δύνανται νὰ ἐντάσσωνται εἰς τοὺς οἰκείους πίνακας προσκτέων εἰς ἀνωτέρους έκδημους, ἔξελιστόμενοι μέχρι καὶ τοῦ τοῦ 4ου βαθμοῦ.

11. Τεχνικοὶ ὑπάλληλοι Α' Κατηγορίας τῆς εἰδικῆς Τεχνικῆς Υπηρεσίας τοῦ Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων δύνανται μετὰ πρότασιν τοῦ οἰκείου Υπηρεσιακοῦ Συμβούλου νὰ καταλάβουν κενάς ὄργανικάς θέσεις τοῦ έκδημοῦ των, τῆς εἰδικότητος τῆς ὄποιαν κατέγονται καὶ πρόσφονται εἰς ὑπάρχουσαν κενήν θέσιν, ἐφ' ὅσου ἔχουν συμπληρώσθων τὸν πρὸς προχωρήσην χρόνον εἰς τὸν έκδημόν των. Έχ τῶν ὄργανικῶν δέσεων τεχνικῶν ὑπάλληλων της Κατηγορίας ("Υπομηχανικῶν") τέσσερες ὄρθιονται ἐπὶ 4ο εκατομφάνες.

12. Επὶ μίαν τριετίαν ἀπὸ τῆς ίσχύος τοῦ παρόντος εἰς τοὺς πίνακας προσκτέων εἰς τὸν θεοῦ έκδημὸν ὑπάλληλων τῆς Κεντρικῆς Υπηρεσίας τοῦ Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων δύνανται νὰ ἐντάσσωνται ὑπάλληλοι ἐπὶ θεοῦ έκδημοι Α' Κατηγορίας πτυχιούσοι Ανωτάτων Σχολῶν κακτημένοι ὑπερδεκτητὴν ὑπηρεσίαν. εἰς δὲ τοὺς πίνακας προσκτέων εἰς τὸν θεοῦ έκδημὸν ὑπάλληλοι ἐπὶ θεοῦ έκδημοι Α' Κατηγορίας, κακτημένοι ὑπερδεκτητὴν ὑπηρεσίαν.

13. Ή παράγραφος 4 τοῦ ἀρθρου 32 τοῦ Ν.Δ. 3971) 1959 ὡς πρὸς τὰ ἔτη πραγματικῆς προϋπηρεσίας, δὲν ἔχει ἐφρομογήν προκειμένου περὶ ἀναπτήρων καὶ θυμάτων πολέμου καὶ ἀριστούχων. Οὕτοι ἀναδιορθώνται ἀνεξχρήτως χρόνου προϋπηρεσίας, ἐφ' ὅσου δὲν συνεπλήρωται τὸ 50δην ἔτος τῆς ἡλικίας των, ὑπεδάλλουσι δὲ σχετικὴν αἵτησιν ἐντὸς τριμήνου ἀπὸ τῆς ίσχύος τοῦ παρόντος.

Κεντρικὴ Υπηρεσιακὴ Συμβούλιος Εκπαιδεύσεως.

"Αρθρον 27.

1. Παρὰ τῷ Υπουργείῳ Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων συνιτθῶνται τρίτη Κεντρικὴ Υπηρεσιακὴ Συμβούλιος Εκπαιδεύσεως, τὰ ὄποια ἐρεζῆς θὰ ἀποκοινωθεῖ διοικητικῶν και πειθαρχικῶν ἔργων τοῦ διὰ τοῦ παρόντος Ν. Δ. κατασκόντων και τοῦ πειθαρχικοῦ ἔργου τοῦ Ανωτάτου Εκπαιδευτικοῦ Συμβούλου και τῶν Τεχνικῶν Ανωτάτων Εκπαιδευτικῶν Συμβούλων και τοῦ Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων και τοῦ πειθαρχικοῦ έργου τοῦ Υπουργείου Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων τοῦ Πρωτοεκθύμου (Στοχειώδης έποπτης Πρωτοεκθύμου τῆς Επαγγελματικῆς Εκπαιδεύσεως).

2. Τὸ πρότερον (Α) τῶν κατὰ τὴν προτρομακόνην περίγραφον Κεντρικῶν Υπηρεσιακῶν Συμβούλων μετατελεῖται εἰς ἐνὸς Συμβούλου τοῦ Παιδαγωγικοῦ Ινστιτούτου, ὡς Προέδρου. Εἶναι οὐδὲν Παρέδρου τοῦ Παιδαγωγικοῦ Ινστιτούτου, ὡς μελών. Τοῦ Συμβούλου τούτου μετέχει ἀνευ φύρου ὁ Διευθυντὴ τῆς περὶ τὴν Κεντρικὴ Υπηρεσία τοῦ Υπουργείου Διευθύνσεως Στοχειώδους Εκπαιδεύσεως, ἀναπληρούμενος ὑπὸ τοῦ νομίμου μετατελεῖται εἰς ἐνὸς Συμβούλου τοῦ Παιδαγωγικοῦ Ινστιτούτου, ὡς Προέδρου, ἐνὸς Παρέδρου τοῦ Παιδαγωγικοῦ Ινστιτούτου, ἐν τῶν ὄποιον ἀρχιεπίστερος εἶναι Αντιπρόσδεπος και ὁ δύο Γενικῶν Επινομαρχῶν τῆς Παρέδρου τοῦ Παιδαγωγικοῦ Ινστιτούτου. Τοῦ Συμβούλου τούτου μετέχει ἀνευ φύρου ὁ Διευθυντὴ τῆς περὶ τὴν Κεντρικὴ Υπηρεσία τοῦ Υπουργείου Διευθύνσεως Μέσης Εκπαιδεύσεως, ἀναπληρούμενος ὑπὸ τοῦ νομίμου μετατελεῖται τοῦ. Τὸ τρίτον (Γ') εἰς ἐνὸς Συμβούλου τοῦ Παιδαγωγικοῦ Ινστιτούτου, ὡς Προέδρου, ἐνὸς Παρέδρου τοῦ Παιδαγωγικοῦ Ινστιτούτου, ἐν τῶν ὄποιον ἀρχιεπίστερος εἶναι Αντιπρόσδεπος και ὁ δύο Γενικῶν Επινομαρχῶν Τεχνικῆς και Επαγγελματικῆς Εκπαιδεύσεως. Τοῦ Συμβούλου τούτου μετέχει ἀνευ φύρου ὁ Γενικὸς Διευθυντὴ Επαγγελματικῆς Εκπαιδεύσεως, ἀναπληρούμενος ὑπὸ τοῦ νομίμου μετατελεῖται τοῦ.

3. Μετὰ τὸν διορισμὸν καρετοῦ Εκπαιδευτικοῦ Συμβούλου Επαγγελματικῆς Εκπαιδεύσεως τὴν θέσιν τοῦ ἐνὸς Παρέδρου τοῦ Παιδαγωγικοῦ Ινστιτούτου εἰς τὸ τρίτον (Γ) Συμβούλου μετατελεῖται εἰς τὸ μελών Επαγγελματικῆς Εκπαιδεύσεως. Επειδή τοῦ Παιδαγωγικοῦ Ινστιτούτου εἶναι Αντιπρόσδεπος και ὁ δύο Γενικῶν Επινομαρχῶν Τεχνικῆς και Επαγγελματικῆς Εκπαιδεύσεως. Τοῦ Συμβούλου τούτου μετέχει ἀνευ φύρου ὁ Γενικὸς Διευθυντὴ Επαγγελματικῆς Εκπαιδεύσεως.

4. Οἱ Πρόεδροι, Αντιπρόσδεποι, και τὰ μέλη, τῶν ἀνωτέρω Κεντρικῶν Υπηρεσιακῶν Συμβούλων (πλὴν τοῦ Γενικοῦ Διευθυντοῦ και τῶν Διευθυντῶν τῆς Κεντρικῆς Υπηρεσίας τοῦ Υπουργείου) δημοσίες ἐπὶ μονοτοτείᾳ θητείᾳ ἀφομούμενη ἀπὸ τὴν Ινστιτούτου. Ζεῖ ἐκφράστες τοῦ Υπουργοῦ Εθνικής Παιδείας ηθοποιοῦσαι και θρησκευμάτων. Ταῦτα πρόσωπα δὲν δύνανται νὰ διεριθωθοῦν ἐπὶ δύο συνεχεῖς θητείαις ἐξαιρέσει τῶν αἱρετῶν Εκπαιδευτικῶν Συμβούλων. Τὰ μέλη, τοῦ Παιδαγωγικοῦ Ινστιτούτου, τὰ μετέχοντα τῶν Κεντρικῶν Υπηρεσιακῶν Συμβούλων, πρόσρχουσαι ἀντιστοίχως ἐκ τῶν οἰκείων ψευδώνυμον και τιλάδων τῆς Εκπαιδεύσεως.

5. Κατὰ τὴν πρώτην ἐφαρμογὴν τοῦ παρόντος Ν. Δ. τ. κατὰ τὰ ἔτη θητείας δημοσίες ἐπὶ τῆς ἡμερομηνίας τοῦ διορισμοῦ μέγις: τὴν 31ην Δεκεμβρίου τοῦ ἰσομένου ἔτους.

6. Όστινες ἐπιδιδόνται διοδέσσεων κατ' ἀναπομπὴν τοῦ Υπουργοῦ Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων τὸ Κεντρικὴ Υπηρεσιακὴ Συμβούλιος Εκπαιδεύσεως συντίθενται ἐκ τῶν μελών τοῦ κατὰ τὴν περιπτώσιν Συμβούλου και τῶν Προέδρων τῶν δύο ὅλων Συμβούλων. Κατὰ τὴν νέαν σύνθετην προσθέτεις δὲ ἀρχιεπίστερος τῶν Προέδρων.

7. Τὰ μέλη, τῶν Κεντρικῶν Υπηρεσιακῶν Συμβούλων Εκπαιδεύσεως κατὰ τὴν διάρκειαν τῆς θητείας των ἀποσπάντων παρὰ τῷ Υπουργείῳ Εθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων τοῦ Πρωτοεκθύμου τῆς Επαγγελματικῆς Εκπαιδεύσεως μετατελεῖται εἰς τὸ μελών Επαγγελματικῆς Εκπαιδεύσεως.

8. Τὸ διοικητικὸν και πειθαρχικὸν ἔργον τοῦ Ανωτάτου Εκπαιδευτικοῦ Συμβούλου και τῶν Τεχνικῶν Σύντομων και τῶν Υπηρεσιακῶν Συμβούλων Εκπαιδεύσεως ἀπὸ τὴν ένδρεξεως τῆς λειτουργίας τοῦ Παιδαγωγικοῦ Ινστιτούτου, μέχρι δὲ τῆς ἐκδόσεως τοῦ ὑπὸ τῆς πειθαρχικῆς τοῦ προέδρου Ανωτάτου Εκπαιδευτικοῦ Συμβούλου Εκπαιδεύσεως τῆς Επαγγελματικῆς Εκπαιδεύσεως τοῦ Πρωτοεκθύμου (Στοχειώδης έποπτης Πρωτοεκθύμου τῆς Επαγγελματικῆς Εκπαιδεύσεως).

σιν και ἀσκεῖται κατὰ τὸ αὐτὸν τρόπον, ὡς μέχρι σήμερον.

9. Χρέη Γραμματέων εἰς τὰ ἄνωτέρω Κεντρικά 'Υπηρεσιακά Συμβούλια' Έκπαιδεύσεως ἀνατίθενται δι' ἀποφάσεως τοῦ 'Υπουργοῦ' Εθνικῆς Παιδείας και Θρησκευμάτων εἰς ὑπαλλήλους τῆς Κεντρικῆς 'Υπηρεσίας αὐτοῦ.

*Ἀρθρον 28.

Διὰ Βασ. Διαταγμάτων ἐκδιδομένων προτάσσει τοῦ 'Υπουργοῦ' Εθνικῆς Παιδείας και Θρησκευμάτων ρυθμίζονται τὰ κατὰ τὴν σύστασιν και σύνθεσιν τῶν πάσης φύσεως και ἀρμοδιότητος Ημιτερερειακῶν 'Υπηρεσιακῶν Συμβουλίων, και τὰ ἀφορῶντα εἰς τὰς προστιθμάτων, τὰς διορισμούς, τὰς μεταθέσεις και τὰς ἀποσπάσεις, καθὼς και τὴν πειθαρχικὴν δικαιοδοσίαν και διαδικασίαν, ὡς πρὸς τὸ ἐποπτικόν, διδακτικὸν και ένορθητικὸν προσωπικὸν τῆς Δημοσίες Έκπαιδεύσεως, Γενικῆς και Επαγγελματικῆς.

*Ἀρθρον 29.

1. Διὰ Βασ. Διαταγμάτων ἐκδιδομένων προτάσσει τοῦ 'Υπουργοῦ' Εθνικῆς Παιδείας και Θρησκευμάτων δύνανται νὰ καθιστοποιηθῶν εἰς ἐν ἡ πλειονα κείμενα πᾶσαι αἱ ἰσχύουσαι διατάξεις περὶ Πρωτοβαθμίου (Στοιχειώδους) και Δευτεροβαθμίου (Μέσης) Έκπαιδεύσεως, περὶ Παιδαγωγικῶν 'Ακαδημιῶν και λοιπῶν Σχολῶν Έκπαιδεύσεως Έκπαιδευτικῶν, Λειτουργῶν περὶ Σχολικῶν Βιβλίων και τοῦ Παιδαγωγικοῦ Ινστιτούτου.

2. 'Η σύνταξις τῆς κατὰ τὸ κροηγούμενον ἀρθρον κωδικοποιήσεως δύναται νὰ ἀνατεθῇ εἰς 'Επιτροκήν ὁριζομένην δι' ἀποφάσεως τοῦ 'Υπουργοῦ' Εθνικῆς Παιδείας και Θρησκευ-

μάτων. 'Η ἀποζημίωσις τῶν μελῶν τῆς 'Επιτροκῆς' καθορίζεται διὰ κοινῆς ἀποφάσεως τῶν 'Υπουργῶν' Εθνικῆς Παιδείας και Θρησκευμάτων και Οἰκονομικῶν.

*Ἀρθρον 30.

'Απὸ τῆς ἴσχυος τοῦ παρόντος Ν. Δ. ἀρχομένης ἀπὸ τῆς δημοσιεύσεως του καταργεῖται πᾶσα προγενεστέρα διάταξις ἀναφερομένη, εἰς θέματα ρυθμίζομενα ὥπ' αὐτοῦ.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 16 Ὁκτωβρίου 1964

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

Β.

ΤΟ ΥΠΟΥΡΓΙΚΟΝ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΝ

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ

Ο ΑΝΤΙΠΡΟΕΔΡΟΣ

ΓΕΩΡΓ. ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ

ΣΤ. ΣΤΕΦΑΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΤΑ ΜΕΛΗ

A. ΠΑΠΑΝΔΡΕΟΥ, ΣΤ. ΚΩΣΤΟΠΟΤΑΟΣ, Ν. ΜΠΑΚΟΠΟΤΛΟΣ, Ι. ΤΟΤΜΠΑΣ, Κ. ΜΗΤΣΟΤΑΚΗΣ, ΣΤ. ΧΟΤΤΑΣ, Ν. ΕΞΑΡΧΟΣ, ΑΝΔΡ. ΚΟΚΚΕΒΗΣ, Γ. ΜΠΑΚΑΤΣΕΛΟΣ, Ι. ΓΙΑΝΝΟΠΟΤΛΟΣ, ΛΟΤΚΗΣ ΑΚΡΙΤΑΣ, ΚΩΝΣΤ. ΜΑΡΗΣ, ΜΙΧ. ΣΤΕΦΑΝΙΔΗΣ, Ν. ΚΟΤΝΤΟΡΗΣ, ΛΙΓΓ. ΑΓΓΕΛΟΤΣΗΣ, ΕΤΑΓΓ. ΑΡΒΑΝΙΤΑΚΗΣ, Γ. ΜΤΑΩΝΑΣ.

'Εθεωρήθη και ἐτέθη ἡ μεγάλη τοῦ Κράτους σφραγίς.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 20 Ὁκτωβρίου 1964

Ο ΕΠΙ ΤΗΣ ΔΙΚΑΙΟΣΥΝΗΣ ΥΠΟΥΡΓΟΣ

ΝΙΚ. ΜΠΑΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΕΦΗΜΕΡΙΣ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ

ΤΟΥ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΕΝ ΑΘΗΝΑΙΣ
ΤΗΣ 9 ΙΟΥΛΙΟΥ 1964

ΤΕΥΧΟΣ ΠΡΩΤΟΝ

ΑΡΙΘΜΟΣ ΦΥΛΛΩΝ
111

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΑ

378. Περὶ τῶν εἰσιτηρίων διαγωνισμῶν ἐν γένει διὰ τὰ 'Ανώτατα Έκπαιδευτικά 'Ιδρύματα. 1

ΔΙΟΡΘΩΣΙΣ ΗΜΑΡΤΗΜΕΝΩΝ

Διόρθωσις ήμαρτημένων εἰς τὴν Σύμβασιν τοῦ 'Ελληνικοῦ Δημοσίου καὶ τῆς 'Ανωνόμου 'Επιτροπής «Χτηναὶ Βιομηχανίαι Βορείου 'Ελλάδος'. 2

ΔΙΑΤΑΓΜΑΤΑ

(1)

Β. ΔΙΑΤΑΓΜΑ ΥΠ' ΑΡΙΘ. 378

Περὶ τῶν εἰσιτηρίων διαγωνισμῶν ἐν γένει διὰ τὰ 'Ανώτατα Έκπαιδευτικά 'Ιδρύματα.

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

ΒΑΣΙΛΕΥΣ ΤΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ

"Ἐγοντες ὑπ' ὅψει τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 2 τοῦ Ν. Δ. 4263)1962 καὶ τὴν ὑπ' ἀριθ. 415)1964 γνωμοδότησιν τοῦ Συμβουλίου τῆς 'Επικρατείας, προτάσει τοῦ 'Ημετέρου ἐπὶ τῆς 'Εθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων 'Υπουργοῦ, ἀπεργούσαμεν καὶ διατάσσομεν:

"Ἄρθρον 1.

Τὰ τῶν εἰσιτηρίων διαγωνισμῶν ἐν γένει εἰς τὰ 'Ανώτατα Έκπαιδευτικά 'Ιδρύματα χαροφίζονται διὰ τὸ 'Ακαδημαϊκὸν ἔτος 1964—65, ὡς ἐν τοῖς ἐπομένοις ἄρθροις τοῦ παρόντος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Α'.

Διεξαγωγὴ διαγωνισμῶν.

"Ἄρθρον 2.

1. Οἱ εἰσιτήριοι διαγωνισμοὶ διὰ τὰ 'Ανώτατα Έκπαιδευτικά 'Ιδρύματα (Πανεπιστήμιον 'Αθηνῶν, Πανεπιστήμιον Θεσσαλονίκης, 'Εθνικὸν Μετσόβιον Πολυτεχνείον, 'Ανωτάτη Γεωπονικὴ Σχολὴ 'Αθηνῶν, 'Ανωτάτη Σχολὴ Οίκονομικῶν καὶ 'Εμπορικῶν 'Επιστημῶν, Πάντειος 'Ανωτάτη Σχολὴ Πολιτικῶν 'Επιστημῶν, 'Ανωτάτη Βιομηχανικὴ Σχολὴ Πειραιῶς καὶ 'Ανωτάτη Σχολὴ Βιομηχανικῶν Σπουδῶν Θεσσαλονίκης), δὲ διεξαχθοῦν ἀπὸ τῆς 16ης Σεπτεμβρίου μέχρι τῆς 5ης Οκτωβρίου.

2. Η τροκήρυξις τῶν εἰσιτηρίων διαγωνισμῶν γίνεται ὑπὸ τοῦ 'Υπουργοῦ 'Εθνικῆς Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων καὶ δημοσιεύεται διὰ δύο ημερησίων ἐφημερίδων τῶν 'Αθηνῶν καὶ μιᾶς τῆς Θεσσαλονίκης, εἰκοσιν ημέρας τούλαχιστον πρὸ τῆς

διεξαγωγῆς αὐτῶν. Ἐν τῇ προκηρύξει ὥριζεται μετὰ γνώμην τῶν Σχολῶν ὁ ἀριθμὸς τῶν εἰσακτέων δι' ἐκάστην Σχολὴν ἢ τυχῆμα ταύτης.

3. Η ἔκδοσις τῶν ἀποτελεσμάτων τῶν εἰσιτηρίων διαγωνισμῶν περατοῦται ἐντὸς μηνὸς ἀπὸ τῆς λήξεως τῶν διαγωνισμῶν.

"Ἄρθρον 3.

1. Οἱ εἰσιτήριοι διαγωνισμοὶ διεξάγονται ἐνώπιον τοπικῶν ἐπιτροπῶν, συνιστωμένων δι' ἀποφάσωσις τοῦ 'Υπουργοῦ Παιδείας, ισαρίθμων πρὸς τὰς Γενικὰς 'Επιθεωρήσεις Μέσης 'Εκπαιδεύσεως καὶ ἔθεμουσιν εἰς τὰς ὅδρας αὐτῶν.

2. 'Εκάστη Τοπικὴ 'Επιτροπὴ Διενεργείας Εἰσιτηρίων Διαγωνισμῶν 'Ανωτάτων Σχολῶν (ΤΕΔΕΔΑΣ) ἀποτελεῖται: α) ἐξ ἑνὸς Καθηγητοῦ 'Ανωτάτου Έκπαιδευτικοῦ 'Ιδρύματος, ως Προέδρου, β) ἐκ τοῦ φιλολόγου Γενικοῦ 'Επιθεωρητοῦ Μέσης 'Εκπαιδεύσεως, προϊσταμένου τῆς ἀντιστοίχου ἐκπαιδευτικῆς περιφερείας ἢ τοῦ νομίου ἀνταληρωτοῦ αὐτοῦ καὶ γ) ἐκ τριῶν 'Εκπαιδευτικῶν λειτουργῶν Μέσης 'Εκπαιδεύσεως, ἐνὸς ἢ ἐξ ἑκάστης τῶν εἰδικοτήτων Φιλολόγων, Μαθηματικῶν καὶ Φυσικῶν, ἐπὶ διαθήμῷ Γενικοῦ 'Επιθεωρητοῦ ἢ Γυμνασιάρχου ἢ ἐλείσθει τούτων Βοηθοῦ Γυμνασιάρχου ἢ Πρωτοεπιθεωρητοῦ Καθηγητοῦ. Γραμματεὺς τῆς 'Επιτροπῆς ταύτης ὥριζεται εἰς ἑκπαίδευσιν τῆς 'Επιτροπῆς περιφερείας ('Αθηνῶν) διὰ τριῶν εἰσέτη μελῶν, ἤτοι ἀνὰ ἐνὸς ἐκ τῶν εἰδικοτήτων: 'Αγγλικῆς, Γαλλικῆς, Ιταλικῆς, Γερμανικῆς καὶ Σχεδίου, ἢ δὲ τῆς Α' περιφερείας ('Αθηνῶν) διὰ τριῶν εἰσέτη μελῶν, ἤτοι ἀνὰ ἐνὸς ἐκ τῶν εἰδικοτήτων: 'Αγγλικῆς, Γαλλικῆς καὶ Σχεδίου.

3. 'Εκ τῶν Τοπικῶν 'Επιτροπῶν, ἡ μὲν τῆς Ζ' περιφερείας (Θεσσαλονίκης) εὑρύνεται διὰ πέντε προσέτη μελῶν, ἤτοι ἀνὰ ἐνὸς ἐκ τῶν εἰδικοτήτων: 'Αγγλικῆς, Γαλλικῆς, Ιταλικῆς, Γερμανικῆς καὶ Σχεδίου, ἢ δὲ τῆς Α' περιφερείας ('Αθηνῶν) διὰ τριῶν εἰσέτη μελῶν, ἤτοι ἀνὰ ἐνὸς ἐκ τῶν εἰδικοτήτων: 'Αγγλικῆς, Γαλλικῆς καὶ Σχεδίου.

"Άρθρον 4.

1. Ο δουλόμενος νὰ μετάσχῃ τῶν εἰσιτηρίων διαγωνισμῶν, ὑποβάλλει τὸ βραδύτερον μέχρι τῆς 10ης Σεπτεμβρίου ἐπὶ τῇ βάσει εἰδικοῦ ὑποδείγματος συντασσομένου καὶ κοινοτοιουμένου ὑπὸ τοῦ 'Υπουργού Παιδείας, αἴτησιν, εἰς τὴν ὅποιαν προσδιορίζει τὴν ὁμάδα Σχολῶν καὶ εἰδικώτερον τὰς Σχολὰς τῆς ὁμάδος δι' ἀς κατὰ τὰς διατάξεις τοῦ ἄρθρου 13 τοῦ παρόντος ἐπιδύμει νὰ ὑποστῇ εἰσιτήριον διαγωνισμόν. Εἰς τὴν αἵτησιν ταύτην ἐπισυνάπτονται:

2) 'Απολυτήριον Δημοσίου Γυμναστίου ἢ ἀνεγνωρισμένου ως ιστούμου πρὸς τὰ δημόσια ἢ προκειμένου μὲν περὶ ὑποφορίων τοῦ Τμήματος Οίκονομικῶν καὶ Πολιτικῶν 'Επιστημῶν, τῆς

Σχολής Νομικῶν καὶ Οἰκονομικῶν Ἐπιστημῶν τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης τῶν Ἰνστιτούτων Ξένων γλωσσῶν τοῦ αὐτοῦ Παν.) μίου, τῆς Α.Σ.Ο.Ε.Ε., τῆς Παντείου ὡς καὶ τῆς Ἀνωτάτης Βιομηχανικῆς Σχολῆς Πειραιώς καὶ τῆς Ἀνωτάτης Σχολῆς Βιομηχανικῶν Σπουδῶν Θεσσαλονίκης, ἀπόλυτον Μέστης δημοσίας Ἐμπορικῆς Σχολῆς, ἡ ἀνεγνωρισμένης ὡς ισοτίμου πρὸς τὰς Δημοσίες, προσειμένου δὲ περὶ ὑποψήφιον Θεολογικῆς Σχολῆς, πανχιὸν Ἐκκλησιαστικῆς Σχολῆς. Ἐν ἐλλείψει ἀπόλυτηροις ὑποβάλλεται ἀπόδεικτικὸν ἀπολύτων. Τὸ Ἀτολυτήριον ἡ τὸ Ἀποδεικτικὸν ἀπολύτων δέον νὰ φέρῃ τὴν φωτογραφίαν τοῦ ὑποψήφιου ἐσφραγισμένην διὰ τῆς σφραγῖδος τοῦ σχολέων ἔξι οὐ ἀπελάθη καὶ ὑπογραμμένην ὑπὸ τοῦ Γυμναστάρχου ἡ Διευθυντοῦ τοῦ σχολέων, βεβιούντος ὃ διὰ ὃ ἐν τῇ φωτογραφίᾳ εἰκονίζομενος εἶναι ὃ ἐν τῷ ἀπολυτηρίῳ ἡ ἀποδεικτικὴ ἀναφερθείσης. Προσειμένου περὶ ὑποστήτων ἀπόλυτηροις ἔξεταν ἐνώπιον Ἐπιτροπῆς, ὡς προερχόμενος ἔξι Ἰδιωτικῶν Γυμνασίων, ἡ ἐπιχώριας τῆς φωτογραφίας διενεργεῖται ὑπὸ τοῦ οἰκείου Γενικοῦ Ἐπιθεωρητοῦ.

β) Εἰδικὸν ἐντυπον «Δελτίον Ἀτομικῶν Σποιχείων καὶ Σχολῶν Ἐπιλογῆς», ἐπὶ τῇ βάσει ὑποδείματος εἰς διπλοῦν περιλαμβάνον ἐπὶ μὲν τῆς μᾶς ὄψεως τὰ ἀτομικὰ σποιχεία καὶ φωτογραφίαν τοῦ ὑποψήφιου, ἐπὶ δὲ τῆς ἐπέρας ὄψεως πίνακα σχολῶν καὶ μαθημάτων εἰς ἡ προτίθεται νὰ διαγνωσθῇ οὗτος. Ἡ πρώτη δημιουργία συντάσσεται ἐπὶ τῇ βάσει τῶν σποιχείων τοῦ ἀπόλυτηροις, τῆς ἀστυνομικῆς ταύτητος καὶ ὑπογράφεται ὑπὸ τοῦ οἰκείου Γυμναστάρχου ἡ τοῦ Γενικοῦ Ἐπιθεωρητοῦ κατὰ περίπτωσιν. Ἡ διπλεῖα δίψις συντάσσεται ὑπὸ τοῦ ὑποψήφιου ὑπογραμμένην ὑπὸ αὐτοῦ. Ἐπ' ἀμφοτέρων τῶν ὄψεων τίθεται, μεριμνὴ τῆς Γραμματείας τῆς Τοπικῆς Ἐπιτροπῆς, δὲ εἰς τὰς καταστάσεις ἀσθμολογίας αὐξῶν ἀριθμὸς τοῦ ὑποψήφιου, θεωρούμενος ὑπὸ τοῦ Γραμματέως τῆς Τοπικῆς Ἐπιτροπῆς.

Τὸ ἐν τῶν δελτίων τούτων χρηματοποιεῖται ὡς δελτίον ταύτητος τοῦ ὑποψήφιου κατὰ τὴν διεξαγωγὴν τῶν ἐξετάσεων ἀλλὰ τῇ λήξει τῶν δικοίων παραδίδεται καὶ φυλάσσεται εἰς τὰ Ἀρχεῖα τῆς Τοπικῆς Ἐπιτροπῆς, τὸ δὲ ἐπερνάν ὑποβάλλεται πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον Παθείας κατὰ τὰ δρίζομενα ἐν τῇ παραγράφῳ 13 τοῦ ἀρθροῦ 5 τοῦ παρόντος Διατάγματος.

γ) Εἰδικὸν ἐντυπον εἰς διπλοῦν, φέρον τὸν τίτλον «ΑΠΟΔΙΚΤΙΚΟΝ ΕΠΙΔΟΣΕΩΣ» καὶ χορηγούμενον ὑπὸ τῆς τοπικῆς Ἐπιτροπῆς καὶ ὑπὸ τῶν Γυμναστάρχων, ἐφ' οὐ ἐπικολλάται φωτογραφίας τοῦ ὑποψήφιου ὁμοίᾳ τῆς ἐπικολληθείσης ἐπὶ τοῦ ἀπόλυτηροις ἡ ἀποδεικτικοῦ ἀπολύτων. Τὸ ἐντυπον τοῦτο περιλαμβάνει:

α) Τὰ ἀτομικὰ σποιχεῖα τοῦ ὑποψήφιου.

β) Τὰς Σχολὰς (ἢ Τμήματα Σχολῶν) καὶ τὰ ἀντίσποιχα μαθήματα ἐπὶ τῶν ὅποιων διαχωρίζεται ὁ ὑποψήφιος. Τοῦτο συμπληρύονται εὐχαριστίας ὑπὸ τοῦ ὑποψήφιου εἰς διὰ ἀφράτης ἀτομικὰ σποιχεῖα αὐτοῦ ἐπὶ τῇ βάσει τοῦ ὑπὸ σποιχείων βούτης, Δελτίον Ἀτομικῶν Σποιχείων καὶ Σχολῶν Ἐπιλογῆς.

γ) Ἐλλείφει ἀστυνομικῆς ταύτητος συνυποδάλεται καὶ πιστοποιητικῶν τοῦ Δήμου ἡ Κοινότητος φέρον τὴν φωτογραφίαν τοῦ ὑποψήφιου.

2. Τὰ ὡς ἀνα δικαιολογητικὰ ὑποβάλλονται εἰς τὸν Γενικὸν Ἐπιθεωρητὴν τῆς περιφερείας εἰς ἣν ὑπάγεται τὸ σχολεῖον, ἐξ οὐ ἀπελάθητον, ἡ προσειμένου περὶ Σχολείων Ἐκκλησιαστικῆς Ἐπικαταστάσεων τοῦ Σχολείου. Εἰς τὴν περίπτωσιν μετοικήσεως τῆς οἰκογενείας, τὰ δικαιολογητικὰ ταῦτα ὑποβάλλονται εἰς τὸν Γενικὸν Ἐπιθεωρητὴν τῆς περιφερείας τῆς νέας κατοικίας τοῦ ὑποψήφιου μετὰ δεδοικτώσεως τῆς οἰκείας Ἀστυνομικῆς Ἀρχῆς περὶ τῆς νέας κατοικίας τοῦ ὑποψήφιου. Κατ' ἐξαίρεσιν οἱ ὑποψήφιοι: διὰ τὰ τμήματα Ἀγγλικῶν ἢ Γαλλικῶν σπουδῶν τῶν Φιλοσοφικῶν Σχολῶν τῶν Πανεπιστημίων Ἀθηνῶν καὶ Θεσσαλονίκης, καὶ διὰ τὴν Ἀρχιτεκτονικὴν Ἀθηνῶν καὶ Θεσσαλονίκης, ὑποβάλλονται τὴν αἴτησιν ταύτην ὑποχρεωτικῶς οἱ μὲν ἀποροιτήσαντες ἐκ σχολείων τῆς Θε-

σαλίας, Μακεδονίας καὶ Θράκης εἰς τὸν Γενικὸν Ἐπιθρητὴν Μ.Ε. Ζ' περιφερείας (Θεσσαλονίκης) οἱ δὲ λοιποὶ εἰς τὸν Γενικὸν Ἐπιθρητὴν Μ.Ε. Α' περιφερείας (Ἀθηνῶν). Διὰ τὰ Τμήματα Ἰταλικῶν ἡ Γερμανικῶν Σπουδῶν τῆς Φιλοσοφικῆς Σχολῆς τοῦ Παν.) μίου Θεσσαλονίκης, οἱ ὑποψήφιοι: ὑποβάλλονται τὴν αἴτησιν ὑποχρεωτικῶς εἰς τὸν Γενικὸν Ἐπιθεωρητὴν Μ.Ε. Ζ' περιφερείας Θεσσαλονίκης.

3. Ἐκατότον τῶν ὑποψήφιων δίνεται νὰ ὑποβάλῃ δύο τὸ πολὺ αἴτησις πρὸς σκυμμετοχὴν εἰς τὰς ἐξετάσεις δύο ὄμιλῶν Σχολῶν. Ἐκάστη, τῶν αἵτησεων δύον νὰ συνοδεύηται ὑπὸ τῶν δικαιολογητικῶν τῶν δριζούμενων ὑπὸ τῆς παραχράφου 1 τοῦ παρόντος.

«Ἀρθρον 5.

Ἐκάστη τῶν ἐν ἀρθρῷ 3 τοῦ παρόντος Τοπικῶν Ἐπιτροπῶν ἔχει τὰς κάτωθι: ἀμοδιότητας:

1) Ἐλέγχει τὰ ὑποβληθέντα δικαιολογητικὰ τῶν ὑποψήφιων καὶ συντάσσει πρᾶξιν περὶ τῶν δικαιουμένων νὰ προσέλθωσι εἰς τὰς ἐξετάσεις καὶ τῶν ἀποκλεισμένων ἔξι κατῶν.

Τῶν ἐξετάσεων ἀποκλείονται οἱ μὴ ὑποβαλόντες ἀπεντα τὰ ὑπὸ τοῦ προγραμμένου ἀρθρου δριζούμενον δικαιολογητικά, ὡς καὶ ἔχεινοι δι' οὓς τὰ ἀτομικὰ σποιχεία τοῦ ἀπόλυτηροιου, τοῦ εἰδικοῦ δελτίου καὶ τῆς ἀστυνομικῆς ταύτητος ἡ τοῦ πιστοποιητικοῦ τοῦ Δήμου ἡ τῆς Κοινότητος δὲν συμπίπτουν ἀπολύτως.

2) Μεριμνᾷ ἐπὶ τῇ βάσει εἰδικοῦ ὑποδείγματος διὰ τὴν τύνταξιν καταστάσεως ἀσθμολογίας κατ' ἀπόλυτον ἀλφαριθμητικὴν σειράν καὶ καθ' ὄμιλας Σχολῶν μὲ διατέρων στήλην δι' ἔκστον ἐξετάζομενον μάθημα, ὡς καὶ διὰ τὸν ἐλεγχόν τῶν ὑποψήφιων συντάσσεταιν ἀποδεικτικῶν ἐπιδόσεως καὶ τὸν συπλήρωσιν αὐτῶν.

Αἱ καταστάσεις ἀσθμολογίας καὶ τὰ ἀποδεικτικὰ ἐπιδόσεως δεωροῦνται ὑπὸ τοῦ Προέδρου ἐκάστης Ἐπιτροπῆς διὰ τὴν πληρούτητα τούτων καὶ διὰ τὴν ταύτητα τοῦ εἰκονιζομένου.

3) Καθορίζει τοὺς χώρους διενεργείας τῶν ἐξετάσεων καὶ κατανέμει: ἐν αὐτοῖς τοὺς ὑποψήφιους κατ' ἀλφαριθμητικὴν σειράν, συντάσσουσα τὰς ἀπαραιτητούς καταστάσεις τῶν ὑποψήφιων καὶ τὸν αἴτησας στήλης δι' ἔκστον μάθημα καὶ ὄμιλας Σχολῶν καὶ μετ' ἴδιατέρας στήλης δι' ἔκστον μάθημα καὶ ἐν γένει: ἀποτασίει τὴν ληφθήν ταντὸν μάτρου συντελεστικοῦ εἰς τὴν διεκάλυψην τῶν ἐξετάσεων.

4) Γνωστοποιεῖ τὸ ὑπὸ τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς καταρτισθέν πρόγραμμα τῶν διεγνωστικῶν καὶ τοὺς χώρους διενεργείας αὐτῶν.

5) Τὴν πρώτην τῆς 11ης Σεπτεμβρίου ἀναφέρει: τηλεγραφικῶς πρὸς τὸ Ὑπουργεῖον Ἐδν. Παρεῖστε τὸν ἀριθμὸν τῶν ὑποψήφιων κατὰ Σχολὰς καὶ ὄμιλας Σχολῶν.

6) Προσλαμβάνει: τὸν ἀπαραιτητούς ἀριθμὸν ἐκφωνητῶν τῶν δεμάτων καὶ ἐπιτρητῶν τῶν ἐξετάσεων ἔξι ἀκπιτζευτικῶν λειτουργῶν Μέστης Ἐπικαταστάσεως τῶν Γυμνασίων τῆς Μέρας τῆς Γενικῆς Ἐπιθεωρήσεως ἡ καὶ ἔξι ἄλλων Γυμνασίων τῆς περιφερείας πρὸς ταυτόπτωσιν.

7) Μεριμνᾷ διὰ τὸν ἐλεγχόν τῆς ταύτητος τῶν ὑποψήφιων δίνει τὴν ἀστυνομικῆς ταύτητος αὐτῶν ἡ τοῦ πιστοποιητικοῦ τοῦ Δήμου ἡ τῆς Κοινότητος ἐσ' δύον δὲν ἔχει: ἐδοθεῖ ἐπ' ὄντος τοῦ ὑποψήφιου ἀστυνομικῆς ταύτητος ἡ ἀλλου τινος ἀποδεικτικοῦ σποιχείου.

8) Ἀποσφραγίζει: εἰδίνει μετὰ τὴν ἀπὸ ραδιοφώνου ἐξαγγελίαν τοῦ αὐτονόμου τοῦ αἰληρωδέντος θέματος, τοὺς τραχέλλους τῶν δεμάτων ἐνώπιον τῶν ἐκφωνητῶν, συντασσομένους σχετικοῦ πρακτικοῦ καὶ ἀνακοινοῦ τοῦτο εἰς τοὺς ὑποψήφιους διὰ τὸν ἐκφωνητῶν.

9) Ἐποτεύει: τὴν διεξαγωγὴν τῶν ἐξετάσεων ἐπιλύουσα πάντας ἀνακύπτον θέματα.

10) Ἐπιβάλλει: δι' ητοιλογημένης πρᾶξεως τὴν ποινὴν τοῦ ἀποκλεισμοῦ ἐκ τῆς περαιτέρω ἐξετάσεως κατὰ παντὸς ὑποψήφιου, ὁ ὁποῖος ταλασσούεται: συντεραγράφων ἡ διευκολύ-

νων ἔτερον πρὸς ἀντιγραφὴν ἢ συμπεριφέρεται ἀνευλαβῶς πρὸς τοὺς ἐπιτηρητάς, ἐκφωνητὰς καὶ τὰ μέλη τῆς Ἐπιτροπῆς ἢ δυστροπεῖ νὰ συμφωδοῦῃ πρὸς τὰς περὶ τῆς διεξηγωγῆς τῶν ἑξετάσεων γενικὰς ὁδηγίας ἢ ευστάτεις τῆς Ἐπιτροπῆς.

11) Μεριμνᾶ διὰ τὴν ὑπὸ τῶν ἐπιτηρητῶν κατὰ τὴν παράδοσιν τοῦ γραπτοῦ δοκιμίου ἐπικαλύψειν διὰ ἀσφαγῆς γάρ του τοῦ ὄντος τοῦ ὑπόφερου.

12) "Αὐτὴ λήξει τοῦ διαχωνισμοῦ ἑκάστου μαθήτου, συγκευάζει τὰ γραπτὰ δοκιμία ἐντὸς φακέλλου (δέματος) σφραγίζομένου δι' ἵσταντον κηροῦ συντάσσουσα καὶ σχετικὸν πρακτικὸν καὶ οὐλάσσει ταῦτα ὑπὸ τὴν εὐθύνην τοῦ Προέδρου ἐν τῷ Γραφείῳ τῆς Γενικῆς Ἐπιθεωρήσεως. Αὕτη λήξει τῶν διαχωνισμῶν ἑκάστης ὅμαδος, συγκευάζει τοὺς κατὰ μάθημα φακέλλους (δέματα) τῶν γραπτῶν δοκιμῶν καὶ ἀποτέλλει πάρκυτα τούτους διὰ τοῦ ἀσφαλεστέρου δυνατοῦ μέσου, εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Παιδείας, συντάσσουσα σχετικὸν πρακτικόν.

13) Ὑποδάλλει εἰς τὸ Ὑπουργεῖον τὰς ὄντος στικὰς «Κατατάτεις Βαθμολογίας» τῶν ὑπόφερών καθ' ὅμαδες Σχολῶν εἰς διπλοῦν, ἀμφότερα τὰ ἔντυπα Ἀποδεικτικῶν Ἐπιδόσεως κύτων, δεόντως ἡλεγμένα καὶ συμπελήρωμένα, ὡς καὶ τὸ ἐν τῶν Δελτίων Ἀτομικῶν Στοιχείων ἑκάστου ὑπόφερου, τοῦ ἔτερου φυλακτομένου εἰς τὰ ἀρχεῖα τῆς Τοπικῆς Ἐπιτροπῆς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Β'.

Ἐξεταστέα μαθήματα.

"Αρθρον 6.

Τὰ ἑξετάζομενα μαθήματα κατὰ τοὺς εἰσιτηρίους διαχωνισμοὺς τῶν Σχολῶν καὶ τῶν Τμήμάτων τῶν Πανεπιστημίων Ἀθηνῶν καὶ Θεσσαλονίκης, πλὴν τῆς Πολυτεχνικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης μετὰ τῶν συντελεστῶν κύτων εἶναι:

1. Διὰ τὰς Σχολὰς τῶν Θεωρητικῶν Ἐπιστημῶν:

α) Τὴν Θεολογικήν: "Ἐκθεσις ἦεών μὲ συντελεστὴν 8, Ἀρχαία Ἑλληνικὰ μὲ συντελεστὴν 6, Λατινικὰ μὲ συντελεστὴν 3 καὶ Ἰστορίαν μὲ συντελεστὴν 3.

β) Τὴν Νομικήν: "Ἐκθεσις ἦεών μὲ συντελεστὴν 8, Ἀρχαία Ἑλληνικὰ μὲ συντελεστὴν 5, Λατινικὰ μὲ συντελεστὴν 3 καὶ Ἰστορία μὲ συντελεστὴν 4.

γ) Τὴν Φιλοσοφικήν: "Ἐκθεσις ἦεών μὲ συντελεστὴν 7, Ἀρχαία Ἑλληνικὰ μὲ συντελεστὴν 7, Λατινικὰ μὲ συντελεστὴν 3 καὶ Ἰστορία μὲ συντελεστὴν 3.

2. Διὰ τὰ Τμήματα Ἀγγλικῶν καὶ Γαλλικῶν Σπουδῶν τῆς Φιλοσοφικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Ἀθηνῶν, ὡς καὶ Ἀγγλικῶν, Γαλλικῶν, Ἰταλικῶν καὶ Γερμανικῶν σπουδῶν τῆς Φιλοσοφικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης. "Ἐκθεσις ἦεών μὲ συντελεστὴν 6, Ἀρχαία Ἑλληνικὰ μὲ συντελεστὴν 5, Λατινικὰ μὲ συντελεστὴν 3 καὶ Ἀγγλικὰ ἡ Γαλλικὰ ἡ Γερμανικὰ κατὰ περίπτωσιν μὲ συντελεστὴν 6.

3. Διὰ τὰ Τμήματα τῶν Φυσικομαθηματικῶν Σχολῶν:

α) Τὸ Μαθηματικόν: "Ἐκθεσις ἦεών μὲ συντελεστὴν 6, Μαθηματικὰ μὲ συντελεστὴν 8, Φυσικὴ μὲ συντελεστὴν 4, Χημεία μὲ συντελεστὴν 2.

β) Τὸ Φυσικόν: "Ἐκθεσις ἦεών μὲ συντελεστὴν 6, Μαθηματικὰ μὲ συντελεστὴν 4, Φυσικὴ μὲ συντελεστὴν 7, Χημεία μὲ συντελεστὴν 3.

γ) Τὸ Φυσιογνωστικόν: "Ἐκθεσις ἦεών μὲ συντελεστὴν 6, Μαθηματικὰ μὲ συντελεστὴν 4, Φυσικὴ μὲ συντελεστὴν 6, Χημεία μὲ συντελεστὴν 4.

δ) Τὸ Χημικόν: "Ἐκθεσις ἦεών μὲ συντελεστὴν 6, Μαθηματικὰ μὲ συντελεστὴν 4, Φυσικὴ μὲ συντελεστὴν 3, Χημεία μὲ συντελεστὴν 7.

ε) Τὸ Φαρμακευτικόν: "Ἐκθεσις ἦεών μὲ συντελεστὴν 6, Μαθηματικὰ μὲ συντελεστὴν 3, Φυσικὴ μὲ συντελεστὴν 4 καὶ Χημεία μὲ συντελεστὴν 7.

ϛ) Τὸ Τμῆμα Γεωπονίας τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης: "Ἐκθεσις ἦεών μὲ συντελεστὴν 6, Μαθηματικὰ μὲ συντελεστὴν 3, Φυσικὴ μὲ συντελεστὴν 5, Χημεία μὲ συντελεστὴν 6.

ζ) Τὸ Τμῆμα Δασολογίας τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης: "Ἐκθεσις ἦεών μὲ συντελεστὴν 6, Μαθηματικὰ μὲ συντελεστὴν 4, Φυσικὴ μὲ συντελεστὴν 6, Χημεία μὲ συντελεστὴν 4.

4. Διὰ τὰς ιστρικὰς σχολὰς καὶ τὰ παρ' αὐταῖς λειτουργοῦντα δύο ιστρικά Τμήματα τῶν Πανεπιστημίων Ἀθηνῶν καὶ Θεσσαλονίκης.

α) Ιστρικὴν: "Ἐκθεσις ἦεών μὲ συντελεστὴν 6, Φυσικὴ μὲ συντελεστὴν 4, Χημεία μὲ συντελεστὴν 6, Γενικὴ Βιολογία καὶ Ἀνθρωπολογία μὲ συντελεστὴν 4.

β) Οδοντική την Τμῆματα τῶν Πανεπιστημίων Ἀθηνῶν 6, Φυσικὴ μὲ συντελεστὴν 4, Χημεία μὲ συντελεστὴν 6, Γενικὴ Βιολογία καὶ Ἀνθρωπολογία μὲ συντελεστὴν 4.

5. Διὰ τὴν Κτητοτεχνικὴν Σχολὴν τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης: "Ἐκθεσις ἦεών μὲ συντελεστὴν 6, Φυσικὴ μὲ συντελεστὴν 3, Χημεία μὲ συντελεστὴν 6, Ζωολογία μὲ συντελεστὴν 5.

6. Διὰ τὸ Τμῆμα Οἰκονομικῶν καὶ Πολιτικῶν Ἐπιστημῶν τῶν Σχολῶν Νομικῶν καὶ Οἰκον. Ἐπιστημῶν τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης: "Ἐκθεσις ἷεών μὲ συντελεστὴν 6, Ἀρχαίας Ἑλληνικὰ μὲ συντελεστὴν 6, Ἰστορίας μὲ συντελεστὴν 4, Γεωγραφία μὲ συντελεστὴν 4.

*Αρθρον 7.

Τὰ ἑξετάζομενα μαθήματα κατὰ τοὺς εἰσιτηρίους διαχωνισμοὺς τῶν σχολῶν τοῦ Ἑλληνικοῦ Μετοθίου Πολυτεχνείου καὶ τῆς Πολυτεχνικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης μετὰ τῶν συντελεστῶν κύτων εἶναι:

α) Διὰ τὰς Σχολὰς Πολιτικῶν Μηχανικῶν: "Ἐκθεσις ἷεών μὲ συντελεστὴν 4, Ἀλγερία μὲ συντελεστὴν 5, Γεωμετρία μὲ συντελεστὴν 4, Εὐδύγραμμος Τριγωνομετρία μὲ συντελεστὴν 3, Φυσικὴ μὲ συντελεστὴν 2, Χημεία μὲ συντελεστὴν 2.

β) Διὰ τὰς Σχολὰς Ἀγρονόμων — Τοπογράφων: "Ἐκθεσις ἷεών μὲ συντελεστὴν 4, Ἀλγερία μὲ συντελεστὴν 4, Γεωμετρία μὲ συντελεστὴν 3, Εὐδύγραμμος Τριγωνομετρία μὲ συντελεστὴν 3, Φυσικὴ μὲ συντελεστὴν 2, Χημεία μὲ συντελεστὴν 2.

γ) Διὰ τὴν Σχολὴν Μηχανολόγων — Ἡλεκτρολόγων: "Ἐκθεσις ἷεών μὲ συντελεστὴν 4, Ἀλγερία μὲ συντελεστὴν 4, Γεωμετρία μὲ συντελεστὴν 3, Εὐδύγραμμος Τριγωνομετρία μὲ συντελεστὴν 3, Φυσικὴ μὲ συντελεστὴν 3, Χημεία μὲ συντελεστὴν 2.

δ) Διὰ τὸ Τμῆμα Χημικῶν Μηχανικῶν: "Ἐκθεσις ἷεών μὲ συντελεστὴν 4, Ἀλγερία μὲ συντελεστὴν 3, Γεωμετρία μὲ συντελεστὴν 3, Εὐδύγραμμος Τριγωνομετρία μὲ συντελεστὴν 3, Φυσικὴ μὲ συντελεστὴν 3, Χημεία μὲ συντελεστὴν 4.

ε) Τμῆμα Μεταλλειολόγων: "Ἐκθεσις ἷεών μὲ συντελεστὴν 4, Ἀλγερία μὲ συντελεστὴν 4, Γεωμετρία μὲ συντελεστὴν 3, Εὐδύγραμμος Τριγωνομετρία μὲ συντελεστὴν 2, Φυσικὴ μὲ συντελεστὴν 4, Χημεία μὲ συντελεστὴν 3.

2. Διὰ τὴν Σχολὴν Ἀρχιτεκτόνων (Ἀθηνῶν — Θεσσαλονίκης): "Ἐκθεσις ἷεών μὲ συντελεστὴν 3, Ἀλγερία μὲ συντελεστὴν 1, Γεωμετρία μὲ συντελεστὴν 3, Εὐδύγραμμος Τριγωνομετρία μὲ συντελεστὴν 1, Φυσικὴ μὲ συντελεστὴν 2, Χημεία μὲ συντελεστὴν 2, Γραμμικὸν Σχέδιον μὲ συντελεστὴν 4, Ἐλεύθερον Σχέδιον μὲ συντελεστὴν 4.

*Αρθρον 8.

Τὰ ἑξετάζομενα μαθήματα κατὰ τοὺς εἰσιτηρίους διαχωνισμοὺς τῆς Ἀνωτάτης Γεωπονικῆς Σχολῆς Ἀθηνῶν μετὰ τῶν συντελεστῶν κύτων εἶναι:

"Εκδεσις ίδεων μὲ συντελεστὴν 6, Φυσικὴ μὲ συντελεστὴν 4. Χημείς μὲ συντελεστὴν 6, Μαθηματικὰ ('Αριθμητική—'Αλγεβρα, Γεωμετρία, Τριγωνομετρία) μὲ συντελεστὴν 4.

*Άρθρον 9.

Τὰ ἔξεταζόμενα μαθήματα κατά τοὺς εἰσιτηρίους διαχωνισμούς διὰ τὴν Α.Σ.Ο.Ε.Ε. μετὰ τῶν συντελεστῶν αὐτῶν είναι: "Εκδεσις ίδεων μὲ συντελεστὴν 6, Μαθηματικὰ ('Αριθμητική, 'Αλγεβρα) μὲ συντελεστὴν 7, Ιστορία μὲ συντελεστὴν 3, Γεωγραφία μὲ συντελεστὴν 4.

*Άρθρον 10.

Τὰ ἔξεταζόμενα μαθήματα κατά τοὺς εἰσιτηρίους διαχωνισμούς διὰ τὴν Πάντειον Ἀνωτάτην Σχολὴν Πολιτικῶν Ἐπιστημῶν μετὰ τῶν συντελεστῶν αὐτῶν είναι: "Εκδεσις ίδεων μὲ συντελεστὴν 8, Μαθηματικὰ μὲ συντελεστὴν 5, Ιστορία μὲ συντελεστὴν 7.

*Άρθρον 11.

Τὰ ἔξεταζόμενα μαθήματα κατά τοὺς εἰσιτηρίους διαχωνισμούς διὰ τὴν Ἀνωτάτην Βιομηχανικὴν Σχολὴν Πειραιῶς καὶ τὴν Ἀνωτάτην Σχολὴν Βιομηχανικῶν Σπουδῶν Θεσσαλονίκης μετὰ τῶν συντελεστῶν αὐτῶν είναι: "Εκδεσις ίδεων μὲ συντελεστὴν 8, Μαθηματικὰ μὲ συντελεστὴν 7, Γεωγραφία μὲ συντελεστὴν 5.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Γ'.

'Εξεταστέα ὥλη.

*Άρθρον 12.

1. 'Η εἰς τὰ καθ' ἔκστον μαθήματα ἔξετασις κατά τοὺς εἰσιτηρίους διαχωνισμούς τῶν Ἀνωτάτων Ἐπικαίεστικῶν Ἰδρυμάτων είναι γραπτὴ πλὴν τῶν Τμημάτων Ἀγγλικῶν καὶ Γαλλικῶν Σπουδῶν τῶν Φιλοσοφικῶν Σχολῶν τῶν Πανεπιστημίων Ἀθηνῶν καὶ Θεσσαλονίκης ὡς καὶ Ἰταλικῶν ἡ Γερμανικῶν Σπουδῶν τῆς Φιλοσοφικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, δι' ἢ είναι γραπτὴ καὶ προφορικὴ εἰς τὸ μάθημα τῶν Ἀγγλικῶν ἡ Γαλλικῶν ἡ Ἰταλικῶν ἡ Γερμανικῶν ἀντιστοίχων.

2. 'Η γραπτὴ ἔξετασις συνίσταται:

I. Διὰ τὰς Σχολὰς Θεωρητικῶν Ἐπιστημῶν (Θεολογίην, Νομικὴν καὶ Φιλοσοφικὴν) τῶν Πανεπιστημίων Ἀθηνῶν καὶ Θεσσαλονίκης:

α) Εἰς τὴν ἔκδεσιν Ἰδεῶν, εἰς γλώσσαν ἀπλὴν καθηρέουσαν ἡ δημοτικὴ. Θεμελιώδεις ἀπαιτήσεις πρὸς ἐπιτυχίαν ἐν τῇ ἔκδεσι είναι λογικὴ διάταξις τῶν ίδεων καὶ σαρφήεις κατά τὴν διατύπωσιν αὐτῶν.

Διὰ τῆς ἔκδεσεως δὲν ἀποσκοπεῖται μόνον ἡ διατίστωσις γνώσεων κατά τὴν διαπραγμάτευσιν τοῦ διδόντος θέματος, ἀλλὰ κυρίως ἡ διατίστωσις τῆς ἴκανότητος τοῦ λογικῶν διανοείσθαι καὶ τῆς δεξιότητος εἰς τὸ δρᾶμα ἐκφράζεσθαι καὶ τὸ δρῶγχραφειν.

β) Εἰς τὰ Ἀρχαὶ Ἑλληνικά. Εἰς τὴν γραπτὴν καθ' ὑπαγόρευσιν καὶ μετάφρασιν ὁμαλοῦ πεζοῦ κειμένου Ἀρχαὶ Ἑλληνος συγγραφέως 'Ἄττικῆς διαιλέκτου ἐκ 15 (δέκα πέντε) στίχων μετὰ δύο γραμματικῶν καὶ δύο συντακτικῶν παρατρησίων ἐπὶ τοῦ κειμένου.

γ) Εἰς τὰ Λατινικά. Εἰς τὴν γραφὴν καθ' ὑπαγόρευσιν καὶ μετάφρασιν εἰς τὴν Ἑλληνικὴν ἀπλοῦ πεζοῦ Λατινικοῦ κειμένου διδότα (12) περίπου στίχων, μετὰ δύο γραμματικῶν καὶ δύο συντακτικῶν παρατρησίων ἐπὶ τοῦ κειμένου.

δ) Εἰς τὴν Ἰστορίαν. Εἰς σύντομον ἀπάντησιν ἐπὶ δέκα (10) ἔρωτήσεων, αἱ διοίσεις ἀναρέφονται εἰς τὴν ὥλην τὴν διδασκομένην εἰς πάσας τὰς τάξεις τοῦ Γυμνασίου καὶ ἀποσκοποῦν εἰς τὴν διαπίστωσιν τῆς γνώσεως στηματικῶν γεγονότων τῆς Ἰστορίας (ἰστορικῶν γεγονότων, ιστορικῶν χρονολογιῶν κλπ.), τῆς ἐμπεριστατωμένης ἐπ' αὐτῶν κρίσεως καὶ τῆς ἐν γένει ὀρθῆς διαπραγματεύσεως τῶν ἰστορικῶν θεμάτων.

II. Διὰ τὰ Τμήματα Ἀγγλικῶν ἡ Γαλλικῶν Σπουδῶν τῶν Φιλοσοφικῶν Σχολῶν τῶν Πανεπιστημίων Ἀθηνῶν καὶ Θεσ-

σαλονίκης ὡς καὶ Ἰταλικῶν ἡ Γερμανικῶν Σπουδῶν τῆς Φιλοσοφικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης.

α') Εἰς τὴν ἔκδεσιν Ἰδεῶν, κατὰ τὰ ὄριζόμενα, ἐν τῇ περιπτώσει I, στοιχείον α' τοῦ παρόντος ἀρθρου.

β) Εἰς τὰ Ἀρχαὶ Ἑλληνικά, κατὰ τὰ ὄριζόμενα ἐν τῇ περιπτώσει I, στοιχείον β' τοῦ παρόντος ἀρθρου.

γ) Εἰς τὰ Λατινικά, κατὰ τὰ ὄριζόμενα ἐν τῇ περιπτώσει I, στοιχείον γ' τοῦ παρόντος ἀρθρου.

δ) Εἰς τὰ Ἀγγλικά, Γαλλικά, Ἰταλικά, Γερμανικά, (μόνον διὰ τοὺς ὑπόφηψίους τῶν ἀντιστοίχων Τμημάτων τῶν Φιλοσοφικῶν Σχολῶν τῶν Πανεπιστημίων Ἀθηνῶν καὶ Θεσσαλονίκης). Γραπτῶς μὲν, εἰς γραφὴν καθ' ὑπαγόρευσιν καὶ μετάφρασιν λογοτεχνικοῦ εἴτε ἐπιστημονικοῦ Ἀγγλικοῦ ἡ Γαλλικοῦ ἡ Ἰταλικοῦ ἡ Γερμανικοῦ κειμένου ἀντιστοίχως ἐξ 20 ἔως 25 στίχων, ὡς καὶ κειμένου ἐκ στίχων 15 ἔως 20 διὰ μετάφρασιν ἐκ τῆς Ἑλληνικῆς εἰς τὴν Ἀγγλικὴν ἡ Γαλλικὴν ἡ Ἰταλικὴν ἡ Γερμανικὴν ἀντιστοίχως μετὰ τεσσάρων (4) γραμματικῶν παρατηρήσεων, προσορικῶς δὲ εἰς ἐλευθέρων συνήτητων διαρκείας δι' ἔκκστον ὑποφήφιον οὐκὶ μεγαλυτέρας τῶν πέντε λεπτῶν.

B'. 'Η προφορικὴ ἔξετασις εἰς τὰ μαθήματα Ἀγγλικῶν, Γαλλικῶν, Ἰταλικῶν καὶ Γερμανικῶν τῶν ὑποφηψίων διὰ τὰ ἀντιστοίχα Τμήματα Σπουδῶν τῶν Φιλοσοφικῶν Σχολῶν τῶν Πανεπιστημίων Ἀθηνῶν καὶ Θεσσαλονίκης διεξάγεται μετὰ τὴν γραπτὴν δοκιμασίαν ἐνώπιον τριμελοῦς Ἐπιπροπῆς ἀποτελουμένης ἐκ τοῦ Προέδρου τῆς Τοπικῆς Ἐπιπροπῆς, τοῦ ὑπὸ τῆς παραγράφου 3 τοῦ ἀρθρου 3 προθετομένου εἰδικοῦ καθηγητοῦ τῆς ἀντιστοίχου γλώσσης καὶ ἐνὸς εἰστεί καθηγητοῦ τῆς αὐτῆς γλώσσης ὅριζόμενου ὑπὸ τῆς Κεντρικῆς Ἐπιπροπῆς.

III. Διὰ τὰ Τμήματα τῶν Φυσικομαθηματικῶν Σχολῶν ἀμφοτέρων τῶν Πανεπιστημίων (Μαθηματικὸν, Φυσικόν, Φυσιογνωσικόν, Χημικὸν καὶ Φαρμακευτικόν), καὶ τὰ Τμήματα Γεωπονίας καὶ Δασολογίας τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης:

α) Εἰς τὴν ἔκδεσιν Ἰδεῶν, κατὰ τὰ ὄριζόμενα ἐν τῇ περιπτώσει I, στοιχείον α' τοῦ παρόντος ἀρθρου.

β) Εἰς τὰ Μαθηματικά, εἰς τὴν ἀπάντησιν ἐπὶ τριῶν ζητημάτων, ητοι ἐνὸς τῆς Ἀλγεβρας, ἐνὸς τῆς Γεωμετρίας καὶ ἐνὸς τῆς ἐπιπέδου Τριγωνομετρίας ἐκ τῆς ὥλης τῶν Μαθηματικῶν κατὰ τὰ ἐπίσημα Ἀναλυτικὰ Προγράμματα τῶν Γυμνασίων πρακτικῆς κατευθύνσεως. Θεωρηματα γενικῶς ἀποκλείονται.

γ) Εἰς τὴν Φυσικήν, εἰς ἀπάντησιν ἐπὶ πέντε ἐν συνόλῳ ἔρωτήσεων καὶ ἀπλοῦ προδλημάτων ἐκ τῆς ὥλης τῆς Πειραματικῆς Φυσικῆς κατὰ τὰ ἐπίσημα Ἀναλυτικὰ Προγράμματα τῶν Γυμνασίων πρακτικῆς κατευθύνσεως.

δ) Εἰς τὴν Χημείαν, εἰς ἀπάντησιν ἐπὶ πέντε ἐν συνόλῳ ἔρωτήσεων καὶ ἀπλοῦ προδλημάτων ἐκ τῆς ὥλης τῆς Χημείας κατὰ τὰ ἐπίσημα Ἀναλυτικὰ Προγράμματα τῶν Γυμνασίων πρακτικῆς κατευθύνσεως.

IV. Διὰ τὰς Ἰστορικὰς Σχολὰς καὶ τὰ παρ' αὐταῖς Ὁδοντικρικὰ Τμήματα:

α) Εἰς τὴν ἔκδεσιν Ἰδεῶν κατὰ τὰ ὄριζόμενα ἐν τῇ περιπτώσει I, στοιχείον α' τοῦ παρόντος ἀρθρου.

β) Εἰς τὴν Φυσικήν κατὰ τὰ ὄριζόμενα ἐν τῇ περιπτώσει III, στοιχείον γ' τοῦ παρόντος ἀρθρου.

γ) Εἰς τὴν Χημείαν κατὰ τὰ ὄριζόμενα ἐν τῇ περιπτώσει III, στοιχείον δ' τοῦ παρόντος ἀρθρου.

δ) Εἰς τὴν Γενικὴν Βιολογίαν καὶ Ἀνθρωπολογίαν. Εἰς ἀπάντησιν ἐπὶ ἑπτά (7) ἔρωτήσεων ἐκ τῆς ὥλης τῆς Γεν. Βιολογίας καὶ Ἀνθρωπολογίας κατὰ τὰ ἐπίσημα Ἀναλυτικὰ Προγράμματα τῶν Γυμνασίων.

V. Διὰ τὴν Κτηνιατρικὴν Σχολὴν τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης:

α) Εἰς τὴν ἔκδεσιν Ἰδεῶν, κατὰ τὰ ὄριζόμενα ἐν τῇ περιπτώσει I, στοιχείον α' τοῦ παρόντος ἀρθρου.

β) Εἰς τὴν Φυσικήν, κατὰ τὰ ὄριζμενα ἐν τῇ περιπτώσει III, στοιχείον γ' τοῦ παρόντος ἄρδρου.

γ) Εἰς τὴν Χημείαν κατὰ τὰ ὄριζμενα ἐν τῇ περιπτώσει III, στοιχείον δ' τοῦ παρόντος ἄρδρου.

δ) Εἰς τὴν Ζωολογίαν. Εἰς ἀπάντησιν ἐπὶ ἑπτὰ (7) ἔρωτίσεων ἐκ τῆς ὕλης τῆς Ζωολογίας κατὰ τὰ ἐπίσημα Ἀναλυτικὰ Προγράμματα τῶν Γυμνασίων.

VI. Διὰ τὸ Τμῆμα Οἰκονομικῶν καὶ Πολιτικῶν Ἐπιστημῶν τῆς Σχολῆς Νομικῶν καὶ Οἰκονομικῶν Ἐπιστημῶν τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης:

α) Εἰς τὴν Ἔκθεσιν Ἰδεῶν, κατὰ τὰ ὄριζμενα ἐν τῇ περιπτώσει I, στοιχείον α' τοῦ παρόντος ἄρδρου.

β) Εἰς τὰ Ἀρχαῖα Ἑλληνικά, κατὰ τὰ ὄριζμενα ἐν τῇ περιπτώσει I, στοιχείον β' τοῦ παρόντος ἄρδρου.

γ) Εἰς τὴν Ἰστορίαν, κατὰ τὰ ὄριζμενα ἐν τῇ περιπτώσει I, στοιχείον δ' τοῦ παρόντος ἄρδρου.

δ) Εἰς τὴν Γεωγραφίαν (Φυσικήν, πολιτικήν καὶ οἰκονομικήν) εἰς ἀπάντησιν ἐπὶ ἑπτὰ (6) ἔρωτηράτων ἐκ τῆς ὕλης τῆς Γεωγραφίας κατὰ τὰ ἐπίσημα Ἀναλυτικὰ Προγράμματα τῶν Γυμνασίων.

VII. Διὰ τὰς Σχολὰς τοῦ Ἐθνικοῦ Μετσοβίου Πολυτεχνείου καὶ τῆς Πολυτεχνικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης:

α) Εἰς τὴν Ἔκθεσιν Ἰδεῶν κατὰ τὰ ὄριζμενα ἐν τῇ περιπτώσει I, στοιχείον α' τοῦ παρόντος ἄρδρου.

β) Εἰς τὴν Ἀλγεβραν, τὴν Γεωμετρίαν, τὴν Τριγωνομετρίαν, τὴν Φυσικήν καὶ τὴν Χημείαν οἱ ὑποψήφιοι ἔξετάζονται ἐπὶ τῆς εἰς τὸ ἐπίσημον πρόγραμμα τῶν Γυμνασίων πρακτικῆς κατευθύνσεως καθοριζομένης ὕλης ἡ ἀσκήσεων σχετικῶν πρὸς τὴν ὕλην ταύτην ἡ ἐπ' ἀμφοτέρων. Θεωρήματα ἐπὶ τῶν Μαθηματικῶν γενικῶς ἀποκλείονται.

γ) Εἰς τὸ Σχέδιον (Γραμμικὸν καὶ Ἐλεύθερον) προκειμένου περὶ τῆς Σχολῆς Ἀρχιτεκτόνων. Διὰ τοῦ μαθήματος «Γραμμικὸν Σχέδιον», ἀφ' ἑνὸς μὲν ἐλέγχου ἡ γνῶσις τῆς χρήσεως τῶν μέσων τῶν τεχνικῶν σχεδιάσεων, ἀφ' ἑτέρου δὲ ἐπιδιώκεται ἡ ἔξαρκίσωσις τῆς ικανότητος τοῦ ὑποψήφιου ὅπως δι' ἀπλῶν γεωμετρικῶν σχημάτων ἀποδίῃ καλαισθητικάς συνδέσεις, διὰ δὲ τοῦ μαθήματος «Ἐλεύθερον Σχέδιον» ἐπιδιώκεται ἡ ἔξαρκίσωσις τῆς ικανότητος τοῦ ὑποψήφιου νὰ παρατηρῇ καὶ ἀποδίῃ δι' ἀδρῶν καὶ ἐκφραστικῶν γραμμῶν τὰ κύρια χαρακτηριστικὰ τοῦ πρὸς ἀποτύπωσιν ἀντικειμένου.

VIII. Διὰ τὴν Ἀνωτάτην Γεωπονικὴν Σχολὴν Ἀθηνῶν:

α) Εἰς τὴν Ἔκθεσιν Ἰδεῶν, κατὰ τὰ ὄριζμενα ἐν τῇ περιπτώσει I, στοιχείον α' τοῦ παρόντος ἄρδρου.

β) Εἰς τὴν Φυσικήν, κατὰ τὰ ὄριζμενα ἐν τῇ περιπτώσει III, στοιχείον γ' τοῦ παρόντος ἄρδρου.

γ) Εἰς τὴν Χημείκην, κατὰ τὰ ὄριζμενα ἐν τῇ περιπτώσει III, στοιχείον δ' τοῦ παρόντος ἄρδρου.

δ) Εἰς τὰ Μαθηματικά, κατὰ τὰ ὄριζμενα ἐν τῇ περιπτώσει III, στοιχείον β' τοῦ παρόντος ἄρδρου, ἐν συνδυασμῷ πρὸς τὰ τοῦ ἄρδρου 8 τοῦ παρόντος B. Διετάγματος.

IX. Διὰ τὴν Ἀνωτάτην Σχολὴν Οἰκονομικῶν καὶ Ἐμπορικῶν Ἐπιστημῶν:

α) Εἰς τὴν Ἔκθεσιν Ἰδεῶν, κατὰ τὰ ὄριζμενα ἐν τῇ περιπτώσει I, στοιχείον α' τοῦ παρόντος ἄρδρου.

β) Εἰς τὰ Μαθηματικά (Ἀριθμητική, Ἀλγεβρα) εἰς τὴν λύσιν ἑνὸς ζητήματος ἐκ δύο τῆς Ἀριθμητικῆς καὶ ἑνὸς ἐκ δύο τῆς Ἀλγεβρας, ἐκ τῆς ὕλης τῆς προβλεπομένης διὰ τὰ Γυμνάσια κλασσικῆς κατευθύνσεως.

γ) Εἰς τὴν Ἰστορίαν. Εἰς ἀπάντησιν ἐπὶ δέκα ἔρωτήσεων ἐκ τῆς Ἑλληνικῆς Ἰστορίας τῆς προβλεπομένης διὰ πάντας τὰς τάξεις τῶν Γυμνασίων.

δ) Εἰς τὴν Γεωγραφίαν, κατὰ τὰ ὄριζμενα ἐν τῇ περιπτώσει VI, στοιχείον δ' τοῦ παρόντος ἄρδρου.

X. Διὰ τὴν Πάντειον Ἀνωτάτην Σχολὴν Πολιτικῶν Ἐπιστημῶν:

α) Εἰς τὴν Ἔκθεσιν Ἰδεῶν, κατὰ τὰ ὄριζμενα ἐν τῇ περιπτώσει I, στοιχείον α' τοῦ παρόντος ἄρδρου.

β) Εἰς τὰ Ἀρχαῖα Ἑλληνικά, εἰς τὴν γραφὴν καθ' ὑπαγόρευσιν καὶ μεταφράσιν ὑμαλοῦ πεζοῦ κειμένου ἀρχαῖου Ἑλλήνος τυγχανόμενα ἐπιτεικῆς διαλέκτου 15 ἐως 20 στίχων.

γ) Εἰς τὴν Ἰστορίαν, κατὰ τὰ ὄριζμενα ἐν τῇ περιπτώσει IX, στοιχείον γ' τοῦ παρόντος ἄρδρου.

XI. Διὰ τὴν Ἀνωτάτην Βιομηχανικὴν Σχολὴν Πειραιῶς καὶ τὴν Ἀνωτάτην Σχολὴν Βιομηχανικῶν Σπουδῶν Θεσσαλονίκης:

α) Εἰς τὴν Ἔκθεσιν Ἰδεῶν, κατὰ τὰ ὄριζμενα ἐν τῇ περιπτώσει I, στοιχείον α' τοῦ παρόντος ἄρδρου.

β) Εἰς τὰ Μαθηματικά, κατὰ τὰ ὄριζμενα ἐν τῇ περιπτώσει IX, στοιχείον β' τοῦ παρόντος ἄρδρου.

γ) Εἰς τὴν Γεωγραφίαν, κατὰ τὰ ὄριζμενα ἐν τῇ περιπτώσει VI, στοιχείον δ' τοῦ παρόντος ἄρδρου.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Δ'.

Ομάδες Σχολῶν.

Αρθρον 13.

1. Οἱ ὑποψήφιοι διὰ τὰς Ἀνωτάτας Σχολὰς ὑφίστανται τοὺς εἰσιτηρίους διαγνωσμούς κατανεμόμενοι ἀναλόγως τῆς κοινότητος τῶν μαθημάτων καὶ τῆς ἐξεταστέας ὕλης εἰς τὰ καθ' ἔκαστον μαθήματα εἰς τὰς ακολούθους ὁμάδας:

Α'. Όμάς πρώτη.

Αὕτη περιλαμβάνει τοὺς ὑποψήφιους τῶν Σχολῶν Θεολογικῆς, Φιλοσοφικῆς καὶ Νομικῆς τῶν Πανεπιστημίων Ἀθηνῶν καὶ Θεσσαλονίκης καὶ τῶν τμημάτων Ἀγγλικῶν, Γαλλικῶν, Ἰταλικῶν καὶ Γερμανικῶν Σπουδῶν τῶν Φιλοσοφικῶν Σχολῶν τῶν αὐτῶν Πανεπιστημίων, ὡς καὶ τὸ Τμῆμα Οἰκονομικῶν καὶ Πολιτικῶν Ἐπιστημῶν Θεσσαλονίκης.

Οὗτοι ἔξετάζονται: α) "Ἀπαντεῖς ἐπὶ κοινῶν θεμάτων εἰς τὴν Ἔκθεσιν Ἰδεῶν καὶ τὰ Ἀρχαῖα Ἑλληνικά, β) οἱ ὑποψήφιοι διὰ τὰς Θεολογικὰς Σχολὰς, δι' ὅλα τὰ Τμῆματα τῶν Φιλοσοφικῶν Σχολῶν, ὡς καὶ διὰ τὰς Νομικὰς Σχολὰς τῶν Πανεπιστημίων Ἀθηνῶν καὶ Θεσσαλονίκης, ἐπὶ κοινῶν θεμάτων εἰς τὰ Λατινικά, γ) οἱ ὑποψήφιοι διὰ τὰς Θεολογικὰς Σχολὰς, τὰ Φιλολογικὰ μόνον τμήματα, τὰς Νομικὰς Σχολὰς τῶν Πανεπιστημίων Ἀθηνῶν καὶ Θεσσαλονίκης, ὡς καὶ τὸ Τμῆμα Οἰκονομικῶν καὶ Πολιτικῶν Ἐπιστημῶν τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης, ἐπὶ κοινῶν θεμάτων εἰς τὴν Ἰστορίαν, δ) οἱ ὑποψήφιοι τῶν Τμημάτων: Ἀγγλικῶν ἡ Γαλλικῶν ἡ Ἰταλικῶν ἡ Γερμανικῶν εἰς τὰ Ἀγγλικά, ἡ Γαλλικά ἡ Ἰταλικά ἡ Γερμανικά ἀντιστοίχως, ε) οἱ ὑποψήφιοι διὰ τὸ Τμῆμα Οἰκονομικῶν καὶ Πολιτικῶν Ἐπιστημῶν τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης εἰς τὴν Γεωγραφίαν.

Β'. Όμάς δευτέρα.

Αὕτη περιλαμβάνει τοὺς ὑποψήφιους τῶν Φυσικομαθηματικῶν, τῶν Ἰστρικῶν Σχολῶν καὶ τῶν παρ' αὐταῖς Ὁδοντικῶν Τμημάτων τῶν Πανεπιστημίων Ἀθηνῶν καὶ Θεσσαλονίκης, τῆς Κτηνιατρικῆς Σχολῆς καὶ τῶν Τμημάτων τῆς Γεωπονίας καὶ Δασολογίας τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης καὶ τῆς Ἀνωτάτης Γεωπονικῆς Σχολῆς Ἀθηνῶν,

Οὗτοι ἔξετάζονται: α) "Ἀπαντεῖς ἐπὶ κοινῶν θεμάτων εἰς τὴν Ἔκθεσιν Ἰδεῶν, τὴν Φυσικήν καὶ τὴν Χημείαν, β) οἱ τῶν Φυσικομαθηματικῶν, τῶν Ἰστρικῶν Σχολῶν καὶ τῶν παρ' αὐταῖς Ὁδοντικῶν Τμημάτων ἐπὶ κοινῶν θεμάτων εἰς τὰ Μαθηματικά, γ) οἱ τῶν Ἰστρικῶν Σχολῶν Ἀθηνῶν, ἐπὶ κοινῶν θεμάτων εἰς τὰ Μαθηματικά, γ) οἱ τῶν Ἰστρικῶν Σχολῶν καὶ τῶν Τμημάτων τῆς Γεωπονίας εἰς τὴν Γεωπονικήν Βιολογίαν καὶ Ἀνθρωπολογίαν καὶ δ) οἱ τῆς Κτηνιατρικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης εἰς τὴν Ζωολογίαν.

Γ'. Όμάς τρίτη.

Αὕτη περιλαμβάνει τοὺς ὑποψήφιους τῶν Σχολῶν τοῦ Εθνικοῦ Μετσοβίου Πολυτεχνείου καὶ τῆς Πολυτεχνικῆς Σχολῆς τοῦ Πανεπιστημίου Θεσσαλονίκης.

Ούτοι εξετάζονται: επί κοινών θεμάτων εἰς τὴν Ἐκθεσιν Ἰδεῶν, τὴν Ἀλγερίαν, τὴν Γεωμετρίαν, τὴν Τριγωνομετρίαν, τὴν Φυσικήν καὶ τὴν Χημείαν.

Οἱ υποδήφιοι τοῦ Ἀρχιτεκτονικοῦ Τμήματος εξετάζονται επί πλέον καὶ εἰς τὰ μαθήματα: «Γραμμικὸν Σχέδιον» καὶ «Ἐλεύθερον Σχέδιον».

Δ'. 'Ομάδα τετάρτη.

Αὕτη τεριάλαμδάνει: τοὺς ὑποψηφρίους τῆς Ἀνωτάτης Σχολῆς Οἰκονομικῶν καὶ Ἐμπορικῶν Ἐπιστημῶν, τῆς Παντείου Ἀνωτάτης Σχολῆς Πολιτικῶν Ἐπιστημῶν, τῆς Ἀνωτάτης Βιομηχανικῆς Σχολῆς Πειραιῶς καὶ τῆς Ἀνωτάτης Σχολῆς Βιομηχανικῶν Σπουδῶν Θεσσαλονίκης.

Ούτοι εξετάζονται: α) «Ἀπαντεῖς επὶ κοινών θεμάτων εἰς τὴν Ἐκθεσιν Ἰδεῶν, β) οἱ τῆς Ἀνωτάτης Σχολῆς Οἰκονομικῶν καὶ Ἐμπορικῶν Ἐπιστημῶν εἰς τῆς Παντείου Ἀνωτάτης Σχολῆς Πολιτικῶν Ἐπιστημῶν, γ) οἱ τῆς Ἀνωτάτης Σχολῆς Οἰκονομικῶν καὶ Ἐμπορικῶν Ἐπιστημῶν, τῆς Ἀνωτάτης Βιομηχανικῆς Σχολῆς Πειραιῶς καὶ τῆς Ἀνωτάτης Σχολῆς Βιομηχανικῶν Σπουδῶν Θεσσαλονίκης επὶ κοινών θεμάτων εἰς τὰ Μαθηματικά, δ) οἱ τῆς Ἀνωτάτης Σχολῆς Οἰκονομικῶν καὶ Ἐμπορικῶν Ἐπιστημῶν καὶ τῶν Ἀνωτάτων Βιομηχανικῶν Σχολῶν επὶ κοινών θεμάτων εἰς τὴν Γεωγραφίαν, καὶ ε) οἱ τῆς Παντείου Ἀνωτάτης Σχολῆς Πολιτικῶν Ἐπιστημῶν εἰς τὰ Ἀρχαία Ἐλληνικά.

2. Οἱ υποψηφρίοι δύνανται, δηλοῦντες τοῦτο εἰς τὴν αἵτησί των νὰ μετάσχουν εἰς διαχωνισμούς Σχολῆς ἡ τμῆμάτων Σχολῶν περιλαμβανομένων εἰς δύο κατ' ἀνάτατον δριόν ὥμαδας ἡ καὶ νὰ εξετασθῶν ἐντὸς τῆς αὐτῆς ὥμαδος πέραν τῶν μαθημάτων τῆς Σχολῆς τῆς προτιμήσεως τῶν καὶ εἰς τὰ ἰδιαίτερα μαθήματα ἔτερας. πλεόνων ἡ καὶ διλούν τῶν Σχολῶν ἐκάστης ὥμαδος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ε'.

Ἐκλογὴ θεμάτων — Βαθμολόγησις γραπτῶν.

Ἄρθρον 14.

1. Ἡ ἐκλογὴ τῶν θεμάτων τῶν εἰσιτηρίων διαχωνισμῶν καὶ ἡ βαθμολόγησις τῶν γραπτῶν δοκιμίων, διενεργεῖται παρὰ τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς εἰσιτηρίων διαχωνισμῶν Ἀνωτάτων Ἐπικαίεντικῶν Πύρωντων.

2. Ἡ Κεντρικὴ Ἐπιτροπὴ ἔδρεύει εἰς τὸ Ὑπουργεῖον Παρεδίαις καὶ ἀποτελεῖται:

α) Ἐκ τοῦ Γενικοῦ Γραμματέως τοῦ Ὑπουργείου ὡς Πρόεδρον.

β) Ἐξ ἑνέα καθηγητῶν Ἀνωτάτων Ἐπικαίεντικῶν Ἰδρυμάτων ἐξ ὧν 3 φιλόλογοι, 3 μαθηματικοί καὶ 3 φυσικοί.

γ) Ἐξ ἑνέα ἐκπαίδευτικῶν λειτουργῶν Μέστης Ἐκπαίδευσης ἐξ ὧν 3 φιλόλογοι, 3 μαθηματικοί καὶ 3 φυσικοί.

Τὰ μέλη τῆς Ἐπιτροπῆς ὅριζονται: δι' ὧν προσφραγίζεται: διὰ τῆς αὐτῆς ημέρας τῆς Επιτροπῆς ὅριζονται διὰ τῆς αὐτῆς ἀποφάσεως εἰς τῶν ὑπαλλήλων τῆς Κεντρικῆς Ὑπηρεσίας τοῦ Ὑπουργείου ἐπὶ βαθμῷ 4οῷ ἡ 5οῦ ἐπικουρούμενος ἐκ τριῶν εἰσέτι ἀναπληρωτῶν γραμματέων, ὥριζομένων κατὰ τὸν αὐτὸν τρόπον, ἐξ ὑπαλλήλων τοῦ Ὑπουργείου ἐπὶ βαθμῷ 4οῷ ἡ 5οῦ ἡ Πρωτοβαθμίαν Κεδρηγητῶν.

Ἄρθρον 15.

Ἡ Κεντρικὴ Ἐπιτροπὴ ἔχει τὰς κάτωθι ἀρμοδιότητας:

α) Καταρτίζει τὸ πρόγραμμα τῶν εἰσιτηρίων διαχωνισμῶν, δοτέουσα ἡμέραν καὶ ἀκριβῆ ὥραν διεξαγωγῆς κύρων κατὰ μαθημάτων.

β) Ὁρίζει εἰσηγητάς, μετὰ τὴν προκήρυξιν τῶν εἰσιτηρίων διαχωνισμῶν, πρὸς πρόκρισιν θεμάτων, ἀνὰ δύο δι' ἔκκληστον μάθημα (ἡ κλάδον) καὶ ἐπιλέγει μετ' εἰσήγησιν τῶν διορθώντων εἰσηγητῶν δέκα πέντε θέματα, ἐκαστὸν τῶν δύοιν περιλαμβάνει: τὰς εἰς ἔκκληστον μάθημα ἀναφερούμενας ἔρωτήσεις ἡ ζητήματα, ἀτινα ἀποστέλλονται κατὰ τὸν ἀπό-

λέστερον τρόπον εἰς τὸν Πρόεδρον ἐκάστης τῶν Τοπικῶν Ἐπιτροπῶν μίαν ἡμέραν πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῶν διαγωνισμῶν.

Ἐκ τῶν ὄρισθεντων δέκα πέντε πέντε θεμάτων ἐκλέγεται διὰ κλήρου πρὸ τῆς ἐνάρξεως τῆς ἐξετάσεως ἐκάστου μαθήματος, παρουσίᾳ τριῶν τούλαχτιστον ἐκ τῶν μελῶν τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς, ἐν ἐκ τῶν θεμάτων τούτων ὁ αὐτὸν ὥριζομὸς τοῦ ὅποιος ἐκφωνεῖται ὑπὸ τοῦ Προέδρου τῆς Κεντρικῆς Ἐπιτροπῆς καὶ μεταδίστεται ἀπὸ ραδιοφωνίου εἰς τὰς Τοπικὰς Ἐπιτροπάς, μερίμνη τῶν ὥριζοντων ἐκφωνεῖται τοῦτο εἰς τοὺς ἐξεταζομένους κατὰ τὰ ἀρθρῷ 5 τοῦ παρόντος ὄρισμαν.

γ) Ὁρίζει εἰσηγητάς διεκρούστης τῆς διεξαγωγῆς τῶν ἐξετάσεων μεταξὺ τῶν μελῶν αὐτῆς πρὸς καταρτίσιν ὁδηγίων διορθώσεως καὶ βαθμολογήσεως πρὸς καθοδήγησιν τῶν βαθμολογητῶν. Αἱ ὁδηγίαι ἐγκρίνονται εἰς νεωτέραν συνεδρίασιν τῆς Ἐπιτροπῆς καὶ φυλάσσονται ὡς ἀπόρρητοι μερίμνη τοῦ Προέδρου, παραδίδονται δὲ εἰς τοὺς βαθμολογητάς μετὰ τῶν πρὸς διόρθωσιν γραπτῶν δοκιμίων.

δ) Ὁρίζει τοὺς ἀποτισμένους δι' ἔκκληστον μάθηματος βαθμολογητάς, οἵτινες λαρέάνονται ἐπὶ πινάκων συνταξιομένων ὑπὸ τῶν Ἀνωτάτων Ἐπικαίεντικῶν Ιδρυμάτων καὶ τῶν Γενικῶν Ἐπιδιεργητῶν Μέστης Ἐπικαίεντεως καὶ περιλαμβανόντων Καθηγητάς, Γραμματέας καὶ Ἐπιμελητάς Ἀνωτάτων Σχολῶν καὶ Επικαίεντεως τῶν 500 γραπτῶν δοκιμίων πρὸς τὰ ἐξετάζομενα μαθήματα. Οἱ ὥριζομὸς τῶν ὄριζομένων βαθμολογητῶν δέονταν νὰ είναι τόσος ὡστε εἰς οὐδένα ἐξ αὐτῶν ν' ἀντιστοιχοῦ πλείονα τῶν 500 γραπτῶν δοκιμίων πρὸς πρώτην διόρθωσιν καὶ βαθμολόγησιν.

ε) Καθορίζει τὸν χρόνον καὶ τὸν χώρον διορθώσεως τῶν γραπτῶν δοκιμίων.

Άρθρον 16.

1. Μετὰ τὸ πέρας τῶν ἐξετάσεων ἐκάστης ὥμαδος Σχολῶν καὶ ἡμέρας τῆς λαρέας τῶν γραπτῶν δοκιμίων, ἡ Κεντρικὴ Ἐπιτροπὴ συνεργούμενή κατὰ κλιμάκια εἰδικοτήτων ὑπὸ τὴν προσδέσιν τοῦ ἀρχαιοτέρου τῶν Καθηγητῶν Ἀνωτάτων Σχολῶν :

α) Ἀποσφραγίζει τοὺς σάκκους τῶν γραπτῶν δοκιμίων, ἀναμιγνύει τὰ γραπτὰ δοκιμία κατὰ μάθημα ἐντὸς τῆς αὐτῆς ὥμαδος καὶ ἀριθμεῖ ταῦτα εἰς συνεχῆ αὖξοντας ὁριζόμενον.

β) Κατανέμει τὰ γραπτὰ δοκίμια καθ' ὥμαδας Σχολῶν εἰς τοὺς διορθώντας βαθμολογητάς ἐπὶ ἀποδείξεις ἀνά πεντακόσια εἰς ἔκκληστον καὶ παραδίδει ταῦτα πρὸς βαθμολογητάς μετὰ τῶν ὁδηγίων διορθώσεως καὶ βαθμολογησεως.

γ) Συγκεντρώνει ἐπὶ τῶν βαθμολογητῶν τὰ γραπτὰ δοκιμίων ἀνακατατάσσει: ταῦτα μεταξὺ τῶν αὐτῶν βαθμολογητῶν ἐπὶ σκοπῷ διπλῶς ἐκείνων γραπτῶν δοκιμίων βαθμολογητῆρη ἐκ δευτέρου πρὸ τοῦ ἀπορθέσιον.

2. Ο πρῶτος τῶν βαθμολογητῶν μετὰ τὴν διόρθωσιν τοῦ γραπτοῦ καὶ τὴν σημείωσιν τῶν παρακείμενων σημειώνει τὸν βαθμὸν ἐφ' ἐκάστου δοκιμίου εἰς εἰδίκειον ὑπὸ τῆς αὐτῆς ὥμαδος καὶ ἀριθμεῖ ταῦτα εἰς συνεχῆ αὖξοντας ὁριζόμενον. Ο δεύτερος τῶν βαθμολογητῶν σημειώνει δι' ἔτερου χρώματος τὰς παρακείμενες διαφορές δοκιμίου πρὸ τοῦ διεύρυνσηος τοῦ γραπτοῦ δοκιμίου βαθμολογητῆρη ἐκ δευτέρου πρὸ τοῦ ἀπορθέσιον.

3. Ο πρῶτος τῶν βαθμολογητῶν μετὰ τὴν διόρθωσιν τοῦ γραπτοῦ καὶ τὴν σημείωσιν τῶν παρακείμενων σημειώνει τὸν βαθμὸν ἐφ' ἐκάστου δοκιμίου εἰς εἰδίκειον ὑπὸ τοῦ γραπτοῦ τετραγωνίσιον, διπλῶς ἀπόρρητος πάραστα ὑπὸ τοῦ διεύρυνσηος δοκιμίου βαθμολογητῆρης.

3. Η ἐπίδεσις τῶν ἐξεταζομένων βαθμολογητῶν: μετὸν ἐκάστου τῶν βαθμολογητῶν εἰς ἀκεράσιος ἀριθμούς ἐπὶ κλίμακος 0—20, ἀλλ' ὁ μέσος ὥρος τῶν βαθμῶν τῶν δύο βαθμολογητῶν, ἢτοι ὁ γενικὸς βαθμὸς τοῦ δοκιμίου, δύνανται νὰ είναι καὶ δεκαδικός ὥριζμός.

Άρθρον 17.

Οι βαθμολογηταί μετὰ τὸ πέρας τοῦ ἔργου τῶν ὑποβάλλοντων εἰς τὴν Κεντρικὴν Ἐπιτροπὴν σύντομον ἔκθεσιν περὶ τῆς συγκρότησης καὶ ποιότητος τῶν σφραγισμάτων τῶν ὑπὸ αὐτῶν διορθωμένων τῶν βαθμολογητῶν συνοπτικήν ἔκθεσιν ἐπ' αὐτῶν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΣΤ'.

"Έκδοσις αποτελεσμάτων.

"Αρθρον 18.

1. Μετά την συγκέντρωσιν των κατά τὰ ἀνωτέρω διορθώσεων και βεβιολογηθέντων γραπτῶν δοκιμών μερίμνη τῆς Κεντρικῆς Επιτροπῆς κατατάσσονται ταῦτα ἐκ νέου κατὰ περιφέρειας, ὑμέσις Σχολῶν και μαθήματα και ἐν συνεχείᾳ παταχωρίζεται ὁ μέσος δρός τῶν δύο κατὰ περίπτωσιν βαθμῶν ἔκάστου γραπτοῦ εἰς τὰς συνταχθεῖσας ὑπὸ τῶν τοπικῶν Επιτροπῶν ἔξετάσεις. Μέσος δρός διὰ τὰ μαθήματα Ἀργιλικῶν η Γαλλικῶν η Ιταλικῶν η Γερμανικῶν ὄριζεται ὁ μέσος δρός τῶν μετων δρῶν προφορικῆς και γραπτῆς βεβιολογίας.

2. Αἱ ἐν λόγῳ πατατάσεις βεβιολογίας θεωροῦνται ὑπὸ Προέδρου τῆς Κεντρικῆς Επιτροπῆς και ὑπὸ τοῦ Διευθυντοῦ Ἀνωτάτης Έκπ)σεως.

"Αρθρον 19.

1. Ἐπὶ τῇ δάσαι τῶν πατατάσων βεβιολογίας συμπληροῦνται τὰ ὑπὸ τῶν Τοπικῶν Επιτροπῶν εἰσιτηρίων διαγωνισμῶν θεωρηθέντων ἀποδεικτικὰ ἐπιδότεως ἐκάστου ὑποφέροι, ἀτινα ὑπογράφονται ὑπὸ τοῦ Προέδρου τῆς Κεντρικῆς Επιτροπῆς και τοῦ Διευθυντοῦ τῆς Ἀνωτάτης Επιταίσεως και παραδίδεται εἰς τοὺς ἐνδιχθερομένους τὸ ἔτερον τῶν των ἐπὶ ἀποδείξει διὰ τῶν Γενικῶν Έπιθ) τῶν Μέσων Επιταίσεως.

2. Τὰ γραπτὰ δοκίμια φυλάσσονται εἰς τὸ ἀρχεῖον μέχρι τοῦ Σεπτεμβρίου τοῦ ἐποίησην ἔτους, ὅποτε κατατέρθεονται, συντασσομένου σχετικοῦ πρωτικοῦ, κι δὲ πατατάσεις βεβιολογίας βιβλιοθετούμεναι τηροῦνται ὑπὸ τῆς ἀρμοδίας ὑπηρεσίας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ Ζ'

"Έγγραφὴ ἐπιτυχόντων εἰς Ἀνωτάτας Σχολάς.

"Αρθρον 20.

1. Ἡ ἐπιτυχία ἐκάστου ὑποφέροι εἰς τοὺς διαγωνισμοὺς τῶν Ἀνωτάτων Έκπ) καν Ίδρυμάτων, προσδιορίζεται ὡς ἀκολούθως:

Πολλαπλασιάζεται ὁ βαθμὸς ἐκάστου μαθήματος τῆς Σχολῆς η Τμήματος Σχολῆς ἐπὶ τὸ συντελεστὴν αὐτοῦ, και ἀθροίζονται τὸ ἐπὶ μέρους γινόμενα. Εἳν τὸ ἀθροίσμα τοῦτο ὑπερβαίνη τὸν ἀριθμὸν 190 (τῶν συντελεστῶν ἔχοντων ἀθροίσμα 20), δ ὑποφέροις θεωρεῖται ἐπιτυχών.

2. Οἱ κατὰ τὴν ἔννοιαν τῆς προγραμμάτης παραγράφου ἐπιτυχόντες εἰς Σχολὴν η Σχολὰς ὑποβάλλουσιν ἀνά ἐν φωτοαντίγραφον τοῦ ἀποδεικτικοῦ ἐπιδότεως εἰς τὰς Σχολὰς τῆς προτιμήσεως τῶν μέχρι τῆς 15ῆς Νοεμβρίου.

3. Ἐπὶ τῇ δάσαι τῶν κατὰ τὴν προγραμμάτην παράγραφον αἰτήσεων αἱ Σχολαὶ καταρτίζουσι πίνακα σειρᾶς ἐπιτυχίας και εἰσακτέων ἔχαρτωμενον ἐκ τῆς ἐν τῷ ἀποδεικτικῷ ἐπιδότεως ἀναγραφομένης βεβιολογίας εἰς τὰ ἐπὶ μέρους μαθή-

ματα παλλοπλασιαζομένης ἐπὶ τὸν συντελεστὴν ἔκάστου μαθήματος και καλούσι τοὺς ἐμπίπτοντας ἐντὸς τοῦ αἰκείου ὀριθμοῦ εἰσακτέων ὑποφέροις πρὸς ἐγγραφὴν ἐντὸς δραχείας προθεσμίας διὰ δημοσίας ἀνακοινώσεως.

4. Οἱ ὑποφέροι ἐγγράφονται εἰς τὴν Σχολὴν τῆς προτιμήσεως τῶν προσκομίζοντες τὸ πρωτότυπον τοῦ ἀποδεικτικοῦ ἐπιδότεως τῶν, δηλούντες ἀμαρτητῶς εἰς τὰς λοιπὰς Σχολάς, εἰς τὰς ὅποιας ἐνδεχομένως ἡτούσαντο ἐνταξῖν, τὴν προτίμησιν τῶν. Αἱ ἐν λόγῳ Σχολὴ ἐπὶ τῇ δάσει τῶν δηλώσεων διεγράφουσιν ἐκ τοῦ πίνακος εἰσακτέων τοὺς μὴ ἐπιθυμούντας ἐγγραφὴν και καλοῦσιν ἐν συνεχείᾳ ισχρίμους ἐκ τῶν ἐπομένων κατὰ σειρὰν ἐπιτυχίας ἐπαναλαμβανομένης τῆς διαδικασίας ταύτης μέχρι συμπληρώσεως τοῦ ὀριθμοῦ εἰσακτέων.

5. Οἱ κατὰ τὰ ὄριζμαν ἐν τῇ παρ. 4 τοῦ παρόντος ἀρθροῦ ὑποφέροι γίνονται δεκτοὶ πρὸς ἐγγραφὴν, μόνον ἐφ' δους μετὰ τοῦ πρωτοτόπου ἀποδεικτικοῦ ἐπιδότεως τῶν ὑποβάλλωσι πρὸς τὴν αἰκείαν Σχολὴν (η Τμῆμα Σχολῆς) και ὑπεύθυνον δήλωσιν, ἐμφανίσουσαν ὅτι: εἰδοποίησαν ἡδη περὶ τῆς τελεκῆς ἀποφάσεως τῶν τὰς Σχολὰς δους ἀρχικῶν εἰχον ζητήσει τὴν ἐνταξῖν των εἰς τοὺς πίνακες σειρᾶς ἐπιτυχίας.

6. Οἱ ἐξ ἀλλοδαπῆς ὄμοιγενες κάτοχοι τίτλου σπουδῶν παρέχοντος τὸ δικαιώματα ἐγγραφῆς αὐτῶν εἰς Ἀνωτάτας Έπιπλεοντικὰ Ίδρυματα τῆς Χώρας, ἐξ ἡς προέρχονται, ἐγγράφονται ἀνευ ἔξετάσεων εἰς ἀπάσας τὰς Σχολὰς δλων τῶν Ἀνωτάτων Ίδρυμάτων. Όμοιως ἀνευ ἔξετάσεων ἐγγράφονται εἰς διπλατά τὰ Ἀνωτάτων Έκπ) καὶ Ίδρυματα και οἱ ἀλλοδαποί ἀλλοεδονεῖς.

Εἰς τὸν Ἡμέτερον ἐπὶ τῆς Εθνικῆς Παιδείας και Θρησκευμάτων Γρυπομεργόν, ἀνατίθεμεν τὴν δημοσίευσην και ἐκτέλεσιν τοῦ παρόντος Διατάγματος.

Ἐν Ἀθήναις τῇ 2 Ιουλίου 1964

ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΟΣ

B.

Ο ΕΠΙ ΤΗΣ ΕΘΝΙΚΗΣ ΠΑΙΔΕΙΑΣ ΥΕΥΠΟΥΡΓΟΣ
ΑΟΥΚΗΣ ΑΚΡΙΤΑΣ

(2)

ΔΙΟΡΘΩΣΕΙΣ ΗΜΑΡΤΗΜΕΝΩΝ

Εἰς τὴν ἀπὸ 17 Ιουνίου 1964 Σύμβασιν μεταξὺ τοῦ Ἐλληνικοῦ Δημοσίου και τῆς Ἀνωτάτου Εταιρείας «Χημικαὶ Βιομηχανίαι Βορείου Ἐλλάδος», τὴν δημοσίευσην εἰς τὸ ὑπ' ἀριθ. 103 τῆς 30ῆς Ιουνίου 1964 Φ.Ε.Κ. (τεύχος Α'), ἐπιφέρεται ἡ ἀκόλουθη διόρθωσις:

Εἰς τὴν σελίδα 501 και εἰς τὸ μέσον αὐτῆς διορθοῦται ὡς μαθηματικὸς τύπος εἰς τὴν ἀρχὴν τῆς δευτέρας σειρᾶς αὐτοῦ,
+1
ἐκ τοῦ ἐσφαλμένως δημοσίευσην τοῦ «0,06 —» εἰς τὸ ὄρδον
+0

H1
«0,06 —».
H0

(Ἐκ τοῦ Εθνικοῦ Τυπογραφείου)

II. Τα θέματα των εξετάσεων του πρώτου Ακαδημαϊκού Απολυτηρίου, 1965

Στο Παράρτημα II παρατίθενται τα θέματα των εξετάσεων του 1965, τα οποία αντλήθηκαν από το ετήσιο δελτίο του Αρ. Πάλλα (1965, σσ. 13-46). Θεωρείται σκόπιμη η παράθεσή τους, καθώς ήταν τα θέματα της πρώτης εφαρμογής του πλήρους Ακαδημαϊκού Απολυτηρίου, μίας από τις κύριες συνιστώσες της εκπαιδευτικής μεταρρύθμισης του 1964.

ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟΝ ΤΥΠΟΥ Α'

Νομική – Φιλοσοφική – Θεολογική – Πάντειος – Ανωτάτη Εμπορική –
Βιομηχανική – Παιδαγωγικαὶ Ακαδημίαι – Σωματικῆς Αγωγῆς –
Χαροκόπιος

ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ (Κείμενον).

Παρεσκευάζοντο δὲ καὶ τὴν ἐς τὴν Ἀττικὴν ἐσβολὴν οἱ Λακεδαιμόνιοι, ὥσπερ τε προεδέδοκτο αὐτοῖς καὶ τῶν Συρακοσίων καὶ Κορινθίων ἐναγόντων, ἐπειδὴ ἐπυνθάνοντο τὴν ἀπὸ τῶν Ἀθηναίων βοήθειαν ἐς τὴν Σικελίαν, ὅπως δὴ ἐσβολῆς γενομένης διακωλυθῆ. Καὶ ὁ Ἀλκιβιάδης προσκείμενος ἐδίδασκε τὴν Δεκέλειαν τειχίζειν καὶ μὴ ἀνιέναι τὸν πόλεμον. Μάλιστα δὲ τοῖς Λακεδαιμόνιοις ἐγεγένητο τις ρώμη, διότι τοὺς Ἀθηναίους ἐνόμιζον διπλοῦν τὸν πόλεμον ἔχοντας, πρός τε σφᾶς καὶ Σικελιώτας, εὐκαθαιρετώτερους ἔσεσθαι, καὶ διὰ τὰς σπονδάς προτέρους λελυκέναι ἡγοῦντο αὐτούς· ἐν γάρ τῷ προτέρῳ πολέμῳ σφέτερον τὸ παρανόμημα μᾶλλον γενέσθαι, διὰ τε ἐς Πλάταιαν ἥλθον Θηβαῖοι ἐν σπονδαῖς, καὶ εἰρημένον ἐν ταῖς πρότερον ξυνθήκαις ὅπλα μὴ ἐπιφέρειν, ἢν δίκας ἐθέλωσι διδόναι, αὐτοὶ οὐχ ὑπήκουον ἐς δίκας προκαλούμενων τῶν Ἀθηναίων. Καὶ διὰ τοῦτο εἰκότως δυστυχεῖν τε ἐνόμιζον, καὶ ἐνεθυμοῦντο τὴν τε περὶ Πύλουν ἔνυμφοράν καὶ εἴ τις ἄλλη αὐτοῖς γένοιτο.

Παρατήρησις 1η (γραμματική): Προεδέδοκτο ἀνιέναι νὰ ἀναγνωρισθοῦν, νὰ ἀντικατασταθοῦν χρονικῶς καὶ νὰ γραφῇ τὸ δεύτερον πλήθυντικὸν πρόσωπον τοῦ β' ὥριστου, ἐνεργητικοῦ καὶ μέσου, τοῦ δευτέρου ρήματος.

Παρατήρησις 2α (γραμματική): Βοήθειαν - δυστυχεῖν : νὰ ἀναλυθοῦν εἰς τὰ συστατικά των καὶ νὰ ἀναγνωρισθοῦν ἐτυμολογικῶς.

Παρατήρησις 3η (γραμματινή): Διπλοῦν : νὰ γίνῃ ἀναγνώρισις καὶ νὰ γραφοῦν δῆλοι οἱ τύποι τοῦ ἀριθμητικοῦ.

Παρατήρησις 4η (συντακτική) : Νὰ συνταχθῇ τὸ χωρίον : Μάλιστα δὲ . . . ἐσεζθαι

Παρατήρησις 5η (συντακτική) : Νὰ εύρεθοῦν οἱ ὑποθετικοὶ λόγοι.

Παρατήρησις 6η (γραμματολογική) : Τι γνωρίζετε περὶ τοῦ Ἡροδότου καὶ τοῦ ἔργου του.

ΕΚΘΕΣΙΣ ΙΔΕΩΝ

Οἱ πεπαιδευμένοι τῶν ἀπαιδεύτων διαφέρουσιν ὅσον οἱ ζωντανοὶ τῶν τεθνεώτων

ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

'Ερώτησις.— Στρατηγοῦ Μακρυγιάννη, 'Απομνημονεύματα :

1. Τι γνωρίζετε διὰ τὸν βίον καὶ γενικώτερον διὰ τὸ ἔργον τοῦ συγγραφέως.

2. 'Ανάλυσις περιεχομένου (κυρίως νόημα, ἐπὶ μέρους νοήματα, ἐνότητες αἱ δοποῖαι τὸ ἀπαρτίζουν).

3. Χαρακτηρισμὸς τῶν δύο ἢ τριῶν κυρίως δρώντων προσώπων.

ΙΣΤΟΡΙΑ

Έρωτησις 1η.—Πελοποννησιακή Συμμαχία : Πότε ίδρυθη, από πούς, ποιοι ἔλαβον μέρος και ποιά ή σημασία της διά την Πελοπόννησον και γενικώτερον διά την Έλλαδα.

Έρωτησις 2α : Ποία είναι ή πρώτη Αθηναϊκή Συμμαχία, πότε ίδρυθη, ποιά ή έδρα της και ποιος διοργανωτής της.

Έρωτησις 3η : Ποιον τὸ πολεμικὸν ἔργον τοῦ Ἰουστινιανοῦ εἰς τὴν Ἀνατολήν;

Έρωτησις 4η : Πῶς ἔξειλίχθη τὸ ζήτημα τῆς εἰκονομαχίας μετά τὴν ἀνάμιξιν τῆς Δυτικῆς Ἐκκλησίας εἰς αὐτήν.

Έρωτησις 5η : Ποία συνέλευσις ἀνεκήρυξε τὴν ἀνεξαρτησίαν τῶν 13 ἀποικιῶν τῆς Βορείου Ἀμερικῆς, ὑπὸ ποίας συνθήκας, πόσα ἦτη διήρκεσε διάγων τῆς ἀνεξαρτησίας καὶ ἀπὸ ποίαν εἰρήνην ἀνεγνωρίσθη ἡ ἀνεξαρτησία.

Έρωτησις 6η : Τί δονομάζεται Φιλελληνισμός, πῶς ἔξεδηλώθη καὶ ποία ή συμβολή του εἰς τὸν ἀγῶνα του 1821.

ΛΑΤΙΝΙΚΑ

Κείμενον

Probata re atque omnibus iureiurando adactis postero die in tres partes distributo equiatus duae se acies ab duobus lateribus ostendunt, una a prima agmine iter impedire coepit. Qua re nuntiata Caesar suum quoque equitatum tripertito divisum contra hostem ire iubet. Pugnatur una omnibus in partibus. Constitut agmen; impedimenta inter legiones recipiuntur. Si qua in parte nostri laborare aut gravius premi videbantur, eo signa inferri Caesar actemque constitui iubebat; quae res et hostes ad insequendum tardabat et nosiros spe auxiliū confirmabat. Tandem Germani ab dextro latere summum iugum nancti hostes loco depellunt; fugientes usque ad flumen, ubi Vercingetorix cum pedestribus copiis considerat, persequuntur compluresque interficiunt. Qua re animadversa reliqui, ne circumirentur verili se fugae minant. Omnibus locis fit caedes.

Παρατηρήσεις

1. *iubet, recipiuntur, depellunt, interficiunt* : Νὰ ἀναγνωρισθοῦν γραμματικῶς καὶ νὰ γραφῇ ἐκάστου διατός τύπος εἰς πάντας τὸν χρόνον τῆς ιδίας ἐγκλίσεως καὶ φωνῆς.

2. *Qua re* : Νὰ ἀναγνωρισθοῦν καὶ νὰ κλιθοῦν.

3. *Spes, latere* : Νὰ ἀναγνωρισθοῦν καὶ νὰ κλιθοῦν.

4. *Omnibus, iureiurando, adactis* : Τί είναι συντακτικῶς ἐκάστη λέξις;

5. *Qua re nuntiata... iubet* : Νὰ γίνῃ ἀνάλυσις συντακτική.

6. *Impedire, premi, inferri* : Τί ἀπαρέμφατα είναι καὶ διατί;

ΦΥΣΙΚΗ

Ζήτημα 1ον. Έργον δυνάμεως καὶ μονάδες έργου

Ζήτημα 2ον. Θερμιδόμετρον, θερμοχωρητικότητος 20 cal/grad περιέχει πετρέλαιον μάζης 200 gr καὶ θερμοκρασίας 16,5°C. Ἐντὸς τοῦ πετρελαίου βυθίζεται ἡλεκτρική ἀντίστασις, τῆς δόποιας τὰ ἄκρα είναι συνδεδεμένα μὲ τοὺς πόλους συσσωρευτοῦ. Μετὰ παρέλευσιν 4 min ἡ θερμοκρασία ἀνέρχεται εἰς 35,6°C. Ἐάν η ειδική θερμότης τοῦ πετρελαίου είναι 0,5 cal/gr. grand νὰ εὑρεθῇ πόση θερμότης ἐκλύεται κατὰ 1 sec ἐκ τῆς ἡλεκτρικῆς ἀντιστάσεως.

X H M E I A

Θεωρία : Άναπτύξατε συνοπτικῶς τὴν ἀτομικὴν θεωρίαν.

"Ασκησις : Ποία ποσότης ψευδαργύρου πρέπει νὰ διαλυθῇ εἰς θεικὸν δξὺ διὰ νὰ ληφθοῦν 1400 cm^3 ὑδρογόνου. Ατ. βάρος ψευδαργύρου 65.

A N Θ P Ω P O L O G I A

Ζήτημα 1ον. Περιφερειακὸν νευρικὸν σύστημα (ἐγκεφαλικά καὶ νωτιαῖα νεῦρα).

Ζήτημα 2ον. Κατασκευὴ καὶ λειτουργία τῆς καρδίας.

G E Ω M E T R I A

Ζήτημα 1ον. Τί καλεῖται κύλινδρος καὶ τί κῶνος; Ποῖος δὲ τύπος εὑρέσεως ὅγκου τοῦ κυλίνδρου καὶ ποῖος εὑρέσεως ὅγκου κώνου;

Ζήτημα 2ον. Νὰ κατασκευασθῇ ρόμβος ἀπὸ μίαν γωνίαν καὶ τὴν ἀπέναντι αὐτῆς διαγώνιον.

T R I G O N O M E T R I A

Ζήτημα 1ον. Θεωρία : Δόσατε τὸν δρισμὸν τοῦ συγμιτόνου.

Ζήτημα 2ον. Βάσει τοῦ δρισμοῦ δείξατε ὅτι ἴσχύει ἡ ἀνισότης $\sin 79^\circ < 1$.

A L G E B R A

Ζήτημα 1ον. Θεωρία : Τί καλεῖται ἔξισωσις πρώτου βαθμοῦ μὲ δύο ἀγνώστους;

Ζήτημα 2ον. Δίδεται ἔξισωσις $ax + by = 0$, δῆπον (a, b πραγματικοὶ ἀριθμοί). Ἔστω x_1, y_1 καὶ x_2, y_2 πραγματικοὶ ἀριθμοὶ τοιοῦτοι, ὥστε, νὰ ἴσχύουν αἱ σχέσεις $ax_1 + by_1 = 0$, $ax_2 + by_2 = 0$. Ν' ἀποδειχθῇ, ἐάν γ_1 καὶ γ_2 πραγματικοὶ ἀριθμοὶ καὶ $\xi_1 = \gamma_1 x_1 + \gamma_2 x_2$ καὶ $\xi_2 = \gamma_1 y_1 + \gamma_2 y_2$ ὅτι $a\xi_1 + b\xi_2 = 0$.

ΑΚΑΔΗΜΑΪΚΟΝ Β'

(Πολιτικοί Μηχανικοί—Μηχανολόγοι—Αρχιτέκτονες—Χημικοί Μηχανικοί—Τοπογράφοι—Άγρονόμοι—Μεταλλειολόγοι—Μαθηματική Σχολή—Σχολή Φυσικῶν—Σχολή Χημικῶν—Σχολή Φυσιογνωστῶν—Φαρμακευτική Σχολή—Ιατρική Σχολή—Οδοντιατριακή Σχολή—Γεωπονική Σχολή—Δασολογική—Κτηνιατρική—Ανωτάτη Εμπορική—Βιομηχανική).

ΑΡΧΑΙΑ ΕΛΛΗΝΙΚΑ

Κείμενον

‘Εγώ δ’, ὡς ἄνδρες ‘Αθηναῖοι, νομίζω τὸν μὲν πόλεμον τὸν πρὸς τὸν βασιλέα χαλεπὸν τῇ πόλει, τὸν δ’ ἀγῶνα τὸν ἐκ τοῦ πολέμου ὅφδιον ἂν συμβῆναι. Διὰ τί; ‘Οτι τοὺς μὲν πολέμους ἀπαντας ἀναγκαῖως ἥγονμαι τριήρων καὶ χρημάτων καὶ τόπων δεῖσθαι, ταῦτα δὲ πάντ’ ἀφθονώτερ’ ἔκεινον ἔχονθ’ ἡμῶν εὑρίσκων τοὺς δ’ ἀγῶνας οὐδενός οὕτω τῶν ἄλλων ὁρᾶ δεομένους ὡς ἀνδρῶν ἀγαθῶν, τούτους δ’ ἡμῖν καὶ τοῖς μεθ’ ἡμῶν κινδυνεύουσι πλείστους ὑπάρχειν νομίζω. Τὸν μὲν δὴ πόλεμον διὰ ταῦτα παραινῶ μηδ’ ἔξ ἐνὸς τρόπου προτέρους ἀνελέσθαι, ἐπεὶ δὲ τὸν ἀγῶνα δρῶσι φημι παρεσκευασμένους ὑπάρχειν χρῆναι. Εἰ μὲν οὖν ἔτερος μὲν ἡν τις τρόπος δυνάμεως φοι τοὺς βαρβάρους οἰόν τ’ ἡν ὀμύνασθαι, ἔτερος δὲ τις φοι τοὺς Ἑλληνας, εἰκότως ἀν ίσως φανεροὶ πρὸς ἔκεινον ἐγιγνόμεθ’ ἀντιτατόμενοι· ἐπεὶ δὲ πάσης ἔστι παρασκευῆς δ αὐτὸς τρόπος καὶ δεῖ ταῦτ’ εἶναι κεφάλαια τῆς δυνάμεως, τοὺς ἔχθρους ἀμύνασθαι, τοῖς οὖσι συμμάχοις βοηθεῖν, τὰ ὑπάρχοντα ἀγαθὰ σώζειν, τι τοὺς ὄμοιογυμένως ἔχοντες ἔτερους ζητοῦμεν, ἀλλ’ οὐ παρασκευαζόμεθα μὲν πρὸς τούτους, ἀμυνόμεθα δὲ κάκεινον, ἂν ἡμᾶς ἀδικεῖν ἐπιχειρῆ;

ΕΚΘΕΣΙΣ ΙΔΕΩΝ.

«Ἀγαθοῖς ἀνδράσι μείζων δ κατόπιν καὶ μετὰ τὴν τελευτὴν ἔπαινος τοῦ φθόνου πολὺν χρόνον οὐκ ἐπιζῶντος».

ΛΟΓΟΤΕΧΝΙΑ

Διονυσίου Σολωμοῦ, «Ἅγμνος εἰς τὴν Ἐλευθερίαν», στροφ. 75-87.

1. Τι γνωρίζετε διὰ τὸν Σολωμὸν καὶ διὰ τὴν Σχολήν, εἰς τὴν ὅποιαν ἀνήκει.
2. Αναλύσατε δηλούντες τὸ κεντρικὸν νόημα, τὰ ἐπὶ μέρους νοήματα καὶ τὰς ἐνότητας.
3. Κύρια θέματα τοῦ «Ἄγμνου εἰς τὴν Ἐλευθερίαν».

ΙΣΤΟΡΙΑ

Ἐρώτησις 1η :

Ποὺ, πότε καὶ ὑπὸ ποίους ἀρχηγούς ἔγιναν αἱ σπουδαιότεραι μάχαι καὶ ναυμαχίαι κατά τοὺς περσικοὺς πολέμους;

Ἐρώτησις 2α :

Ποῖοι λόγοι ἔκαναν τοὺς Ἀθηναίους νὰ ἐκστρατεύσουν κατά τῆς Σικελίας καὶ ποία ἡ συμβολὴ τοῦ Ἀλκιβιάδου εἰς τὴν ἀπόφασιν αὐτῆν;

Ἐρώτησις 3η :

Ποῖοι ἤσαν οἱ τρεῖς Ἱεράρχαι, πότε ἐορτάζουν, τί ἐκπροσωποῦν αὐτοὶ καὶ ποῖοι ἤσαν οἱ ἄλλοι Ἑλληνες πατέρες καὶ διδάσκαλοι τῆς Ἐκκλησίας:

Ἐρώτησις 4η :

Τί έκανε τὸν Ναπολέοντα νὰ ἐκστρατεύσῃ κατὰ τῆς Αἰγύπτου, ποῖα τὰ κυριώτερα ἐπεισόδια καὶ ποῖον τὸ ἀποτέλεσμα αὐτῆς;

Ἐρώτησις 5η :

Πότε ἐνεφανίσθησαν οἱ Ὀθωμανοὶ Τοῦρκοι, ποῦ καὶ πότε ἴδρυθη τὸ ἔθνος των.

Ἐρώτησις 6η :

Ποῖαι περιστάσεις συνέβαλον εἰς τὴν ἀνάπτυξιν τοῦ ναυτικοῦ τῶν τριῶν λεγομένων ναυτικῶν νήσων καὶ ὑπὸ ποίας συνθήκας αὗται εἰσῆλθον εἰς τὸν ἄγανα τοῦ 1821;

ΑΛΓΕΒΡΑ. — Ζήτημα 1ον.

Τί είναι γεωμετρική πρόοδος; Βάσει τοῦ ὀρισμοῦ σας ύπάρχει γ. πρόοδος μὲ περισσοτέρους τῶν τριῶν δρους τῆς δροίας οἱ δροὶ τάξεως $3v+1$, $3v+2$, $3v+3$ νὰ ισούνται ἀντιστοίχως πρὸς τὸν πρῶτον, δεύτερον καὶ τρίτον δρον τῆς προόδου διὰ κάθε φυσικὸν v :

Ζήτημα 2ον. Εάν x, y, z μιγαδικοί (ἐν γένει), x, y, z διάφοροι μεταξύ των καὶ ισχύουν αἱ ισότητες :

$$x^3+y^3+\alpha(x^2+y^2)=y^3+z^3+\alpha(y^2+z^2)=z^3+x^3+\alpha(z^2+x^2)$$

τότε νὰ δειχθῇ ὅτι θὰ ισχύῃ καὶ ἡ σχέσης :

$$x^3+y^3+\alpha(x^2+y^2)=2xyz$$

Ζήτημα 3ον. α) Νὰ δειχθῇ ὅτι διὰ κάθε πραγματικὸν ἀριθμὸν ισχύει ἡ ισότης $\varphi(x)\equiv|x-2|+|2x-1|\geqslant\frac{3}{2}$ (1). Πότε ισχύει τὸ ίσον; β) Νὰ παρασταθῇ γραφικῶς ἡ συνάρτησις $\varphi(x)$ καὶ γ ἐὰν $x_1\geqslant 2$, $x_1+x_2=2$, νὰ δειχθῇ ἡ ισότης $\varphi(x_1)=\varphi(x_2)$.

ΤΡΙΓΩΝΟΜΕΤΡΙΑ.— Ζήτημα 1ον. Νὰ γίνουν λογισταὶ διὰ λογαρίθμων αἱ παραστάσεις $\eta_{μA}-\eta_{μB}$ (1) καὶ $\eta_{μA}-\sigma_{μB}$.

Ζήτημα 2ον. Εἰς τρίγωνον ABC ἔνθα A, B, C αἱ γωνίαι καὶ α, β, γ ἀντιστοίχως αἱ πλευραὶ BG, GA, AB , δίδονται $\eta_{μA}=\frac{4}{5}$, $\sigma_{μB}=\frac{12}{13}$ καὶ $\gamma=39$ μέτρα. Νὰ εύρεθῇ ἡ πλευρὰ a καὶ τὸ ἐμβαδὸν E τοῦ τριγώνου.

Ζήτημα 3ον. Θεωροῦμεν τριγωνομετρικὸν κύκλον τοῦ ὁποίου τὰ τόξα x μετροῦνται εἰς ἀκτίνια. Εστωσαν τρεῖς πραγματικοὶ καὶ θετικοὶ ἀριθμοὶ α, β, γ τοιοῦτοι ὥστε $\alpha-\beta>0$. Νὰ δειχθῇ ὅτι ἡ ἐξίσωσις $\gamma\eta_{μ^2x}-\beta\eta_{μx}+\alpha=0$ οὐδεμίαν ἔχει λύσιν ὡς πρὸς x .

Γ Ε Ω Μ Ε Τ Ρ Ι Α

Ζήτημα 1ον. Εκφράσατε τὸ ἄθροισμα τῶν τετραγώνων δύο πλευρῶν τυχόντος τριγώνου συναρτήσει ἄλλων στοιχείων τοῦ τριγώνου. Ομοίως καὶ τὴν διαφορὰν τῶν τετραγώνων των.

Ζήτημα 2ον. Παραλληλεπίπεδον τοῦ ὁποίου αἱ διαγώνιοι εἶναι ίσαι εἶναι δρθογώνιον.

Ζήτημα 3ον. Δίδεται τρίγωνον ABC καὶ τυχὸν σημεῖον P ἐντὸς αὐτοῦ. Φέρομεν διὰ τοῦ P τέμνουσαν (T), ἡ δροῖα χωρίζει τὸ τρίγωνον εἰς δύο μέρη ἐμβαδῶν ἀντιστοίχων E_1 καὶ E_2 . Εστώ E τὸ ἐμβαδὸν τοῦ τριγώνου ABC . Νὰ εύρεθῇ ἡ θέσις τῆς τεμνούσης οὖτως ὥστε τὸ ἐμβαδὸν E_2 τοῦ τριγωνικοῦ μέρους νὰ εἶναι ἐλάχιστον.

ΦΥΣΙΚΗ

Ζήτημα 1ον. Διά τὴν παρατήρησιν σωματιδίων εἰς τὴν Πυρηνικὴν Φυσικὴν χρησιμοποιοῦνται διάφοροι διατάξεις. Ἐκ τούτων περιγράψατε καὶ ἔξηγήσατε : α) τὸν ἀπαριθμητὴν Geiger, καὶ β) τὴν συσκευὴν διὰ σπινθηρισμῶν.

Ζήτημα 2ον. Ποίαν μᾶζαν πετρελαίου χρειάζεται πετρελαιομηχανὴ διὰ νὰ ἀνυψώσῃ τὴν θερμοκρασίαν 20 lit ὥστε απὸ 20° C εἰς 80° C, ἐάν ύφίστανται ἀπώλειαι τῆς προσφερομένης θερμότητος 40%. Ἡ ὑπὸ τοῦ πετρελαίου ἀποδιδομένη θερμότης εἶναι 11000 $\frac{\text{cal}}{\text{gr}}$.

Ζήτημα 3ον. Ὁρθογώνιον πλαίσιον ἀποτελεῖται ἐκ δύο παραλλήλων συρμάτων ἐκ χρωμονικελίνης καὶ ἐκ δυὸς ἄλλων παχέων χαλκίνων στελεχῶν. Τὸ ἐκ χρωμονικελίνης σύρμα παρουσιάζει ἀντίστασιν 0,01 $\frac{\Omega\text{hm}}{\text{cm}}$, ἐνῷ ἡ ἀντίστασις τῶν χαλκίνων στελεχῶν εἶναι ἀμελητέα. Τὸ πλαίσιον τοποθετεῖται καθέτως πρὸς τὰς δυναμικὰς γραμμὰς ὁμογενοῦς μαγνητικοῦ πεδίου ἐντάσεως 500 Gauss. Τὰ ἐκ χρωμονικελίνης σύρματα ἀτέχουν ἀπ' ἄλλήλων ἀπόστασιν 10 cm καὶ εἶναι ἀκίνητα καθώς ἐπίσης ἀκίνητον εἶναι καὶ τὸ ἐν ἐκ τῶν δύο παχέων χαλκίνων στελεχῶν, ἐνῷ τὸ ἔτερον δύναται νὰ ὀλισθαίνῃ διατηρούμενον παράλληλον πρὸς ἑαυτὸν καὶ εὐρισκόμενον εἰς συνεχῆ ἡλεκτρικὴν ἐπαφὴν μὲ τὰ ἐκ χρωμονικελίνης σύρματα.

Κατὰ τὴν ἀρχὴν τοῦ πειράματος, τὴν χρονικὴν στιγμὴν μηδέν, ἡ ἀπόστασις μεταξὺ τῶν χαλκίνων στελεχῶν εἶναι ἀμελητέα. Διὰ καταλλήλου διατάξεως ἐπιτυγχάνομεν νὰ προσδώσωμεν εἰς τὸ ὀλισθαίνον στέλεχος σταθερὸν ταχύτητα.

Ζητοῦνται : α) Νὰ διατυπωθῇ σχέσις παρέχουσα τὴν ἔντασιν τοῦ διαρρέοντος τὸ πλαίσιον ρεύματος συναρτήσει τοῦ χρόνου. β) Νὰ ὑπολογισθῇ ἡ τιμὴ τῆς ἐντάσεως τοῦ ρεύματος τούτου κατὰ τὴν χρονικὴν στιγμὴν t - 2 sec. γ) Νὰ σχεδιασθῇ κατὰ προσέγγισιν ἡ γραφικὴ παράστασις τῆς ἐντάσεως τοῦ ρεύματος συναρτήσει τοῦ χρόνου. Δίδεται ὅτι 1 Volt = 10^8 HMMU.

ΑΝΘΡΩΠΟΛΟΓΙΑ

Ζήτημα 1ον. Ποία ἡ διαφορὰ πέψεως εἰς τὸν στόμαχον καὶ εἰς τὸ λεπτὸν ξεντερὸν :

Ζήτημα 2ον. Ποῦ εύρισκεται καὶ τί χρησιμεύει τὸ ἐγκεφαλονωτιαῖον ύγρον ;

Ζήτημα 3ον. Ποῖαι αἱ λειτουργίαι τοῦ δέρματος ;

ΧΗΜΕΙΑ

Ζήτημα 1ον. Φυσικαὶ καὶ Χημικαὶ ἴδιότητες καὶ χρήσεις τοῦ θειικοῦ ὀξέος.

Ζήτημα 2ον. Ἀναγράψατε, ἄνευ φραστικῶν ἐπεξηγήσεων, τὰς ἔξισώσεις τῶν κάτωθι ἀντιδράσεων :

Ζήτημα 3ον. Πόσα cm^3 διαλύματος χλωριούχου ἀσβεστίου, περιεκτικότητος 40 gr ἀνὰ λίτρον, ἀπαιτοῦνται διὰ νὰ ἀντιδράσουν πλήρως μὲ 0,642 gr ἀνθρακίου νατρίου ; Ποῖον τὸ παραγόμενον σδμα ;

III. Συνολικός αριθμός υποψηφίων-εισακτέων, 1964-2024

Στο Παράρτημα III δίνεται ο αριθμός των υποψηφίων στις εξετάσεις και των εισακτέων σε Σχολές τριτοβάθμιας εκπαίδευσης από το 1964 έως και το 2024. Θεωρείται σκόπιμο να αναφερθούν όσα χαρακτηριστικά επισημαίνονται από τον Παπανούτσο (1976, σ. 296-297) προκειμένου να καταδειχθεί πόσο επίκαιρος εξακολουθεί να είναι ο λόγος του: «Δέν πρέπει νὰ μᾶς ἐκπλήττει ἡ ὀλοένα μεγαλύτερη διόγκωση τοῦ ἀριθμοῦ τῶν ὑποψήφιων φοιτηῶν στὴν Ἑλλάδα. Τὸ 1964 ἦσαν 30 χιλιάδες· τὸ 1972 διαγωνίστηκαν 50 χιλιάδες· μετὰ ἄλλα ὀκτὼ χρόνια μπορεῖ νὰ γίνουν 80 χιλιάδες. Ὁσο μετασχηματίζεται ἡ ἔθνικὴ μας οἰκονομία σὲ βιομηχανικὴ καὶ ὅσο (παράλληλα καὶ κατὰ κάποιον ἀναλογία) ἀποσαθρώνεται ἡ ἀγροτικὴ ὕπαιθρος, μὲ συνέπεια τὴν πύκνωση τοῦ πληθυσμοῦ στὰ ἀστικὰ κέντρα, ὁ ἀριθμὸς τῶν νέων ποὺ ὅταν γείνουν ἀπὸ τὰ «λύκεια» καὶ ὅταν ζητοῦν πανεπιστημιακὴ μόρφωση, ὅχι μόνο ἀπὸ δίψα μάθησης ἀλλὰ προπάντων γιὰ ν' ἀνταποκριθοῦν ἐπαγγελματικὰ στὶς ἀνάγκες μιᾶς πιὸ προηγμένης κοινωνίας καὶ νὰ «ζήσουν» καλύτερα, ὅταν αὐξάνεται μὲ μεγάλο διασκελισμό. Δέν γίνεται, οὕτε πρέπει νὰ γίνει ἀλλιῶς. Ἔτσι μόνο ὅταν προοδέψει ὁ τόπος: ὅταν μορφώνονται περισσότερο ὀλοένα μεγαλύτερες μᾶζες τοῦ πληθυσμοῦ. Ἀν πρέπει νὰ ἀνησυχήσουμε, εἶναι μόνο γιὰ τὸ πῶς ὅταν δώσουμε σ' αὐτὲς τὶς μᾶζες τὴ μόρφωση πού ἐπιθυμοῦν καὶ πού χρειάζεται γιὰ τὴν ἀνάπτυσή της ἡ Χώρα μας».

Πίνακας Π1: Αριθμητικά στοιχεία για τους υποψηφίους και τους εισακτέους στην τριτοβάθμια εκπαίδευση

Έτος	Συνολικός αριθμός υποψηφίων	Συνολικός αριθμός εισακτέων
1964	27.600	12.350
1965	28.911	12.035
1966	35.429	11.675
1967	45.325	15.981
1968	44.453	12.085
1969	50.885	11.845
1970	54.020	14.042
1971	48.017	14.099
1972	48.701	13.945
1973	54.936	15.690
1974	68.063	16.025
1975	80.417	19.691
1976	83.317	18.925
1977	85.220	19.162
1978	87.147	21.375
1979	91.580	21.075
1980	84.911	24.122
1981	75.206	26.754
1982	78.708	33.325
1983	110.781	41.193
1984	129.374	50.513

1985	149.269	50.693
1986	156.289	45.155
1987	151.129	42.625
1988	132.727	42.170
1989	127.430	42.410
1990	124.658	42.080
1991	128.295	42.384
1992	140.515	42.187
1993	137.457	42.124
1994	144.756	42.759
1995	153.547	45.356
1996	151.500	49.638
1997	147.876	54.640
1998	161.507	62.028
1999	166.288	71.276
2000	138.180	85.351
2001	133.517	83.058
2002	127.697	81.408
2003	125.982	80.407
2004	127.584	81.346
2005	129.380	81.021
2006	119.471	79.075
2007	99.873	78.630
2008	97.407	68.224
2009	92.426	68.794
2010	106.189	84.368
2011	123.916	77.893
2012	116.173	80.615
2013	104.988	71.761
2014	98.789	72.318
2015	104.616	70.988
2016	105.548	72.973
2017	106.464	74.511
2018	104.780	77.510
2019	103.963	80.696
2020	105.420	81.413
2021	103.468	63.239
2022	99.305	61.682
2023	97.205	61.950

2024	99.082	63.412
------	--------	--------

Παρατηρήσεις Πίνακα

Για το έτος 1964 υπολογίζεται ο αριθμός των υποψηφίων κατά προσέγγιση.

Για τα έτη 1965-1973 υπολογίζονται οι εισακτέοι σε Α.Ε.Ι.

Για τα έτη 1974-1990 υπολογίζονται οι εισακτέοι σε Α.Ε.Ι., Ακαδημίες και Τ.Ε.Ι.

Για τα έτη 1991-1998 υπολογίζονται οι εισακτέοι σε Α.Ε.Ι. και Τ.Ε.Ι.

Για τα έτη 1999-2005 υπολογίζονται οι εισακτέοι σε όλες τις Σχολές τριτοβάθμιας εκπαίδευσης.

Για τα έτη 2006-2007 υπολογίζονται οι εισακτέοι σε Α.Ε.Ι. και Τ.Ε.Ι.

Για τα έτη 2008-2024 υπολογίζονται οι εισακτέοι σε όλες τις Σχολές τριτοβάθμιας εκπαίδευσης.

Τα στοιχεία δεν αφορούν σε επαναληπτικές εξετάσεις.

Πηγές στοιχείων

1964: Ελευθερία (1964, Νοέμβριος 18, σ. 1 & 1964, Δεκέμβριος 16, σ. 10).

1965-1973: Δρεπάκης (1976).

1974-1997: Αθανασίου (2000).

1998-2005: Γαλίτης (2006).

2006-2007: Λακασάς (2019).

2008-2024: Ανακοινώσεις Υπουργείου Παιδείας.

IV. Κατάλογος Υπουργών Παιδείας της Ελλάδας, 1827-2024

Για τα έτη 1827-1967 τα ονόματα των Υπουργών και η ημερομηνία διορισμού τους αντλούνται από τον κατάλογο των Υπουργών Παιδείας του Δημαρά (1990, σ. 312-320). Ομοίως, από τον ίδιο κατάλογο αντλούνται πληροφορίες για τις μεταβολές στην επωνυμία του Υπουργείου Παιδείας για τα έτη 1827-1863, ενώ δε δίνονται στοιχεία για τις μεταβολές στην επωνυμία, οι οποίες συντελέστηκαν κατά τα έτη 1863-1909. Όλες οι υπόλοιπες πληροφορίες συλλέχθηκαν από τον δικτυακό τόπο της Γενικής Γραμματείας Νομικών και Κοινοβουλευτικών Θεμάτων.

Πίνακας Π2: Υπουργοί Παιδείας και ημερομηνία διορισμού τους

Γραμματεῖς [=Υπουργοί] «έπει τοῦ Δικαίου καὶ τῆς Παιδείας»	
Γεράσ. Κώπας	30.05.1827
Μιχ. Σοῦτζος	07.10.1827
<i>[14.01.1828 - 12.09.1829 προσωπική διοίκηση I. Καποδίστρια]</i>	
Γραμματεῖς «έπει τῶν Ἑκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως»	
Νικ. Χρυσόγελως	12.09.1829
<i>[Διοικητική Ἐπιτροπὴ μετὰ τὴ δολοφονίᾳ τοῦ Καποδίστρια]</i>	
Ιακ. Ρίζος Νερουλὸς	30.04.1832
Σπ. Τρικούπης	03.04.1833
Κων. Σχινᾶς	12.10.1833
Ιακ. Ρίζος Νερουλὸς	08.08.1834
Αναστ. Πολυζωίδης	12.04.1837
Γεώργ. Γλαράκης	29.11.1837
Ν. Γ. Θεοχάρης	31.12.1839
Σ. Βαλέτας	24.06.1841
Ιακ. Ρίζος Νερουλὸς	11.08.1841
Υπουργοὶ «έπει τῶν Ἑκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως»	
Μιχ. Σχινᾶς	03.09.1843
Σ. Τρικούπης	30.03.1844
Ι. Κωλέτης	06.08.1844
Γ. Γλαράκης	06.04.1847
Δ. Μανσόλας	08.03.1848
Αναστ. Μαυρομιχάλης	25.06.1848
Δ. Ν. Καλλιφρονᾶς	15.10.1848
Ν. Χρυσόγελως	12.12.1849
Π. Α. Δεληγιάννης	23.07.1850
Ν. Κορφιωτάκης	04.08.1850
Α. Πάικος (π ¹⁷)	21.08.1850
Π. Βάρβογλης	28.05.1851
Σ. Βλάχος	24.01.1852
Γ. Ψύλλας	16.05.1854
Π. Ἀργυρόπουλος	01.06.1855
Μ. Ποτλῆς (π)	22.09.1855

¹⁷ π = προσωρινός

’Αθαν. Μιαούλης (π)	03.10.1855
Χ. Χριστόπουλος	05.10.1855
Θ. Ζαΐμης	29.05.1859
Μ. Ποτλῆς	18.04.1860
Δ. Χατζίσκος	26.05.1862
Υπουργός «έπι τῆς Δημοσίας Έκπαιδεύσεως»	
’Επ. Δεληγιώργης	11.10.1862
Υπουργοί «τῶν Έκκλησιαστικῶν καὶ τῆς Παιδείας»	
Κ. Δόσιος	12.02.1863
Δ. Ν. Καλλιφρονᾶς	27.03.1863
Β. Νικολόπουλος	21.06.1863
’Αθ. Πετσάλης	25.10.1863
’Αλ. Κουμουνδούρος	05.03.1864
I. Παπαζαφειρόπουλος	16.04.1864
Α. Χ. Λόντος	26.06.1864
Κ. Λομβάρδος	16.03.1865
Π. Καλλιγᾶς	24.09.1865
Δ. Ν. Καλλιφρονᾶς	20.10.1865
Α. Κουντουριώτης	03.11.1865
Κ. Λομβάρδος	06.11.1865
Σ. Κ. ’Αντωνόπουλος	13.11.1865
Κ. Δαρειώτης	28.11.1865
Μ. Ροῦφος	26.01.1866
Σπ. ’Αντωνιάδης	24.05.1866
Δ. Δρόσος	09.06.1866
Χ. Χριστόπουλος	18.12.1866
I. Μεσηνέζης	20.12.1867
Αντών. Μαυρομιχάλης	25.01.1868
Δ. Σαράβας	25.01.1869
Α. Δ. Αύγερινός	27.12.1869
Μιχ. ’Αντωνόπουλος	08.07.1870
Π. Α. Πετράκης	03.12.1870
’Αθ. Γ. Πετμεζᾶς	02.02.1871
Φ. Φίλωνος	28.10.1871
’Ανδρέας Νοταρᾶς	25.12.1871
Δ. Δρόσος	17.10.1872
Δημ. Σ. Μαυροκορδάτος	29.07.1872
Δ. Δρόσος	18.10.1872
Δ. Ν. Καλλιφρονᾶς	25.12.1872
Ιωάν. Βαλασόπουλος	09.02.1874
Δ. Γ. Ράλλης	27.04.1875
Γ. Μίλησης	15.10.1872
Θάνος Κανακάρης	26.11.1876
Γ. Μίλησης	01.12.1876
Θ. Κανακάρης	26.02.1877
’Ανδρ. Νοταρᾶς	19.05.1877

Θ. Π. Δηληγιάννης	26.05.1877
Νικ. Α. Μαυροκορδάτος	21.10.1878
Α. Δ. Αύγερινός	26.10.1878
Νικ. Α. Μαυροκορδάτος	10.03.1880
Ν. Παπαμιχαλόπουλος	13.10.1880
’Α. Κουμουνδοῦρος	26.05.1881
Σπυρ. Κ. Ρώμας	04.06.1881
’Α. Κουμουνδοῦρος	30.06.1881
Κ. Λομβάρδος	03.03.1882
Δ. Σ. Βουλπιώτης	12.07.1883
’Αντ. Ζυγομαλάς	19.04.1885
’Αριστομ. Κοντογούρης	08.10.1885
Μιλτ. Βενιζέλος	30.04.1886
Παν. Μανέτας	09.05.1886
Γ. Ν. Θεοτόκης	15.02.1889
Θ. Κανακάρης	30.07.1890
’Αγ. Γεροκωστόπουλος	24.10.1890
Κ. Ν. Παπαμιχαλόπουλος	18.02.1892
Κ. Κοσονάκος	10.06.1892
’Αθ. Εύταξίας	03.05.1893
Δημ. Μ. Καλλιφρονᾶς	30.10.1893
’Άγγελος Βλάχος	12.01.1895
Κ. ’Αργ. Λομβάρδος	14.06.1903
Δημ. Πετρίδης	31.05.1895
Θ. Π. Δηληγιάννης (πρωθυπ. ¹⁸⁾ (π)	23.11.1896
’Αθ. Εύταξίας	18.04.1897
’Ανδρ. Παναγιωτόπουλος	20.09.1897
’Αντ. Μομφεράτος	30.10.1898
’Αθ. Εύταξίας	02.04.1899
Γ. Θεοτόκης (πρωθυπ.) (π)	14.03.1900
Σ. Στάης	27.05.1900
’Αντ. Μομφεράτος	12.11.1901
’Αλεξ. Ρώμας	24.11.1902
Θ. Φαρμακόπουλος	28.06.1903
Σ. Στάης	06.12.1903
Κ. ’Αργ. Λομβάρδος	18.06.1904
Κ. Καραπάνος	16.12.1904
Λαμ. Δ. Καλλιφρονᾶς	09.06.1905
’Α. Στεφανόπουλος	08.12.1905
Σ. Στάης	21.06.1908
Κων. Γεροκωστόπουλος	07.07.1909
Υπουργοί «Εκκλησιαστικῶν καὶ Δημοσίας Ἐκπαιδεύσεως»	
Π. Ζαΐμης	17.08.1909
’Ανδρ. Παναγιωτόπουλος	18.01.1910
’Απ. ’Αλεξανδρῆς	06.10.1910

¹⁸ πρωθυπ. = Πρωθυπουργός

Ιω. Τσιριμώκος	31.05.1912
Χαρ. Βοζίκης	24.09.1915
Ιω. Τσιριμώκος	10.08.1915
Γ. Ν. Θεοτόκης (π)	24.09.1915
Γ. Ν. Θεοτόκης ¹⁹ (π)	25.10.1915
Αντ. Μιχελιδάκης	29.10.1915
Κ. Λιδωρίκης	09.06.1916
Α'. Κανάρης	03.09.1916
Σπ. Λάμπρος (πρωθυπ.)	27.09.1916
Δημ. Αίγινήτης	21.04. 1917
Δ. Δίγκας	14.06.1917
Κ. Ρακτιβάν (π)	29.09.1920
Θ. Ζαΐμης	04.11.1920
Θ. Ζαΐμης	24.01. 1921
Θ. Ζαΐμης	26.03.1921
Κ. Πολυγένης	02.03.1922
Δ. Χατζίσκος	03.05.1922
Κ. Πολυγένης	09.05.1922
Θ. Σκούφος	28.08.1922
Ι. Σιώτης	16.09.1922
Ι. Σιώτης	14 .11.1922
Κ. Γόντικας	03.04.1923
'Α. Χατζηκυριάκος	18.10.1923
'Α. Στρατηγόπουλος	27.11.1923
Ιω. Βαλαλᾶς	11.01.1924
Κ. Σπυρίδης (π)	06.02.1924
Ι. Λυμπερόπουλος	12.03.1924
Θ. Βελλιανίτης	25.07.1924
Κ. Σπυρίδης (π)	07.10.1924
Ι. Μανέτας	09.03.1925
Κ. Σπυρίδης	15.06.1925
Γ. Χατζηκυριακός	26.06.1925
Ι. Τσιριμώκος	09.07.1925
Λουκ. Ρούφος	20.10.1925
Ριχ. Λ. Λιβαθινόπουλος	06.11.1925
Δημ. Αίγινήτης	06.03.1926

Υπουργοί «Παιδείας και Θρησκευμάτων»

Γ. Σπυρίδωνος	18.06.1926
Γ. Πώπ	19.07.1926
Άλ. Παπᾶς	26.08.1926
Γ. Διδάχος	16.09.1926
Άθ. Άργυρός	04.12.1926
Παν. Τσαλδάρης (π)	06.07.1927
Θ. Νικολούδης	17.08.1927

¹⁹ Η διαδοχική επανάληψη του ίδιου ονόματος Υπουργού σημαίνει συμμετοχή του σε διαδοχικές κυβερνήσεις.

Θ. Νικολούδης	08.02.1928
Κ. Γόντικας	04.07.1928
Κ. Γόντικας	07.06.1929
Κ. Γόντικας	16.12.1929
Γ. Παπανδρέου	02.01.1930
Π. Καραπάνος	26.05.1932
Π. Πετρίδης	05.06.1932
Δ. Χατζίσκος	04.11.1932
Γ. Παπανδρέου (π)	16.01.1933
Άλ. Μυλωνᾶς	18.01.1933
Α. Μαζαράκης	06.03.1933
Π. Ράλλης	10.03.1933
Θ. Τουρκοβασίλης	13.03.1933
Ι. Μακρόπουλος (π)	20.11.1933
Ι. Μακρόπουλος	21.03.1934
Δ. Χατζίσκος	18.02.1935
Θ. Τουρκοβασίλης	10.10.1935
Δ. Μπαλάνος	30.11.1935
Γ. Λογοθέτης (π)	13.01.1936
Ν. Λούβαρης	14.03.1936

Περίοδος δικτατορίας και κατοχής: από 04.08.1936 έως 11.10.1944

Υπουργοί «Παιδείας»

Παν. Κανελλόπουλος (π)	23.10.1944
Π. Χατζηπάνος	25.10.1944
Περ. Ράλλης (π)	03.01.1945
Κων. "Αμαντος	04.01.1945
Δημ. Μπαλάνος	08.04.1945
Γεώργ. Οίκονόμου	11.08.1945
Γεώργ. Οίκονόμου	17.10.1945
Ι. Θεοδωρακόπουλος	01.11.1945
Γ. Αθανασιάδης-Νόβας	22.11.1945

Υπουργός «Θρησκευμάτων καὶ Παιδείας»

Γεώργ. Μαῦρος (π)	11.03.1946
-------------------	------------

Υπουργός «Εθνικής Παιδείας»

Κ. Τσαλδάρης (π)	04.04.1946
------------------	------------

Υπουργοί «Εθνικής Παιδείας καὶ Θρησκευμάτων»

Α. Παπαδῆμος	18.04.1946
--------------	------------

Υπουργοί «Παιδείας»

Α. Παπαδῆμος	02.10.1946
Γ. Παπανδρέου (π)	24.01.1947

Υπουργός «Εθνικής Παιδείας»

Α. Παπαδῆμος	27.01.1947
Α. Παπαδῆμος	29.08.1947
Α. Παπαδῆμος	07.09.1947

Υπουργοί «Θρησκευμάτων και Παιδείας»	
Δ. Βουρδουμπᾶς	07.05.1948
Δ. Βουρδουμπᾶς	18.11.1948
Κ. Τσάτσος	20.01.1949
Υπουργοί «Θρησκευμάτων και Έθνικής Παιδείας»	
Κ. Τσάτσος	14.04.1949
Κ. Τσάτσος	30.06.1949
Γεώργ. Οίκονόμου	06.01.1950
Γ. Άθανασιάδης-Νόβας	23.03.1950
Γ. Άθανασιάδης-Νόβας	15.04.1950
Ν. Μπακόπουλος	21.08.1950
Ν. Μπακόπουλος	13.09.1950
Ν. Μπακόπουλος	03.11.1950
Γ. Παπανδρέου	01.02.1951
Ν. Μπακόπουλος (π)	04.08.1951
Ν. Μπακόπουλος	30.08.1951
Ί. Μιχαήλ	27.10.1951
Μ. Πατρίκιος	11.09.1952
Χ. Φραγκίστας	11.10.1952
Υπουργοί «Έθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων»	
Σ. Θεοτόκης	19.11.1952
Κ. Καλλίας	22.11.1952
'Αχ. Γεροκωστόπουλος	11.04.1954
'Αχ. Γεροκωστόπουλος	06.10.1955
Π. Λεβαντής	29.02.1956
Δ. Μακρής (π)	08.05.1957
'Αχ. Γεροκωστόπουλος	01.06.1957
Ν. Λιανόπουλος	05.03.1958
Γ. Ράμμος	22.03.1958
Γ. Βογιατζής	17.05.1958
Χρ. Στράτος	20.09.1961
Γρ. Κασιμάτης	04.11.1961
Χρ. Στράτος	19.06.1963
Ί. Σόντης	28.09.1963
Γ. Παπανδρέου (πρωθυπ.)	08.11.1963
Γ. Κουρμούλης	31.12.1963
Γ. Παπανδρέου (πρωθυπ.)	19.02.1964
Γ. Άθανασιάδης-Νόβας	15.07.1965
Εύ. Σαββόπουλος	20.08.1965
Στ. Άλαμανής	17.09.1965
Ί. Θεοδωρακόπουλος	22.12.1966
Γρ. Κασιμάτης	03.04.1967
Περίοδος δικτατορίας: από 21.04.1967 έως 24.07.1974	
Υπουργοί «Έθνικής Παιδείας και Θρησκευμάτων»	
N. Λούρος	24.07.1974

Π. Ζέπος	21.11.1974
Γ. Ράλλης	05.01.1976
I. Βαρβιτσιώτης	28.11.1977
Α. Ταλιαδούρος	10.05.1980
Α. Ταλιαδούρος	17.09.1981
Ε. Βερυβάκης	21.10.1981
Α. Κακλαμάνης	05.07.1982
Α. Τρίτσης	25.04.1986
Α. Κακλαμάνης	09.05.1988
Γ. Παπανδρέου	22.06.1988
B. Κοντογιαννόπουλος	03.07.1989
Κ. Δεσποτόπουλος	13.10.1989
Κ. Σημίτης	23.11.1989
Κ. Δεσποτόπουλος	12.02.1990
B. Κοντογιαννόπουλος	11.04.1990
Γ. Σουφλιάς	10.01.1991
Δ. Φατούρος	13.10.1993
Γ. Παπανδρέου	08.07.1994
Γ. Αρσένης	25.09.1996
Π. Ευθυμίου	13.04.2000
Μ. Γιαννάκου	10.03.2004
Ε. Στυλιανίδης	19.09.2007
A. Σπηλιωτόπουλος	08.01.2009
Υπουργοί «Παιδείας, Διά Βίου Μάθησης και Θρησκευμάτων»	
Ά. Διαμαντοπούλου	07.10.2009
Ά. Διαμαντοπούλου	11.11.2011
Γ. Μπαμπινιώτης	07.03.2012
A. E. Κιάου	17.05.2012
Υπουργός «Παιδείας και Θρησκευμάτων, Πολιτισμού και Αθλητισμού»	
K. Αρβανιτόπουλος	21.06.2012
Υπουργός «Παιδείας και Θρησκευμάτων»	
A. Λοβέρδος	09.06.2014
Υπουργοί «Πολιτισμού, Παιδείας και Θρησκευμάτων»	
A. Μπαλτάς	27.01.2015
A. E. Κιάου	28.08.2015
Υπουργοί «Παιδείας, Έρευνας και Θρησκευμάτων»	
N. Φίλης	23.09.2015
K. Γαβρόγλου	05.11.2016
Υπουργοί «Παιδείας και Θρησκευμάτων»	
N. Κεραμέως	08.07.2019
X. Κίττας	26.05.2023
Υπουργός «Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού»	
K. Πιερρακάκης	27.06.2023

Κατάλογος εικόνων

Εικόνα 1. Ανακοίνωση της εκπαιδευτικής μεταρρύθμισης (Ελευθερία, 17.11.1963, σσ. 1 & 15)	13
Εικόνα 2. Απόσπασμα από έκδοση του Υπουργείου Παιδείας (1964)	14
Εικόνα 3. Εξαγγελία της εκπαιδευτικής μεταρρύθμισης (Ελευθερία, 12.04.1964, σ. 1)	14
Εικόνα 4. Εξαγγελία της εκπαιδευτικής μεταρρύθμισης (Το Βήμα, 11.04.1964, σ. 1)	14
Εικόνα 5. Τα μέτρα της εκπαιδευτικής μεταρρύθμισης (Μακεδονία, 12.04.1964, σ. 1)	14
Εικόνα 6. Τα μέτρα της εκπαιδευτικής μεταρρύθμισης (Το Βήμα, 12.04.1964, σ. 1)	15
Εικόνα 7. Δηλώσεις Γ. Παπανδρέου (Ελευθερία, 02.09.1964, σ. 1)	16
Εικόνα 8. Διαφωνίες επί των μέτρων (Μεσημβρινή, 02.09.1964, σ. 1)	16
Εικόνα 9. Διάλογος των πολιτικών αρχηγών της Ε.Κ. και της Ε.Ρ.Ε. (Η Καθημερινή, 02.09.1964, σ. 1)	16
Εικόνα 10. Δηλώσεις της Ε.Δ.Α. (Μακεδονία, 04.09.1964, σ. 5)	16
Εικόνα 11. Αποστάσματα από το Υπόμνημα της Φιλοσοφικής Σχολής του Ε.Κ.Π.Α. Φιλοσοφική Σχολή (1964)	17
Εικόνα 12. Απόσπασμα από το Υπόμνημα της Φιλοσοφικής Σχολής του Α.Π.Θ. (Μακεδονία, 26.06.1964, σ. 8)	18
Εικόνα 13. Προτάσεις της Ο.Λ.Μ.Ε. (Ελευθερία, 29.07.1964, σ. 8)	18
Εικόνα 14. Ανακοινώσεις της Ε.Μ.Ε. (Ελευθερία, 04.09.1964, σ. 8)	18
Εικόνα 15. Προτάσεις της Δ.Ο.Ε. (Διδασκαλικόν Βήμα, 05.08.1964, σ. 1)	18
Εικόνα 16. Η κατάδεση του νομοσχεδίου «Περὶ ὄργανώσεως καὶ διοικήσεως τῆς Γενικῆς (Στοιχειώδους καὶ Μέσης) Ἐκπαιδεύσεως» (Ελευθερία, 12.07.1964, σ. 1)	19
Εικόνα 17. Η κατάδεση του νομοσχεδίου «Περὶ τῆς Τεχνικῆς Ἐκπαιδεύσεως» (Ελευθερία, 06.05.1965, σ. 1)	19
Εικόνα 18. Απόσπασμα από έκδοση του Υπουργείου Παιδείας (1964)	19
Εικόνα 19. Η κατάδεση του νομοσχεδίου «Περὶ ιδρύσεως Πανεπιστημίων» (Ελευθερία, 02.05.1965, σ. 16)	19
Εικόνα 20. Δηλώσεις της κυβέρνησης Γ. Νόβα (Ελευθερία, 18.07.1965, σ. 16)	19
Εικόνα 21. Σύσταση επιτροπής για εξέταση των σχολικών θιβλίων (Ελευθερία, 09.09.1965, σ. 8)	20
Εικόνα 22. Δηλώσεις του Γ. Παπανδρέου (Μακεδονία, 10.09.1965, σ. 1)	20
Εικόνα 23. Ανάθεση της επεξεργασίας των δεδομένων των εξετάσεων στην Ε.Σ.Υ.Ε. (Ελευθερία, 05.08.1964, σ. 7) .	23
Εικόνα 24. Έναρξη των εξετάσεων (Μακεδονία, 15.09.1964, σ. 1)	23
Εικόνα 25. Χρήσιμες πληροφορίες για τις εξετάσεις (Ελευθερία, 13.09.1964, σ. 11)	23
Εικόνα 26. Το πρόγραμμα των εξετάσεων (Εμπρός, 05.09.1964, σ. 16)	23
Εικόνα 27. Πληροφορίες για την αναπαραγωγή των θεμάτων (Μακεδονία, 15.09.1964, σ. 12)	24
Εικόνα 28. Αριθμητικά στοιχεία σε σχέση με τις εξετάσεις (Ελευθερία, 15.09.1964, σσ. 5 & 6)	24
Εικόνα 29. Πληροφορίες για το τετράδιο των εξετάσεων (Μακεδονία, 15.09.1964, σ. 12)	25
Εικόνα 30. Η διαδικασία βαθμολόγησης των γραπτών (Ελευθερία, 11.11.1964, σ. 1)	25
Εικόνα 31. Η διαδικασία βαθμολόγησης των γραπτών (Ελευθερία, 15.09.1964, σ. 6)	25
Εικόνα 32. Ενημέρωση για τα αποτελέσματα των εξετάσεων (Ελευθερία, 17.11.1964, σ. 10)	25
Εικόνα 33. Ο Ε. Παπανούτσος και ο Λ. Ακρίτας κατά τις δοκιμές του νέου συστήματος εξετάσεων (Ελληνικά Επίκαιρα D3237, 1964)	26
Εικόνα 34. Ο Γ. Παπανδρέου σε παρουσίαση στην Ε.Σ.Υ.Ε. (Ελληνικά Επίκαιρα D1988, 1964)	26
Εικόνα 35. Ο Ε. Παπανούτσος σε παρουσίαση στην Ε.Σ.Υ.Ε. (Ελληνικά Επίκαιρα D1988, 1964)	26
Εικόνα 36. Στιγμές από τη διαδικασία των εξετάσεων (Holden & Maros, (1964)	26
Εικόνα 37. Στιγμές από τη διαδικασία των εξετάσεων (Holden & Maros, (1964)	26
Εικόνα 38. Στιγμές από τη διαδικασία των εξετάσεων (Holden & Maros, (1964)	26
Εικόνα 39. Στιγμές από τη διαδικασία των εξετάσεων (Holden & Maros, (1964)	26
Εικόνα 40. Στιγμές από τη διαδικασία των εξετάσεων (Holden & Maros, (1964)	26
Εικόνα 41. Η αποτίμηση των εξετάσεων (Ελευθερία, 11.11.1964, σ.7)	27
Εικόνα 42. Πληροφορίες για τον ηλεκτρονικό υπολογιστή της Ε.Σ.Υ.Ε. (Μακεδονία, 15.09.1964, σ. 12)	37
Εικόνα 43. Πληροφορίες για τον ηλεκτρονικό υπολογιστή της Ε.Σ.Υ.Ε (Ελευθερία, 11.11.1964, σ. 1)	37
Εικόνα 44. Η επεξεργασία των δεδομένων των εξετάσεων (Ελευθερία, 11.11.1964, σ. 7)	38
Εικόνα 45. Αξιολόγηση των εξετάσεων (Ελευθερία, 19.11.1964, σ. 4)	38
Εικόνα 46. Το μηχανογραφημένο «Αποδεικτικό Επιδόσεων» (Holden & Maros, 1964)	39
Εικόνα 47. Το εξώφυλλο του αφιερώματος του Εθνικού Οργανισμού Εξετάσεων (Ε.Ο.Ε.) στον Χ. Γκούβη (Παπαμεντζελόπουλος & Παπαγεωργίου, 2021)	39

Summary in English

The Independent Authority "National Exams Organization" (N.E.O.), on the occasion of the 60th anniversary of the first admission exams to higher education institutions, presents the launch of these exams in 1964 and the institutionalization and implementation of an exams' model which, for that period, was an innovative act both in the context of the administration and in ensuring the quality and transparency of the exams. The impartiality policy of the exams became the pride of Greek public education, but also of the entire public administration, through a series of innovative reforms in the field of education, which took place in a politically and socially turbulent period, as described in the present work. Subsequently, a brief review of Greece's higher education admission systems after 1964 is also presented. Archival material, mainly from the printed press of this period, is used to illustrate the data. This anniversary publication of the N.E.O., through the highlighting of the most critical aspects of this historical reform for admission to higher education institutions, underlines the meaning and importance of ensuring the quality and transparency of the exams, as a fundamental prerequisite for guaranteeing the equality and meritocracy of educational processes in general.

Η Ανεξάρτητη Αρχή «Εθνικός Οργανισμός Εξετάσεων» (Ε.Ο.Ε.), με αφορμή τα 60 χρόνια από τη διεξαγωγή των πρώτων εξετάσεων εισαγωγής στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, παρουσιάζει την εκκίνηση λειτουργίας των εξετάσεων αυτών το 1964 και τη θεσμοθέτηση και εφαρμογή ενός εξεταστικού μοντέλου που για εκείνη τη χρονική περίοδο αποτέλεσε καινοτόμο πράξη τόσο στο πλαίσιο διεξαγωγής όσο και στην εξασφάλιση μέσω αυτού ποιότητας και διαφάνειας των Εξετάσεων. Το αδιάβλητο των Εξετάσεων γίνεται το καύχημα της ελληνικής δημόσιας εκπαίδευσης, αλλά και του συνόλου της δημόσιας διοίκησης, μέσα από μια σειρά καινοφανών μεταρρυθμίσεων στον χώρο της εκπαίδευσης, που λαμβάνουν χώρα σε μια ταραγμένη πολιτικά και κοινωνικά περίοδο, όπως περιγράφεται στο παρόν πόνημα. Ακολούθως, γίνεται μια σύντομη αναδρομή στα συστήματα εισαγωγής στην τριτοβάθμια εκπαίδευση στην Ελλάδα μετά το 1964. Για την παρουσίαση των δεδομένων της εποχής αξιοποιείται αρχειακό υλικό, το οποίο προέρχεται κυρίως από τον έντυπο τύπο της εποχής. Η επετειακή αυτή έκδοση του Ε.Ο.Ε., μέσα από την ανάδειξη των σημαντικότερων πτυχών της ιστορικής αυτής μεταρρύθμισης για την εισαγωγή στην τριτοβάθμια εκπαίδευση, υπογραμμίζει την έννοια και σημασία της διασφάλισης ποιότητας και διαφάνειας των Εξετάσεων, ως βασικής προϋπόθεσης για την εγγύηση της ισονομίας και αξιοκρατίας των εκπαιδευτικών διαδικασιών εν γένει

Εθνικός Οργανισμός Εξετάσεων (Ε.Ο.Ε.)

Ανεξάρτητη Αρχή

ISBN 978-618-82861-9-1